మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, మహా భారత కధను, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు. సుగ్రీవుడు కిష్కింధలో రాజభోగాలు అనుభవిస్తున్నాడు. రాముడు, లక్ష్మణునితో సహా మాల్యవంతం అనే పర్వత గుహలో ఉన్నాడు. వర్షాకాలం గడిచిపోయింది. రాముడు లక్ష్మణుని చూచి "లక్ష్మణా! ఈ సుగ్రీవుడు రాజభోగములతో కాలం గడుపుతున్నాడు. మనలను మరచినట్టున్నాడు. నీవు ఇప్పుడే కిష్కింధకు పోయి సుగ్రీవుని సంహరించి రమ్ము. ఒక వేళ సుగ్రీవుడు ఇంతకు ముందే సీతాన్వేషణకు ఏర్పాట్లు చేసి ఉంటే అతడిని ఇక్కడకు తీసుకొని రమ్ము." అన్నాడు. రాముడు.

అన్న ఆజ్ఞను శిరసావహించి లక్ష్మణుడు కిష్కింధకు వెళ్లాడు. సుగ్రీవుని కలిసి రాముని ఆజ్ఞను వినిపించాడు. సుగ్రీవుడు వణికిపోయాడు. "నేను అన్న మాటను మరచునీచుడను కాను. సీతను వెదకుటకు వానరులను నలుదిక్కులకు పంపాను. ఒక నెలలో తిరిగి రమ్మని చెప్పాను. వారు తిరిగి రావడానికి ఇంక ఐదు రోజులు గడువు ఉన్నది. సీతా దేవి గురించి వార్త తెలియగానే నేను రాముని వద్దకు వస్తాను" అని వినయంతో చెప్పాడు. ఆ సమాధానంతో తృప్తి చెందాడు లక్ష్మణుడు. సుగ్రీవునితో సహా రాముని వద్దకు వెళ్లాడు. తాను చేసిన ఏర్పాట్లను గురించి రామునికి చెప్పాడు. రాముడు సంతృప్తి చెందాడు. కొన్నిరోజులకు అన్ని దిక్కులకు వెళ్లిన కపులు తిరిగి వచ్చారు. సీత జా డ తెలియలేదు అని చెప్పారు. దక్షిణ దిక్కుకు వెళ్లిన కపులు ఇంకా రాలేదు. నెల రోజుల తర్వాత కొంతమంది కపులు సుగ్రీవునితో ఇలా చెప్పారు. మహారాజా! తమరు అత్యంత ప్రియముగా పెంచుకొనుచున్న మధువనము లో అంగదుడు, హనుమంతుడు, మొదలైనవానరులు ఇష్టం వచ్చినట్టు తిరుగుచూ ఫలములు ఆరగించుచూ, వన రక్షకులమైన మేము వారిని వారించగా, మమ్ములను కొట్టారు." అని చెప్పారు. అంగదుడు హనుమంతుడు దక్షిణదిక్కుగా వెళ్లారు వారు సీత గురించి మంచి వార్తను తెచ్చి ఉంటారు. అందుకే ఆనందంతో ఉత్సాహంలో తోటలో విహరిస్తున్నారు అని అనుకొన్నాడు సుగ్రీవుడు. తరువాత వానరులందరూ శ్రీరాముని సన్నిధికి వచ్చారు. హనుమంతుడు శ్రీరాముని, సుగ్రీవుని చూచి ఇలా పలికాడు. "దేవా! సీతను నేను చూచాను. దక్షిణదిశగా పోయి, సీతాదేవిని చూచాను. అన్నివిషములను సవిస్తరంగా వివరిస్తాను. మేము సీతను వెదకుచూ పోతుండగా మాకు ఒక పెద్ద సొరంగం కనపడింది. ఆ సొరంగంలో ప్రయాణించి కొన్నాళ్లకు ఒక నగరాన్ని చేరుకున్నాము. అక్కడ ఒక తాపసి మాకు కన్పించింది మమ్ములను ఆదరించింది. తరువాత మలయ పర్వతం చేరుకున్నాము. అది సముద్రతీరము. సముద్రం దాటడానికి ఎవకిరి శక్యం కాలేదు. సీతను చూడకుండా వెళ్లడం కన్నా చావడం మేలు అని అనుకున్నాము. అలా మేము మాట్లాడుకుంటూ ఉంటే మాకు ఒక పక్షిరాజు కనిపించాడు. "అయ్యా మీ మాటలలో నాకు జటాయువు అని పేరు వినపడింది మీరు ఎవ్వరు ఏపని మీద వచ్చారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

నా పేరు సంపాతి. మా తమ్ముడు జటాయువు. నేను నా తమ్ముడు జటాయువు ఒకసారి సూర్యమండలానికి ఎగిరాము. నా రెక్కలు మాడిపోయి నేను ఇక్కడ పడ్డాను. అప్పటి నుంటి ఇక్కడే ఉన్నాను. నా తమ్ముడు జటాయువు గురించి మీకు తెలిస్తే నాకు చెప్పండి" అని అడిగాడు. అప్పుడు నేను సంపాతితో రావణుడు సీతను ఎత్తుకొని పోవడం, జటాయువు అడ్డగించడం, రావణుని చేతిలో చావడం గురించి చెప్పాను. అప్పుడు సంపాతి తన తమ్ముని మరణం గురించి విచారించాడు. "అయ్యా నాకు రావణుని గురించి తెలియును. వాడు రాక్షసుడు. ఇక్కడికి నూరు యోజనముల దూరంలో లంక ఉన్నది. అక్కడ రావణుడు నివసిస్తున్నాడు. మీకు అక్కడ సీతా దేవి కనిపించవచ్చును" అని చెప్పాడు. కాని మా లో ఎవరికి సముద్రాన్ని దాటే శక్తిలేదు. కాని నాకు నా తండ్రి వాయుదేవుని దయ వలన ఆ శక్తి సమకూరింది. నేను సముద్రం దాటి లంకను చేరుకున్నాను. లంకా నగరం చాలా పెద్దది. సీతా దేవిని వెదుకుచూ అనేక ప్రదేశాలు తిరిగాను. అశోక వనంలో కన్నీటితో, శోకంతో తల వంచుకొని కూర్చుని ఉన్న సీతను చూచాను. నేను పోయి సీతాదేవికి నన్ను నేను రామ దూతగా పరిచయం చేసుకున్నాను మీ క్షేమం గురించి చెప్పాను. త్వరలో వచ్చి మిమ్ములను తీసుకువెళ్తారు అని చెప్పాను ఆమె నా మాటలు నమ్మలేదు. నేను రాక్షసుడను కాను నా మాట నమ్మమని చెప్పాను.

"అయ్యా! నిన్ను నమ్ముతున్నాను. త్రిజట అనే రాక్షసి కూడా చెప్పింది. నువ్వు పోయి రామునికి నా గురించి చెప్పి సుగ్రీవ సహాయంతో నన్ను ఇక్కడినుండి తీసుకు పొమ్మని చెప్పు. నా ఆనవాలుగా ఆ శిరోభూషణంగా చూపించు" అని ఈ శిరోభూషణం నాకు ఇచ్చింది. ఇంకా తమరు చిత్రకూట పర్వతము మీద ఉండగా జరిగిన మాయకాకి కధకూడా చెప్పింది." అని హనుమంతుడు రామునితో చెప్పి శిరోభూషణాన్ని రామునికి అందచేసాడు. రాముడు ఆ శిరోభూషణాన్ని తన గుండెలకు అదుముకున్నాడు. "సుగ్రీవా ఇంక ఆలస్యం ఎందులకు రావణుడిపై దండెత్తడానికి తగు సన్నాహాలు చెయ్యి" అని చెప్పాడు. సుగ్రీవుడు అందరి వానర వీరులకు వర్తమానం పంపాడు. నలుదిక్కుల నుండి వానరులు లక్షలు కోట్ల సంఖ్యలో వస్తున్నారు. గవయుడు, గజుడు, కుముదుడు, సుషేణుడు, కోట్ల కొద్దివానరవీరులతో యుద్ధానికి తరలి వచ్చారు. జాంబవంతుడు అనే భల్లూకము తన భల్లూక సేనతో వచ్చాడు. ఒక శుభముహూర్తములో శ్రీరాముడు, లక్ష్మణుడితో సహా, సుగ్రీవుని ఆధ్వర్యములో రావణుని మీదికి దండయాత్రకు వెడలినాడు. ఆ సేనకు వాయునందనుడు (హనుమంతుడు) నాయకత్వం వహించాడు. అంగదుడు, నీలుడు, నలుడు మొదలైన వానర వీరులు అతనికిసాయంగా నిలిచారు. కపి సైన్యం అంతా దక్షిణ సముద్రతీరానికి చేరింది. శ్రీరాముడు సుగ్రీవుని చూచి "సుగ్రీవా! ఈ సముద్రాన్ని దాటడానికి ఉపాయం నువ్వే ఆలోచించాలి." అని అన్నాడు. కొంతమంది తెప్పలు కట్టి దాటుదాము అని చెప్పారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

దానికి శ్రీరాముడు "మన సైన్యము లెక్కకు మించి ఉన్నది. వీళ్లకు సరిపోవు తెప్పలు పడవలు తయారు చెయ్యడం అసాధ్యం. పైగామనం సముద్రం తెప్పల మీద దాటుతుంటే శత్రు సైన్యాలు ఊరుకుంటాయా. మనలను సముద్రంలో ముంచేస్తాయి. నాకు తోచిన ఉపాయం చెపుతాను వినండి. నేను ఉపవాస దీక్ష వహించి సముద్రుని పూజిస్తాను. సముద్రుని సహాయం లేనిది మనం ఏమీ చెయ్యలేము. సముద్రుడు సామో పాయంతో లొంగక పోతే, నా బాణాలతో సముద్రుని ఇంకింప చేస్తాను." అన్నాడు. శ్రీరాముడు ఉపవాస దీక్షతో సముద్రుని ఆరాధిస్తున్నాడు. సముద్రుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు "అయ్యా నీవు మాకులంకా నగరం పోవడానికి దారి ఇవ్వాలి. లేకపోతే సముద్రాన్ని ఇంకింప చేస్తాను" అని అన్నాడు శ్రీరాముడు. దానికి సముద్రుడు "అయ్యా నేను నీకు ఏ విధంగా ఆటంకం కలిగించను. ఈరోజు నేను నీ బలప్రయోగానికి దారి ఇస్తే ప్రతివాడూ తన బలాన్ని చూపి నన్ను దారి ఇమ్మంటాడు. నన్ను వశం చేసుకోడానికి చూస్తాడు. అది మంచిది కాదు. మీ కపి వీరులలో నలుడు అనే శిల్పకర్మ ఉన్నాడు. వాడి సాయంతో మీరు నా మీద ఒక సేతువు కట్టండి. వాడు వేసే రాళ్లు అన్ని నేను ముంచకుండా తేలేట్టు చేస్తాను. మీరు ఆ సేతువుమీద సముద్రం దాటవచ్చును" అని ఉపాయం చెప్పాడు.

సముద్రుడు. శ్రీరాముడు నలుడిని పిలిచి వారధి కట్టమన్నాడు. నలుడు వంద యోజనములు పొడుగు, పది యోజనముల వెడల్పున ఒక వారధి నిర్మించాడు. లంకలో ఉన్న విభీషణునికి అన్న రావణుని తో పొసగలేదు. అతను లంకనుంచి బయటకు వచ్చి శ్రీరాముని శరణు జొచ్చాడు. శ్రీరాముడు విభీషణుడికి అభయం ఇచ్చాడు. శ్రీరాముడు, వానర వీరులు, వానర సైన్యము నీలుడు కట్టిన వారధి మీద సముద్రమును దాటి లంకా పట్టణాన్ని చేరుకున్నాయి. శ్రీరాముడు త్రికూట పర్వతము మీద ఎక్కి లంకా నగరానికి నాలుగు పక్కల సైనిక శిబిరములు ఏర్పాటు చెయ్య మన్నాడు. వారన సైన్యము లంక చుట్టుపక్కల శిబిరాలు నిర్మించుకున్నాయి. రావణుని గూఢ చారులైన శుకుడు, సారణుడు వానరులు ఆకారాలు దాల్చి వానరులలో కలిసిపోయారు. విభీషణుడు వారిని గుర్తించి రామునికి పట్టి ఇచ్చాడు. రాముడు వారికి తనసైన్యాన్ని అంతా చూపించి లంకకు పంపించి వేసాడు. శుకసారణులు లంకకు చేరి రాముడి సేన అజేయమనీ, గెలువసాధ్యం కాదని చెప్పారు. రావణుడు లంకకు తగిన రక్షణ కల్పించాడు. శ్రీరాముడు అంగదుని పిలిచి "అంగదా నీవు రావణుని వద్దకు వెళ్లి సీతను వదలి పెట్టమని చెప్పుము. తగిన విధముగా బుద్ధిగా చెప్పుము" అని చెప్పాడు.

అంగదుడు రావణుని వద్దకు వెళ్లాడు. రావణుని కొలువు కూటము లోకి ప్రవేశించి రావణుని చూచి ఇలా అన్నాడు "రావణా! సూర్యవంశ సంజాతుడు, రాముడు నీతో ఇలా చెప్పమన్నాడు. అడవులలో తపస్సుచేసుకుంటున్న మునులను చంపావు. దేవతా స్త్రీలను బంధించావు. మహాపచారం చేసావు. ఇవి అన్నియు ఒక టి. నీవు నా ఎడల చేసిన

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

అపరాధం ఒక్కటీ చాలా పెద్ద అపరాధము. నాతో యుద్ధం అన్నా చెయ్యి లేకపోతే నన్ను శరణు వేడుము. నా జానకిని వద్దకుపంపుము. మరొక విధంగా నీకు జీవించి ఉండటం కుదరదు. నీకు మనుషులు అంటే అనుమానంగా ఉంది. రాక్షసులను పేరుకూడా లేకుండా చేస్తాను. జాగ్రత్త" అని అంగదుడు పలికాడు. ఈ మాటలు విన్న రావణుడు కనుసైగ చేసాడు. కొంతమంది రాక్షసులు అంగదుని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నించారు. అంగదుడు పైకి ఎగిరి వాళ్లను కిందికి తోసాడు. ఆ తోపుడుకు వారు మరణించారు. అంగదుడు రాముని వద్దకుపోయి జరిగింది చెప్పాడు. శ్రీరాముడు యుద్ధానికి అనుమతి ఇచ్చాడు. వానరులు లంకను చుట్టుముట్టారు. లంకా నగరానికి కాపలా ఉన్న రాక్షసులను తరిమి వేసారు. కోట గోపురములను ధ్వంసం చేసారు. ఇది తెలిసి రావణుడు తన సైన్యాన్ని యుద్ధానికి పంపాడు. రాక్షస వీరులు వానరులతో యుద్ధం చేస్తున్నారు. రాముడు, లక్ష్మణుడు కూడా యుద్ధానికి ఉపక్రమించారు. ఘోర మైన యుద్ధం జరిగింది. రాక్షస సైన్యం మాయాయుద్ధం చేస్తున్నారు. మాయా యుద్ధంలో ఆరితేరిన విభీషణుడు విజృంభించి రాక్షసులను సంహరించసాగాడు. రాక్షసులు ఈ విషయాన్ని రావణునికి చెప్పారు.

రావణుడే స్వయంగా రణరంగానికి బయలుదేరాడు రామరావణుల యుద్ధం ప్రారంభం అయింది. లక్ష్మణుడు రావణుని కుమారుడైన ఇంద్రజిత్తును తన వాడి బాణాలతో ముంచెత్తాడు. రాముని బాణముల ధాటికి ఆగలేక రావణుడు లంకకు వెళ్లాడు. వీరుడైన ప్రహస్తుని రణరంగానికి పంపాడు. విభీషణుని నాయకత్వంలో వానర వీరులు, ప్రహస్తుని నాయకత్వంలో రాక్షస వీరులు యుద్ధం చేస్తున్నారు. విభీషణుడు తన శక్తి అనే ఆయుధాన్ని ప్రయోగించాడు. ప్రహస్తుడు మరణించాడు. అతని స్థానంలో ధూమ్రాక్షుడు వచ్చాడు. అతనిని హనుమంతుడు ఎదుర్కొన్నాడు. హనుమంతుని బలం ముందు రాక్షస సేనలు నిలువలేక పోయాయి. హనుమంతుడు ధూమ్రాక్షునితో ద్వంద యుద్ధం చేసి అతనిని సంహరించాడు. ప్రహస్తుడు, ధూమ్రాక్షుడు మరణించారని తెలుసుకొని రావణుడు చింతించాడు. నిరంతర నిద్రలో ఉన్న కుంభకర్ణుని నిద్రలేపమని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. రాక్షసవీరులు కుంభకర్ణుని నిద్రలేపడానికి సమాయత్తంఅయ్యారు. దుందుభులు మ్రోగించి, సింహనాదాలు చేసి, కుంభకర్ణుని నిద్రలేపారు. నిద్రలేచిన కుంభకర్ణుని తో రావణుడు "తమ్ముడా! నీవు హాయిగా నిద్రపోతున్నావు. నేనే చాలా ఆపదలో ఉన్నాను. నేను దశరధ కుమారుడైన రాముని భార్యను అపహరించి తెచ్చాను. రాముడు వానర సాయంతో నా మీదకు యుద్ధానికి వచ్చాడు. మన వీరులు ప్రహస్తుడు, ధూమ్రాక్షుడు మరణించారు. కాబట్టి నీవు యుద్ధానికి బయలుదేరాలి. నీకు వజ్రవేగుడు, ప్రమాధుడు తోడుగా ఉంటారు" అని పలికాడు.

అన్న ఆజ్ఞ మేరకు కుంభకర్ణుడు యుద్ధానికి బయలుదేరాడు. కుంభకర్ణుని భయంకర ఆకారాన్ని చూచి వానరులు ఆశ్చర్యపోయారు. వానరవీరులను ఏమాత్రం లక్ష్యపెట్టకుండా కుంభకర్ణుడు రామలక్ష్మణుల వైపుకు దూసుకుపోతున్నాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కుంభకర్ణుని ఆపడానికి వానరవీరులు విఫలయత్నం చేసారు. కాని కుంభకర్ణుడు వానరులను మ్రింగుతూ చంపుతూ ముందుకుపోతున్నాడు. కుంభకర్ణుడు సుగ్రీవుని పట్టుకున్నాడు. ఇది చూచి లక్ష్మణుడు తన బాణాలతో కుంభకర్ణుని కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు కుంభకర్ణుడు సుగ్రీవుని వదలి లక్ష్మణుని వైపు వచ్చాడు. లక్ష్మణుడు తన బాణాలతో కుంభకర్ణుని రెండు చేతులునరికాడు. కాని అతనికి మరల నాలుగు చేతులు మొలిచాయి. మరల ఖండించాడు. మరల మొలిచాయి. ఇలాకాదని లక్ష్మణుడు బ్రహ్మాస్త్రాన్ని ప్రయోగించి కుంభకర్ణుని సంహరించాడు. ఇది చూచి వజ్రవేగుడు, ప్రమాధి అనే రాక్షసవీరులు లక్ష్మణుని మీదికి వచ్చారు. అప్పుడు హనుమంతుడు, నీలుడు రెండు కొండలు వారి మీదికి విసిరారు. వజ్రవేగుడు, ప్రమాధి అనే రాక్షసవీరులు మరణించారు. కుంభకర్ణుడు, వజ్రవేగుడు, ప్రమాధి అనే రాక్షసవీరులు మరణం గురించి తెలుసుకొని రావణుడు ఎంతో చింతించాడు. అప్పుడు రావణుని కుమారుడు మేఘనాధుడు తండ్రి వద్దకు వచ్చాడు. "తండ్రీ! నన్ను రణరంగానికి పంపండి. వానరవీరులను నేను హతమారుస్తాను.

శత్రువులను సంహరిస్తాను. రామలక్ష్మణులను బంధించి తెచ్చి నీముందు ఉంచుతాను." అని పలికాడు. మేఘనాధుని (ఇంద్రజిత్తు) మాటలకు రావణుడు సంతోషించాడు. కుమారుని ఆశీర్వదించి పంపాడు. ఇంద్రజిత్తు రణరంగానికి వెళ్లాడు. లక్ష్మణుని యుద్ధానికి ఆహ్వానించాడు. ఇంద్రజిత్తు, లక్ష్మణుడు ఒకరితో ఒకరు తీసిపోకుండా యుద్ధం చేసారు. ఇంతలో అంగదుడు విసురుగా పోయి ఇంద్రజిత్తును ఒక పెద్ద చెట్టుతో మోదాడు. అంగదుని మీదికి ఇంద్రజిత్తు ఒక ఈటెను విసిరాడు. దానిని లక్ష్మణుడు తన బాణాలతో విరిచాడు. అంగదుడు ఇంద్రజిత్తు రధాన్ని, సారధిని చిత్తు చిత్తు చేసాడు. ఇంద్రజిత్తు ఆకాశానికి ఎగిరాడు. అదృశ్య యుద్ధం చేస్తున్నాడు ఇంద్రజిత్తు. రామలక్ష్మణులు శబ్దవేధి బాణాలు ప్రయోగిస్తున్నారు. కాని ఇంద్రజిత్తు నాగాస్త్రము ప్రయోగించి రామ లక్ష్మణులను బంధించాడు. రామ లక్ష్మణులు మూర్ఛిల్లారు. ఇది చూచి హనుమంతుడు, జాంబవంతుడు,సుగ్రీవుడు దుఃఖించారు. విభీషణుడు బ్రహ్మాస్త్రాన్ని ప్రయోగించి వారిని నాగపాశవిముక్తులను గావించాడు. సుగ్రీవుడు విశల్యకరణి అనే ఔషదంతో వారి శరీరంలో ఉన్న విష పదార్ధాలను తొలగించాడు. రామలక్ష్మణులు మూర్ఛనుంచి తేరుకున్నారు. విభీషణుడు రామలక్ష్మణులను చూచి "రామా! కుబేరుడు మీకోసం దివ్యజలాలను పంపాడు. ఈ జలాలతో మీరు మా కన్నులను ప్రక్షాళన చేసుకుంటే, మీకు అదృశ్యమైన వారుకూడా స్పష్టంగా కనపడతారు."

అని దివ్యజలాలు ఇచ్చాడు. రామలక్ష్మణుడు వాటిని తమ కన్నులకు అద్దుకొని, ఆ జలాలతో తమ కన్నులను ప్రక్షాళన చేసుకున్నారు. ఆ జలం ప్రభావము వలన ఆకాశంలో అదృశ్యంగా తిరుగుతున్న ఇంద్రజిత్తు వారికి కనిపించాడు. లక్ష్మణుడు ఒక్కసారిగా విజృభించాడు. ఇంద్రజిత్తుమీద బాణాల వర్షం కురిపించాడు. ఇంద్రజిత్తు రెండు చేతులు ఖండించాడు. ఒక బల్లెంతో ఇంద్రజిత్తు తల నరికాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కుమారుని మరణవార్త విని రావణుడు శోకంతో తల్లడిల్లిపోయాడు. పుత్ర శోకాన్ని తట్టుకోలేక, దీనికంతకూ కారణమైన సీతను సంహరించడానికి అశోకవనానికి వెళ్లాడు. మూర్తీభవించిన పుణ్యమా అని శోభిల్లుతున్న సీతను చంపడానికి కత్తిని దూసాడు. అక్కడే ఉన్న రాక్షస వృద్ధుడు, అవింధ్యుడు అతనిని వారించాడు. "రావణా! మహేంద్రుని లాంటి వారిని జయించిన నీకు ఈ స్త్రీని చంపుట తగదు. నీకు పౌరుషము ఉంటే, శక్తి ఉంటే రాముని గెలువుము. కేవలం ఒక స్త్రీని చంపి నంత మాత్రాన నీకు కీర్తి రాదు" అని పలికాడు. ఆ మాటలతో కోపం తగ్గిన రావణుడు, యుద్ధ సన్నద్ధుడై రాముని మీదికి యుద్ధానికి వెళ్లాడు. రామ రావణుల యుద్ధం మొదలైంది. రావణుని శరీరమునుండి వేనకు వేలు ఆయుధ ధారులైన రాక్షస వీరులు పుడుతున్నారు. వాళ్లందరిని రాముడు తన బాణాలతో చంపుతున్నాడు.

ఇంతలో మాతలి అనే ఇంద్రుని సారధి వైజయంతి అనే దేవ రధాన్ని తెచ్చి రామునికి ఇచ్చాడు. "రామా! ఇది దేవేంద్రుని రథం. దీనిని ఎక్కి దేవేంద్రుడు దేవదానవ యుద్ధంలో ఎంతో మంది రాక్షసులను సంహరించాడు. నీవు కూడా దీనిని అదిరోహించి యుద్ధము చేసి విజయము సాధించుము." అని పలికాడు. శ్రీరాముడు మాతలిని అభినందించాడు. ఆ రధాన్ని ఎక్కి రావణునితో యుద్ధం చేయసాగాడు. రామ రావణులకు భయంకరమైన యుద్ధం జరిగింది. రాముడు బ్రహ్మాస్త్రాన్ని సంధించి రావణుని ని సంహరించాడు. లోక కంటకు డైన రావణుడు రాముని చేత సంహరించబడటం చూచి మూడు లోకాలు సంతోషించి ఉత్సవాలు చేసుకున్నాయి. అప్పుడు అవింధ్యుడు, విభీషణుడు వెంటరాగా, సీతా దేవిని తీసుకొని వచ్చి రామునికి అప్పగించాడు. తన భార్య సీతను చూచి రాముడు ఇలా పలికాడు. "ఓ సీతా! చెడ్డ వాడైన రావణుడు ఇంత కాలము తన ఇంటిలో పెట్టి కొని ఉన్న నిన్ను నేను తిరిగి తీసుకొనిన, నాకు ధర్మహాని కలుగుతుంది కదా! నాకు చేసిన పరాభవమునకు తగిన ప్రతీకారము చెయ్యడానికి నా శత్రువైన రావణుని చంపాను. కాని నీకోసం చంపలేదు. నీవు మంచిదానివైనా, చెడ్డదాని వైనా, నిన్ను మాత్రము పరిగ్రహింపను. నీ పరిస్థితి కుక్క ముట్టిన యజ్ఞద్రవ్యమైనది. నీవు నీ ఇష్టమైన చోటికి వెళ్లవచ్చును." అని పలికాడు రాముడు.

ఆ మాటలు విని భరించ లేక, సీత నేల మీదికి వాలి పోయింది. స్పృహ లోకి వచ్చిన తరువాత, లేచి రామునితో "ఓ జన నాయకుడైనా రామా! నీకు ధర్మహాని కలుగకుండా ఉండుటకు, ప్రజలకు నా నిర్మలత్వాన్ని నిరూపించుటకు, నేను అగ్ని ప్రవేశము చేసి బయటకు వస్తాను. అనుమతి ఇమ్ము" అని ప్రార్ధించింది. రాముని అనుమతితో, సీత అగ్ని ప్రవేశం చేసింది "నేను ఎల్లప్పుడూ నీ పాదములు తక్క ఇతరము నా మనస్సులో కూడా తలపలేదు. అలా కాక పోతే పంచభూతాలు నన్ను దహించి వేస్తాయి." అని పలికింది. అప్పుడు పంచభూతములు తమ తమ పేర్లు చెప్పి "ఓ జన నాయకా! సీత ఉత్తమురాలు. నీవు సందేహ పడ పనిలేదు. ఇది మాకు తెలియును." అని పలికారు. ఆసమయంలో బ్రహ్మదేవుడు సకల మునిగణముల తో కూడి అక్కడకు వచ్చాడు శ్రీరాముడు బ్రహ్మదేవుని సత్కరించాడు.

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

"ఓ రామా! నీవు లోక కంటకుడైన రావణుని సంహరించి లోకాలకు హితము చేసావు. రావణునికి నలకూబరుని శాపము ఉన్నది. అందువలన, రావణుడు ఇతర స్త్రీలను తాకలేడు. బలాత్కారము చెయ్యలేడు. నీ ధర్మపత్నికి ఏ హానీ జరగలేదు. నీవు ఏ విధమైన విచారము లేకుండా ఈమెను స్వీకరింపుము." అని బ్రహ్మదేవుడు పలికాడు. తరువాత యుద్ధములో చనిపోయిన వానరుల నందరిని బతికించి వెళ్లిపోయాడు. దేవేంద్రుని సారధి మాతలి కూడా తన రధాన్ని తీసుకొని దేవలోకానికి వెళ్లిపోయాడు. తరువాత రాముడు, సీతా లక్ష్మణ సమేతుడై పుష్పక విమానము ఎక్కి అయోధ్యకు వెళ్లాడు.

ధర్మరాజా! నీ వలెనే రాముడు కూడా అరణ్య వాసము చేసి ఎన్నో కష్టములు పడి, తుదకు తన రాజ్యమును పొంది సుఖించాడు. ఆ ప్రకారము నువ్వుకూడా నీ అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు అనుభవించి నీ రాజ్యమును పొందెదవు " అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుకు శ్రీరామ చరిత్రను చెప్పాడు. రామ కధను విన్న ధర్మరాజు రాముని పరాక్రమము, సీతా దేవిపాతివ్రత్యము ఇంత గొప్పదా అని ఆశ్చర్యపోయడు. "ఓ మహర్షి! సీతా దేవి మాదిరి పతివ్రతలు ఇంకా ఉన్నారా!" అని అడిగాడు. అప్పుడు మార్కండేయ మహర్షి ధర్మజునకు, సావిత్రి కధను చెప్ప నారంభించాడు. "పూర్వము మద్ర దేశాన్ని అశ్వపతి అనే రాజు పరిపాలిస్తున్నాడు. వారికి సంతానము లేదు. అందుకని ఆయన సావిత్రీదేవిని పదునెనిమిది సంవత్సరాలు భక్తితో సేవించాడు. ఆయన భక్తికి మెచ్చిసావిత్రీ దేవి ఆ రాజుకు ప్రత్యక్షం అయింది. "రాజా! నీకు ఏమి వరం కావాలో కోరుకు " అని అడిగింది. దానికి అశ్వపతి మహారాజు తనకు పుత్రుడు కావాలి అని అడిగాడు. కాని సావిత్రీదేవి నీకు ఒక కన్య జన్మిస్తుంది అని వరం ఇచ్చింది. 'అమ్మా! నిన్ను భక్తితో కొలిచాను. నా కోరిక మన్నించి నీవు వచ్చావు. మరి నా కోర్కిక తీరాలి కదా! " అని అడిగాడు.

రాజా! నీ కోరిక గురించి నేను ఇంతకు ముందే బ్రహ్మ దేవునితో చర్చించాను. ఆయన నీకు పుత్రిక కలుగుతుంది అని నిర్దేశించాడు. ఆ యన ఆజ్ఞ అమోఘము. కాని నీకు ఆ పుత్రిక కారణంగా, నూర్గురుపుత్రులు జన్మిస్తారు. సంతోషించు." అని చెప్పి సావిత్రీ దేవి అంతర్ధానం అయింది. కొన్ని రోజుల తర్వాత అశ్వపతి దంపతులకు ఒక కన్య జన్మించింది. ఆమె పేరు సావిత్రి. ఆ కన్య దినదిన ప్రవర్ధమానంగా గారాబంగా పెరుగుతూ ఉంది. సావిత్రికి యుక్త వయసు వచ్చింది. ఆమెకు పెళ్లి చెయ్యాలని నిశ్చ యించాడు అశ్వపతి. సావిత్రి తన చెలి కత్తెల వలన సాళ్వ దేశపు రాజు ద్యుమత్సేనుడి కుమారుడు, సత్యవంతుడు అనే రాకుమారుడు, రూప వంతుడు, గుణవంతుడు అని విని అతని మీద మనసు పడింది. కాని సిగ్గుతో ఆ విషయం ఎవ్వరికీ చెప్పలేదు. ఒకరోజు నారద మహర్షి అశ్వపతి రాజు వద్దకు వచ్చాడు. రాజు నారదునికి అర్ఘ్యపాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. సావిత్రి కూడా వచ్చి తండ్రికి నారద మహర్షికి నమస్కరించింది. ఆ కన్యను చూచి నారదుడు "రాజా! నీ కుమార్తెకు ఇంకా ఎందుకు వివాహం చెయ్యలేదు" అని అడిగాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

అశ్వపతి మహారాజు సావిత్రి ని చూచి "అమ్మా! విన్నావుగా నారద మహర్షి మాటలు. నీకు తగ్గ వరుని నీవే వరించు. అదే నాకు సంతోషము" అని పలికాడు.

సావిత్రి కొంచెం సిగ్గుతో "తండ్రి! సాళ్వభూపతి తనయుడు సత్యవంతుడు నాకు తగిన భర్త అని మనస్సులో అనుకున్నాను. ఆతనికి ఇచ్చి నా వివాహం జరిపించు. కాని ఆ సాళ్వ దేశాధిపతి విధి వశాత్తు, కళ్లు పోగొట్టుకొని, శత్రువులు తన రాజ్యాన్ని ఆక్రమించగా, ప్రస్తుతము భార్య బిడ్డలతో అడవులలో నివసిస్తున్నాడు. అయినను నేను సత్యవంతునే వివాహం చేసుకుంటాను." అని నిశ్చయంగా చెప్పింది. అప్పుడు అశ్వపతి నారదుని చూచి నారద మహర్షి! ఆ సత్యవంతుడి గుణగణములు ఎలాంటివి అని అడిగాడు. "రాజా! అతడు ఎల్లప్పుడూ సత్యం పలుకుటచే సత్యవంతుడు అనిసార్థక నామధేయుడు అయ్యాడు. అతని అసలు పేరు త్రాశ్వుడు. బుద్ధిలో బృహస్పతి లాంటి వాడు. శౌర్యము లో దేవేంద్రుని మించిన వాడు. తేజస్సులో చంద్రుడు, అందంలో అశ్వినీ దేవతలను మించి పోయాడు. శమము, దమము, బ్రాహ్మణుల మీద భక్తి, అతనికి ఎక్కువగా నున్నవి. కాని సత్యవంతుని లో ఒక లోపం ఉంది. అతడు పెళ్లి అయిన ఒక సంవత్సరమునకు మరణిస్తాడు. ఇది చెప్పవలసింది కాబట్టి చెప్పాను." అని చెప్పాడు నారదుడు. అప్పుడు అశ్వపతి కుమార్తె మొహం చూచాడు. "అమ్మా! నీకు అర్థాయుష్కుడైన వరుడు ఎందుకు. మరొక రాకుమారుని వరించు." అని చెప్పాడు.

తండ్రీ! త్రికరణములలో మనస్సు ప్రధానము కాదా. ఆ మనసులో నేను సత్యవంతుని వరించాను. అతను ఎలాంటి వాడైనా, నాకు అతనినే ఇచ్చి వివాహం జరిపించండి. నేను వేరు వరుని వరించను." అని పలికింది సావిత్రి. "రాజా! నీ కుమార్తె గుణవతి. ఆమె మనసు మరల్చడం మనవల్ల కాదు. ఇంక అనుమానించవలదు. ఆమెకు సత్యవంతునీ ఇచ్చి వివాహం జరిపించండి. ఈమె చేసిన పుణ్యఫలము వలన సత్యవంతుడు చిరంజీవి కాగలడు." అని దీవించి నారదుడు వెళ్లిపోయాడు. నారదుని ఆశీస్సు మేరకు అశ్వపతి మహారాజు వివాహ సంభారములతో అడవిలో ఉన్న ద్యుమత్సేనమహారాజు వద్దకు వెళ్లాడు. ఆయన అశ్వపతి మహారాజును సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. సత్కరించాడు. "ద్యుమత్సేన మహారాజా! ఈమె నా కుమార్తె సావిత్రి. గుణవంతురాలు. విద్యావంతురాలు. నామాట మన్నించి కుమార్తె సావిత్రిని నీ కోడలిగాస్వీకరింపుము." అని పలికాడు. "అయ్యా! మేము రాజ్యమును కోల్పోయి అడవులలో ఉన్నాము. నీ కుమార్తె ఈ అడవులలో బాధలకు తట్టుకుంటుందా చెప్పండి. సుకుమారి. "" అన్నాడు.

రాజా సంపదలు శాశ్వతములు కావు కదా. ఈరోజు ఉంటాయి రేపు పోతాయి. వాటి కోసం దిగులు చెందటం ధీరుల లక్షణం కాదు. మా అమ్మాయి చిన్నపిల్లకాదు. అన్ని ఆలోచించే ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది. కాదనకండి." అని అర్థించాడు అశ్వపతి. ద్యుమత్సేనుడు కాదనలేకపోయాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

సావిత్రీ సత్యవంతుల వివాహం జరిగింది. అశ్వపతి తన కూతరికి వివిధ ఆభరణములు, వస్తువులు ఇచ్చి తన రాజధానికి వెళ్లిపోయాడు. సావిత్రి భర్తతో పాటు నార చీరలు ధరించి అత్తమామలకు సేవ చేస్తు, భర్తతో కాపురం చేస్తూ ఉంది. తృటిలో సంవత్సరం గడి చి పోయింది. ఇంక నాలుగు రోజులు మాత్రమే ఉంది. సావిత్రి మూడురాత్రుల దీక్ష తీసుకుంది. ఆఖరి రోజు ఉదయమే లేచి స్నానాదికములు ముగించింది సావిత్రి. అత్తమామలకు నమస్కరించింది. భర్తకు సేవచేసింది. కొంచెం పొద్దు ఎక్కింది. సత్యవంతుడు "సావిత్రీ నేను అడవికి వెళ్లి పండ్లు తీసుకొని వస్తాను." అని అన్నాడు. "" నేనూ మీతో వస్తాను" అని సావిత్రి కూడా సత్యవంతుని తో అడవికి బయలుదేరింది. సావిత్రి ఆ అడవి లోని అందాలను చూస్తూ ఉంది. కాని ఒక కంట భర్తలో వచ్చే మార్పులను గమనిస్తూ ఉంది. కొన్ని ఫలములను కోసిన తరువాత, సమిధల కోసం ఒక ఎండు చెట్టును గొడ్డలితో కొడుతున్నాడు సత్యవంతుడు. ఇంతలో తల భారంగా ఉందని చెప్పి గొడ్డలిని కిందపెట్టి తూలుతూ కింద కూర్చున్నాడు. సావిత్రి వెంటనే తన తొడ మీద సత్యవంతుని తలను పెట్టుకొని ఆయనకు సపర్యలు చేస్తూ ఉంది. కొంత సేపటికి సత్యవంతుడు స్పృహ కోల్పోయాడు. ఇంతలో నల్లటి ఆకారం కలవాడు, కోరలు కలవాడు, ఎర్రని నేత్రములు కలవాడు, బంగారు రంగు బట్టలు ధరించినవాడు, అత్యంత భీకరాకారుడు, చేతిలో పాశం ధరించిన వాడు అయిన ఒక దేవతా మూర్తి అక్కడకు వచ్చాడు. అతనిని చూచి సావిత్రి "అయ్యా మీరు ఎవరు?" అని అడిగింది. "సావిత్రీ నా పేరు యమధర్మరాజు. నీవు గొప్ప పతివ్రతవు కాబట్టి నన్ను చూడగలిగావు. నేను ఇతరులకు కనపడను. నీ భర్త సత్యవంతునికి ఆయువు తీరింది. అతడు గొప్ప పుణ్యపురుషుడు అందుకే అతని ప్రాణములు తీసుకొని పోవుటకు నేను స్వయంగా వచ్చాను." అని పలికి యమధర్మరాజు, తన పాశమును సత్యవంతుని మీదికి విసిరి అతని శరీరములో ఉన్న జీవుని బయటకు లాగాడు. వెంటనే దక్షిణ దిశగా వెళ్లుతున్నాడు. వెంటనే సావిత్రి తన భర్త దేహమును ఎవ్వరికీ కనపడకుండా పొదలలో దాచి పెట్టి, యమధర్మరాజు పోయిన మార్గముననే తానూ అనుసరించింది. తన వెనక వస్తున్న సావిత్రిని చూచాడు.

అమ్మా నీవు ఎందుకు నా వెంట వస్తున్నావు. వద్దు నిలువుము. ఇంకమీదట నీవు ఈ మార్గమున రాలేవు" అని పలికాడు. 'యమధర్మరాజా! భర్తలు వెళ్లిన మార్గముననే భార్యలు వెళ్లడం ధర్మం కాదా. నీ దయవలన, నా పాతివ్రత్యము వలన నేను రాలేని చోటు కూడా ఉందా? అన్ని మార్గములలో ధర్మ మార్గము ప్రధానము. ధర్మమునకు ఆధారము సజ్జనులు. సజ్జన సందర్శనము ఎప్పుడూ వృధాకాదు. నీ వంటి సజ్జనమూర్తి దర్శనము వలన పరమ శుభములు పొందక నేను మామూలు మనిషి మాదిరి వెనుకకు ఎలాపోగలను." అని పలికింది సావిత్రి. ఆమె మాటలకు యమధర్మరాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. "అమ్మా! నీ మాటలకు మెచ్చాను. నీ భర్తప్రాణములు తప్ప ఒక వరం కోరుకో ఇస్తాను." అన్నాడు. యమధర్మరాజా! నా మామగారు సాళ్వరాజుకు కంటి చూపు లేదు. అతనికి

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

చూపు వచ్చేట్టు వరం అనుగ్రహించండి. " అని పలికింది. " సరే నీ మామ గారికి దృష్టిని ప్రసాదించాను. దీనిలో తృప్తి చెంది మరలి పొమ్ము" అని పలికాడు యమధర్మరాజు. కాని సావిత్రి యమునిని వెంబడించి వెళ్లింది. "యమధర్మరాజా! మనస్సు, వాక్కు, కర్మలతో ఎవ్వరికీ కీడు తలపెట్టకుండా ఉండుట, దీనుల ఎడ కరుణ చూపుట, దాన ధర్మములు చేయుట, ఆశ్రితులను ఆదరించుట ఆర్యధర్మములు అని మీకు తెలియును కదా! నీవు ధర్మదేవతవు. నీకు తెలియనిది ఏమున్నది. అందరి ఎడల సమబుద్ధితో ఉంటావు కాబట్టి నీకు సమవర్తి అని పేరు కదా! యమధర్మరాజా! నిన్ను యముడు, శమనుడు అని కూడా పిలుస్తారు కదా! అని పలికింది సావిత్రి. "" అమ్మా సావిత్రీ నీ పలుకులు అమృతోపమానములు. నీకు మరి ఒక్క వరం ఇస్తాను. నీ భర్త ప్రాణములు తప్ప. కోరుకొనుము" అని అన్నాడు. "యమధర్మరాజా! నా మామగారి రాజ్యమును అతని విరోధులు ఆక్రమించారు. అతని రాజ్యము అతనికి ఇప్పించండి. " అని కోరింది. "" యమధర్మరాజు ఆ వరం కూడా ఇచ్చాడు. "సావిత్రీ! నీవుకోరిన వరాలు అన్ని ఇచ్చాను కదా. ఇంక నిలువుము ఇక్కడినుండి నీకు రావడానికి అనుమతి లేదు. " అని అన్నాడు. " ఓ ధర్మరాజా! నీకు తెలియనిది ఏమున్నది. ధర్మాత్ములు ఎట్టి విపత్కర పరిస్తితులలో నైనను తమ తమ ధర్మక్రియలు క్రమం తప్పకుండా నెరవేరుస్తారు. వారికి ఎటువంటి భ్రాంతి ఉండదు. కాబట్టి నేను కూడా ఎట్టి విపత్కర పరిస్థితులలోనూ నా భర్తను ఎలా విడిచి పెట్టేది. అది న్యాయం కాదు కదా. నేనూ ధర్మాన్ని ఆచరించాలి కదా! " అని పలికింది.

"సావిత్రీ నీ ధర్మబుద్ధికి సంతసించితిని. మరొక వరము కూడా ఇచ్చెదను అదియును నీ భర్తప్రాణములు తక్క. అన్నాడు యమధర్మరాజు. ,, 'యమధర్మరాజా! నా తండ్రి అశ్వపతికి పుత్రసంతానము లేరు. ఆయనకు నూర్గురు కుమారులను అనుగ్రహించుము." అని అడిగింది. "సావిత్రీ! నీకు కోరినట్టు నీ తండ్రికి పుత్రశతమును అనుగ్రహించితిని. నీవు చాలా అలసి పోయావు ఇంక వెనుకకు మరలుము." అని చెప్పాడు యముడు. యమధర్మరాజా! సతులకు భర్త సేవయే పరమార్థము. నా మనస్సు నా భర్త పాదసేవనలోనే లగ్నమైయున్నది. నాకు అలుపు ఎక్కడిది? తమ తమ ధర్మాన్ని నిష్ఠతో ఆచరించే వాళ్లు మనకు అరుదుగా కన్పిస్తారు. వారి ధర్మనిష్ఠతోనే కదా సూర్యచంద్రులు క్రమం తప్పకుండా సంచరిస్తున్నాయి. ఎవరితోనైనా ఏడు మాటలు మాటలాడిన వారు బంధువులు అవుతారు అంటారు. (సఖ్యం సాప్తపదీనమ్ అని ఆర్యోక్తి) నేను తమరితో ఎన్నో మాటలాడినాను. ఇప్పుడు నేను మీకు చుట్టము అయితిని అని పేరు చెప్పవలెనా! కావున నా కోరికను తమరు మన్నింపవలెను." అని పలికింది. దానికి యమధర్మరాజు సంతోషించి "సావిత్రీ! నీకు మరొక్క వరము ఇచ్చెదను కోరుకొనుము" అని చెప్పాడు.

దానికి సావిత్రి సంతోషించి "యమధర్మరాజా! ఇప్పటిదాకా నువ్వు ఏవరం కోరుకోమన్నా నీ పతిప్రాణములు దక్క అని చెబుతూ వచ్చావు. కాని ఇప్పుడు ఆ

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

మాట చెప్పలేదు కాబట్టి నా ఇష్టం వచ్చిన వరం, నా ఇష్టం వచ్చినట్టు కోరుకుంటాను. ఓయమధర్మరాజా! సతికి పతియే దైవము. పతిలేని జీవితము సతికి దుర్భరము. ఏ శుభకార్యములకు ఆమెను పిలవరు. కావున సాళ్వపతి పుత్రుడు సత్యవంతుని పునర్జీవుని చేయుము." అని అడిగింది. ఆమె పట్టుదలకు సంతోషించి యమధర్మరాజు సత్యవంతుని జీవుని అతని శరీరంలో తిరిగి ప్రవేశపెట్టాడు. "సావిత్రీ! నీ భర్త నాలుగు వందల సంవత్సరములు జీవిస్తాడు. నీకు నూరుమంది కుమారులు కలుగుతారు. నీ భర్త కీర్తి మంతుడవుతాడు." అని వరము ఇచ్చి యమధర్మరాజు వెడలిపోయాడు. సావిత్రి వెనుకకు తిరిగి తాను సత్యవంతుని దేహమును దాచిన చోటుకు వచ్చింది. భర్త తలను తన తొడమీద పెట్టుకొని కూర్చుంది. కొంత సేపటికి సత్యవంతుడు నిద్రనుండి లేచినట్టు లేచాడు. "ఏమిటి సావిత్రీ! ఇంతసేపు నిద్రపోయాను. లేపవలదా! కాని ఎవరో నన్ను పట్టి లాగినట్టు అనిపించింది. ఎవరై ఉంటారు. అది కలకాదు నిజమే అన్నట్టు ఉన్నది." అని అడిగాడు "నాధా! ఇప్పటికే చాలా పొద్దుపోయింది. మీ తల్లితండ్రులు మన కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు. ఆవిషయాలన్ని రేపు చెపుతాను." అని చెప్పింది.

"అవును సావిత్రీ నా తల్లితండ్రులు మన కోసం పరితపిస్తుంటారు మనం వెంటనే ఆశ్రమానికి వెళ్లాలి" అని అన్నాడు. ఇద్దరూ ఆశ్రమానికి చేరుకున్నారు అప్పటికే సత్యవంతుని తండ్రి ద్యుమత్సేనుడికి చూపు వచ్చింది. ఎదురుగా తమ కుమారుడు సత్యవంతుడు కనిపించలేదు. కొడుకుకోసం వారు పరితపిస్తున్నారు. సావిత్రి సత్యవంతులు ఆశ్రమం చేరుకోగానే "నాయనా ఇంత పొద్దుపోయింది. ఇప్పటిదాకా ఎక్కడ ఉన్నారు!" అని అడిగాడు. సత్యవంతుడు తనకు తలనొప్పి రావడం, పడుకోవడం, కలలో ఒక మహానుభావుడు కనిపించడం వరకు చెప్పాడు. తరువాత సావిత్రి తన మామ గారితో ఇలా చెప్పింది. "మహారాజా! నా భర్త సత్యవంతునికి ఈరో జు మరణము అని నారదుల వారు చెప్పారుకదా అందుకని నేను నా భర్తతో కూడా అడవికి వెళ్లాను అక్కడ నా భర్త స్పృహతప్పిపడిపోయాడు అప్పుడు యమధర్మరాజు నా భర్తప్రాణములను తీసుకొని పోవుటకువచ్చాడు. ఆయన నా భర్త ప్రాణములను తీసుకొని పోవుచుండగా నేనును ఆయన వెంటనే వెళ్లాను. యమధర్మరాజును స్తుతించి ఆయన కృపను పొంది, ఆయన చేత నాలుగు వరములు పొందాను. అందులో ఒకటి నాభర్త ప్రాణములు తిరిగి పొందుట. మరొక వరము తమరికి చూపు వచ్చుట మరొక వరము తమరికి తిరిగి రాజ్యము సంప్రాప్తించుట నాల్గవది నా తండ్రికి నూరుమంది పుత్రులు కలుగుట. ఆ ప్రకారము నాకు నా భర్తప్రాణములు దక్కినవి. " అని చెప్పింది.

"అమ్మా! ఆపత్సముద్రములో ఉన్న మాకు నీవు నావవైతివి. నీ పుణ్యచరిత్ర కీర్తినీయము." అని అన్నారు. తరువాత కొన్నాళ్లకు సాళ్వరాజు అంతరంగికుటు

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

మిత్రులు వచ్చి ఆయన శత్రురాజులు వారిలో వారు కొట్లాడుకొని మరణించినారని, ద్యుమత్సేనుని రాజ్యపాలనచేయమని కోరారు. ద్యుమత్సేనుడు తిరిగి రాజయ్యాడు. సత్యవంతుడు యువరాజు అయ్యాడు. సావిత్రి సమస్త రాజభోగములు అనుభవించింది. కనుక ధర్మరాజా! ఆ పతివ్రత ఐన సావిత్రి వలెనే ఈ ద్రౌపదికూడా మీకు శుభములు కూరుస్తుంది." అని చెప్పి మార్కండేయ మహర్షి తన ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు. అప్పుడు జనమేజయుడు వైశంపాయనునితో " మహర్షి! ఇంద్రుడు కర్ణుని కవచ కుండలములు అపహరించాడు. అని చెపుతారు కదా ఆ కథ వివరించండి. " అని అడిగాడు. వైశంపాయనుడు ఈవిధంగా చెప్పసాగాడు. "ఆ ప్రకారముగా పాండవులు పండ్రెండేళ్లు వనవాసము గడిపారు. ఆఖరు సంవత్సరము లో ఉండగా, ఇంద్రుడు పాండవులకు మేలు చెయ్య దలచాడు. కర్ణుని కవచ కుండలములు మాయోపాయమున అపహరించ దలచాడు. ఈవిషయాన్ని సూర్యుడు తెలుసుకున్నాడు వెంటనే బ్రాహ్మణ వేషములో తన పుత్రుడు కర్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. కర్ణుడు ఏకాంతములో ఉండగా అతనితో ఇలా చెప్పాడు. "ఓ కర్ణా! నీ మేలుకోరి నీకు కొన్ని విషయాలను చెప్పడానికి వచ్చాను. దేవేంద్రుడు నీ కవచకుండలములను అపహరించడానికి వస్తున్నాడు. నీవు బ్రాహ్మణులకు అడిగినది కాదనకుండా ఇచ్చేదవని బ్రాహ్మణవేషంలో వస్తున్నాడు. కర్ణా! నీ కవచకుండలములు అమృతమయములు. అవి నీ ఒంటిమీద ఉన్నంతకాలము నిన్ను ఎవరూ చంపలేరు. అందుకని నీకు చెపుతున్నాను. మోసపోవద్దు." అని చెప్పాడు. "అయ్యా మీరు ఎవరో నాకు తెలియదు. దయచేసి తమరు ఎవరో తెలపండి!" అని అడిగాడు. దానికి ఆ బ్రాహ్మణుడు "కర్ణా! నేను సూర్యుడను. నా మనస్సులో నీ మీద మమకారము ఎక్కువ అందుకని వచ్చాను. అని అన్నాడు. "ఓ సూర్య దేవా! నేను బ్రాహ్మణులు ఏది అడిగినా అది ఇస్తాను అది నా ప్రతిజ్ఞ. అలాంటిది సాక్షాత్తు దేవేంద్రుడు వచ్చి దేహీ అని అడిగితేనా ప్రాణాలే ఇస్తాను. అలాంటిది నా కవచకుండలములు నాకు ఒక లెక్కా! అదియును కాక ముల్లోకాలను పాలించే ఇంద్రుడు ధర్మము తప్పి మారు వేషంలో నా వద్దకు రావడమా! అది అతని కీర్తికి హానికదా. కాని నాకు అది సుకృతమేకదా! ఎటు చూచినా నేను ధన్యుడను. ఈ లోకంలో కీర్తికి మించినది ఏదీ లేదు. కీర్తి తల్లివలే కాపాడుతుంది. అపకీర్తి పొందిన వాడిని అన్ని కీడులు ఆవహిస్తాయి. బ్రాహ్మణులు కోరితే నాకు ఉన్నదానిలో దానం చేయడం, బలవంతులైన శత్రువులను చంపడం. యుద్ధంలో చావడం. శరణు వేడిన వాడిని కాపాడటం. బ్రాహ్మణులను, వృద్ధులను బాలురను చంపకపోవడం. అవి నా వ్రతాలు. వీటిని నేను తప్పను. కాబట్టి ఇంద్రుడు వచ్చి అడిగితే నా కవచకుండలమును సంతోషంగా ఇస్తాను. కర్ణుడు చెప్పాడు. "ఓ కర్ణా! నీ హితులు చెప్పేమాటలు నువ్వు వినవు. తనకు తన వారికి మేలు చేయు కీర్తి గడించడం మంచిది గాని నీకు నీ వారికి అపకారం చేయు కీర్తి ఎందుకు. ముందు నీ ప్రాణములు కాపాడుకో. నీవు బతికి ఉంటే మరింత కీర్తి సంపాదింపవచ్చును. నీ మేనిలో నీ మేనిలో ప్రాణములుండిన, నీ

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

భార్యాబిడ్డలు రాజభోగములు అనుభవింపగలరు. మరణించిన తరువాత మనిషి బూడిద అవుతాడు. తనకు వచ్చిన కీర్తిని చూడలేడు. మృతునికి వచ్చిన కీర్తి శవానికి చేయు అలంకారము వంటిది. అదియును కాక, నీవు నాకు భక్తుడవు. భక్త రక్షణ నా కర్తవ్యము. మరియు ఇందులో ఒక దేవరహస్యము కలదు. అది నీకు కాలక్రమేణా తెలియగలదు. నీకు అర్జునుని మీద పగ ఉన్నది. యుద్ధములో నీకు కవచకుండలమును ఉన్నచో అర్జునుడునిన్ను చంపలేడు." అని సూర్యుడు కర్ణుడుకి నచ్చ చెప్పాడు.

"సూర్యదేవా! నీకు నా మీద ఉన్న దయతో ఇంత చెప్పావుకాని నేను చెప్పేది కూడా కోపించకుండా వినుము. నేను అసత్యానికి భయపడినట్టు యమునికికూడా భయపడను. నా వ్రతమును వీడను. అర్జునుని నేను గెలువలేను అని తలపవలదు. నా వద్ద ఉన్న అస్త్రములు నీకు తెలియును. పరశురాముడు, ద్రోణుడు నాకు ప్రసాదించిన అస్త్రములు సామాన్యమయినవికావు. వాటిసాయంతో నేను అర్జునుని సంహరింపగలను. తమరు పేరువిధంగా తలపక నన్ను ఆశీర్వదించండి" అని పలికాడు. 'కర్ణా! నీవునిశ్చయముగా నీ కవచకుండలములు ఇంద్రునికి దానం చెయ్యడానికి నిశ్చయించుకుంటే ఒక పని చెయ్యి. ఇంద్రుని వద్ద అత్యంత భయంకరమైన "శక్తి "అనే అస్త్రము ఒకటి ఉన్నది దానిని బదులుగా తీసుకొనుము." అని చెప్పిసూర్యుడు వెళ్లిపోయాడు. కర్ణుడు దేవేంద్రుని రాకకై ఎదురు చూస్తున్నాడు. అని వైశంపాయనుడు చెప్పగా విని జనమేజయుడు "ఓమహర్షి! సూర్యుడు కర్ణుని గురించి ఒక దేవ రహస్యము కలదని చెప్పినాడు కదా. అది ఏమిటి వివరించెదరా!" అని అడిగాడు. వైశంపాయనుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. పాండవుల తల్లి కుంతీ దేవి (పృధ) కుంతి భోజుని కుమార్తె. ఆమెకు వివాహము కాక పూర్వము ఒక రోజు దుర్వాస మహా ముని వారి ఇంటికి వచ్చాడు. కుంతి భోజుడు ఆయనకు అతిథి సత్కారాలు గావించాడు. "మహారాజా! నాకు నీ ఇంటిలో కొన్ని దినములు ఉండవలెనని ఉన్నది. నాకు ఎలాంటి లోపము రాకుండా పరిచర్యలు చెయ్యగలరా!" అని అడిగాడు. కుంతిభోజుడు దానికి సమ్మతించాడు. తన కుమార్తె పృధ ను పిలిచి "అమ్మా ! ఈయన దుర్వాసమహాముని. మన ఇంట కొంతకాలము ఉంటారు నీవు ఆయనకు విసుగులేకుండా సపర్యలు చేయుము. నీవు ధైర్యవంతురాలివి. వినయశీలివి. కావున ఈయనను భక్తితో సేవించుము. ఆయనకు కోపం తెప్పించకుము." అని చెప్పాడు. తండ్రీ! నాకునూ బ్రాహ్మణులకు సేవలు చెయ్య వలెనని ఎల్లప్పుడూ మనస్సులో కోరుకుంటాను. నా కోరిక ఈ రోజుకు తీరినది. నీవు కోరిన విధముగా నేను ఈయనకు పరిచర్యలు చేసెదను. నా మీద భారము ఉంచుము." అని పలికింది. "ఓ మహర్షి! ఈ చిన్నది నా కుమార్తె పృధ. తమరు మా ఇంట నున్నంత కాలము తమరికి సపర్యలు చేస్తుంది. ఎప్పుడైనా చిన్న తనం చేత, పొరపాటున తప్పుచేస్తే మన్నించండి." తండ్రి కోరిక మేరకు పృధ దుర్వాసునకు సమరిచర్యలు చేస్తూ ఉంది. దుర్వాసుడుకూడా ఆమెను అప్పుడప్పుడు పరీక్షించేవాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఉదయం వస్తానని రాత్రికి వచ్చేవాడు. రాత్రికి వస్తానని అంతకు ముందే వచ్చేవాడు. కాని పృథ అప్రమత్తయై ఎల్లప్పుడూ విసుగు లేకుండా దుర్వాసుని సేవించింది. ఈ విధంగా ఒక్క సంవత్సర కాలం గడిచింది.

దుర్వాసుడు వెళ్ళబోతూ "కుమారీ! నీవు చాలా చక్కగా సపరిచర్యలు చేసావు. ఒక వరం కోరుకో! " అన్నాడు. "" దానికి పృధ "అయ్యా మీకు సంతోషం కలిగించాను. నాతండ్రి మాట నెరవేర్చాను. నాకు అది చాలు." అని వినయంగా బదులుచెప్పింది. పృధా! నీకు ఒక మంత్రం ఉపదేశిస్తాను. ఆ మంత్రం జపించి నీవు ఏ దేవతను ఆహ్వానించిన ఆ దేవత వచ్చి నీ వశంలో ఉంటాడు" అని చెప్పి ఒక మంత్రం ఉపదేశించాడు. తరువాత వెళ్ళిపోయాడు. ఒకరోజు పృధ ఒంటరిగా ఉన్నప్పు దుర్వాసుడు ఉపదేశించిన మంత్రాన్ని పరీక్షించ దలచింది. పొద్దుటే స్నానమాచరించి ఉదయిస్తున్న సూర్యుడిని చూచింది. సహజ కవచ కుండలములతో, వికసించిన పద్మంలా ప్రకాశిస్తున్న సూర్యభగవానుని చూచి ఆమె లో అనురాగం కలిగింది. మంత్రం పఠించి "నాకు నీ లాంటి కుమారుని ప్రసాదించు" అని కోరుకొంది. వెంటనే సూర్యుడు మానవ రూపంలో ఆమె వద్దకు వచ్చాడు "కుంతీ కుమారీ నేను నీ మంత్రబలము చేత ఇక్కడకు వచ్చాను. నీవాడను. నీమనస్సుకు ఏది ప్రియమో అది చేస్తాను." అని అన్నాడు. ఆయనను చూచి "కుంతి అయ్యా! ఇక్కడ మీరు చెయ్యవలసిన పని ఏమీ లేదు. ఏదో కుతూహలంచేత మంత్రం జపించాను. మీరు వెళ్ళిరండి. అ చెప్పింది.

"కుంతీ నేను తప్ప వెళతాను. కాని నీవు నీ మనస్సులో ఏమి కోరుకొని నన్ను పిలిచావు. నిజం చెప్పు. నా మాదిరి సహజ కవచకుండలములతో ఉన్న తేజశ్శాలి యైనా కుమారుడు నా వలన కావాలని కోరుకున్నావు కదూ. నీ కోరిక నేను నెరవేరుస్తాను. కాబట్టి నాతో సమాగమమునకు ఒప్పుకో. నీవు కోరినట్టు నీకు కుమారుడు జన్మిస్తాడు. లేని యడల నీవు, నీ జననీ జనకులు భస్మం అయిపోతారు. అదియును కాక, నీ శీలాన్ని ఎరుంగకుండా నీకు మంత్రం ఉపదేశించిన ఆ దుర్వాసుని భస్మం చేస్తాను. అటు చూడు. దేవతలందరూ నన్నుచూచి నవ్వుతున్నారు." అని కోపంతో పలికాడు సూర్యుడు. "అయ్యా! నన్ను నీకు సమర్పించుటకు అర్హులు నా తల్లితండ్రులు. వారి అనుమతి లేకుండా నేను నీ పొందు ఎలా అంగీకరింపగలను. నేను కేవలం బాల్య చాపల్యం చేత, మంత్రమహిమను పరీక్షించ గోరి ఇలా చేసాను. నన్ను క్షమించు. అని సూర్యుని బతిమాలింది. కాని సూర్యుడు ఒప్పుకోలేదు. "మహానుభావా! కన్యకు తల్లితండ్రులు బంధుజనులు సమక్షంలో పెళ్ళి జరిగిన తరువాత ఆమె తన భర్తతో మన్మధ కేళిలో మునిగి తేలవచ్చును. కాని పెళ్ళి కాకముందు ఇలా పరపురుషునితో పొందు కోరుట ధర్మం కాదు కదా. ఈవిధంగా నిర్బంధంగా నన్ను అధర్మానికి పాల్పడమనడం నీకు తగునా. నీకు తెలియని ధర్మం ఏమున్నది. తల్లితండ్రులకు తెలియకుండా నీ పొందు కోరుట నీకు ధర్మం అని తోచిన, నీకు ఇష్టం వచ్చినట్టు చేయుము దాని వలన వచ్చు అపకీర్తి నేనే భరిస్తాను." అని పలికింది పృధ

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

(ఇక్కడ సూర్యుడు ఒక వింత ఆచారాన్ని నెలకొల్పాడు. అది నేడు మన యువకులు యువతులు ప్రేమ పేరుతో ఆచరిస్తున్నారు. అదే యువతకు స్వేచ్ఛ అని నిర్వచనం ఇస్తున్నారు. ప్రేమించడం మా హక్కు అది కాదనే అధికారం పెద్దలకు లేదు అనే నినాదం ఇస్తున్నారు. అదేమిటో చదవండి). సూర్యుడు ఆమెను చూచి "ఓ కుమారీ! నీ తల్లి తండ్రులు, బంధువులు నిన్ను కన్యాదానము చేయుటకు కర్తలు కారు. నీ శరీరానికి నీవే యజమానురాలివి. కన్య అనగా తన కోరికలను తీర్చుకొనేది అని అర్ధం. ఇది నీ ఆంతరంగిక విషయం. నీ కోరిక తీర్చుకొనడంలో తప్పులేదు. అయినా ఇది అధర్మం అయితే నేను ఎందుకు చేస్తాను. దీని వలన నీ కన్యాత్వమునకు ఎలాంటి భంగం కలగదు. నీకు ఎలాంటి నింద రాదు. నీకు నావలన మహా తేజస్వి అయిన కుమారుడు జన్మిస్తాడు." అని చెప్పి కుంతీ దేవిని ఒప్పించాడు. తరువాత సూర్యుడు కుంతీదేవితో సంగమించి ఆమెకు గర్భాదానం చేసాడు. కుంతీదేవి గర్భం దాల్చించింది. ఆమె దాల్చి న గర్భం దిన దిన ప్రవర్ధమానమై పెరుగుతూ ఉంది. కుంతీ దేవి గర్భం దాల్చి న సంగతి ఆమె దాది కూతురికి మాత్రమే తెలియును. ఒకనాటి రాత్రి వేళ కుంతీదేవి ఒక కుమారుడిని ప్రసవించింది. ఆ కుమారునికి సహజ కవచకుండలములు, పొడుగైన చేతులు, ధృ డమైన శరీరము ఉన్నాయి. ఆ కుమారుని చూచి కుంతీదేవి లోకాపవాదమునకు భయపడింది. బిడ్డను ఒక పెట్టెలో పెట్టింది. ఆ పెట్టెను ఒక తెప్పమీద పెట్టి గట్టిగా తాళ్ల తో కట్టింది. ఆ పెట్టెను తన భవనము పక్కనే ప్రవహిస్తున్న అశ్వనది లో వదిలి పెట్టింది. తరువాత ఎంతో దుఃఖించింది. ఆ చిన్ని బాలుని నిర్దాక్షిణ్యంగా నదిలో వదిలినందుకు ఎంతగానో ఏడ్చింది.

ఐన ఆ తెప్పమీద ఉన్న పెట్టె ప్రవాహ వేగమునము కొట్టుకొనిపోయి మొదట చర్మణ్వతీ నదిలో చేరింది. అక్కడినుంది కొట్టుకొనిపోయి, యమునా నదిలో చేరింది. ఆఖరుకు గంగానదిలో చేరి కొట్టుకొని పోతూ ఆ పెట్టె పంపానగర సమీపానికి వచ్చింది. ఆ సమయంలో ధృతరాష్ట్రుని కి స్నేహితుడు అతిరధుడు అనే సూతుడు తన భార్యతో గంగానదిలో జలకాలాడుతున్నాడు. వారు ఆ పెట్టెను చూచారు. ఆ పెట్టెను తెరిపించాడు. సహజ కవచ కుండలములో ప్రకాశిస్తున్న బాలుని చూచాడు. తన భార్య రాధను పిలిచి "సంతానము లేని మనకు ఆ దేవుడు మనకు ఈబిడ్డను ప్రసాదిచించాడు. వీడు మానవుడు కాడు. దేవతలకు పుట్టినవాడు. ఈ బిడ్డను మనము పెంచుకొనెదము." అని అన్నాడు. రాధ ఆ బిడ్డను గుండెలకు అదుముకుంది. ఆ బిడ్డ సహజ కుండలములు కర్ణములకు ఉన్నవాడు కావున కర్ణుడు అని నామకరణం చేసారు. బంగారు ఒంటి ఛాయ కలవాడు కనుక అతనిని వసుసేనుడు అని కూడా నామకరణం చేసారు బ్రాహ్మణులు. ఆ ప్రకారము సూర్యపుత్రుడు సూతపుత్రుడు అయ్యాడు. ఈ విషయమంతయూ కుంతీదేవి తన ఆంతరంగిక గూఢచారుల వలన తెలుసుకొని మనసుకు ఊరట చెందింది. అతి రధుడు కర్ణుడు యుక్త వయస్కుడు కాగానే

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

అతనిని ద్రోణాచార్యుని వద్ద విలు విద్య నేర్పించాడు. తరువాత కర్ణుడు కృపాచార్యుని వద్ద, పరశు రాముని వద్ద విలువిద్య నేర్చుకున్నాడు. ఎన్నో అస్త్రాలు సంపాదించాడు. తరువాత కర్ణునికి దుర్యోధనునితో స్నేహం ఏర్పడింది. దుర్యోధనునితో స్నేహం కారణంగా అతడు పాండవులకు విరోధి అయ్యాడు. కర్ణుడి కవచ కుండలములముల మహత్తును తెలుసుకొని ధర్మరాజు ఎంతో భయపడుతుండేవాడు. అతని భయం పోగొట్టడానికి ఇంద్రుడు కర్ణుని కవచ కుండలాలను అపహరించ దలచాడు. ఒక రోజు బ్రాహ్మణ వేషధారియై కర్ణుని వద్దకు వచ్చాడు. ఆ సమయంలో కర్ణుడు సూర్యోపాసన చేసి బ్రాహ్మణులకు దానధర్మాలు చేస్తున్నాడు. అప్పుడు ఇంద్రుడు "భిక్షాందేహి" అని అర్ధించాడు. "మీకు ఏమి కావాలో కోరుకొనండి. " అని అన్నాడు కర్ణుడు. "నాకు నీ కవచకుండలములు కావాలి అవి ఇమ్ము." అని అడిగాడు. ఇంద్రుడు. కర్ణునికి విషయం అర్ధం అయింది. "బ్రాహ్మణోత్తమా! ఎందుకూ ఉపయోగపడని ఈకవచ కుండలములు నీకు ఎందుకు. వాటి బదులు నీకు ఉపయోగించే "" ధనము, బంగారము, మణిమాణిక్యాలు కోరుకో! " అని అన్నాడు.

కాని నాకు కవచ కుండలములు కావాలని పట్టుపట్టాడు బ్రాహ్మణ వేషంలో ఉన్న ఇంద్రుడు. "బ్రాహ్మణోత్తమా! పోనీ నా అంగ రాజ్యాన్ని నీకు ఇస్తాను స్వీకరించు" అని చెప్పాడు. దానికి కూడా దేవేంద్రుడు ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడు కర్ణుడు దేవేంద్రుని చూచి "దేవా! నేను గుర్తు పట్టాను. నీవు దేవేంద్రుడవు. మీరు దేవతలు. మేము మిమ్ము వరాలు అడగాలి కాని మీరు వచ్చి మమ్మల్ను యాచించచడం ఏమిటి? వింతగా ఉంది." "కర్ణా! నీ తండ్రి సూర్యుడు నీకు అన్ని విషయములు చెప్పి ఉంటాడు. అందుకేనన్ను గుర్తించగలిగావు. కాబట్టి నేను కోరిన కవచకుండలములు నాకు ఇచ్చి పంపు" అన్నాడు ఇంద్రుడు. "మరి నాకు మీ వద్ద ఉన్న సకల శత్రు సంహారి అయిన శక్తిని ప్రసాదించండి. నా కవచకుండలములు తీసుకొనండి. " అని అన్నాడు కర్ణుడు. "నా శక్తి ని నీకు సంతోషంగా ఇస్తాను. కాని అది యుద్ధ సమయంలో నేను ప్రయోగించగానే అది నా శత్రువులను చంపి మరల నా దగ్గరకు వస్తుంది. కాబట్టి. నీవు కూడా నీ శత్రువు మీద దానిని ప్రయోగించగానే అది అతనిని చంపి నీ దగ్గరకు రాదు. నా దగ్గరకు వస్తుంది. కాబట్టి నీవు దానిని ఒకే సారి ప్రయోగింప గలవు. ఈ నియమానికి అంగీకరించి నా శక్తినీ తీసుకో. " అన్నాడు ఇంద్రుడు.

దేవేంద్రా! నాకు ఉన్న శత్రువు ఒక్కడే. నీ శక్తి అతనిని వధియించుట నా కోరిక. అది నెరవేరితే చాలు." అన్నాడు కర్ణుడు. ఇంద్రుడు నవ్వి "కర్ణా! నీ మనోరధము నాకు తెలియును నీవు అర్జునుని చంపవలెనని అనుకుంటున్నావు. కాని కృష్ణుడు అర్జునుని ప్రక్కన ఉన్నంత వరకు నీవు అర్జునుని ఏమీ చేయలేవు." అని అన్నాడు ఇంద్రుడు. "అది సరేగాని, నా కవచకుండలములు నా శరీరమునుండి చీల్చి ఇచ్చిన నా శరీరం వికృతమువుతుంది కదా! మరి దీనికి ఏమంటారు?" అని అడిగాడు కర్ణుడు. "నీకు ఆ చింత లేదు నీ శరీరం నీ తండ్రి సూర్యుని మాదిరి ప్రకాశించగలదు." అని వరం ఇచ్చాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

తరువాత ఇంద్రుడు తన శక్తిని కర్ణుడికి ఇచ్చి అతని కవచకుండలములు తీసుకొని దేవలోకం వెళ్లాడు. ఈ వృత్తాంతం విని పాండవులు ఆనందించారు కౌరవులు దుఃఖించారు. జనమేజయ మహారాజా! ఆ విధంగా ఇంద్రుడు మాయోపాయంతో కర్ణుని కవచకుండలములు తీసుకున్నాడు. " అని వైశంపాయనుడు చెప్పాడు. తరువాత, వైశంపాయనుడు జనమేజయునితో భారత కధను కొనసాగించాడు. "అరణ్య వాసములో ఆఖరి సంవత్సరములో ఉన్న పాండవుల వద్దకు ఒక రోజు ఒక బ్రాహ్మణుడు వచ్చాడు. "అయ్యా! నేను నా అరణిని ఒక చెట్టు కు వేలాడ గట్టాను ఒక లేడి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చింది. నా అరణి దాని కొమ్ములకు తగులుకుంది. ఆ లేడి అరణితో కూడా పారిపోయింది.

దయచేసి నా అరణిని నాకు తెచ్చి ఇవ్వండి. అని ధర్మరాజును అడిగాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు విల్లు అమ్ములు ధరించి, తమ్ములతో ఆ లేడిని వెంబడించాడు. కాని అతను వేసిన బాణములు ఒకటి కూడా ఆ లేడికి తగలలేదు. అలా కొంత దూరం ఆ లేడి పరుగెత్తి మాయం అయింది. అప్పటికే పాండవులు అలసి పోయారు. ఒక చెట్టు నీడన విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు. అప్పుడు నకులుడు ధర్మరాజును చూచి ఇలా అన్నాడు. "అన్నయ్యా! మనం ఉన్నత మైన వంశంలో పుట్టాము. ధర్మశాస్త్రాలు చదువుకున్నాము. అందరి పట్ల కరుణ కలిగి ఉన్నాము. కాని మనకు ఇంతటి దుర్గతి దాపురించడానికి కారణం ఏమిటి? అని అడిగాడు. దానికి ధర్మరాజు నవ్వి "నకులా! సుఖం కాని, దుఃఖం కాని మనకు కలగడానికి కారణం మనం చేసిన కర్మ. వేరే కారణం ఏమీ కాదు." భీముడు నకులుని చూచి "తమ్ముడూ! ఆరోజు ప్రాతిగామి ద్రౌపదిని కొలువుకూటమునకు తీసుకొని వచ్చినపుడే ఆ కౌరవులను నరికి ఉంటే మనకు ఈ కష్టాలు తప్పేవి" అన్నాడు.

"అన్నయ్యా భీమా! అదియును కాక ఆ రోజు కర్ణుడు కొలువు కూటములో పలికిన మాటలకు మనం ఆగ్రహించక పిరికి వారివలె అడవులకు వచ్చామే అదీ అసలు కారణం. అన్నయ్యలూ! ఆరోజే ఆ మాయాజూదం ఆడిన శకునిని అడ్డంగా నరికి ఉంటే అసలు మనకు ఆ దుర్దశ దాపురించదు కదా!" అని అన్నాడు సహదేవుడు. ఆ మాటలు వింటున్న ధర్మరాజు నకులుని చూచి "తమ్ముడూ ప్రస్తుతం, నీ అన్నయ్యలు అందరూ చాలా దాహంతో ఉన్నారు. నీళ్లు ఎక్కడైనా ఉన్నాయేమో చూడు." అన్నాడు. నకులుడు ఆ చెట్టు ఎక్కి నలుపక్కలా చూచి, కొంచెందూరంలో ఒక కొలను చూచి "అన్నయ్యా అక్కడ నీళ్లు ఉన్నాయి" అన్నాడు. "అయితే నీవు పోయి నీరు త్రాగి మాకు కొన్ని నీరు తెమ్ము" అని అన్నాడు. ధర్మరాజు. నకులుడు అలాగే అని ఆ కొలను దగ్గరకు వెళ్లాడు. నీళ్లు తాగపోయాడు అప్పుడు ఒక శబ్దం వినపడింది. "ఓ అన్నా! ఈ తటాకము నాది. నీవు తటాకములో నీరు తాగదలుచుకుంటే నా ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము ఇవ్వాలి." అని వినిపించింది.

నకులుడు దానిని పట్టించుకోలేదు. ఆ నీరు తాగాడు. బయటకు వచ్చి స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

నీళ్లకు పోయిన నకులుడు ఎంతకూ రాకపోతే ధర్మరాజు సహదేవుని చూచి "సహదేవా! నీ అన్నయ్య నకులుడు జలములకు పోయి ఇంతకూ రాలేదు. నీవుపోయి చూచిరా!" అని అన్నాడు. సహదేవుడు వెంటనే నకులుడు పోయిన దిక్కు వెళ్లాడు కొలను చూచాడు. నీళ్లుతాగడాని కొలనులో దిగాడు. మరల అశరీరవాణి వినపడింది. "మహానుభావా! ఈకొలను నాది. సాహసంతో ఈ కొలనులో దిగవద్దు నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు తరువాత నీరు తాగు." అని వినపడింది. సహదేవుడు ఆ మాటలు లక్ష్యపెట్టక కొలనులోకి దిగి నీరు తాగాడు. వెంటనే స్పృహతప్పి పడిపోయాడు.

పోయిన వాళ్లు ఎంతకూ రాకపోతే ధర్మరాజు అర్జునుని చూచి "అర్జునా! నీ తమ్ములు వెళ్లి చాలా సేపు అయింది ఏం జరిగిందో చూచిరా?" అని అన్నాడు. అర్జునుడు కూడా ఆ కొలను దగ్గరకు వెళ్లాడు. మరలా అశరీర వాణి వినిపించింది. "ఎవరన్నా బలవంతంగా ఈ కొలనులో నీరు తాగితే స్పృహతప్పి పడిపోతారు. కాబట్టి నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు." అని వినపడింది. 'ఎవడురా నువ్వు? దొంగలాగా దాగి మాట్లాడుతున్నావు. ఉండు నిన్ను సంహరిస్తాను." అంటూ అర్జునుడు శబ్దవేది బాణాన్ని ప్రయోగించాడు. మరల అవే మాటలు వినబడ్డాయి. వాటిని లక్ష్యపెట్టక కొలనులో దిగి నీరు తాగాడు. యధాప్రకారం స్పృహతప్పి పడిపోయాడు. వెళ్లిన ముగ్గురూ ఎంతకూ రాలేదు ధర్మజునకు ఆందోళనగా ఉంది. "భీమా నీవు వెళ్లి ఏంజరిగిందో చూచిరా!" అన్నాడు. భీముడు వెంటనే అటుగా వెళ్లాడు. కొలను దగ్గరకు వచ్చాడు. మరల అదే శబ్దం వినపడింది. "ఎందుకయ్యా ఇంత సాహసానికి పూనుకుంటావు. నీకు శక్తి ఉంటే నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పి నీరు తాగు." అని వినపడింది. భీముడు వినిపించుకోకుండా కొలనులోకి దిగాడు. స్పృహతప్పాడు. వెళ్లిన నలుగురూ ఎంతకూరాలేదు. ధర్మరాజు ఎంతో ఆతరత చెందాడు. వెంటనే తను కూడా బయలుదేరాడు. ఆ కొలను దగ్గరకు వెళ్లాడు. పరిసరాలను పరిశీలించాడు. స్పృహతప్పి పడిపోయిన తన తమ్ములను చూచాడు. అతని హృదయం తల్లడిల్లింది కొంచెం సేపటికి తేరుకున్నాడు. చుట్టుపక్కల పరికించాడు. అక్కడ వేరే వాళ్ల అడుగు జాడలు కనిపించలేదు. "వారికై వారు అలా కూలిపోవడానికి కారణం తెలియడం లేదు. ఈ కొలనులో నీరు విషపూరితమైనది అనడానికి వీరి శరీరములలో విషప్రయోగం జరిగిన లక్షణాలు లేవు. ఒకవేళ సుయోధనుడు అతని మిత్రులు ఇలా చేసారా! ఇప్పుడు కుంతీదేవికి తాను ఏమని సమాధానం చెప్పాలి? అనుకుంటూ కొలనులోకి దిగాడు

అప్పుడు మరల ఆకాశవాణి వినపడింది. "ఓధర్మరాజా! నేను ఒక కొంగను. ఈ కొలనునాది. నీ తమ్ములు నా మాటలు వినకుండా కొలనులో దిగి స్పృహ తప్పిపడిపోయారు. నీవు కూడా నా మాట వినకుంటా ఈ కొలనులో నీళ్లు తాగితే వాళ్ల గతే నీకూ పడుతుంది కాబట్టి నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పి తరువాత నీళ్లు తాగు జాగ్రత్త!" అని వినిపించింది. "అయ్యా! నీవు కొంగ రూపం ధరించిన రుద్రుడవో, అగ్నిదేవుడివో, వాయుదేవుడివో తెలియదు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

లేని ఎడల అత్యంత పరాక్రమ వంతులైన నా తమ్ములు ఇలా పడిపోరు. నీవు ఎవ్వరవు? నీ తలంపు ఏమి? చెప్పు? అ అడిగాడు. 'ధర్మరాజా! నేను కొంగనుకాను. యక్షుడను. నీ తమ్ములు నన్ను అవమానించి పడిపోయారు." అంటూ ధర్మరాజు ముందు నిలబడ్డాడు. నా అనుమతి లేకుండా ఈ కొలనులో నీరు తాగితే ఎంతటి వారైనా ఇలాగే పడిపోతారు. నీవు తెలివికలవాడివికనుక నీరు తాగలేదు కాబట్టి నేను వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు. అని అన్నాడు. 'అయ్యా! నీ వంటి వారికి సమాధానం చెప్పడం నాతరమా అయినను నాకు తెలిసిన విధంగా సమాధానాలు చెపుతాను" అని అన్నాడు ధర్మరాజు.

యక్షుడు: సూర్యుని ఎవరునడుపుతున్నారు? సూర్యుని ఎవరు కొలుస్తున్నారు? సూర్యుడు అస్తమించడం అంటే ఏమిటి? సూర్యునికి ఆధారభూతము ఏది? చెప్పు ధర్మరాజు: సూర్యుని బ్రహ్మము నడుపుతుంది. దేవతలు సూర్యుని కొలుస్తారు. సూర్యుడు ధర్మం చేత అస్తమిస్తాడు. సూర్యునికి సత్యమే ఆధారము. యక్షుడు: శ్రోత్రియుడు ఎలా అవుతాడు? పురుషునికి మహిమలు ఇలాసిద్ధిస్తాయి? పురుషునకు సాయం ఎవరు! అతడు బుద్ధిమంతుడు ఎలా అవుతాడు? ధర్మ: శ్రుతము వలన శ్రోత్రియుడు అవుతాడు. అనగా వేదములు అధ్యయనము చేయడం వలన. తపస్సు వలన మహిమలు సిద్ధిస్తాయి. పురుషునకు అతని ధైర్యమే అతనికి సాయం. గొప్పవారికి, జ్ఞానులకు సేవచెయ్యడం వలన బుద్ధిమంతుడు అవుతాడు. యక్షుడు: బ్రాహ్మణుడు దైవత్వము ఎలా పొందుతాడు? అతనికిసాధుభావము ఎలా ఏర్పడుతుంది అతడు దుష్కృతుడు ఎలా అవుతాడు? బ్రాహ్మణుడు మానవుడు ఎలా అవుతాడు? ధర్మజ: బ్రాహ్మణుడు వేదపఠనము చేత దైవత్వముపొందుతాడు అధిక మైన నిష్ఠవలన సాధుభావము ఏర్పడుతుంది. తన నిష్ఠను కోల్పోయినపుడు దుష్కృ తుడు అవుతాడు. శుచిత్వము పాటించని బ్రాహ్మణుడు మరణ భయముతో మానవుడు అవుతాడు. యక్షుడు: జీవన్మృతుడు అనగా ఎవరు? ధర్మజ: దేవతలకు, అతిధులకు, పితృదేవతలకు తన వద్ద పని చేసే సేవకులకు పెట్టకుండా తినే వాడు, జీవించీ మరణించినట్లే. యక్షుడు: భూమి కంటే బరువైనది ఏది? ఆకాశముకంటే పొడవైనది ఏది? గాలి కంటే వేగమైనది ఏది? గడ్డి కంటే విరివిగా పెరిగేది ఏది? ధర్మజ: భూమి కంటే బరువైనది కన్నతల్లి. ఆకాశము కంటే పొడవైనవాడు. తండ్రి. గాలి కంటే వేగమైనది మనస్సు. మనసులో కలిగిన చింత గడ్డికన్నా వేగంగా పెరుగుతుంది. యక్షుడు: కన్నులుతెరిచి నిద్రించేది ఏది? పుట్టిన తరువాత కూడా కదలలేనిది ఏది? రూపం ఉండి కూడా హృదయం లేనిది ఏది? వేగం వలన వర్ధిల్లునది ఏది? ధర్మజ: కన్నులు తెరిచీ నిద్రించేది చేప. పుట్టిన తరువాత కూడా కదలలేనిది అండము (గుడ్డు). రూపం కలిగి హృదయం లేనిది పాషాణం (రాయి) వేగం వలన వర్ధిల్లునది ఏరు.

యక్షుడు: దారిన నడచువానికి, రోగముతో ఉన్నవానికి, గృహస్తునకు, చనిపోయిన వారికి ఎవరు చుట్టములు? ధర్మజ: దారిన నడచువానికి, తనతో నడచు వారు, రోగగ్రస్తునకు వైద్యుడు, గృహస్తునకు మంచి భార్య, చనిపోయిన వానికి అతను ఆచరించిన ధర్మము

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

చుట్టములు. యక్షుడు: ధర్మమునకు ఆధారము ఏది? కీర్తికి ఆశ్రయము ఏది? దేవలోకమునకు పోవు మార్గము ఏది? సుఖించుటకు మూలము ఏది? ధర్మజ: కరుణ స్వభావము ధర్మమునకు ఆధారము. దానము చేయడం వలన కీర్తి వస్తుంది. సత్యము పలుకుటయే దేవలోకముకను మార్గము. మంచి ప్రవర్తన అన్ని సుఖములకు మూలము. యక్షుడు: నరునకు ఆత్మ ఏది? దైవికమైన చుట్టము ఎవరు? అతడు ఆధారంగా జీవిస్తాడు? నరుడు దేనివలన మంచితనము పొందుతాడు? దేని ధర్మజ: పుత్రుడే నరునకు ఆత్మ. భార్య దేవుడి చ్చిన చుట్టము. అతనికి జీవనం మేఘములు కల్పిస్తాయి దానము వలన నరుడు మంచి తనము పొందుతాడు.

యక్షుడు: ధర్మములలో కన్న గొప్ప ధర్మము ఏది? ఏది మనకు పూర్ణమైన ఫలితాన్ని ఇస్తుంది? ఏది వదలి పెడితే మనకు ఆనందం కలుగుతుంది? ఎవరి తోటి స్నేహము ఎప్పుడూ చెడిపోదు? ధర్మజ: అహింస పరమ ధర్మము. యజ్ఞయాగములు మనకుపూర్తి ఫలితాన్ని ఇస్తాయి. అహంకారము వదలిన ఆనందం కలుగుతుంది. మంచి వారితో స్నేహం ఎప్పుడూ చెడిపోదు. యక్షుడు: ఈ లోకమునకు దిక్కు ఎవరు: జలము, అన్నము దేనివలన సంభవిస్తాయి? విషము అనగా నేమి? శ్రాద్ధ కార్యమునకు ఏది సమయము? ధర్మజ: మంచివారే ఈ లోకమునకు దిక్కు. మనకు నీరు, అన్నము మేఘముల వలన సంభవిస్తాయి. బ్రాహ్మణునికి చెందిన ధనము విషతుల్యము. బ్రాహ్మణుడు వచ్చినపుడే శ్రాద్ధమునకు మంచి సమయము. యక్షుడు: మనుజుడు దేనిని వదలిపెడితే సర్వజనులకు ప్రియుడు, శోకము లేని వాడు, ధనము కలవాడు, సుఖి అవుతాడు? ధర్మజ: గర్వము వదలి పెడితే సర్వజనులకు ప్రియుడు అవుతాడు. కోపం వదలి పెడితే వాడికి శోకమే ఉండదు. లోభి కానివాడు సంపన్నుడు అవుతాడు. అత్యాశను వదిలితే సుఖాన్ని పొందుతాడు.

యక్షుడు: పురుషుడు ఎవరు? అత్యంత ధనము కలవాడు ఎవరు?

ధర్మజ: ఎవడు కీర్తి వంతుడో అతడే పురుషుడు. ప్రియము, అప్రియము, సుఖదుఃఖములు, జరిగినవి, జరుగబోవునవి ఎవరు సమంగా చూచునో అతడే అత్యంత ధనవంతుడు. ధర్మరాజు చెప్పి సమాధానాలు విని యక్షుడు సంతృప్తి చెందాడు. "ధర్మజా! నా ప్రశ్నలకు సమయోచితముగా సమాధానాలు చెప్పి నన్ను తృప్తి పరిచావు. నీతమ్ములలో ఒక్కరి ప్రాణము తిరిగి ఇచ్చెదను కోరుకొనుము" అని అన్నాడు. దానికి ధర్మరాజు "మహాత్మా! నా తమ్ముడు నకులుని ప్రాణములు తిరిగి ఇమ్ము" అని అడిగాడు. "అదేమిటి! భీమార్జునులను వదలి పెట్టి నకులిని నకులిని ప్రాణములు కోరుకున్నావు?" అన్నాడు యక్షుడు. "అయ్యా! నా తండ్రికి ఇద్దరు భార్యలు. కుంతీదేవికి నేను, భీమార్జునులు, మాద్రికి నకుల సహదేవులు పుత్రులు. కుంతీపుత్రులలో నేను పెద్దవాడిని. మాద్రీపుత్రులలో నకులుడు పెద్దవాడు. అందుకని అతనిని కోరుకున్నాను. ఇది ధర్మం కదా! అని అన్నాడు ధర్మజుడు. '

"ధర్మరాజా! నీ ధర్మ నిరతికి మెచ్చాను. నీ తమ్ములందరూ పునర్జీ

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-సప్తమాశ్వాసము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

వులౌతారు." అని వ ఇచ్చాడు యక్షుడు. వెంటనే భీమార్జున, నకుల సహదేవులు నిద్రనుండి లేచి నట్టు లేచారు. "మహాత్మా! నీవు మాములు యక్షుడివి కావు. నీవు ఎవరివో ఎరింగింపుము " అని ప్రార్థించాడు ధర్మరాజు. "ధర్మజా! నేను యమధర్మరాజును. నీ తండ్రిని. నిన్ను చూడవలెనని కోరిక కలిగి వచ్చాను. సత్యము, శౌచము, దానము, తపము, శమము, కీర్తి వివేకము నా యొక్క మూర్తులు. పైగుణములను ఆశ్రయించిన వారు దుర్గతిని పొందరు. నీవు కోరిన వరాలు ఇస్తాను కోరుకో!" అన్నాడు యమధర్మరాజు. "యమధర్మరాజా! నా ఆశ్రమంలో నివసిస్తున్న ఒక బ్రాహ్మణుని అరణిని ఒక లేడి అపహరించింది. దానిని తిరిగి ప్రసాదింపుము." అని అడిగాడు. "ధర్మజా! నేనే ఆ లేడిని. నీ మనస్సు ఎలా ప్రవర్తిస్తూ ఉందో తెలుసుకోడానికి ఆ అరణిని నేనే తీసుకొని వచ్చాను. ఇదిగో అరణి తీసుకొనుము" అని అరణిని తిరిగి ఇచ్చాడు యమధర్మరాజు. "పాండవులారా! మీరు అరణ్యవాసము పండ్రెండేళ్లు పూర్తి అయినవి. ఇంక ఒక వత్సరము అజ్ఞాత వాసము మిగిలి ఉన్నది అజ్ఞాత వాస సమయములో మీకు ఏ రూపాలు కోరితే ఆ రూపాలు మీకు వస్తాయి. మిమ్మల్ను ఎవరూ గుర్తింప
కుండా వరం ఇస్తున్నాను. మరొక వరము కోరుకొనుము." అని అడిగాడు యమధర్మరాజు. " దేవతలలో ఆది దేవుడివి. నీవే నాకు కనపడ్డావు. ఇంతకన్నా నాకు వేరు వరం ఏమున్నది. నా మనస్సు ఎల్లప్పుడూ ధర్మమార్గాన చరించేటట్లు, క్రోధము, మోహము మొదలైనవి నా దగ్గర చేరకుండా వరం ప్రసాదించు." అని కోరాడు. యమధర్మరాజు అలాగే అని వరము ఇచ్చి అంతర్ధానం అయ్యాడు. పాండవులు ఆశ్రమానికి వెళ్లి అరణిని బ్రాహ్మణునికి ఇచ్చారు. అతని ఆశీర్వాదాన్ని పొందారు. ఆ ప్రకారంగా పాండవులు తమ అరణ్య వాసం పూర్చి చేసారు." అని వైశంపాయనుడు జనమేజయునకు చెప్పాడని, సూతుడు శౌనకాది మహా మునులకు మహా భారత కథను చెప్పాడు.

మహా భారతము - అరణ్య పర్వము - సప్త మాశ్వాసము -
ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతమైన అరణ్య పర్వశేషము సర్వం సంపూర్ణం.
ఓం తత్సత్.

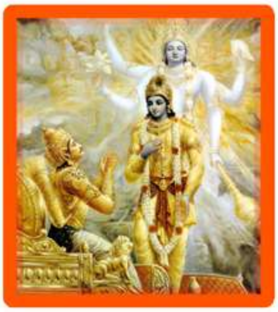

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

ఆ ప్రకారముగా ఆ కధకుడు అయిన సూతుడు, శౌనకాది మహా మునులకు మహా భారత కధను చెప్పసాగాడు. ఒకరోజు బృహదశ్వుడు అనే మహా ముని అడవులో ఉన్న పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మరాజు ఆ మహా మునికి అతిధి సత్కారాలు గావించి కౌరవుల వలన తాము పడుతున్న బాధలు అన్ని చెప్పుకున్నాడు. "మహాత్మా! రాజ్యాన్ని, నివాసాన్ని పోగొట్టుకొని అరణ్యాలలో మా వలె బాధలు పడ్డ వారు ఇతర రాజులు ఎవరన్నా ఉన్నారా? ఉంటే దయచేసి తెలుపండి" అని అడిగాడు.

దానికి ఆ మహాముని ధర్మజా! నీవు కష్టములు పడుతూ అడవులలో ఉన్నా నీ వెంట నీ అన్నదమ్ములు, విప్రులు, నీ భార్య ఉన్నారు. నీకు రథాలు, పరివారము ఉన్నాయి. కాని పూర్వ కాలంలో నలుడు అనే మహారాజు నీ వలెనే జూదమాడి, పుష్కరునకు తన రాజ్యాన్ని అర్పించి, భార్య సమేతుడై ఒంటరిగా అరణ్యాలకు వెళ్లాడు." అని చెప్పాడు. దానికి ధర్మజుడు "మహాత్మా! దయచేసి నాకు నలుని కథ వివరించండి" అని అడిగాడు. దానికి ఆ మహాఋషి ఇలా చెప్పసాగాడు. ఆ "నిషధదేశాన్ని వీరసేనుడి కుమారుడైన నలుడు పరిపాలి స్తున్నాడు. అతను తన పరాక్రమం చేత ఎన్నో దేశాలు జయించాడు. ప్రజా రంజకంగా పరిపాలిస్తున్నాడు. కాని అతనికి జూదము అంటే ఎక్కువ ప్రీతి. ఆ కాలంలోనే విదర్భ దేశాన్ని భీముడు అనే రాజు పరిపాలి స్తున్నాడు. అతనికి సంతానము లేదు. వారికి ధమనుడు అనే మహాముని వరము వలన దమయంతి అనే కూతురు, దముడు, దాంతుడు, దమనుడు అనే ముగ్గురు కొడుకులు పుట్టారు.

దమయంతి సౌందర్యవతి. అందగత్తె. గుణవతి. దమయంతి నలుని గుణ గణాల గురించి విన్నది. అలాగే నలుడు కూడా దమయంతి సద్గుణముల గురించి, ఆమె సౌందర్యము గురించి విన్నాడు. ఇరువురిలో ప్రేమ అంకురిం చింది. ఒకరోజు నలుడు ఉద్యాన వనములో విహరిస్తూ ఉండగా ఒక హంసల గుంపు వచ్చి అక్కడ వాలింది. నలుడు ఆ హంసలను చూచి ముచ్చట పడ్డాడు. ఆగుంపులోనుండి ఒక హంసను పట్టుకున్నాడు. మిగిలిన హంసలు తమ తోటి హంసను విడిచి పోలేక ఆకాశంలో తిరుగుతున్నాయి. నలుని చేతికి చిక్కిన హంస మానవ భాషలో ఇలా చెప్పింది. "ఓ మహారాజా! నీవు నీ మనసులో దమయంతి అనే రాజ కుమారిని ప్రేమిస్తున్నావు. నీవు నన్ను విడిచి పెడితే, నేను ఆమె వద్దకు వెళ్లి నీ గురించి నీ గుణగణాల గురించి, నీ అందచందాల గురించి చెబుతాను. నీమీద అనురాగము కలిగేటట్టు చేస్తాను" అని పలికింది.

ఆ హంస పలుకులు విని నలుడు ఆనందించాడు. ఆ హంసను విడిచి పెట్టాడు. అన్న మాట ప్రకారం ఆ హంస విదర్భ దేశానికి ఎగిరిపోయింది. దమయంతి అంతఃపురాని కి చేరి దమయంతి ముందు తిరగాడసాగింది. దమయంతి తన చెలులతో అక్కడ విహరిస్తూ ఉంది. హంసలను చూచి ముచ్చట పడింది. చెలి కత్తెలతో చేరి ఆ హంసలను పట్టుకొంది. విధి వశాత్తు నలుని చేత పంపబడిన హంసను దమయంతి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

పట్టుకొంది. ఆ హంస దమయంతిని చూచి "నేను నీ హృదయేశ్వరుడయిన నలుని వద్దనుండి వచ్చాను. నలుడు అందగాడు. సద్గుణవంతుడు.నీకు తగినవాడు. నీకు ఉన్న అందము, సంపద, సద్గుణములు నీవు నలునికి భార్య అయితేనే గాని రాణించవు." అని పలికింది. దానికి దమయంతి ఎంతో సంతోషించింది. " ఓ హంసా! నీవు నలుని గురించి నాకు ఎలా చెప్పావో అలాగే నా గురించి కూడా నలునికి చెప్పవా?" అని అడిగింది. అలాగే అని ఆ హంస నిషధ దేశానికి వెళ్లి దమయంతి గురించి నలునికి చెప్పింది. నల దమయంతులు ఇద్దరూ ఒకరిమీద ఒకరు మదన తాపంతో బాధపడుతున్నారు. ఆ విషయం భీమరాజుకు చెలికత్తెల ద్వారా తెలిసింది. అప్పుడు దమయంతి తండ్రి అయిన భీమరాజు తన కుమార్తెకు స్వయం వరాన్ని ప్రకటించాడు. అందరు రాజులకూ ఆహ్వానాలు పంపాడు. అందరు రాజులు దమయంతీ స్వయంవరానికి వచ్చారు. నలుడు కూడా అందరితో పాటు స్వయంవరానికి పోతున్నాడు. ఈవిషయం స్వర్గలోకాధిపతి ఇంద్రునికి తెలిసింది. ఇంద్రుడు కూడా దిక్పాలకులతో కలిసి దమయంతీ స్వయంవరానికి బయలుదేరాడు. మార్గంలో వారికి నలుడు కనిపించాడు. ఇంద్రుడు నలుని చూచి "నిషధ రాజా! నీవు మాకు దూతగా ఒక పని చెయ్యాలి" అని అడిగారు "సరే. అలాగే చేస్తాను కాని మీరు ఎవరు? నేను మీకు ఏమి చెయ్యాలి" అని అడిగాడు నలుడు. అప్పుడు ఇంద్రుడు నలుని చూచి "నేను ఇంద్రుడను. వీరు దిక్పా లకులు. మేము దమయంతీ స్వయంవరానికి వెళుతున్నాము. నీవు ముందుగా పోయి దమయంతితో మా గురించి చెప్పిన ఆ కోమలి మమ్ములను వరించేటట్టు చెయ్యాలి" అని అన్నారు.)

దానికి నలుడు "అయ్యా! ఇది మీకు ధర్మమా? నేను కూడా అదే స్వయంవరానికి వెళుతున్నాను కదా!" అని అన్నాడు. దానికి ఇంద్రుడు "నీవు మాకు మాట ఇచ్చావు. మాట తప్ప కూడదు. ఇది దేవతా కార్యము. నీవు చేయగలవు. దమయంతీ అంతఃపురము ఎలా ప్రవేశించాలా అని నీవు శంకించవలదు. మా మహిమ చేత నిన్ను ఎవ్వరూ అడ్డు పెట్టరు" అని అన్నాడు. చేసేదిలేక, నలుడు దమయంతీ అంతఃపురంలోకి ప్రవేశించాడు. దమయంతిని మొట్ట మొదటిసారిగా చూచాడు. తాను హంస వలన విన్న దానికంటే ఎక్కువ సౌందర్యవతి అని అనుకున్నాడు. నలుని చూచి దమ యంతి, ఆమె చెలులు ఆశ్చర్యపోయారు. దమయంతి నలుని చూచి "మహాత్మా మీరు ఎవరు? ఎక్కడి నుండి వచ్చారు? ఈ అంతఃపురములోకి ఎవ్వరికి కనపడకుండా ఎలా ప్రవేశిం చారు?" అని అడిగింది. దానికి నలుడు "దమయంతీ! నా పేరు నలుడు. నేను దేవదూతగా వచ్చాను. ఇంద్రుడు, దిక్పాలకులు నన్ను తమ దూతగా నీ వద్దకు దానికి నలుడు "అయ్యా! ఇది మీకు ధర్మమా? నేను కూడా అదే స్వయంవరానికి వెళుతున్నాను కదా!" అని అన్నాడు. దానికి ఇంద్రుడు "నీవు మాకు మాట ఇచ్చావు. మాట తప్ప కూడదు. ఇది దేవతా కార్యము. నీవు చేయగలవు. దమయంతీ అంతఃపురము ఎలా ప్రవేశించాలా అని నీవు శంకించవలదు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

మా మహిమ చేత నిన్ను ఎవ్వరూ అడ్డు పెట్టరు" అని అన్నాడు. చేసేదిలేక, నలుడు దమయంతీ అంతఃపురంలోకి ప్రవేశించాడు. దమయంతిని మొట్ట మొదటిసారిగా చూచాడు. తాను హంస వలన విన్న దానికంటే ఎక్కువ సౌందర్యవతి అని అనుకున్నాడు. నలుని చూచి దమ యంతి, ఆమె చెలులు ఆశ్చర్యపోయారు. దమయంతి నలుని చూచి "మహాత్మా మీరు ఎవరు? ఎక్కడి నుండి వచ్చారు? ఈ అంతఃపురములోకి ఎవ్వరికి కనపడకుండా ఎలా ప్రవేశిం చారు?" అని అడిగింది. దానికి నలుడు "దమయంతీ! నా పేరు నలుడు. నేను దేవదూతగా వచ్చాను. ఇంద్రుడు, దిక్పాలకులు నన్ను తమ దూతగా నీ వద్దకు పంపారు. వారిలో ఒకరిని నీవు వరించాలి అని చెప్పమన్నారు" అని అన్నాడు.

అప్పటికే దమయంతి నలుని గురించి విన్నది. ఇప్పుడు అతని అందచందాలు కనులారా చూస్తూ ఉన్నది. కాని అతని మాటలు ఆమెకు కష్టం కలిగించాయి. "అయ్యా! నేను మానవ కాంతను. వారు దేవతలు. వారికి నమస్కరించవలసిన దానిని వారిని ఎలా వరించను. ఇది ధర్మమా? నాడు హంస చెప్పినది మొదలు నిన్ను, నీ గుణగణాలను మనసులో ధ్యానిస్తున్నాను. నా తండ్రి గారు తమరిని ఇక్కడకు రప్పించడానికే ఈ స్వయంవరాన్ని ప్రకటించారు. కాబట్టి మీరే నా భర్త. నన్ను భార్యగా స్వీకరించండి. లేని ఎడల నేను బలవంతంగా నా ప్రాణాలు తీసు కుంటాను కాని ఇతరులను వరించను" అని ప్రార్ధించింది దమయంతి. "అదేమిటిదమయంతీ? దేవతలు మరణము లేని వారు. ఐశ్వర్యము కలవారు. వారిని వదిలి జరామరణములకు ఆలవాలమైన ఈ శరీరధారినైన నన్ను వరించడం కోరుకొనవచ్చునా?" అని అన్నాడు నలుడు. ఆ మాటలు విని దమయంతి దుఃఖించింది. "నేను ఒక ఉపాయము చెపుతాను. అందరి ముందర నేను ఆ దేవతలను ప్రార్ధించి,నిన్ను వారి సమక్షంలోనే వివాహమాడతాను. అప్పుడు నీకు దేవతల పని చెయ్యలేదు అన్న దోషము ఉండదు" అని పలికింది. అవే మాటలు నలుడు ఇంద్రునికి చెప్పాడు. అది విని దిక్పాలకులు "మమ్ములను దమయంతి ఎలా వరించదో చూస్తాము " అని పలికి అందరూ నలుని రూపంలో స్వయంవరానికి వచ్చారు. స్వయంవర మంటపంలో ఒకేసారి ఐదుగురు నలులు కనిపించారు. అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. దమయంతి వరమాల పట్టుకొని వచ్చింది. ఐదుగురు నలులను చూచింది. మనసులో దేవతలను ధ్యానించింది. "ఓదేవత లారా! నాకు నలుని గుర్తుపట్టడంలో సహకరించండి. మీ నిజస్వరూపాలతో కనిపించండి" అని ప్రార్ధించింది. వారు దమయంతిని కరుణించారు. తమ నిజస్వరూపాలను పొందారు. దమయంతి నలుని గుర్తుపట్టింది. నలుని మెడలో పూలమాల వేసి అందరి సమక్షంలో నలుని తన భర్తగా వరించింది. నల దమయం తులకు అత్యంత వైభవోపేతంగా వివాహం జరిగింది. ఇంద్రాది దేవతలు ఎన్నో వరాలు అను గ్రహించారు. వారు స్వర్గానికి వెళుతుండగా దారిలో వారికి కలి పురుషుడు కనిపిం చాడు. ఇంద్రుడు కలిని చూచి "ఎక్కడి పోతున్నావు?" అని అడిగాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

"భూలోకంలో దమయంతి స్వయంవరము జరుగుతూ ఉంది కదా! దానికి పోతున్నాను" అని చెప్పాడు. ఆ మాటలకు వారు నవ్వారు. "దమయంతీ స్వయంవరం జరిగి పోయింది. ఆమె నలమహా రాజును వరించి వివాహ మాడింది" అని చెప్పారు. కలికి కోపం వచ్చింది. నలుడిని రాజ్య భ్రష్ఠుని చేసి, నలదమయం తులకు వియోగం కల్పించడానికి నిశ్చయించాడు. కాని నలుడు ధర్మాత్ముడు. అతనిలో ప్రవేశించడానికి చాలా కాలం దాకా కలికి అవకాశం చిక్కలేదు.

ఒక రోజు నలుడు మూత్ర విసర్జన అనంతరం పాదప్రక్షాళన చెయ్యకుండా సంధ్యాంవందనం చేశాడు. ఆ అశౌచాన్ని ఆధారంగా కలి నలునిలో ప్రవేశించాడు. తరువాత నలుని దాయాది అయిన పుష్కరుని వద్దకు వెళ్లి, నలునికి ద్యూత వ్యసనం ఉందని, అతనితో జూదమాడి, అతని రాజ్యాన్ని గెల్చుకోవచ్చు నని నమ్మబలికాడు. బ్రాహ్మణ వేషంలో పుష్కరునితో సహా నలుని వద్దకు వెళ్లి జూదానికి ఆహ్వానించాడు. జూదానికి పిలిస్తే పోకపోవడం ధర్మం కాదని నలుడు జూదం ఆడటానికి ఒప్పుకున్నాడు. జూదం మొదలు అయింది. నలుడు తన రాజ్యాన్ని సంపదలను వరుసగా పోగొట్టుకుంటున్నాడు. కాని ఆట మానలేదు. తన సమస్తం ఓడి పోయే దాకా ఆడుతూనే ఉన్నాడు. కలిప్రభావం.

ఇది చూచి దమయంతి దుఃఖించింది. "ఓడే కొద్ది, పోయినది గెలవాలని మత్సరం పెరుగుతుంది. నేను ఏమీ చెయ్యలేను" అని సరిపెట్టుకుంది. అన్ని ఆటలలో పుష్కరుడు గెలుస్తున్నాడు. నలుడు ఓడుతున్నాడు. ఓటమి తథ్యం అని అనుకున్నది దమయంతి. సారథిని పిలిచి తన కుమారుడు ఇంద్రసేనుడిని, కుమార్తె ఇంద్రసేనను, విదర్భలో ఉన్న తన తండ్రి వద్దకు పంపింది. నలుడు తన రాజ్యాన్ని, సంపదలను కోల్పోయాడు. నగరాన్ని విడిచి వెళ్లాడు. నగరం వెలుపల మూడు రోజులు ఉన్నా, జూదంలో రాజ్యాన్ని కోల్పోయిన నలుని చూడ్డానికి ఎవరూ రాలేదు. ఆకలికి తట్టుకోలేక పోయాడు నలుడు. ఆకాశంలో ఒక పక్షుల గుంపు కనిపించింది. నలుడు తన పైన ఉన్న వస్త్రాన్ని తీసి వాటిమీదికి విసిరాడు. ఆ పక్షులు ఆ వస్త్రంతో సహా ఎగిరి పోయాయి. పక్షి కోసం గుడ్డ విసిరితే గుడ్డ కూడా పోయిందని పరితపించాడు. తన భార్య దమయంతి చీర కొంగును పైవస్త్రంగా వాడుకున్నాడు. ఆ దుస్థితి చూచి నలుడు దమయంతితో "దమయంతీ! ఇక్కడ నాలుగు మార్గాలు ఉన్నాయి. ఇది నీ పుట్టిల్లు విదర్భకు పోయే దారి. ఇది దక్షిణ దేశాలకు పోయే దారి. ఇది కోసల దేశానికి పోయే దారి. ఇది ఉజ్జయినికి పోయే దారి. వీటిలో మనకు అనుకూలమయిన మార్గమేదో చెప్పు. ఎందుకంటే నీవు నాతోపాటు అడవులలో కష్టాలు పడలేవు. నీవు నీ తండ్రి దగ్గరకు పోయి సుఖంగా ఉండు" అని చెప్పాడు. "అవును నాథా! మనం విదర్భకు పోయి సుఖంగా ఉందాము " అని చెప్పింది. "కాని దమయంతీ! నలమహారాజుగా విదర్భలో తిరిగిన వాడిని ఇప్పుడు రాజ్యభ్రష్ఠునిగా ఎలా రాగలను చెప్పు. అన్ని రోగాలలో కన్నా పెద్ద రోగం దుఃఖం. దానికి పరమ ఔషధం భార్య చెంత ఉండటం. అందుకని నీ పక్కన ఉంటే నాకు ఎన్ని కష్టాలయినా సుఖాలుగానే ఉంటాయి" అన్నాడు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

నలుడు. "నిజమే మహారాజా! అందుకనే నేను ఎల్లప్పుడూ మీ వెంటనే ఉండ టానికి అనుగ్రహించండి" అని వేడుకుంది. "సరే" అన్నాడు నలుడు. ఒకరోజు అడవితో నలుని తొడమీద తల పెట్టుకొని దమయంతి నిద్రపోతూ ఉంది. ఆమెను చూచి నలుడు ఈ సుకుమారి నాతో అడవులలో అష్టకష్టాలు పడుతూ ఉంది. నా వెంట ఉండ బట్టికదా ఈ మెకు ఇన్ని కష్టాలు. నేను లేక పోతే ఈమె తన పుట్టింటికి వెళ్లి సుఖంగా ఉంటుంది" అని అనుకున్నాడు.

కాని భార్యను విడిచి వెళ్లడానికి అతనికి కాళ్లు ఆడలేదు. ఎంతోసేపు మనసు ఊగిసలాడింది. కడకు ఆమెను వదలి వెళ్లడానికే నిశ్చయించు కున్నాడు. తాను ధరించిన ఆమె చీరను చించి, తన భాగాన్ని తీసుకొని ఆమెను విడిచి వెళ్లిపోయాడు. నిద్రలేచిన దమయంతి భర్తను కానక దుఃఖించింది. తన భర్తను తల్చుకుంటూ అడవిలో తిరుగుతున్న దమయంతిని ఒక కొండచిలువ పట్టుకొంది. భయంతో దమయంతి కేకలు వేసింది. ఆ కేకలు విని ఒక కిరాతుడు వచ్చి తన కత్తితో ఆ కొండచిలువను చంపి దమయంతిని రక్షించాడు. "నీవు ఎవరు? ఒంటరిగా ఆఅడవిలో ఎందుకు తిరు గుతున్నావు?" అని అడిగాడు. కల్లాకపటం తెలియని దమయంతి జరిగినది అంతా చెప్పింది. దమయంతి దిక్కులేనిది అని తెలుసు కున్నాడు కిరాతుడు. దమయంతి అందాన్ని చూచి మోహించాడు. ఆమెను తాక బోగా, దమయంతి అతనిని భస్మ అయిపోవుగాక అని శపించింది. ఆమె శాప ప్రభావం వల్ల ఆ కిరాతుడు కాలి బూడిద అయ్యాడు.

తరువాత తన మనసులో భర్త నలుని ధ్యానించుకుంటూ దమ యంతి అడవిలో దారీ తెన్నూ తోచక ప్రయాణిస్తూ ఉంది. ఆమెకు ఒక ముని పల్లె కనపడింది. అక్కడ వశిష్టుడు, వామదేవుడు, వాలఖిల్యులు, భృగువు, నారదుడు మొదలగు మహాబుషులతో సమానమైన బుషిపుం గోవులను చూచింది. వారు ఆమెను చూచి "అమ్మా ! నీవు ఎవరు? ఒంటరిగా ఎందుకు తిరుగుతున్నావు?" అని అడిగారు. "మహానుభావులారా! నేను నలచక్రవర్తి భార్యను. నా పేరు దమయంతి. విధి వశంతో నాకు భర్త వియోగం కలిగింది. నా భర్త ఎటు వెళ్లాడో మీరు చెప్పగలరా. నేను నా భర్త లేనిదే జీవించలేను" అని చెప్పింది. 'అమ్మా! నీకు త్వరలోనే భర్త సమాగమం జరుగుతుంది. చింత పడ కుము." అని చెప్పి ఆఆ బుషులందరూ వెళ్లిపోయారు. తరువాత దమయంతి పిచ్చిదానిలా భర్తను వెదుకుతూ ఆ అడవిలో తిరుగుతూ ఉంది. ఇంతలో ఒక బాటసారుల గుంపు కనిపించింది. అందులో ఉన్న జనులు కొందరు ఆమెను పిచ్చిది అని అపహాస్యం చేసారు. కొందరు ఆమెకు మొక్కారు. వారిలో ఉన్న ఒక వ్యాపారి ఆమె గురించి వివరాలు సేకరించాడు. 'అమ్మా ఈ అడవిలో మేము నలునిని చూడలేదు. కాని మేము ఛేధి నగరానికి వెళుతున్నాము" అని చెప్పాడు. "అయితే నేను కూడా మీవెంట వస్తాను" అని చెప్పింది. దమయంతి. ఆ వ్యాపారి అలాగే అని దమయంతిని తమ వెంట తీసుకు వెళ్లాడు. ఒకరోజు రాత్రి ఆ గుంపు లోని వారందరూ నిద్రిస్తూ ఉండగా,

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

అనే పేరుతో అతని కొలువులో రధ సారధిగా చేరు. నీవు అతనికి అశ్వహృదయము అనే విద్యను ఇచ్చి అతని వద్దనుండి అక్షహృ దయము (గణిత శాస్త్ర రహస్యాలు) అనే విద్యను గ్రహించు." అని చెప్పి కర్కోటకుడు వెళ్లిపోయాడు. ఆప్రకారం నలుడు ఋతుపర్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. రధసారధిగా చేరాడు. పైగా వంట శాలలో చేరి రుచికరమైన పదార్థాలు వండి పెట్టడం సాగించాడు. నలుడికి జీవలుడు అనే వంటవాడు సహాయకుడు గా ఉన్నాడు. ఎక్కడ ఉన్నా నలుడు అనుక్షణం తన భార్య అయిన దమ యంతిని తల్చుకుంటూ దుఃఖిస్తున్నాడు.

ఒకరోజు ఒంటరిగా దమయంతిని తల్చుకుంటూ ఉండగా అది జీవలుడువిన్నాడు. " ఈ వికృతరూపుడికి, గూనివాడికి ప్రియురాలా! వింతగా ఉంది. వీడే ఇంత కురూపి అయితే వీడి భార్య ఎంత కురూపి గా ఉంటుందో!" అనుకుంటూ నలుడి వద్దకు వెళ్లి విషయం అడిగాడు. దానికి నలుడు "అయ్యో నాకు ఒక ప్రేయసి కూడానా! ఇదివరకు నాకు తెలిసిన సైనికుడు ఒకడు తన భార్యను పోగొట్టుకొని ఎంత వెదికినా కానక దుఃఖిస్తుంటే అది చూచి నేనూ వాడిని అనుకరిస్తున్నాను" అని అన్నాడు. విదర్భ దేశంలో ఉన్నా భీమునికి నలుని గురించి వివరాలు తెలిసాయి. తన కూతురు అల్లుడు ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియక పరితపిస్తున్నాడు. వారిని వెతకడానికి నలుదిక్కులకు బ్రాహ్మణులను పంపించాడు. ఎన్నో బహుమానాలు ప్రకటించాడు. అందులో ఒక బ్రాహ్మణుడు ఛేదిపురానికి వచ్చాడు. అక్కడ రాచనగరులో సైరంధ్రి వృ త్తిలో ఉన్న దమయంతిని చూచాడు. ఆమె నుదుటి మీద ఉన్న పుట్టుమచ్చ వలన ఆమెను దమయంతిగా పోల్చుకున్నాడు.

ఆమె వద్దకు వెళ్లి "అమ్మా! నేను నీ తండ్రి భీముని వద్దనుండి వస్తున్నాను. నీ తల్లితండ్రులు క్షేమంగా ఉన్నారు. అనుక్షణం నిన్నే తల్చుకుం టున్నారు. అమ్మా నేను నీ సోదరునికి మిత్రుడను. నా పేరు సుదేవుడు అనే బ్రాహ్మణుడను." అని చెప్పాడు. అది విని దమయంతికి దుఃఖం పొర్లుకు వచ్చింది. దమయంతి దుఃఖిం చడం చూచి రాజమాత ఆమె వద్దకు వచ్చింది. ఆ బ్రాహ్మణుని చూచి "బ్రాహ్మణోత్తమా! ఈమె ఎవరి భార్య ? ఎవరి కూతురు? ఈ విధంగా ఉండటానికి కారణం ఏమి?" అని అడిగింది. దానికి ఆ బ్రాహ్మణుడు "అమ్మా! ఈమె విదర్భ రాజకుమార్తె. నల చక్రవర్తి భార్య. పేరు దమయంతి. ఈమె భర్త విధి వశాత్తు తన రాజ్య ము పోగొట్టుకున్నాడు. అడవుల పాలయ్యాడు. ఈమె తండ్రి వీరిని వెదకడానికి మమ్ములను పంపాడు ఆ ప్రకారం నేను ఇక్కడకు వచ్చాను ఈమె నుదుటి మీద ఉన్న పుట్టుమచ్చ ఆధారంగా ఈమెను గుర్తుప ట్టాను." అని చెప్పాడు. ఇది విన్న రాజమాత దమయంతిని కౌగలించుకొన్నది. "దమయంతీ! నీవు నా పుత్రికా సమానురాలవు. నేను, నీ తల్లి, దశార్ణ రాజు పుత్రికలము. నీ తల్లి విదర్భ దేశాధీశుని వివాహమాడింది. నేను వీరబాహుని వివాహం చేసుకున్నాను" అని చెప్పింది. అంతా సంతోషంగా గడిపారు. తరువాత దమయంతి తనపుట్టినింటికి ప్రయాణం అయి వెళ్లింది.

రాజసాధంలో ఉన్నా భర్త వియోగంతో బాధ పడుతూ ఉంది

దమయంతి. ఒకనాడు దమయంతి తన తండ్రితో 'నా భర్త కోసం తక్షణం వెదికించండి. ఆయన లేకపోతేనేను బతకడం వృధా" అని చెప్పింది. భీముడు వెంటనే నలుని వెదకడానికి బ్రాహ్మణులను పంపాడు. వారితో దమయంతి ఇలా చెప్పింది. "అయ్యలారా! నా భర్త ఒకప్పుడు చక్రవర్తి . అయినా ప్రస్తుతం అసమర్ధుడు. మారు వేషంలో ఉంటాడు. మీరు వెళ్లి అక్కడ రాజసభలలో ఈ విధంగా ప్రకటించండి. "నీవు నిత్యసంధుడవు. కాని నీ సతిని వంచించినావు. ఆమె సగం వస్త్రం ధరించి వెళ్లిపోయావు. అలా చెయ్యడం నీకు ధర్మమా! నీ భార్య మీద కరుణ చూపు!" అని చెప్పండి. ఈమాటలకు ఎవరన్నా రోషం వచ్చి సమాధానం. చెబితే అతనిని నా వద్దకు తీసుకురండి" అని చెప్పింది.

ఆ బ్రాహ్మణులు ఆమె చెప్పిన ప్రకారం చేస్తామని చెప్పి నలు దిక్కులకు నలుని వెదకడానికి బయలుదేరారు. అందరూతిరిగి వచ్చి నలుడు కనపడ లేదని చెప్పారు. వారిలో పర్ణాదుడు అనే విప్రుడు మాత్రం దమయంతితో "అమ్మా! నేను ఋతుపర్ణుని రాజ్యాని కి వెళ్లాను. నీవు చెప్పనట్టే చెప్పాను. అక్కడ ఉన్న ఒక కురూపి, వంటవాడు, అశ్వశాలలో పని చేసేవాడు, బాహుకుడు, అనే వాడు నా మాటలు విని నన్ను రహస్యంగా కలుసుకున్నాడు. ఈ విధంగా అన్నాడు. "అయ్యా! భర్త కష్టాలలో ఉన్నా సహించి ఆదరించే భార్య, ఇహ లోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ భర్త నుండి సుఖం పొందు తుంది" అని చెప్పాడు." అని దమయంతితో అన్నాడు. దమయంతి ఆలోచించింది. అతడు నలుడు కాకపోతే సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఏముంది. కాబట్టి అతనిని గురించి పూర్తిగా తెలుసు కోవలసిన అవసరం ఉంది అని నిశ్చయించు కుంది. వెంటనే తల్లి అనుమతితో, సుదేవుడు అనే పండితుడిని పిలిపించింది. "ఓ సుదేవా! నీవు ఋతు పర్ణుని రాజ్యానికి విదేశాల నుండి వచ్చిన బ్రాహ్మణుని వలె వెళ్లు. ఋతుపర్ణుని దర్శించు. విదర్భ రాజు భీముడు

తన అల్లుడు నలుమూలలా నలుని కోసం వెతికించాడు కాని కనపడలేదు. అందు కని తన కుమార్తె దమయంతికి ద్వితీయ స్వయంవరం ప్రకటించాడు. భూమం డలంలోని రాజులందరూ వస్తున్నారు అని చెప్పు. మరునాడే స్వయంవరం అని వెంటనే బయలు దేరమని చెప్పు" అని చెప్పింది. సుదేవుడు ఆమె చెప్పినట్లే ఋతుపర్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. దమయంతి చెప్పిన మాటలు యధాతధంగా చెప్పాడు. "మరునాడే స్వయంవరము. సమయం లేదు వెంటనే బయలు దేరండి" అని అన్నాడు. స్వయంవరానికి వెళ్లాలి. కాని ఒక్క రోజులో విదర్భ చేరడం ఎలాగా? అని ఆలోచించాడు ఋతుపర్ణుడు. అశ్వశిక్షకుడు అయిన బాహుకుడిని పిలిచాడు. "బాహుకా! దమయంతి కి ద్వితీయ స్వయంవరం ప్రకటిం చారు. నాకు చూడాలని ఉంది. ఒక్కరోజులో మనం విదర్భకు స్వయం వరానికి వెళ్లాలి. మరి నీ అశ్వశిక్షణ ప్రదర్శించు" అని చెప్పాడు. సరే అన్నాడు బాహుకుడు. బాహుకుడు కలత చెందాడు. "నేను అడవిలో నిర్దాక్షిణ్యంగా వదలి రాబట్టి కదా నా భార్య దమయంతి ద్వితీయ స్వయంవరం ప్రకటించింది. ఆమెకు నామీద కోపం ఉంది. అవివేకులైన పురుషులు

© అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

తాము భార్యలను ఏమి చేసినా, వారు తమను ప్రేమిస్తుం టారు అనే భ్రమలో ఉంటారు. కాని అది నిజం కాదు." అని 22 దుఃఖించాడు. "అయినా దమయంతి పతివ్రత. ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారు. మరి ఈ విధంగా రెండవ పెళ్లి చేసుకుంటుందా! ఏమో! అయినా నేను కూడా విదర్భ వెళ్లి ఈ వింత చూస్తాను" అనుకున్నాడు. వెంటనే రధానికి గుర్రాలను కట్టాడు. ఋతుపర్ణుడిని తీసుకొని ప్రయాణ మయ్యాడు. ఆ రధం పోయే వేగం చూస్తుంటే ఋతుపర్ణుడికి అది సూర్యుని రధమా, అతడు అనూరుడో అని ఆశ్చర్యపోయాడు. పక్కనే ఉన్న వాళ్లే యుడికి అనుమానం కలిగింది. భూలోకంలో నలునికి ఎణ మాత్రమే రధం నడపడంలో ఇంత పరిజ్ఞానం ఉంది. ఇతను నలుడు కాదు గదా అనుకున్నాడు. కాని ఈకురూపి నలుడు ఎలా అవుతాడు. అని తర్కించుకున్నాడు. ఇంతలో ఋతుపర్ణుని ఉత్తరీయం జారి కింద పడింది. "బాహుకా! రధం ఆపు. వాళ్లేయుడు దిగి వెళ్లి ఉత్తరీయం తెస్తాడు." అన్నాడు.

దానికి బాహుకుడు "రాజా! మనం ఇప్పుడు ఆమడ దూరం వచ్చేసాము. అంతదూరం నడుచుకుంటూ వెళ్లి ఎలా తేగలడు?" అన్నాడు. అతని రధ వేగానికి ఋతుపర్ణుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. తన పరిజ్ఞానాన్ని కూడా బాహుకునికి చూపదలిచాడు. అంతలో ఒక పెద్ద వృ క్షాన్ని రధం దాటింది. "బాహుకా! ఆ వృక్షంలో ఎన్ని కొమ్మలు, ఆకులు, కాయలు ఉన్నాయో నేను చెప్పగలను." అని అన్నాడు. "చెప్పండి మహారాజా!" అన్నాడు బాహుకుడు. ఋతుపర్ణుడు చెప్పాడు. బాహుకుడు నేను లెక్కించి చూస్తేగాని నమ్మను అని రధం ఆపి ఆ చెట్టును పడగొట్టి లెక్కించాడు. ఋతుపర్ణుడు చెప్పిన లెక్క సరిగా సరిపోయాయి. బాహుకుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. తనకు ఆ విద్య ఉపదేశించమని అడిగాడు.

దానికి బాహుకుడు "రాజా! మనం ఇప్పుడు ఆమడ దూరం వచ్చేసాము. అంతదూరం నడుచుకుంటూ వెళ్లి ఎలా తేగలడు?" అన్నాడు. అతని రధ వేగానికి ఋతుపర్ణుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. తన పరిజ్ఞానాన్ని కూడా బాహుకునికి చూపదలిచాడు. అంతలో ఒక పెద్ద వృ క్షాన్ని రధం దాటింది. "బాహుకా! ఆ వృక్షంలో ఎన్ని కొమ్మలు, ఆకులు, కాయలు ఉన్నాయో నేను చెప్పగలను." అని అన్నాడు. "చెప్పండి మహారాజా!" అన్నాడు బాహుకుడు. ఋతుపర్ణుడు చెప్పాడు. బాహుకుడు నేను లెక్కించి చూస్తేగాని నమ్మను అని రధం ఆపి ఆ చెట్టును పడగొట్టి లెక్కించాడు. ఋతుపర్ణుడు చెప్పిన లెక్క సరిగా సరిపోయాయి. బాహుకుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. తనకు ఆ విద్య ఉపదేశించమని అడిగాడు.

"బాహుకా! ఇది అక్షవిద్య అనే సంఖ్యాశాస్త్రము." అని ఋతు పర్ణుడు బాహుకునికి అక్షవిద్యను ఉపదేశించాడు. అప్పుడు బాహుకుడు "రాజా! దీనికి ప్రతిగా నాకు తెలిసిన అశ్వహృదయము అనే విద్యను నీకు ఉపదేశిస్తాను" అని అన్నాడు. "ఇప్పుడు కాదు. తరువాత నేను అడిగి తీసుకుంటాను" అని చెప్పాడు ఋతుపర్ణుడు. అక్షహృదయ విద్య మహిమ వలన అప్పటిదాకా నలుని ఆవహించిన కలి వెలుపలికి వచ్చాడు. తనను క్షమించమని నలుని వేడుకున్నాడు. నలుడికి కోపం వచ్చింది. కలిని శపించడానికి

అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

పూనుకున్నాడు. అప్పుడు కలి "నలమహారాజా! నిన్ను ఆవహించడం వలన, ఇప్పటిదాకా నేను కర్కోటకుడి విషంచేత అనుక్షణం తగలబడ్డాను. ఇంకా నాకు శాపం ఎందుకు. నన్ను అనుగ్రహించు" అన్నాడు. తరువాత నలుడు రథాన్ని ఎక్కి ఋతుపర్ణునితోసహా విదర్భకు వెళ్లాడు. నలుని రథం విపరీతమైన ఘోషతో విదర్భ ప్రవేశించింది. ఆరథ ఘోష విని దమయంతి అది నలుని రథము అని గుర్తుపట్టింది. ఎంతో ఆనందించింది. కాని రథం మీద ఋతుపర్ణుని చూచి నిరాశ చెందింది. భీమరాజు ఎంతో ఆదరంతో ఋతుపర్ణుని ఆహ్వానించాడు. విడిది చూపించాడు. ఋతుపర్ణునికి విదర్భలో స్వయంవరం జరుగుతున్నా సందడి ఏమీ కనిపించలేదు. బాహు కుడు రథాన్ని అశ్వశాలలో నిలిపి గుర్రాలను విడిచి సేదతీరుతున్నాడు. దమయంతి దాసిని పిలిచి "వచ్చినది ఋతుపర్ణ మహారాజు. అతని సారథి వార్ష్ణేయుడు. ఆ ఇద్దరూ నాకు తెలుసు. మరి ఆ కురూపి ఎవరు. అతనిని చూచి నా మనస్సు ఆనందం పొందుతూ ఉంది. నీవు వెళ్లి ఆ మూడవ వ్యక్తి గురించి తెలుసుకొనిరా!" అని పంపింది. దాసి నలుని వద్దకు వచ్చి "అయ్యా! మా రాజకుమారి దమయంతి తమ యోగక్షేమాలు తెలుసుకొని రమ్మన్నారు" అని అడిగింది. "మీ రాకుమార్తె స్వయంవరం ప్రకటించింది కదా. దానికి ఒక్క రోజులో నేను మా మహారాజును తీసుకొని వచ్చాను. నూరు ఆమడల దూరం మనో వేగంతో ఒక్కరోజులో ప్రయాణం చేశాము. ఆ రథ సారథి నేనే. అన్నాడు.

* మరి మీతో వచ్చిన మూడవ వ్యక్తి ఎవరు?" అంది దాసి. ఆయన వార్ష్ణేయుడు. ఇదివరకు నలుని సారథి." అన్నాడు. "అయ్యా! మరి అతనికి నలుని జాడ తెలిసి ఉంటుంది కదా." అని అడిగింది. " ఎలా తెలుస్తుంది? నలుడు తన రాజ్యాన్ని పోగొట్టుకోక ముందు వార్ష్ణేయుడు నలుని పుత్రులను తీసుకొని వచ్చి విదర్భలో విడిచాడు. ఇంతలో నలునికి రాజ్యం పోయింది. అందుకని అతను ఋతుపర్ణుని వద్ద చేరాడు. నలుని గురించి అతనికి తెలిసే అవకాశం లేదు. నలుని గురించి నలునికి తెలియాలి, లేక ఆయన భార్యకు తెలియాలి." అన్నాడు బాహుకుడు. దానికి ఆ దాసి ఇలా చెప్పింది. "అయ్యా! నలుడు తనను ప్రాణప్రదంగా చూచుకొనే భార్యను నిర్దాక్షిణ్యంగా అడవిలో విడిచి వెళ్లాడు కదా. కాని దమయంతి ఆనాడు నలుడు విడిచిన సగం చీరనే ధరించి భర్తను తల్చుకుంటూ ఉంది. మరి ఆనలుడు తన భార్యను ఎలా మరిచిపోయాడు?" అంది దాసి.

దానికి నలుని కంట్లో నీళ్లుతిరిగాయి. దాసికి కనిపించకుండా మొహం తిప్పుకున్నాడు నలుడు. వెంటనే దాసి వెళ్లి దమయంతికి జరిగినది అంతా చెప్పింది. దానికి దమయంతి "అతను నలుడే సందేహం లేదు కాని ఆ వికృతరూపము ఏమిటి? పైగా అతను వంటవాడు అని చెప్పారు కదా. అతను ఎలా వంట చేస్తాడో పరీక్షించు" అని చెప్పి పంపింది. అలాగే అని దాసి వెళ్లింది. బాహుకుని నిశితంగా పరిశీలించి వచ్చి దమ యంతితో ఇలాఅంది "అమ్మా! అతను సామాన్యుడు కాదు. అతడు ఏపని అయినా అనాయాసంగా చేస్తున్నాడు. అతడు గడ్డినీ

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

తీసుకొని అలా విదిలిస్తే మంటలు వచ్చాయి. వంట పూర్తి అయ్యేవరకూ అలా మండుతూనే ఉన్నాయి. వంటలు కూడా అనాయాసంగా రుచిగా చేస్తున్నాడు" అని చెప్పింది. అప్పుడు దమయంతి నలుని చేత వండబడిన పదార్థాలు తెప్పించి రుచి చూసింది. సందేహం లేదు ఇవి నలుని వంటలే అని అనుకుంది. కాని ఇంకా అనుమానం పోలేదు. తన కొడుకును, కూతురును దాసిని ఇచ్చి నలుని వద్దకు పంపింది. నలుడు వారిని చూచాడు. చలించిపోయాడు.

కొడుకును ఎత్తుకొని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. కూతురిని కౌగలించు కున్నాడు. దాసిని చూచి "అమ్మా ఏమీ అనుకోకు. వీరు నా బిడ్డల మాదిరి ఉన్నారు అందుకని అలా చేసాను. దాసీ నువ్వు ఇక్కడకు నా వద్దకు రావద్దు. ఎవరన్నా చూస్తే ఏమన్నా అనుకుంటారు. అయినా మేమే వేరే దేశం నుండి వచ్చిన అతిధులం. మాతో మీకేం పని?" అని అన్నాడు. ఇది తెలిసి దమయంతి చాలా సంతోషించింది. తల్లి వద్దకు వెళ్లి "అమ్మా! ఋతు పర్ణుని సారధిగా వచ్చిన కురూపి బాహుకుడు నిశ్చయంగా నల మహారాజు. అమ్మా అతనే ఇక్కడకు వస్తాడా? లేక నేను అక్కడకు వెళ్లాలా? నిర్ణయించు" అని చెప్పింది. అప్పుడు ఆమె భీమ రాజు అనుమతితో బాహుకుని దమయంతి వద్దకు రప్పించింది. బాహుకుడు దమయంతిని చూచాడు. అప్పుడు దమయంతి నలుని చూచి "అయ్యా! నిస్సహాయంగా ఉన్న నన్ను నా భర్త నలమహారాజు నిర్దాక్షిణ్యంగా అడవిలో ఒంటరిగా విడిచి వెళ్లాడు. అలా ఎవరన్నా చేస్తారా? నేను సంతానవతిని కదా? అలా విడిచి పెట్టడం ధర్మమా? అలా చెయ్యడానికి నేను ఏమి అపచారం చేసాను? నిన్ను ఎప్పటికి విడువను అని ఎన్నో సార్లు చెప్పాడు కదా. మరి ఇలా ఎందుకు చేసాడు?" అని దుఃఖించింది.

అప్పుడు నలుడు దమయంతిని చూచి "సాధ్వీ! ఆసమయంలో నన్ను కలి ఆవహించి ఉన్నాడు. అందు వలన అలా ప్రవర్తించాను. జూదంలో నా సర్వస్వం కోల్పోయాను. ఇప్పుడు కలి నన్ను విడిచి వెళ్లి పోయాడు. అసలు నేను ఇక్కడకు వచ్చింది నీ గురించి తెలుసుకోడానికే. నాకు నీమీద అను రాగం ఉన్నది అని నీకు తెలుసు కదా. మరి మరొక భర్త కోసం స్వయంవరం చాటించడం కులస్త్రీలకు ధర్మమా? రాజులం దరినీ ఆహ్వానించ బట్టేకదా ఋతుపర్ణుడు వచ్చాడు. ఇది న్యాయమా?" అని అన్నాడు నలుడు. " నాధా! నేను మిమ్మల్ని వెదకుటకు నలుదెసలకు విప్రులను పంపాను. అందులో అయోధ్యకు వెళ్లిన విప్రుడు మిమ్ములను గుర్తించి నాడు. తమరిని ఇక్కడకు రప్పించుటకు పేరు మార్గము లేక ఆ స్వయం వరమను మిషతో తమరిని ఇక్కడకు రప్పించినాను. కాని అసలు స్వయంవర ప్రకటన లేదు. తమరు తప్ప మానవ మాత్రు లెవరూ నూరు యోజనముల దూరము ఒకరోజులో ఎలా రాగలరు. నాలో ఎలాంటి పాపము తలంపు లేదు అని తమరి పాదములు అంటి ప్రమాణము చేయుచున్నాను." అని పలికింది దమయంతి. అప్పుడు ఆకాశము నుండి వాయుదేవుడు ఇలా పలికాడు. "ఓ నలచక్రవర్తీ! ఈదమయంతి అమల చరిత. పతివ్రత. ఈమె సౌశీల్యము ను నేను, సూర్యుడు, చంద్రుడు ఈమెను కాపాడాము.

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

ఈమెను పరిగ్రహించుము " అని పలికాడు. వెంటనే బాహుకుడయిన నలుడు కర్కోటకుని స్మరించాడు. అతడు ఇచ్చిన వస్త్రాన్ని ధరించగానే నలునికి తన పూర్వరూపము వచ్చింది. ఇంద్ర తేజస్సు తో మనోహరమైన రూపంతో నలుడు దమయంతిముందు నిలిచాడు. దమయంతిని పరిగ్రహించాడు. ఇరువురూ సంతోషంగా ఉన్నారు.

నలుడు విదర్భలో ఒక నెల రోజులు ఉండి తన రాజధానికి వెళ్లి పుష్కరుని కలిసాడు. పుష్కరునితో "పుష్కరా! నీకు జూదమాడటం ఇష్టం కదా. నేను నా భార్య దమయంతిని పణంగా పెట్టి జూదమాడుతాను. నీవు నీ రాజ్య సర్వస్వాన్ని పణంగా పెట్టి జూదం ఆడగలవా. అలా కాని ఎడల, "వీరులదే రాజ్యం. రాజ్య వీర భోజ్యం". అనే సూక్తిని బట్టి నాతో యుద్ధం చెయ్యి. యుద్ధంలో గెలిచిన వాడిదే రాజ్యం. నీకు ఏది ఇష్టమో అది చెయ్యి." అని అన్నాడు నలుడు. పుష్కరుడు జూదప్రియుడు. పైగా ఒకసారి నలుని ఓడించాడు. అందు వలన నలునితో "మనం జూదమాడదాము. నేను ఓడితే నా నీది. నీవు ఓడితే దమయంతి నాది ఇది పందెం. అన్నాడు. రాజ్యం నలుడు సరే అన్నాడు. పుష్కరునితో జూదమాడి గెలిచాడు. రాజ్యాన్ని దక్కించుకున్నాడు. అప్పుడు నలుడు పుష్కరుని చూచి "పుష్కరా! ఇదివరకు నీతో జూదమాడినపుడు నేను కలి ప్రభాంతో ఓడి పోయాను కాని, నీ బలం వలన కాదు. అందు వలన నీవు బలవంతుడవని తలపవలదు. నీవు నా పినతండ్రి కుమారుడవు. నీకు నేను కీడు "" తలపెట్టను. వెళ్లు" అన్నాడు. తరువాత, నలుడు, దమయంతితో కూడి, రాజ్యాన్ని ప్రజా రంజకంగా పాలించాడు.

కాబట్టి ఓ ధర్మజా! నీవు జూదమాడి ఓడిపోయానని బాధపడకు. నీవును దైవ సహాయంతో, మానవ యత్నంతో విరోధులను జయించి నీ రాజ్యాన్ని పొందుతావు. అని అన్నాడు బృహదశ్వుడు అనే మహర్షి. తన వద్ద ఉన్న అక్ష హృదయం అనే విద్యను ధర్మరాజుకు ఉపదేశిం చాడు. తరువాత బృహదశ్వుడు వెళ్లిపోయాడు. తరువాత ధర్మరాజు అర్జునుని రాక కోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు. అంతలో ఒక రోజు నారద మహర్షి వారి వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మజుడు నారదునికి అతిధి సత్కారాలు గావించాడు. ఆయనను చూచి ధర్మజుడు "ఓ మహర్షి! నాకు ఒక ధర్మ సందే హం కలదు. తీర్చెదరా?" అని అడిగాడు. నారదుడు నవ్వి "అలాగే అడుగు ధర్మజా!" అన్నాడు. "ఈ ధరణి లో ఉన్న తీర్థములను సేవించిన ధన్యులకు ఎలాంటి ఫలములు కలుగుతాయి?" అని అడిగాడు.

ఇదివరకు భీముడు గంగా తీరంలో వేదాలు చదువుకుంటూ మంచి పనులు చేస్తూ ఉండేవాడు. అప్పుడు అతని వద్దకు పులస్త్యుడు అనే ఋషి వచ్చాడు. భీష్ముడు ఆ మహర్షికి అర్ఘ్యపాద్యాదులు అర్పించి తన పేరు భీష్ముడు అని పరిచయం చేసుకున్నాడు. అప్పుడు భీష్ముడు నీవు నన్ను అడిగిన ప్రశ్ననే ఆ మహర్షిని అడిగాడు. ఆయన చెప్పిన విషయాలనే నేను నీకు చెపుతాను. విను. మన ఇంద్రియాలను, మనం చేసే కర్మలను, మన బుద్ధిని, అదుపులో పెట్టుకునే వారు, ధృఢమైన మనసు కలవారు, అహంకారము లేని వారు, ఇతరుల నుండి

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

ఏమీ ఆశించని వారు, మితభోజనం చేసేవారు, ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలికెడి వారు, శాంత స్వభావులు, తీర్థ యాత్రలు చేసిన ఎడల ఎన్నోయజ్ఞాలు చేసిన ఫలం పొందుతారు. కాని మలినమైన మనసు కలవారు, పాపాత్ములు, ఎన్ని తీర్థ యాత్రలు చేసినా, ప్రయోజనం లేదు. దాన ధర్మాలు చేయని వారు, తాము చేసిన అపరాధముల వలన దరిద్రులు అవుతారు. అలాంటి దరిద్రులు యజ్ఞములు చేయలేరు కాబట్టి వారు పుణ్య తీర్థములు సందర్శించిన వారికి పుణ్యము వచ్చును.

తీర్థ యాత్రల వలన కలిగే పుణ్యం విశేషము. సాధారణంగా బ్రహ్మదేవుడు పుణ్య తీర్థాలలో విహరిస్తుంటాడు. అందులో పుష్కర తీర్థము ప్రశిద్ధమైనది. దానిలో స్నామాచరించి, పితృదేవతలకు తర్పణ ములు విడిచిన, 10 అశ్వమేధ యాగాలు చేసిన ఫలం పొందు తారు. ఆపుష్కర క్షేత్రంలో 10 సంవత్సరాలు నివసించిన బ్రహ్మలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది. జంబూ మార్గంలోని తండులిక ఆశ్రమంలో ఉన్న అగస్త్యవటము అనే తీర్థం లో స్నానం చేస్తే, అశ్వమేధము చేసిన పుణ్యము వస్తుంది. కణ్వాశ్రమాన్ని, ధర్మారణ్యమును, యయాతి పతనము అనే పుణ్య క్షేత్రములు చూచిన వారికి అని పాపాలు పోతాయి. ఇంకా మహా కాళము, కోటి తీర్థము, భద్రవటము లో శివుని పూజించినా, నర్మదా నదిలో స్నానం చేసినా, దక్షిణ సింధువులో, జర్మణ్వతీ తీర్థంలో, స్నానం చేసినా, ఎంతో పుణ్యం వస్తుంది. వశిష్టాశ్రమంలో ఒకదినం నివసించినా, పింగం అనే పుణ్యతీర్తాన్ని సేవించినా, ప్రభాస తీర్థంలో స్నానమాడినా, వరదాన తీర్థంలో స్నానమాడినా, సరస్వతీ నదీ సంగమంలో స్నానం చేసినా, పుణ్యఫలాలు పొందుతారు.

ద్వారావతీ పురంలోని పిండారక తీర్థంలో శివుని పూజించినా, సాగర సింధు సంగమంలో స్నానమాచరించినా, శంకు కర్ణేశ్వరంలో శివుని పూజించినా, వసుధార, వసు సరము లలో తీర్థమాడినా, సింధూత్తమంలో స్నా నం చేసినా, బ్రహ్మతుంగ తీర్థం సేవించినా, శక్రకుమారీ యాత్ర చేసినా, శ్రీకుండంలో బ్రహ్మదేవుని సందర్శించినా, బడబ తీర్థంలో అగ్నిదేవుని సేవించినా, ఎన్నో గోదాన, భూదానములు చేసిన పుణ్యఫలములు కలుగుతాయి. దేవిక అనే పుణ్యక్షేత్రములో శివుడు నివసిస్తాడు. దానిని, కామ క్షేత్రాన్ని, రుద్రతీర్థాన్ని, బ్రహ్మావాలుకాన్ని, దీర్ఘసత్రాన్ని సేవించిన వారికి ఇష్టకామ్య సిద్ధి కలుగుతుంది. వినశనము అనే ప్రాతంలో అదృశ్యమయిన సరస్వతీ నది, నాగోద్భేద, శివోద్భేద, చమసోద్భే దంబుల లో ఎక్కడైనా కనిపించిన అందులో స్నానం చేస్తే, నాగలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

శశియానం తీర్థంలో స్నానం చేస్తే, సహస్ర గోవు లను దానం చేసిన పుణ్యం కలుగుతుంది. రుద్రకోటిలో శివుని అర్చించిన కైలాస ప్రాప్తి కలుగుతుంది.. ధర్మజా! కురుక్షేత్రం, నైమిశతీర్థం, పుష్కరత్రయం అనేవి మూడు పవిత్ర పుణ్యక్షేత్రాలు. కురుక్షేత్రం, సరస్వతీ నదికి దక్షిణాన, దృషద్వతీ నదికి ఉత్తరాన ఉన్నది. ఆ కురుక్షేత్రంలో శమంతక పంచకముల నడుమ, రామహ్రదం అనే సరస్సు మధ్య పితామహుడు అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

బ్రహ్మదేవుని ఉత్తరవేది అనబడే కురుక్షేత్రం దర్శించినవారికి, సర్వపాపక్షయం కలుగుతుంది. విష్ణుస్థానము లో విష్ణువును పూజించినా, పారిప్లవ తీర్థంలో, పృథివీ తీర్థంలో, శాలూకినీ తీర్థంలో, సర్వతీర్థంలో, వరాహ తీర్థంలో,. అశ్వినీ తీర్థంలో, జయంతిలో ఉండే సోమ తీర్థంలో, కృతశౌచ తీర్థంలో, స్నానమాడినా, ఎంతో పుణ్యం వస్తుంది. అగ్ని వటక్షేత్రంలో, ముంజవట క్షేత్రంలో శివారాధన చేసినా, యక్షిణీ తీర్థంలో స్నానం చేసినా, కోరిన కోరికలు తీరుతాయి., దర్మజా! జమదగ్ని కుమారుడైన పరశురాముడు, తన గొడ్డలితో రాజులందరిని నరికినపుడు వారి రక్తం ఐదు పాయలుగా పారింది. దానినే శమంతక పంచకము అంటారు. అందులో పరశురాముడు పితృ తర్పణాలు విడిచాడు. అప్పుడు, పితృదేవతలు అతనికి సాక్షాత్కరించి వరాలు కోరు కోమన్నారు. అప్పుడు పరశురాముడు నాకు రాజులను సంహరించి నందు వలన పంక్రమించిన పాపం నశించాలి. నాకు పుణ్యలోకాలు కలగాలి. ఈ శమంతక పంచకము లోక ప్రశిద్ధముకావాలి అని కోరాడు. అప్పటినుండి ఈ శమంతక పంచకము పుణ్యతీర్థములుగా శోభిల్లుతున్నాయి. వాటిలో స్నానం చేస్తే అశ్వమేధయాగ ఫలం కలుగుతుంది. ఇంకా కాయశోధనం, లోకోద్ధారం, శ్రీ తీర్థం, కపిలతీర్థం, సూర్యతీర్థం, గోభవనం, శంఖినీ తీర్థం, యక్షేంద్రతీర్థం, సరస్వతీనదీ, మాతృతీర్థం, బ్రహ్మవర్తం, శరవణం, శ్వావిల్లోమాపహం, మానుషతీర్థం, ఆపగ నది తీర్థం, బ్రహ్మోదుంబరం, సప్తర్షికుండం, కేదారం, కపిలకేదారం, సరకం, ఇలాస్పదం, కిందానం, కింజప్యం, అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే అనంతమైన పుణ్యాలు కలుగుతాయి. నారదుల వారు నిర్మించిన అంబాజన్మం అనే తీర్థంలో చనిపోతే, పుణ్యలోకాలకు పోతారు.

పుండరీకం అనే తీర్థంలో ఉన్న వైతరిణీనదిలో స్నానం చేసినా, ఫలకీ వనం, మిశ్రకం, వ్యాసవనం, మనోజవం, మధువటి, కౌశికీనది, దృషద్వతీ నదీ సంగమం, లో స్నానం చేస్తే సమస్త పాపాలు పోతాయి. కిందత్త తీర్థం, లో తిలాదానం చేస్తే పితృఋణం తీరు తుంది.అహస్సు సుదినం అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే సూర్యలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది. మృగధూమం అనే క్షేత్రంలో గంగా స్నానం చేసి శివుడిని ఆరాధిస్తే అశ్వమేధ ఫలం కలుగుతుంది. వామన తీర్థంలో స్నానం చేస్తే విష్ణు లోకానికి వెళుతారు. పావనం తీర్థంలో స్నానం చేస్తే వంశం పవిత్రం అవుతుంది. శ్రీకుంజం అనే తీర్థాన్ని దర్శిస్తే అగ్నిష్టోమయాగం చేసిన పుణ్యం పొందుతారు. . బ్రహ్మ తీర్థంలో స్నానం చేస్తే బ్రహ్మలోకం సిద్ధిస్తుంది. ధర్మజా! సప్త సారసత్వాలు అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే సారస్వతంలో సమగ్రప్రాప్తి ఏర్పడుతుంది. ఔశనసం, కపాల మోచనం, విశ్వామిత్రం, కార్తికేయం అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే పాపాలనుండి.

విముక్తులవుతారు. పృథూదక తీర్థంలో చనిపోతే పాపాలనుండి విముక్తి కలుగుతుంది. గంగానదీ, సరస్వతీ నదుల సంగమంలో స్నానం చేస్తే బ్రహ్మహత్యా

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

పాతకం పోతుంది. శతం,సహస్రం అనే తీర్థాలలో జపతపాలు చేస్తే, అంతులేని పుణ్యం లభిస్తుంది. రుద్రపత్ని అనే తీర్థంలో స్నానం చేస్తే సర్వదుఃఖ విముక్తి కలుగుతుంది. స్వస్తిపురం అనే తీర్థం చుట్టూ ప్రదక్షిణాలు చేస్తే వేయి ఆవులను దానం చేసిన ఫలం దక్కుతుంది. ఏకరాత్రం అనే తీర్థంలో ఉపవాసం చేస్తే సత్యలోకం సిద్ధిస్తుంది. ఆదిత్యాశ్రమంలో సూర్యుడి ఆరాధిస్తే సూర్యలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది. దధీచి తీర్థంలో మూడు రాత్రులు నివసిస్తే స్వర్గలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది. సూర్యగ్రహణ కాలంలో సన్నిహిత తీర్థంలో స్నానం చేస్తే నూరు అశ్వమేధాలు చేసిన ఫలం పొందుతారు. ధర్మతీర్థంలో స్నానం చేస్తే ధర్మస్వభావం కలవారు అవుతారు. జ్ఞాన పావనం, సౌగంధికం అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే సర్వపాపాలు పోతాయి. సరస్వతీ హ్రదంనుండి వెలువడే జలప్రవాహంలో స్నానం చేస్తే. అశ్వమేధ యాగ ఫలం వస్తుంది. శాకంబరీ తీర్థంలో ఒకరోజు శాకాహర తపస్సు చేస్తే పుణ్యం వస్తుంది. సువర్ణం అనేతీర్థంలో స్నానం చేస్తే కైలాసం సిద్ధిస్తుంది. ధూమావతీ, రథావర్తం అనే తీర్థాలలో స్నానం చేస్తే దుఃఖంనుండి విముక్తి పొందుతారు. ఇంకా కొన్ని పుణ్య తీర్థాలు వాటిలో స్నానం చేస్తే కలిగే ఫలాలు.

గంగాద్వారం స్నానం. - నూరు కోట్ల సేవనం.

సప్తగందా సంగమం, త్రిగంగా సంగమం - పుణ్యలోకాలప్రాప్తి.

శక్రావర్తం, కనస్వలం, గంగా, సరస్వతీ సం - గమం, స్నానం.

భద్రకర్ణేశ్వరంలో రుద్రపూజ, అరుంధతీ వటం, సర్వసిద్ధులు ప్రాప్తిస్తాయి.

సింధునది, యమున పుట్టిన చోట స్నానం. వేదిక, ఋషికుల్య,కృత్తిక, మఘ, విద్య, వేతసిక తీర్థసేవనం.-- పాపాలు పోతాయి.

బ్రహ్మతీర్థ స్నానం - సత్యలోకం.

నైమిశ దర్శనం. - పాపాలుపోతాయి.

గందోద్భేదం, ఇందీవర తీర్థం, హరితీర్థం, దిశాపతీ తీర్థాలు. - వాజపేయ యాగఫలం.

బాహుద తీర్థం. - సత్రయాగఫలం.

సరయూనదీ,గోప్రదానం గోమతీస్నానం. - అశ్వమేధయాగఫలం.

కోటితీర్థం స్నానం,కాశిలో శివపూజ, - రాజసూయయాగఫలం.

కపిలహ్రదస్నానం, గంగాగోమతీస్నానం, - వాజపేయయాగపుణ్యం.

గయలో నివాసం. - పితరులు చరితార్థులవుతారు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

యక్షిణీతీర్థం సేవనం. - బ్రహ్మహత్యాపాతకవిముక్తి.
మణీనాగతీర్థం. - సర్పవిషవిముక్తి.
అహల్యాహ్రదస్నానం, ఉదపానం, - అశ్వమేధ పుణ్యం.
జనకకూపస్నానం, - వైకుంఠప్రాప్తి.
కంపన,మహానది,స్నానం. - పౌండరీకయాగఫలం.
దేవపుష్కరిణి, మహేశ్వరధార, మహేశ్వరపదం - అశ్వమేధ ఫలం.
సాలగ్రామతీర్థం, - వైకుంఠప్రాప్తి.
భరతాశ్రమంలో శివుని పూజ - మిత్రావరుణప్రాప్తి.
కన్యాసవేద్యతీర్థ స్నానం, - అక్షయపుణ్యం.
దేవకూటతీర్థ స్నానం. - సత్యలోకం.
కాశికహ్రదతీర్థ స్నానం,కుమారవీరాశ్రమం నివాసం. - అశ్వమేధఫలం.
అగ్నిధార,కుమారధార,తీర్థ స్నానం. - బ్రహ్మహత్యావిముక్తి.
గౌరీశిఖరకుండం,నందినికూపం, తీర్థ స్నానం. - అశ్వమేధ ఫలం.
కాళిక,కౌశిక,తీర్థ స్నానం. - పాపవిముక్తి
ఊర్వశీ,గోకర్ణం,తీర్థ స్నానం. - జాతిస్మరణం.
నంద, ఔలకం, కరతోయం, గంగాసాగర సంగమం,అనేతీర్థ స్నానం. - నూరు అశ్వమేధ యాగ ఫలం
శోణానది,నర్మదానది,పుట్టినచోటు,బదరీ తీర్థ స్నానం. - ఆయుర్ వృద్ధి.
మహేంద్ర,రామతీర్థ,మతంగ కేదార,వంశ, గుల్మ తీర్థ స్నానం. - అశ్వమేధయాగఫలం.
శ్రీశైలం,దేవహ్రదం,తీర్థ స్నానం. - శివపూజ,అశ్వమేధయాగఫలం
కావేరీ,తుంగభద్ర,సముద్ర, కన్యాకుమారీ, తీర్థ స్నానం. - అశ్వమేధయాగఫలం.
పయోష్ణియు, దంగకారణ్యం, శరభంగాశ్రమం, శుక్రాశ్రమం,శూర్పారకం, దక్షారామం, సప్తగోదావరి తీర్థ స్నానం. - పుణ్యలోక ప్రాప్తి.
సుందర, తుంగకారణ్య దర్శనం. - పాపవిముక్తి.
కాలంజరిపర్వతంలో దేవహ్రదం తీర్థ స్నానం. -కోరికలు తీర్తాయి.
మేధిక తీర్థ స్నానం. - మేధావులు అవుతారు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

చిత్రకూటంలో మందాకిని,శృంగిమేరపురం తీర్థ స్నానం. - పాపాలు పోతాయి.
ప్రయాగ నివాసం, తీర్థ స్నానం. - రాజసూయ, అశ్వమేధ యాగఫలం.

అందరూపుణ్యతీర్థాలలో,స్నానం చెయ్యలేరు. నోములు నోచని వారు, చెడ్డవారు, శుచిత్వంలేనివారు, ఉపవాసాలు చెయ్యలేనివారు, తీర్థయాత్రలు చెయ్య లేరు. కాబట్టి, నీవు సకల తీర్థాలను సేవించడానికి, తీర్థయాత్రలకు వెళ్లిరమ్ము . రోమశుడు అనే మహర్షి నీ వద్దకు వస్తాడు. అతని ఆదేశం ప్రకారం, నీ పురోహితుడు ధౌమ్యుని ఆదేశం ప్రకారం తీర్థయాత్రాసేవనం గావించుము అని నారద మహర్షి ధర్మజునకు చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. తరువాత, ధర్మజుడు ధౌమ్యునితో "అర్జునుడు దివ్యాస్త్రాలు సాధించ డానికి వెళ్లాడు. ఇంకా రాలేదు. అర్జునుడు లేని కామ్యకవనం శోభించడం లేదు. మేము అందరం అర్జునుని రాక కోసం నిరీక్షిస్తున్నాము." అని అన్నాడు. "ధర్మజా! నీకు మేలు జరుగుతుంది. అర్జునుడు విజయుడై తిరిగి వస్తాడు. నారదుల వారు చెప్పినట్టు మనము తీర్థయాత్రలుచేద్దాము" అని అన్నాడు.

ఇంతలో రోమశ మహర్షి వారి వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మజుని చూచి రోమశమహర్షి ఇలా చెప్పాడు.

"ధర్మజా! నేను ఇంద్ర లోకం వెళ్లాను. అక్కడ నేను దేవేంద్రుడి పూజలందుకుంటున్న అర్జునుని చూచాను. శివుడు, దేవతలు అందరూ అర్జును నికి దివ్యాస్త్రాలు ఇచ్చారు. అర్జునుని విషయం నీకు చెప్పమని నన్ను దేవేం ద్రుడు ఆదేశించాడు. నిన్ను తీర్థ యాత్రలు చెయ్యమని ఆదేశించాడు. ఆ విషయం నీకు చెప్పడానికి ఇక్కడకు ఆ వచ్చాను" అని అన్నాడు రోమశుడు. దానికి ధర్మజుడు "మహర్షీ! అర్జునుడి కుశల వార్త విన్నందుకు, తీర్థయాత్రలు చెయ్యమని దేవేంద్రుని ఆదేశించినందుకు చాలాసంతోషంగా ఉంది. నేను నారద మహర్షి ఆదేశం ప్రకారం ఇప్పుడు మహేంద్రుని కోరిక ప్రకారం తీర్థయాత్రలు చేస్తాను." అని అన్నాడు. వెంటనే ధర్మజుడు తీర్థయాత్రలకు బయలుదేరాడు. ధర్మరాజు వెంట ఉన్న విప్రులు కూడా వెంట వస్తాము అన్నారు. ధర్మజుడు సమ్మతించాడు. ఆ సమయంలో వ్యాసుడు వారి వద్దకు వచ్చాడు.

"ధర్మజా! శరీర నియమాలు పాటిస్తూ, మనో బుద్ధి శౌచాలు పాటిస్తూ, మంచిమార్గంలో తీర్థాలు సేవించండి. నీ పూర్వులైన మహాభిషుడు, నాభాగుడు, భరతుడు, భగీరథుడు, ముచుకుందుడు, మాంధాత, సగరుడు, సార్వభౌముడు, అష్టకుడు, రోపపాదుడు అనే చక్రవర్తులు తీర్థయాత్రలు చేసి సుఖాలుపొందారు. వారి వలెనే నువ్వు తీర్థయాత్రలు చేసి సుఖించు" అని ధర్మజుని ఆశీర్వదించాడు. ధర్మజుడు రోమశుని చూచి "మహర్షీ! లోకంలో అధ్మపరులకు, దుర్జనులకు అభివృద్ధి కలుగుతుంది. కాని ధర్మం ఆచరించేవారికి కష్టాలు కలుగుతున్నాయి. ఎందువలన?" అని అడిగాడు. దానికి రోమశుడు ఇలా చెప్పాడు. "ధర్మజా! అధర్మపరులకు అభ్యుదయము ఎల్లకాలము ఉండదు. త్వరలో నశిస్తుంది. రాక్షసులు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

అధర్మప్రవర్తనులై నాశనమయినారుకదా! కాని దేవతలు ధర్మాచరణము వలన వృద్ధిపొందుతున్నారుకదా! ధృతరాష్ట్రుని కొడుకులు వారి అధర్మప్రవర్తన వలన అచిర కాలంలో నశిస్తారు. ఎందుకంటే అధర్మ ప్రవర్తన వలన గర్వం కలుగుతుంది. గర్వం వలన అహంకారం పుడుతుంది. అహంకారము క్రోధానికి మూలము. దానివలన సిగ్గు ఉండదు. అలాంటి వారికి ప్రవర్తన చెడుతుంది. లక్ష్మి వారిని విడిచి వెళ్లిపోతుంది. సంపదలు నశిస్తాయి. కాని మీరు ధర్మపరులు. మీకు జయం కలుగుతుంది. కాబట్టి తీర్థయాత్రలు చెయ్యి." అని అన్నాడు. రోమశుడు. ఆ ప్రకారం ధర్మరాజు తీర్థయాత్రలకు బయలు దేరాడు. అన్ని తీర్థాలు సేవిస్తూ గయ చేరుకున్నారు. అక్కడినుండి అగస్త్యాశ్రమానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ రోమశుడు అగస్త్యుడు గురించి చెప్పాడు. "ధర్మజా! పూర్వము వాతాపి, ఇల్వలుడు అనే మహా బలవంతులైన రాక్షసులు ఉండేవారు. అన్న గారైన ఇల్వలుడు ఒక బ్రాహ్మణుని పూజించి "అయ్యా! నాకు అన్ని కోరికలు తీరే మంత్రము ఉపదేశించండి" అని అడిగాడు. రాక్షసులకు అలాంటి మంత్రం ఉప దేశించ డానికి ఆ బ్రాహ్మణుడు ఒప్పు కోలేదు. తరువాత ఇల్వలుడు తన తమ్ముడు వాతాపిని మేకగా మార్చి, ఆ మేకను చంపి ఆ మాంసాన్ని విప్రునికి వండి వడ్డించాడు. ఆ విప్రుడు ఆ భోజనము తిన్న తరువాత, "వాతాపీ! బయటకు రా" అన్నాడు. అంతే! మేక మాంసరూపంలో బ్రాహ్మణుడి పొట్టలో ఉన్న వాతాపి బ్రాహ్మణుని పొట్ట చీల్చుకొని బయటకు వచ్చాడు. ఆ బ్రాహ్మణుడు మరణించాడు. ఆ ప్రకారం ఆ అన్నదమ్ములు అతిథులుగా వచ్చిన బ్రాహ్మణులను చంపుతున్నారు.

ఒక రోజు బ్రహ్మచర్యవ్రతం పాటిస్తున్న అగస్త్యుడు ఒక లేత చిగురు టాకును ఆధారం చేసుకొని వేలాడుతున్న తన పితరులను చూచాడు. 'అయ్యా!. ! మీరు ఎందుకు ఇలా వేలాడుతున్నారు?" అని అడిగాడు. "నాయనా మేము నీ పితృదేవతలము. నీవు వివాహం చేసుకొనకుండా సంతాన హీనుడవు అయ్యావు. అందుకు మాకు ఉత్తమగతులు లేక ఇలా అయ్యాము. కాబట్టి నీవు పెళ్లి చేసుకొని సంతానాన్ని పొందు. మాకు ఉత్తమ గతులు ప్రసాదించు" అని అన్నారు. అగస్త్యుడు అలాగే అన్నాడు. ఆసమయంలో విదర్భరాజు సంతానం కోసం పరితపిస్తున్నాడు. తన తపోమహిమతో అగస్త్యుడు అతనికి ఒక కూతురిని అనుగ్రహించాడు. ఆమె పేరు లోపా ముద్ర. ఆమె పెరిగి యౌవనవతి అయింది. తగిన వరుని కోసం వెతుకుతున్నాడు విదర్భరాజు. అప్పుడు అగస్త్యుడు విదర్భరాజు వద్దకు పోయి లోపాముద్రను తనకు ఇచ్చి వివాహం చెయ్యమని అడిగాడు. "అయ్యో! ఆ నిరుపేద బ్రాహ్మడా నా కూతురికి భర్త. ఆమెకూడా నార బట్టలు కట్టు కోవల సిందేనా అని పరిత పించాడు. అప్పుడు లోపాముద్ర తండ్రి వద్దకు వచ్చి "తండ్రీ! నన్ను అగస్త్యునికి ఇచ్చి వివాహం చెయ్యండి." అని అడిగింది.

చేసేది లేక విదర్భరాజు లోపాముద్రను అగస్త్యునికి ఇచ్చి వివాహం

అమరనద్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
ద్వితీయాశ్వాసము.

చేసాడు. లోపాముద్ర భర్తవెంట నారచీరలు ధరించి వెళ్ళింది. ఒకరోజు అగస్త్యుడు లోపాముద్రను చూచి మోహితుడై ఆమెతో సంభోగించదలిచాడు. అప్పుడు లోపాముద్ర భర్తకు నమస్కరించి "నాథా! సంతానార్ధము భర్త భార్యతో కలవడం సహజము. కాని తమరు నన్ను సకలాలంకార భూషితను చేసి నాకు గర్భాదానము చెయ్యమని నా ప్రార్ధన" అని అడిగింది. అప్పుడు అగస్త్యుడు "నావద్ద ధనము, ఆభరణములు లేవు. వాటి కొరకు నా తపశ్శక్తిని వృధా చెయ్యడం నాకు ఇష్టంలేదు." అని చెప్పి ధనం కోసం అగస్త్యుడు శతర్వుడు అనే రాజు వద్దకు వెళ్లాడు. శతర్వుడు తన వద్ద ధనం లేదన్నాడు. అప్పుడు, శ్రతర్వుడు, అగస్త్యుడు కలిసి, బ్రదశ్వుడు అనే రాజు దగ్గరకు వెళ్లి ధనం అడిగారు. ఆ రాజుకూడా తనకు ఆదాయ వ్యయాలు సమానము, మిగులు ధనం లేదు అన్నాడు.

తర్వాత, ఆ ముగ్గురూ త్రసదస్యుడి వద్దకు వెళ్లి ధనం అడిగారు. ఆయనకూడా తనకు మిగులు ధనం లేదన్నాడు. కాని ఇలా అన్నాడు. "మునీంద్రా! ఇల్వలుడు అనే వాడు ఉన్నాడు. అతను గొప్ప ధనవం తుడు. అతను మీ కోరిక తీరుస్తాడు" అని అన్నాడు. వెంటనే అందరూ ఇల్వలుడి వద్దకు వెళ్లారు. అగస్యుడు ఇల్వలుని ధనం అడిగాడు. ఇల్వలుడు మామూలుగా, వాతాసిని మేకగామార్చి, వండి వడ్డించాడు. ముందు అగస్త్యుని తినమన్నాడు. ఈ విషయం మిగిలిన రాజఋషులు గ్రహించారు. "మునీంద్రా! ఈ ఇల్వలుడు తన తమ్ముని వాతాపిని మేకగా మార్చి వండి వడ్డించాడు. తరువాత వాతాపి మీ పొట్టను చీల్చుకొని వస్తాడు. అందు వలన మనం ఇక్కడ భోజనం చెయ్యరాదు" అని చెప్పారు. అగస్త్యుడు చిరునవ్వునవ్వి ఆ భోజనం మొత్తం తినేసాడు. ఇల్వలుడు తన తమ్ముని "వాతాపీ! బయటకు రా!" అని పిలిచాడు. అగస్త్యుడు పొట్ట తడుముకుంటూ బ్రేవ్మని త్రేన్చాడు. అంతే! వాతాపి అగస్త్యుని కడుపులో జీర్ణం అయిపోయాడు. (అందుకే మన ఇళ్లలో తల్లులు, పసిబిడ్డలకు ఉగ్గుపాలు పట్టినా, పాలు పట్టినా, ఇంకా ఏదైనా ఆహారం పెట్టిన తరువాత ఆ బిడ్డ పొట్ట మీద నిము రుతూ "జీర్ణం జీర్ణం వాతాపి జీర్ణం", అంటారు. అంటే తిన్నది అంతా జీర్ణం కావాలి అని అర్ధం).

తన తమ్ముడు వాతాపి జీర్ణం కావడం చూచి ఇల్వలుడు భయపడ్డాడు. "అయ్యా మీరు కోరిన ధనం ఇస్తాను" అని అన్నాడు. ఆ ధనంతో అగస్త్యుడు లోపాముద్ర కోరిక తీర్చాడు. అప్పుడు అగస్త్యుడు లోపాముద్రను అడిగాడు. "నీకు పది మందితో సమానమైన నూర్గురు కొడుకులు కావాలా? లేక నూరు మందితో సమానమైన పదిమంది కావాలా? లేక వేయి మంది కొడుకులు కావాలా? లేక వేయి మందితో సమానమైన ఒక్క కొడుకు కావాలా?" అని అడిగాడు. దానికి లోపాముద్ర "నాకు వేయిమందితో సమానమైన బలవంతుడు, బుద్ధిమంతుడు అయిన ఒక్క కొడుకును ప్రసాదించండి." అని అడిగింది. తరువాత లోపాముద్ర గర్భం దాల్చింది. దృఢస్యుడు అనే తేజస్వి, గుణవంతుడు అయిన కొడుకును కన్నది. ఆవిధంగా అగస్త్యుడు తన పితృదేవతలకు పుణ్యలోక ప్రాప్తి కలిగించాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

ద్వితీయాశ్వాసము.

మహాభారతము--అరణ్యపర్వము --
ద్వితీయాశ్వాసము సంపూర్ణము. ఓం తత్సత్

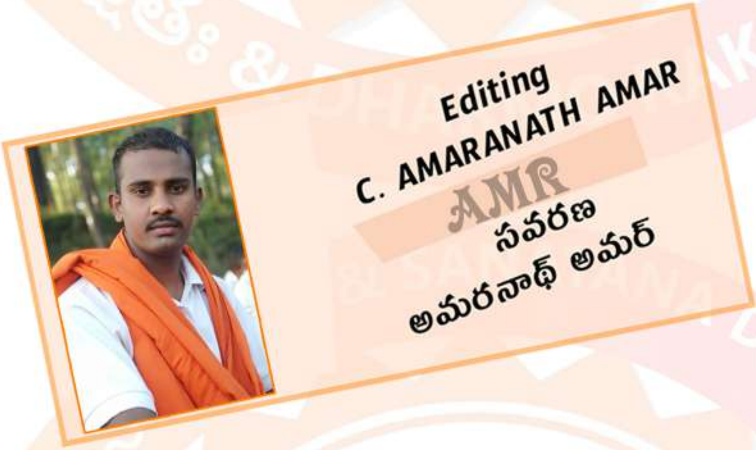

www.sanatanadharm.com

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

పాండవులలో మధ్యముడు అర్జునుడు. అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు. అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు మహారాజు. ఆ పరీక్షిత్తు మహారాజు కుమారుడే జనమేజయుడు. జనమేజయుడు సర్పయాగం చేసాడు. ఆ సమయంలో వేదవ్యాసుని శిష్యుడైన వైశంపాయనుడు, మహా భారత కధను జనమేజయ మహారాజుకు వినిపించాడు. అప్పుడు, రోమ హర్షుణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) ఆ మహా భారత కధను విన్నాడు. తను విన్న మహా భారత కధను, శౌనక మహర్షి సత్రయాగం చేసిన సందర్భంలో, శౌనకాది మహా మునులకు వినిపించాడు. ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు.

ధర్మరాజు కోరిక మేరకు రోమశ మహర్షి అగస్త్య మహాముని కధను సవిస్తరంగా చెప్పాడు. కృతయుగంలో వృత్రాసురుడు అనే రాక్షసుడు ఉండే వాడు. వాడు తన అనుచరులు అయిన కాలకేయులు అనే రాక్షసులతో కలిసి, దేవతలను పీడిస్తుండేవాడు. దేవతలు అందరూ బ్రహ్మదేవుని వద్దకు వెళ్లి వృత్రాసురుని చంపడానికి మార్గం చెప్పమన్నారు. అప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు వారిని చూచి "మీరు సరస్వతీ నదీ తీరంలో తపస్సు చేసుకుంటున్న దధీచి అనే మహర్షి దగ్గరకు వెళ్లండి. ఆయన తన ఎముకలు మీకు దానం చేస్తాడు. ఆ ఎముకలతో చేసిన ఆయుధాలతో మీరు వృ త్రాసురుని సంహరించండి" అని చెప్పాడు. దేవతలు దధీచి దగ్గరకు వెళ్లి ఆయన ఎముకలు ఇవ్వమని అడిగారు. ఆ మహా ముని తన ప్రాణాలు విడిచి, తన ఎముకలను దానం చేసాడు. అందులో ఉన్న ఒక ఎముకతో త్వష్ట అనే ప్రజాపతి, వజ్రాయుధాన్ని తయారు చేసాడు. ఆ వజ్రాయుధంతో ఇంద్రుడు వృత్రాసురుడిని సంహరించాడు.

వృత్రాసురుని అనుచరులైన కాలకేయులు ఇంద్రుడికి భయపడి పగలంతా సముద్రంలో దాక్కుని, రాత్రి వేళల్లో బయటకు వచ్చి జనులను ఋషులను బాధిస్తుండే వాళ్లు. అప్పుడు ఇంద్రుని తో సహా దేవతలు విష్ణు మూర్తి దగ్గరకు వెళ్లి మొర పెట్టుకున్నారు. అప్పుడు విష్ణువు వారితో ఇలా అన్నాడు. " కాలకేయులు మహా లో బలవంతులు. పైగా సముద్రం లో ఉన్నారు. కాబట్టి వారిని సంహరించడం వీలు కాదు. సముద్రం లోని నీరు ఇంకి పోతే సంహరించవచ్చు. కాబట్టి మీరు అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లండి. తరుణోపాయం అడగండి" అని చెప్పాడు. దేవతలు అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లి తమ కష్టాలను చెప్పి "మహాను భావా! పూర్వం వింధ్య పర్వతము పెరిగి జగత్తుకు విపత్తుగా పరిణమించినపుడు తమరే కదా ఆ కీడును తొలగించినది. అదే ప్రకారం ఇప్పుడు కూడా మాకు ఈ కష్టాన్ని తొలగించండి. " అని ప్రార్ధించారు. ఇది విని ధర్మరాజు, "అయ్యా! వింధ్య పర్వతము ఏమిటి? పెరగటం ఏమిటి? వివరించండి." అని అడిగాడు. అప్పుడు రోమశుడు ధర్మరాజుతో ఇలా చెప్పసాగాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

ప్రతి రోజూ సూర్యుడు మేరు పర్వతానికి ప్రదక్షిణం చెయ్యడం ఆనవా యితీ. అది చూచి వింధ్య పర్వతానికి ఆగ్రహం కలిగింది. "సూర్య దేవా! కొండలకు నేను రాజును. నాకు ప్రదక్షిణం చెయ్యకుండా నువ్వు ఆ మేరు పర్వతానికి ఎందుకు ప్రదక్షిణం చేస్తున్నావు." అని గర్వంతో పలికాడు. దానికి సూర్యుడు "ఇది నేను బ్రహ్మ దేవుని ఆజ్ఞాను సారం చేస్తున్నాను." అని పలికాడు. ఆ మాటలకు వింధ్య పర్వతానికి కోపం వచ్చింది. అలాగే పై పై కి ఎదిగా పోయాడు. సూర్యుడు చంద్రుడు తిరిగే మార్గాలు నిరోధించాడు. అప్పుడు సూర్యుడు, చంద్రుడు తమ తమ విధులు నిర్వర్తించలేక పోయారు. లోకమంతా చీకటి అయింది. లోకాలు అల్ల కల్లోలం అయ్యాయి. దేవతలంతా అగస్త్యుని వద్దకు వెళ్లి మొరపెట్టుకున్నారు. అప్పుడు అగస్త్యుడు తన భార్య లోపాముద్రతో కలిసి వింధ్య పర్వతము వద్దకు వచ్చాడు.

"ఓ వింధ్య పర్వతమా! నేను నా భార్య దక్షిణ దిక్కుగా వెళుతున్నాము. మాకు దారి ఇవ్వు" అని అడిగాడు. దానికి వింధ్య పర్వతము, అలాగే అని భూమికి సమానంగా దిగాడు. అగస్యుడు వింధ్య పర్వతము దాటి వెళుతూ "వింధ్యా! నేను తిరిగి వచ్చువరకు ఇలాగే ఉండుము" అని అన్నాడు. అప్పటి నుండి వింధ్య పర్వతము ఎదగడం ఆగిపోయింది. అగస్త్యముని ఆగమనం కోసం నిరీక్షిస్తూ వింధ్య పర్వతము అలాగే ఉన్నాడు. అని రోమశుడు తెలియచేసాడు. తరువాత అసలుకధ చెప్పసాగాడు. అప్పుడు అగస్త్యుడు దేవతలను చూచి మీకు వచ్చిన అపాయం ఏమిటి? దానికి నేనేమి చెయ్యాలి?" అని అడిగాడు. అప్పుడు దేవతలు అగస్త్యునితో సముద్ర జలాన్నిపానం చేయమని కోరారు. అగస్త్యుడు సముద్రం వద్దకు వెళ్లి సముద్ర జలాన్ని అంతా తాగేశాడు. అప్పుడు సముద్రంలో ఉన్న జలచరాలు, వాటి తో పాటు కాలకేయుడు మొదలైన రాక్షసులు బయటపడ్డారు. దేవతలు వారితో యుద్ధం చేసి వారిని 2 చంపారు. చావగా మిగిలిన వారు పాతాళానికి పారిపోయారు.

అప్పుడు దేవతలు అగస్త్యుని చూచి "దేవా! మీ దయవలన రాక్షస బాధ తప్పింది. మరల సముద్రాన్ని జలంతో నింపండి" అని ప్రార్ధించారు. దానికి అగస్త్యుడు "దేవతలారా! అది నాకు సాధ్యం కాదు. సముద్రం నీరు అంతా నా పొట్టలో ఇంకిపోయింది" అని చెప్పాడు. దేవతలందరూ మరలా బ్రహ్మ దేవుని వద్దకు వెళ్లి మొరపెట్టుకున్నారు. అప్పుడు బ్రహ్మ దేవుడు వారితో "అది ఇప్పుడు సాధ్యం కాదు. చాలా కాలం తరువాత భగీరధుడు అనే మహా ఋషి ఈ సముద్రాన్ని జలంతో నింపగలడు" అని చెప్పాడు. అని రోమశుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు. అప్పుడు ధర్మరాజు "మహర్షీ! భగీరధుడు ఎలా సముద్రాలను జలంతో నింపాడు?" అని అడుగగా, రోమశుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "ధర్మజా! పూర్వం ఇక్ష్వాకు వంశంలో సగరుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతనికి ఇద్దరు భార్యలు. వారు వైదర్భి. శైబ్య. అతనికి సంతానం లేదు. అందు కని సగరుడు కైలాసం వెళ్లి శివుడిని ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు. తనకు సంతానం ప్రసాదించమని అర్ధించాడు. శివుడు అలాగే అని వరము ఇచ్చాడు.

తరువాత సగరుని ఇద్దరు భార్యలు గర్భం ధరించారు. వైదర్భి గర్భాన

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

శివుడు భగీరధునితో "నీవు గంగను తీపుకొనిరా. నేను భరిస్తాను" అని అన్నాడు.
మరల భగీరధుడు గంగను ప్రార్ధించాడు. గంగ భగీరధుని వెంట భూమికి దిగి వచ్చింది. శివుడు ఉధృతంగా దుముకుతున్న గంగను తన జటాజూటంలో ధరించాడు. తరువాత, గంగ శివుని జటాజూటంనుండి భూమి మీదికి దిగి వచ్చింది. సాగరాన్ని తన జలాలతో నింపింది. అప్పటినుండి గంగానదికి భాగీరధి అనే పేరుకూడా వచ్చింది." అని రోమశుడు గంగావతరణం వృత్తాంతాన్ని ధర్మరాజుకు వివరించాడు. తరువాత ధర్మరాజు గంగ, నంద, అపరనంద, నదులలో స్నానం చేశాడు. తరువాత వారు హేమకూట పర్వతం చేరుకున్నారు. అక్కడ రాళ్లనుండి అగ్ని పుడుతూ ఉంది. ఆ అగ్నికి మేఘాలు ఆకర్షితమవుతున్నాయి. తరువాత వారు విశ్వామిత్రుని ఆశ్రమం చేరుకున్నారు. అక్కడికి దగ్గరలో ఉన్న ఋష్య శృంగుని సరోవరం చూచారు. దానిని గురించి రోమశుడు ధర్మరాజు తో ఇలా చెప్పసాగాడు. "ధర్మజా! కశ్యపుని కుమారుడు విభాండకుడు. అతను ఒక రోజు చెరువులో స్నానం చేస్తున్నాడు. ఆసమయంలో అతనికి దేవకాంత ఊర్వశి కనిపించింది.

అతనికి మదన వికారం కలిగింది. అతని రేతస్సు ఆ సరస్సులో పడి పోయింది. అతని రేతస్సు కలిసిన నీటిని ఒక దుప్పి తాగింది. గర్భం ధరించింది. ఆ దుప్పికి ఋష్యశృంగుడు జన్మించాడు. అతనికి తన తండ్రి, అడవి తప్ప వేరే ప్రపంచం తెలియదు. అలా పెరుగు తున్నాడు. ఆ సమయంలో అంగదేశాన్ని రోమపాదుడు పరిపాలిస్తున్నాడు. అతను తన పురోహితునికి చేసిన అపరాధం వలన, ఆ దేశంలో ఉన్న బ్రాహ్మణులు దేశం విడిచి పోయారు. అందుకని ఆ దేశంలో వర్షం కురవడం లేదు. అనావృష్టి, సంభవించింది. తన తప్పు తెలుసుకున్న మహారాజు బ్రాహ్మణులను తిరిగి తన రాజ్యానికి పిలిపించాడు. వానలు కురవడానికి ఉపాయం చెప్పమన్నాడు. వారు "రాజా! శాంత స్వభావుడైన ఋష్యశృంగుడు పాదం పెట్టిన చోట వర్షం కురుస్తుంది. కాబట్టి అతన్ని ఎలాగైనా మన దేశానికి రప్పించండి." అని చెప్పారు. అప్పుడు అంగరాజు కొంతమంది వేశ్యలను పిలిచి ఎలాగైనా ఋష్యశృం గుని అంగ దేశానికి తీసుకురమ్మని చెప్పి పంపించాడు. ఒకరోజు విభాండకుడు తన కుమారుడు ఋష్యశృంగుని ఆశ్రమంలో ఉంచి తను పళ్లు, సమిధల కొరకు అడవిలోకి వెళ్లాడు.
ఆ సమయంలో అంగ రాజు పంపిన ఒక వేశ్య ఆశ్రమానికి వచ్చింది. ఋష్యశృంగుడు ఆమెను తన మాదిరే ఋషికుమారుడు అనుకున్నాడు. ఆమెకు అతిధి సత్కారాలు చేసాడు. ఆ వేశ్య కన్య అతనిని తన ఇంటికి ఆహ్వానించింది. తనతో స్నేహం చెయ్యమని అడిగింది. అలాగైతేనే అతను ఇచ్చిన అతిధి సత్కారాలను గ్రహిస్తాను అని చెప్పింది. కల్లాకపటం తెలియని ఋష్యశృంగుడు అలాగే అన్నాడు. ఆ వేశ్య తన ఆటపాటలతో అతనిని

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

అలరించింది. తరువాత ఆమె వెళ్లిపోయింది. ఋష్య శృంగుడు ఆమెను మరువలేకపోయాడు. ఆమె ధ్యాసలో పడి అన్నం నీళ్లు మరిచిపోయాడు. విభాండకుడు కొడుకు ను చూచి కారణం అడిగాడు. ఋష్యశృంగుడు జరిగింది చెప్పాడు. విభాండకుడు అసలు విషయం గ్రహించాడు. "నాయనా! ఋషుల తపస్సు చెడగొట్టడానికి రాక్షసులు ఇలా మాయ వేషాలలో తిరుగుతుంటారు. జాగ్రత్తగా ఉండు" అని చెప్పాడు.

మరునాడు కూడా, తండ్రి ఆశ్రమంలో లేనపుడు మరల ఆ వేశ్య ఋష్య శృ ంగుని వద్దకు వచ్చింది. ఆమె మోహంలో పడి ఋష్యశృంగుడు తండ్రికి చెప్పకుండా ఆమె వెంట అంగరాజ్యానికి వెళ్లాడు. ఋష్యశృంగుని రాకతో అంగ దేశంలో వానలు కురిసాయి. అంగరాజు రోమపాదుడు సంతోషించాడు. తనకుమార్తె శాంతను ఇచ్చి ఋష్యశృంగునికి వివాహం జరిపించాడు. అక్కడ విభాండకుడు ఆశ్రమంలో ఋష్యశృంగుని జాడ తెలియక, అతనిని వెదుకుతూ అంగ దేశానికి వచ్చాడు. అక్కడ తన కొడుకును, కోడలిని చూచి సంతోషించాడు. వారిని తీసుకొని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. : ఋష్యశృంగుడు తన భార్య శాంతతో మునులను సేవించుకుంటూ సుఖంగా ఉన్నాడు" అని ఋష్యశృంగుని వృత్తాంతము రోమశుడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు. అక్కడినుండి ధర్మరాజు, కళింగ దేశంలో ఉన్న వైతరిణీనదిని సందర్శిం చాడు. అక్కడినుండి మహేంద్రపర్వతానికి వెళ్లాడు. అక్కడ ఉన్న ఋషులను చూచి ధర్మరాజు "మహానుభావులారా! ఇక్కడ పరశురాముడు ఉంటాడు. | అంటారు కదా. మీరు ఎప్పుడన్నా చూచారా?" అని అడిగాడు.

దానికి పరశురాముని శిష్యుడైన అకృత వర్ణుడు అనే ఋషి ఈవిధంగా చెప్పాడు. "ఓ ధర్మరాజా! రేపు చతుర్ధశి. ఆ రోజు మనము పరశురాముని చూడవచ్చును" అని చెప్పాడు. దానికి ధర్మరాజు "ఓ మహర్షి! నాకు పరశురాముని చరిత్ర వినవలెనని ఉన్నది. వివరించండి." అని అడిగాడు. దానికి అకృతవర్ణుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. పూర్వ కాలంలో కన్యాకుబ్జనగరాన్ని గాధి అనే రాజు పరిపాలించేవాడు. అతని కూతురు సత్యవతి. ఆమెను వివాహ మాడాలని భృగు మహర్షి కొడుకు ఋచీకుడు, గాధి రాజు వద్దకు వచ్చి కూతురిని ఇమ్మని అడిగాడు. దానికి గాధి రాజు "మహాత్మా! ఒకచెవి నల్లగా మిగిలిన దేహం తెల్లగా ఉండే వేయి గుర్రాలను కానుకగా ఇచ్చి, నా కూతురిని వివాహం చేసుకో"అని అన్నాడు. అలాగే అని ఋచీకుడు వరుణుడిని ప్రార్థించాడు. అప్పుడు గంగానది లోనుండి అలాంటి వేయి గుర్రాలు పుట్టాయి. అందుకని గంగా నదికి అశ్వ తీర్థము అని పేరు వచ్చింది. ఆ గుర్రాలను కానుకగా ఇచ్చి గాధి కూతురుని ఋచీకుడు వివాహమాడాడు. ఒకరోజు భృగు మహర్షి వారి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. కొడుకును కోడలిని చూచి సంతోషించాడు. కోడలిని ఒక వరం కోరుకోమన్నాడు.

ఆమె మామ గారిని చూచి "నాకు ఒక కుమారుడు, నా తల్లికి ఒక కుమారుడు వరంగా ప్రసాదించండి." అని అడిగింది. అలాగే అన్నాడు భృగువు. "మీరు ఇరువురూ స్నానం చేసి, నీవు మేడి చెట్టును, నీ తల్లి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని కౌగలించుకోండి.

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

మీ కోరిక తీరుతుంది. " అని చెప్పాడు. అలాగే అని సత్యవతి, ఆమె తల్లి స్నానం చేసి ఆ తొందరలో పొరపాటున, సత్యవతి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని, ఆమె తల్లి మేడి చెట్టును కౌగలించు కున్నారు. | ఆ విషయం తెలిసిన భృగువు కోడలితో ' ఇలా అన్నాడు. "అమ్మా! నీకు బ్రహ్మకుల పూజ్యుడు అయిన కుమారుడు పుడతాడు. కాని దారుణమైన క్షాత్రధర్మాన్ని అవలంబిస్తాడు. నీ తల్లికి, ఒక క్షత్రియ కుమారుడు నీ జన్మిస్తాడు. కాని అతడు మహా తపశ్శాలి, బ్రహ్మజ్ఞాని అవుతాడు." అని చెప్పాడు. అప్పుడు సత్యవతి మామగారిని చూచి దారుణమైన క్షాత్రము తన కొడుకుకు కాక, తన మనుమడికి వచ్చేట్టు అనుగ్రహించమని కోరింది. అలాగే అని భృగువు వరం ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు. సత్యవతి కొంతకాలానికి గర్భం ధరించి, జనుదగ్ని అనే కుమారుని కన్నది. ఆ జమదగ్ని ప్రసేనజితుడు అనే రాజు కుమార్తె రేణుక అనే కన్యను వివాహ మాడాడు. వారికి, రుమణ్వంతుడు, సుషేణుడు, వసుడు, విశ్వావసుడు, రాముడు అనే ఐదుగురు కుమారులు కలిగారు. ఒకరోజు జమదగ్ని భార్య రేణుక నీటికోసం ఒక సరస్సుకు వెళ్లింది. ఆసమయంలో చిత్రరధుడు అనే రాజు తన రాణులతో ఆ సరస్సులో జలకాలాడుతున్నాడు. ఆ రాజును చూచి రేణుక మనసు చలించింది. కామ ప్రకోసం పొందింది. మానసికంగా వ్యభిచరించింది. : ఈ విషయం తెలిసిన జమదగ్ని కోపించాడు. తన భార్యను చంపమని వరుసగా తన నలుగురు కొడుకులను ఆదేశించాడు. కాని వారు తల్లిని చంపడం మహాపాతకము అని ఒప్పుకోలేదు. దానికి కోపించి వారిని అడవిలో మృ గప్రాయులుగా తిరగమని శపించాడు. ఐదవ వాడైన రాముని చూచి జనుదగ్ని, తన భార్య రేణుకను చంపమన్నాడు. రాముడు మారు చెప్పకుండా తన చేతిలో ఉన్న గొడ్డలితో తన తల్లి రేణుక తల నరికాడు. జమదగ్ని రాముడు చేసిన పనికి సంతోషించాడు. "నా మాట నెరవేర్చావు. నీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకో!" అన్నాడు.

దానికి పరశురాముని శిష్యుడైన అకృత వర్ణుడు అనే ఋషి ఈవిధంగా చెప్పాడు. "ఓ ధర్మరాజా! రేపు చతుర్ధశి. ఆ రోజు మనము పరశురాముని చూడవచ్చును" అని చెప్పాడు. దానికి ధర్మరాజు "ఓ మహర్షి! నాకు పరశురాముని చరిత్ర వినవలెనని ఉన్నది. వివరించండి." అని అడిగాడు. దానికి అకృతవర్ణుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. పూర్వ కాలంలో కన్యాకుబ్జనగరాన్ని గాధి అనే రాజు పరిపాలించేవాడు. అతని కూతురు సత్యవతి. ఆమెను వివాహ మాడాలని భృగు మహర్షి కొడుకు ఋచీకుడు, గాధి రాజు వద్దకు వచ్చి, కూతురిని ఇమ్మని అడిగాడు. దానికి గాధి రాజు "మహాత్మా! ఒకచెవి నల్లగా మిగిలిన దేహం తెల్లగా ఉండే వేయి గుర్రాలను కానుకగా ఇచ్చి నా కూతురిని వివాహం చేసుకో"అని అన్నాడు. అలాగే అని ఋచీకుడు వరుణుడిని ప్రార్ధించాడు. అప్పుడు గంగానది లోనుండి అలాంటి వేయి గుర్రాలు పుట్టాయి. అందుకని గంగా నదికి అశ్వ తీర్థము అని పేరు వచ్చింది. ఆ గుర్రాలను కానుకగా ఇచ్చి, గాధి కూతురుని ఋచీకుడు వివాహమాడాడు. ఒకరోజు భృగు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

మహర్షి వారి ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. కొడుకును కోడలిని చూచి సంతోషించాడు. కోడలిని ఒక వరం కోరుకోమన్నాడు.

ఆమె మామ గారిని చూచి "నాకు ఒక కుమారుడు, నా తల్లికి ఒక కుమారుడు వరంగా ప్రసాదించండి." అని అడిగింది. అలాగే అన్నాడు భృగువు. "మీరు ఇరువురూ స్నానం చేసి, నీవు మేడి చెట్టును, నీ తల్లి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని కౌగలించుకోండి. మీ కోరిక తీరుతుంది." అని చెప్పాడు. అలాగే అని సత్యవతి, ఆమె తల్లి స్నానం చేసి ఆ తొందరలో పొరపాటున, సత్యవతి అశ్వత్థ వృక్షాన్ని, ఆమె తల్లి మేడి చెట్టును కౌగలించు కున్నారు. ఆ విషయం తెలిసిన భృగువు కోడలితో ఇలా అన్నాడు. "అమ్మా! నీకు బ్రహ్మకుల పూజ్యుడు అయిన కుమారుడు పుడతాడు. కాని దారుణమైన క్షాత్రధర్మాన్ని అవలంబిస్తాడు. నీ తల్లికి, ఒక క్షత్రియ కుమారుడు జన్మిస్తాడు. కాని అతడు మహా తపశ్శాలి, బ్రహ్మజ్ఞాని అవుతాడు." అని చెప్పాడు. అప్పుడు సత్యవతి మామగారిని చూచి దారుణమైన క్షాత్రము తన కొడుకుకు కాక, తన మనుమడికి వచ్చేట్టు అనుగ్రహించమని కోరింది. అలాగే అని భృగువు వరం ఇచ్చి సత్యవతి కొంతకాలానికి గర్భం ధరించి, జమదగ్ని అనే కుమారుని కన్నది. ఆ జమదగ్ని ప్రసేనజితుడు అనే రాజు కుమార్తె రేణుక అనే కన్యను వివాహ మాడాడు. వారికి, రుమణ్వంతుడు, సుషేణుడు, వసుడు, విశ్వావసుడు, రాముడు అనే ఐదుగురు కుమారులు కలిగారు. ఒకరోజు జమదగ్ని భార్య రేణుక నీటికోసం ఒక సరస్సుకు వెళ్లింది. ఆసమయంలో చిత్రరధుడు అనే రాజు తన రాణులతో ఆ సరస్సులో జలకాలాడుతున్నాడు. ఆ రాజును చూచి రేణుక మనసు చలించింది. కామ ప్రకోపం పొందింది. మానసికంగా వ్యభిచరించింది. ఈ విషయం తెలిసిన జమదగ్ని కోపించాడు. తన భార్యను చంపమని వరుసగా తన నలుగురు కొడుకులను ఆదేశించాడు. కాని వారు తల్లిని చంపడం మహాపాతకము అని ఒప్పుకోలేదు. దానికి కోపించి వారిని అడవిలో మృ గప్రాయులుగా తిరగమని శపించాడు. ఐదవ వాడైన రాముని చూచి జమదగ్ని, తన భార్య రేణుకను చంపమన్నాడు. రాముడు మారు చెప్పకుండా తన చేతిలో ఉన్న గొడ్డలితో తన తల్లి రేణుక తల నరికాడు. జమదగ్ని రాముడు చేసిన పనికి సంతోషించాడు. "నా మాట నెరవేర్చావు. నీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకో!" అన్నాడు.

దానికి రాముడు "తండ్రీ!ముందు నా తల్లిని బతికించండి తరువాత, నా అన్నల శాపవిముక్తుల గావించండి. నాకు అమితమైన బలం ప్రసాదించండి. యుద్ధంలో నాకు ఎవరూ ఎదురు నిలువకూడదు. నాకు దీర్ఘాయుష్షు ప్రసాదించండి." అని కోరాడు. జమదగ్ని సంతోషించి రామునికి అతను కోరిన వరాలు అన్నింటిని అనుగ్రహించాడు. ఆ తరువాత కొంత కాలానికి కార్తవీర్యార్జునుడు అనే రాజు సహస్ర బాహువుగా ప్రసిద్ధి కెక్కాడు. అతడు ఒక నాడు వేటాడుతూ అలసిపోయి, జమదగ్ని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. జమదగ్ని అతనికి అన్ని సపర్యలు చేసాడు. కాని కార్తవీర్యుడు రాజ్య మదంతో, గర్వంతో జమదగ్నిని, ఇతర ఋషులను అవమానించాడు. జమదగ్ని ఆశ్రమంలో ఉన్న హోమధేనువును, దాని దూడను

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

కూడా తీసుకొని పోయాడు. ఆసమయంలో రాముడు ఆశ్రమంలో లేడు. రాముడు ఆశ్రమానికి రాగానే జరిగినది అంతా జమదగ్ని రామునికి చెప్పాడు. రామునికి కోపం వచ్చింది. కార్తవీర్యార్జునుని వెంటాడి అతని సైన్యాన్ని ఓడించి, అతనిని వధించాడు.

కార్తవీర్యుని కొడుకులు రాముని మీద పగబట్టారు. కాని అతనిని ఏమీ చెయ్యలేక, రాముడు ఆశ్రమంలో లేని సమయమున, ఆశ్రమానికి వచ్చి, జమదగ్నిని చంపారు. ఆశ్రమాన్ని నాశనం చేసారు. ఆశ్రమంలో ఉన్న ఋషులను నిందించారు. రాముడు ఆశ్రమానికి రాగానే భర్త శవంమీద పడి రోదిస్తున్న తల్లిని చూచాడు. జరిగింది తెలుసుకున్నాడు. "నీచులయిన కార్తవీర్యుని కొడుకులు అనఘుడు, వీతరాగుడు, కరుణాత్ముడు ప్రశాంత చిత్తుడు అయిన నా తండ్రిని బుద్ధిపూర్వకంగా చంపారు. కాబట్టి నేను దుర్జనులయిన క్షత్రియులను అందరిని చంపుతాను." అని ప్రతిజ్ఞ చేసాడు. ఆ ప్రకారం భూలోకంలో ఉన్న క్షత్రియులనందరిని సంహరించి, ఆ భూమిని అంతా కశ్యపునకు దానం ఇచ్చాడు. తరువాత, విరాగియై మహేంద్రగిరి మీద తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు" అని పరశురాముని అనుచరుడైన అకృతప్రణుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు. తరువాత ధర్మరాజు చతుర్దశి నాడు పరశురాముని దర్శించి అక్కడ నుండి, దక్షిణదిశగా ప్రయాణం అయ్యాడు. త్ర్యంబకంలో పుట్టిన గోదావరి నదిని సందర్శించాడు. అక్కడ నుండి ప్రభాస తీర్థానికి వెళ్లాడు.వెళ్లిపోయాడు.

పాండవుల రాకను తెలుసుకున్న శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు వారిని చూడటానికి ప్రభాస తీర్థానికి వచ్చారు. ధర్మరాజు తాము పడుతున్న కష్టాలు, అర్జునుడు ఇంద్రలోకంలో ఉండటం అన్ని వివరించాడు. పాండవులను చూచి బలరాముడు "ఆ ధృతరాష్ట్రుడు బుద్ధిలేని వాడై ఇంతటి పాపానికి ఒడిగట్టాడు. మిమ్మల్ని అడవులకుపంపాడు. కాబట్టి మనం అందరం ధర్మరాజు పక్షాన నిల్చి అతని రాజ్యాన్ని అతనికి వచ్చేట్టు చెయ్యాలి." అని తనతో వచ్చిన వృష్టి రాజులతో పలికాడు. ఆ మాటలు విని సాత్యకి బలరామునితో ఇలా అన్నాడు. "అనుపమ శౌర్యవంతులు, అమిత బలం కలవారు అయిన మీరు, శ్రీకృష్ణుడు, సాంబుడు, సారణుడు, లాంటి మహావీరులు ఉండగా, పాండవులు ఇలా అడవులలో తిరగడం భావ్యమా! భయంకరమైన మన యాదవ సేనల ధాటికి కౌరవ సేనలు తట్టుకోగలవా! మనము, కేకయులు, సృంజయులు, పాంచాలురు, వృష్టి, భోజ, అంధక మహావీరుల తో కలిసి, శ్రీకృష్ణుడి అనుమతితో కౌరవుల మీదికి దండెత్తి వారిని సంహరించి, ధర్మరాజును రాజ్యాభిషిక్తుని చేస్తాము. అంతవరకు అభిమన్యుని అఖిలరాజ్య రక్షకునిగా నిలుపుదాము. ఏమంటారు?" అని ఆవేశంగా అన్నాడు.

దానికి ధర్మరాజు "అయ్యా! మేము ఒక నియమం ప్రకారం ఆరణ్య వాసం చేస్తున్నాము. కాబట్టి మీరు శాంతించండి." అని యాదవ వీరులను శాంతింప చేసాడు. తరువాత బలరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు మిగిలిన రాజులతో కలిసి ద్వారకకు వెళ్లారు. ధర్మరాజు అక్కడి నుండి బయలుదేరి పయోష్ణి నదిలో స్నానం చేసాడు. అక్కడినుండి వారు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

నర్మదా నదీ తీరానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ ఉన్న వైడూర్య పర్వతాన్ని చూచి, ఆ స్థల మహాత్యాన్ని రోమశుడు ధర్మరాజుతో ఇలా చెప్పసాగాడు. " ధర్మజా! భృగు మహర్షి కుమారుడైన చ్యవనుడు ఈ ప్రదేశంలో చాలాకాలం తపస్సుచేసాడు. అప్పుడు ఆ ముని శరీరం పుట్టలతో తీగలతో కప్పబడిపోయింది. ఒక రోజు శర్యాతి మహారాజు తన రాణి వాసంతో ఆ ప్రాంతానికి వన విహారానికి వచ్చాడు. ఆ మహారాజు కుమార్తె సుకన్య ఆడుతూ పాడుతూ చ్యవనుడు తపస్సు చేసుకుంటున్న ప్రాంతానికి వచ్చింది. ఆపుట్టలలో ఉన్న చ్యవనుని కళ్లు మిణుకు మిణుకు మంటూ మెరుస్తున్నాయి. అది చూచి ఆ మె ఆశ్చర్యపోయి ఆ పుట్టను తవ్వించింది. దానికి కోపించి చ్యవనుడు వారికి వారి సైన్యానికి, తన తపశ్శక్తితో మూత్రము, పురీషము నిరోధింపచేసాడు. ఈ సంగతి తెలుసుకొని శర్యాతి మహారాజు వచ్చి తన కుమార్తె తెలియక చేసిన తప్పు మన్నించమని, చ్యవనుని క్షమాపణ కోరాడు. అలాగే అన్నాడు చ్యవనుడు కాని రాజకుమార్తె అయిన సుకన్యను తాను వివాహ మాడిన గాని క్షమించను అని చెప్పాడు. అలాగే అని శర్యాతి మహారాజు తన కుమార్తె సుకన్యను చ్యవనుని కి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. సుకన్య చ్యవనుని ఆశ్రమంలో అతనికి సేవలు చేస్తూ ఉంది.

ఒక రోజు అశ్వినీ దేవతలు ఆ ఆశ్రమానికి వచ్చారు. సుకన్యను చూచారు. "అమ్మా నీవు ఎవరు?" అని అడిగారు. దానికి సుకన్య "అయ్యా! నేను శర్యాతి మహారాజు కుమార్తెను. చ్యవనుని భార్యను. " అని చెప్పింది. దానికి వారు ఆశ్చర్యపోయారు. "నీవంటి అతిలోక సుందరికి చ్యవనుని లాంటి వృద్ధుడా భర్త. వీలు లేదు. ఇంక నైనా నీ అందానికి తగ్గ వరుని కోరుకో. మేము వాడిని తీసుకొని వస్తాము" అని చెప్పారు. దానికి సుకన్య కోపించి "నాకు నా భర్తమీద ప్రేమ ఉంది. మీరు ఇలా పలకడం భావ్యం కాదు." అని చెప్పింది. తరువాత, జరిగినది అంతా భర్తకు చెప్పింది. చ్యవనుడు ఆమె పతిభక్తికి సంతోషించాడు. "సుకన్యా! నీవు కూడా వారు చెప్పినట్టు చెయ్య వచ్చుకదా!" అని అన్నాడు. "మీ అనుమతి అయితే చేస్తాను." అంది సుకన్య. అశ్వినులను చూచి "నాకు నవయవ్వనవంతు డైన వరుని ప్రసాదించండి." అప్పుడు అశ్వినీ దేవతలు ఈ కొలనులో ప్రవేశించారు. వారితో పాటు చ్యవనుడు కూడా ఈ కొలనులో ప్రవేశించాడు. కొలనులో నుండి ముగ్గురు అందమైన నవయౌవనులు బయటకు వచ్చారు. వారు సుకన్యను చూచి "మా ముగ్గురిలో నీకు నచ్చిన వాడిని కోరుకో!" అని అన్నారు.

సుకన్న ఆ ముగ్గురిలో తన భర్త ఐన చ్యవనుని వరించింది. అప్పుడు చ్యవనుడు అశ్వినులను చూచి "అయ్యా మీవలన నేను యవ్వన వంతుడ నైనాను. దానికి ప్రతిఫలంగా నేను శర్యాతి మహారాజు చేసే యజ్ఞంలో దేవేంద్రుడు చూస్తూ ఉండగా మీ చేత సోమరసం తాగిస్తాను." అని అన్నాడు. అశ్వినుడు సంతోషించి వెళ్లిపోయారు. తన అల్లుడు నవయవ్వనవంతుడు అయ్యాడని తెలిసి శర్యాతి మహారాజు చూడ్డానికి వచ్చాడు. అప్పుడు చ్యవనుడు ఆ మహారాజును చూచి "రాజా! నీ చేత ఒక మహా యజ్ఞాన్ని చేయిస్తాను.

అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

" అని అన్నాడు. శర్యాతి "సరే!" అన్నాడు. ఆ మహా యజ్ఞంలో చ్యవనుడు అనుకున్నమాట ప్రకారం అశ్వినులకు సోమరసం ఇచ్చాడు. దానికి ఇంద్రుడు అభ్యంతరం చెప్పాడు. "వారు కేవలం దేవతలకు వైద్యం చేసేవారు. వారు దేవతలు కారు. కాబట్టి మాతో సమానంగా సోమరసానికి అర్హులు కారు" అన్నాడు.

కాని చ్యవనుడు ఇంద్రుడి మాటలు పాటించక అశ్వినులకు సోమరసం ఇచ్చాడు. దానికి ఇంద్రుడు కోపించాడు. చ్యవనుని మీదికి తన వజ్రాయుధం ఎత్తాడు. చ్యవనుడు తన తపశ్శక్తితో ఆ వజ్రాయుధాన్ని నిలువరించాడు. వెంటనే హోమం చేసి అందులో నుండి ఒక భయంకరా కారుడిని పుట్టించాడు. ఆ రాక్షసుడు దేవేంద్రుని మీదికి వస్తున్నాడు. అది చూచి దేవేంద్రుడు భీతి చెందాడు. "మహర్షీ! నీ తపశ్శక్తి తెలియక అపరాధం చేసాను. నన్ను క్షమించు. నేటినుండి అశ్వినులు కూడా సోమ రసానికి అర్హులు." అని ప్రకటించాడు. ఆ మాటలకు చ్యవనుడు ప్రసన్నుడు అయ్యాడు. దేవేంద్రుడు దేవలోకం వెళ్లాడు. చ్యవనుడు సృష్టించిన ఆ రాక్షసుడు పోవడానికి పేరు దారిలేక, కాముకు లైన స్త్రీలలోనూ, మద్యములోనూ, అక్షముల (పాచికలు) యందును, మృగముల యందును, ఆశ్రయించాడు. అశ్వినులు సోమపానము చేసి దేవలోకమునకు వెళ్లారు." అని రోమ మహర్షి ఆ స్థల మహాత్మ్యమును వివరించాడు.

తరువాత, ధర్మరాజు సైంధవారణ్యములోనికి ప్రవేశించాడు. అక్కడ ప్రవహించుచున్న యమునా నదిని చూచి రోమశుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. ధర్మజా! ఇది యమున యను నది. గంగానది తో సమానమైనది. దీని తీరముననే మాంధాత అనే మహారాజు ఎన్నో యాగాలు చేసాడు. ఆయన చరిత్ర చెపుతాను విను." అని మాంధాత చరిత్ర చెప్పసాగాడు. "పూర్వము ఇక్ష్వాకు వంశములో ధార్మికుడు, అమిత బలవంతుడు, ధర్మశీలుడు, కీర్తి వంతుడు అయిన యవనాశ్వుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతనికి సంతానము లేదు. అతను భృగు మహర్షి ఆశ్రమానికి వెళ్లి సంతానం కోసం అర్థించాడు. అతని కోరిక మన్నించి భృగు మహర్షి పుత్ర కామేష్టి యాగం చేసాడు. మంత్రజలము నిండిన పాత్రను జాగ్రత్తగా కాపాడమని ఋత్విక్కులను నియోగించాడు. కాని ఒక అర్ధ రాత్రి సమయమున వారు నిద్రించు చుండగా, దాహము వేసిన యవనాశ్వుడు ఆ మంత్ర జలాన్ని సేవించాడు. అది భృగు మహర్షికి తెలిసింది. రాజా! విధి అనుల్లంఘనీయము. నీ భార్యకు ఇవ్వవలసిన జలాన్ని నీవు సేవించావు. కాబట్టి నువ్వు గర్భం ధరిస్తావు. నీకు ఒక కొడుకు పుడతాడు" అని చెప్పాడు.

యవనాశ్వుడు రాజధానికి తిరిగివచ్చాడు. తరువాత యవనాశ్వుడు గర్భం ధరించాడు. అతని ఎడమభాగాన్ని చీల్చుకొని ఒక కొడుకు పుట్టాడు. అతనే మాంధాత. ఆ శిశువును చూడటానికి ఇంద్రుడు వచ్చాడు. బాలకుని చూచాడు. తన చూపుడు వేలిని ఆ బాలుని నోట్లో పెట్టి "ఇది అమృతమయము. దీనిని త్రాగుము" అని అన్నాడు. అందువలన అతనికి మాంధాతృడు అని నామకరణం చేసారు. ఆ మాంధాత చాలా ఏళ్లు రాజ్య పాలన చేసాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

తన పరాక్రమంతో ఎన్నో రాజ్యాలు జయించాడు. యజ్ఞయాగాలు చేసాడు. ఇంద్రునితో యుద్ధం చేసి తన రాజ్యంలో సకాలంలో వానలు కురిసేటట్టు చేసాడు. ఆ మాంధాత యజ్ఞంచేసిన చోటు ఇదే" అని రోమశుడు ధర్మరాజు తో చెప్పాడు. "ధర్మరాజా! సోమకుడు అనే రాజర్షి యాగం చేసిన స్థలం. ఇది అంబ రీషుడు యాగం చేసిన పుణ్యభూమి. ఇది నహుషుడు యజ్ఞం చేసిన చోటు. ఇది ద క్షుడు యజ్ఞం చేసిన స్థలం. ఇదే సరస్వతీ నది. ఇది నిషధ దేశంలో మాయమయింది. ఇదిగో చమసోద్భేదం అనే చోట బయట పడింది. ధర్మజా! ఇది విష్ణుప్రద తీర్థం. ఇది కాశ్మీరమండలం. ఆ క్షేత్రానికి మానసద్వారం అని పేరు.

అతని త్యాగ బుద్ధికి ఇంద్రుడు, అగ్నిదేవుడు సంతోషించారు. తమ నిజ రూపాలు ధరించారు. "రాజా! నీ త్యాగ బుద్ధికి సంతోషించాము. నీ కీర్తి అజరామరమై చిరస్థాయిగా వర్ధిల్లుతుంది." అని దీవించారు." అని రోమశుడు శిబిచక్రవర్తి. చరిత్రను ధర్మరాజుకు వివరించాడు. తరువాత రోమశుడు ధర్మరాజుకు అష్టావక్రుని చరిత్ర చెప్పసాగాడు. 'పూర్వము ఏకపాదుడు అనే ముని ఉండేవాడు. అతని భార్య పేరు సుజాత. అతను ఘోరంగా తపస్సు చేసేవాడు. తన శిష్యులను ఎప్పుడూ చదివిస్తూ ఉండేవాడు. కొంత కాలానికి సుజాత గర్భం ధరించింది. ఒక రోజు సుజాత గర్భంలో ఉన్న శిశువు ఏకపాదునితో ఇలా అన్నాడు. "మీరు ఇలా మీ శిష్యులతో నిరంతరం అహోరాత్రులు పాఠాలు చదివిస్తుంటే వారికి విద్య ఎలా అబ్బుతుంది. వారికి నిద్ర లేక పోవడం చేత విశ్రాంతి లేకపోవడం వల్ల జడులవుతారు. ఇది మంచిదా!" అని అడిగాడు. దానికి ఏకపాదుడు కోపించి "నీవు నేను చేయిస్తున్న వేదాధ్యయనాన్ని వక్రంగా చెప్పావు కాబట్టి నీవు అష్టావక్రుడివిగా పుట్టు" అని శపించాడు. సుజాత పురిటిసమయానికి తిండి గింజలు సంపాదించడానికి ఏకపాదుడు జనకమహారాజు వద్దకు వెళ్లాడు. కాని అక్కడ ఉన్న వంది తో వాదించి పరాజయం పాలయ్యాడు. ఇక్కడ సుజాత అష్టావక్రుని ప్రసవించింది. అష్టావక్రుడు పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. తండ్రిని వెతుక్కుంటూ తన మేనమామ కొడుకు శ్వేతకేతునితో కలిసి జనక మహారాజు చేస్తున్న యజ్ఞానికి వెళ్లాడు. కాని ద్వారపాలకులు వారిని చూచి "మీరు బాలురు. ఇది విద్వాంసులు, పెద్దలు, ఋత్విజులు ప్రవేశించ తగ్గ చోటు. మీకు ప్రవేశము లేదు" అని వారిని లోనికి పోనివ్వలేదు. దానికి అష్టావక్రుడు "అయ్యా! వయస్సుతో జ్ఞానం రాదు కదా. కాబట్టి జ్ఞానం కలవాడు బాలుడైనా అర్హుడే. మేము ఈ మహారాజు కొలువులో ఉన్న విద్వాంసులను జయించడానికి వచ్చాము. అని అన్నాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి మహారాజు వారిని లోనికి పిలిపించాడు.

అష్టావక్రుడు రాజాస్థానంలో ఉన్న విద్వాంసులను, వందిని, ఓడించి చెరలో ఉన్న తండ్రిని, మిగిలిన బ్రాహ్మణులను విడిపించాడు. తరువాత జనక మహారాజు అష్టావక్రుని ఘనంగా సన్మానించాడు. తండ్రితో కలసి అష్టావక్రుడు తన స్వగ్రామానికి వెళ్లాడు" అని అష్టావక్రుని చరిత్ర రోమశుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు. తరువాత వారు సమంగ నదీ తీరానికి చేరుకున్నారు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

రోమశుడు ధర్మజునకు రైభ్యాశ్రమము, భరద్వాజ ఆశ్రమము చూపించి, యవక్రీతుని చరిత్ర వివరించాడు. "ధర్మరాజా! రైభ్యుడు, భరద్వాజుడు అనే ఇద్దరు మహా రుషులు ఉండేవారు. వారు మంచి మిత్రులు. వారు ఇద్దరు ఇదే అడవిలో తపస్సు చేసుకుంటున్నారు. రైభ్యునికి ఇద్దరు కుమారులు. వారు అర్ధావసుడు, పరావసుడు. ఇద్దరు మంచి విద్యావంతులు. భరద్వాజుని కుమారుని పేరు యవక్రీతుడు. అతనికి అర్ధావసు, పరావసు అంటే అసూయ.

గురుముఖతా చదవకుండానే తపోబలం చేత సమస్తవిద్యలు రావాలి అనే సంకల్పంతో ఇంద్రుని గూర్చి తపస్సు చేసాడు యవక్రీతుడు. ఇంద్రుడు అతని దగ్గరకు వచ్చాడు. "ఎందుకు ఇంత ఘోర తపస్సు చేస్తున్నావు?" అని అడిగాడు. "నాకు చదవకుండానే సర్వ వేదములు, సమస్త శాస్త్రములు అవగతం "" కావాలి." అని అన్నాడు. "అది అసంభవము. గురుముఖతా తప్ప విద్య ఎవరికీ మరో విధంగా రాదు. అంతేకాక, తపస్సువలన వచ్చే విద్యలు మత్సరాన్ని కలిగిస్తాయి. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు." అని అన్నాడు ఇంద్రుడు. కాని యవక్రీతుడు ఒప్పుకోలేదు. ఇంద్రుడు వెళ్లిపోయాడు. యవ క్రీతుడు తపస్సు కొనసాగించాడు. మరల ఇంద్రుడు ఒక వృద్ధ బ్రా హ్మణ వేషంలో వచ్చాడు. అక్కడ గంగ వేగంగా ప్రవహిస్తూ ఉంది. ఆ ప్రవాహానికి సేతు బంధం చెయ్యడానికి పిడికిళ్లతో ఇసుకను తెచ్చి ఆ ప్రవాహంలో పోస్తున్నాడు ఆ వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు.

ఇది చూచి యవక్రీతుడు నవ్వాడు. "ఓయి వృద్ధుడా! ఇది ఏమి పని? ఎన్నాళ్లు చేస్తే సేతువు పూర్తి అవుతుంది. ఇది సాధ్యమేనా?" అని అడిగాడు. దానికి వృద్ధుని వేషంలో ఉన్న ఇంద్రుడు "అయ్యా! నేను నీ మాదిరే అఘటన మైన(సాధ్యపడని) పనిలో ఉన్నాను." అని అన్నాడు. తర్వాత ఇంద్రుడు తన నిజరూపం చూపి, "యవక్రీతా! నేను చేసిన పని ఎంత నిరర్ధకమో నీవు చేసే తపస్సు కూడా అంతే నిరర్ధకము కాబట్టి ఆ ప్రయత్నం మానుము." అని అన్నాడు. దానికి యవక్రీతుడు ఒప్పుకోలేదు. తనకు విద్యలు ప్రసాదించమని పట్టుబట్టాడు. చేసేది లేక ఇంద్రుడు యవక్రీతునికి సమస్త విద్యలు ప్రసాదించాడు. తన కోరిక తీరిందన్న గర్వంతో తండ్రివద్దకు తిరిగి వచ్చాడు యవ క్రీతుడు. తరువాత తన పాండిత్యంతో ఎంతోమందిని ఓడించాడు యవక్రీతుడు. ఒక రోజు తన తండ్రి మిత్రుడు రైభ్యుని చూడటానికి అతని ఆశ్రమానికి వెళ్లాడు. అక్కడ రైభ్యుని పెద్ద కుమారుడు అయిన పరావసుని భార్య, కృష్ణ అనే సుందరిని చూచాడు. మోహించాడు. ఆమెను తన కోర్కె తీర్చమని అడిగాడు.

అతను మహా ముని శాపం ఇస్తాడని భయపడి ఆమె అప్పటికి ఏదో చెప్పి తప్పించుకుంది. వెంటనే మామా గారైన రైభ్యుని వద్దకు పోయి జరిగినది అంతా చెప్పి కన్నీరుపెట్టింది. రైభ్యునికి కోపం వచ్చింది. తన శిఖ లోనుండి ఒక జటను లాగి దానిని అగ్నిలో వేల్చాడు. ఆ అగ్ని లో నుండి తన కోడలి రూపంతో ఉన్న ఒక అందమైన యువతి వచ్చింది. తరువాత మరల తన శిఖలోనుండి మరొక జటను లాగి అగ్ని హోత్రంలో వేల్చాడు. అప్పుడు ఒక భయంకరమైన రాక్షసుడు పుట్టాడు. ఆ రైభ్యుడు వారిని చూచి "మీరు పోయి ఆ యవక్రీతుని వధించండి"

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

తృతీయాశ్వాసము..

అని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ అందమైన యువతి ముందు గా పోయి యవక్రీతుని తన అందం తో మైమరపించి అతని కమండలం సంగ్రహించింది. కమండలం పోగానే యవక్రీతుడు అపవిత్రుడు అయ్యాడు. అప్పుడు ఆ రాక్షసుడు అతనిని చంపడానికి వెంటబడ్డాడు. యవక్రీతుడు ప్రాణభయంతో పరుగులు పెట్టాడు. కాని ఆ రాక్షసుడు అతడిని వెంటాడి చంపాడు.

తరువాత ఆ రాక్షసుడు, ఆ యువతి రైభ్యుని వద్దకు వచ్చి నిలిచారు. రైభ్యుడు ఆ యువతిని ఆ రాక్షసునికి ఇచ్చి వివాహం చేసాడు. తరువాత, భరద్వాజుడు ఆశ్రమానికి వచ్చి తన కుమారుడు యవ క్రీతుడు చనిపోయిన విషయం తెలుసుకున్నాడు. పుత్రశోకం భరించలేక తను కూడా అగ్నిలో దూకి చనిపోయాడు. తరువాత కొన్నాళ్లకు, బృహద్యుమ్నుడు అనే రాజు సత్రయాగం చేస్తున్నాడు. ఆ యాగానికి రైభ్యుని కుమారులైన పరావసు, అర్ధావసులను ఋత్తిక్కులుగా నియమించాడు. యజ్ఞం జరుగుతూ ఉంది. ఒకరోజు రాత్రి పరావసు తన ఆశ్రమానికి వస్తున్నాడు. దూరంగా అలికిడి అయింది. అతని తండ్రి రైభ్యుడు వస్తున్నాడు. కాని చీకట్లో అది ఏదో క్రూర మృ గము అని తలిచాడు పరావసు. తనను తాను రక్షించు కోడానికి దానిని చంపాడు. కాని దగ్గరకు వచ్చిచూచి తాను చంపినది తన తండ్రి రైభ్యుని అని తెలిసి కుమిలిపోయాడు. వెంటనే తండ్రికి దహన సంస్కారాలు చేసి, తన అన్న వద్దకు వెళ్లాడు. జరిగినది అంతా చెప్పాడు. "అన్నయ్యా! నీవు ఒక్కడివి ఆ యాగాన్ని నిర్వహింప లేవు. కాని నేను చెయ్యగలను. కాబట్టి నేను ఆ యాగాన్ని పూర్తి చేస్తాను. నీవు పోయి నాకు కలిగిన బ్రహ్మహత్యా పాతకానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేయుము" అని చెప్పాడు.

"అలాగే" అని అర్ధావసు తమ్ముని బదులు అన్ని ప్రాయశ్చిత్తములు చేసి యాగ శాలకు తిరిగి వచ్చాడు. అతనిని చూచి పరావసు, బృహద్యుమ్నుని తో ఇలా అన్నాడు. "మహారాజా! ఇతడు యాగ శాలలో ప్రవేశించడానికి అర్హుడుకాడు. పవిత్రమైన శుభకార్యములు విడిచి, బ్రహ్మహత్యా పాతకము పరిహరించు వ్రతుములు చేస్తున్నాడు ఇతడు. " అని చెప్పాడు. అప్పుడు రాజు అనుచరులు అతనిని యాగ శాలలో ప్రవేశించకుండా అడ్డుకున్నారు. అర్ధావసుడు రాజును చూచి "రాజా! బ్రహ్మహత్యా పాతకము చేపినది నేనుకాదు. ఈ పరావసు. అతనికి బదులు నేను ప్రాయశ్చిత్తకార్యములు నిర్వర్తించాను. అతనిని బ్రహ్మహత్యాపాతకము నుండి విముక్తుడిని చేసాను." అని జరిగింది చెప్పాడు. ఆ మాటలకు దేవతలు కూడా సంతోషించారు. "అర్ధవసూ! నీ తమ్ముడు చేసిన పాపానికి నీవు ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకున్నావు. నీ సత్యవ్రతము గొప్పది. నీకు ఏమి వరాలు కావాలో కోరుకో!" అని అన్నారు.

"అయ్యా! నా తండ్రిని, భరద్వాజుని, అతని కుమారుడు యవక్రీతుని బ్రతికించండి. నా సోదరుని దోషం కూడా పరిహరించండి." అని కోరాడు. దేవతలు అందరిని బతికించారు. అప్పుడు యవక్రీతుడు దేవతలను చూచి "దేవతలారా! నేను ఎన్నోవిద్యలు నేర్చాను. వ్రతాలు చేసాను. కాని రైభ్యుని తో చంపబడ్డాను. కారణం ఏమిటి?" అని అడిగాడు. దానికి దేవతలు "యవక్రీతా! గురు ముఖతా నేర్చుకున్న విద్యలు ఫలితాన్ని

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

ఇస్తాయి గాని, కేవలం తపస్సు వలన పొందిన విద్యలు ఫలించవు. నీవు గురు ముఖతా విద్యలు నేర్చుకోలేదు. అందుకని నీ విద్యలు నిర్వీర్యములు అయినవి. కాని రైభ్యుడు గురు ముఖతా అన్ని విద్యలు నేర్చుకున్నాడు. అందుకని అతను శక్తిమంతుడు అయ్యాడు." అని పలికి వారు స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయారు." అని యవక్రీతుని వృత్తాంతము రోమశుడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు. తరువాత ధర్మరాజు, తమ్ములతో, ద్రౌపదితో కలిసి ఎన్నో ప్రయాసలకోర్చి గంధమాధన పర్వతము చేరుకున్నారు. కాని ఆ మార్గము రాళ్లతో ముళ్లతో దుర్గమంగా ఉంది.

అప్పుడు భీముడు తన కుమారుడైన ఘటోత్కచుడిని స్మరించాడు. ఘటోత్కచుడు తండ్రి ముందు వచ్చి నిలబడ్డాడు. ధర్మరాజు కోరిక మేరకు ఘటోత్కచుడు అందరిని తన వీపు మీద ఎక్కించుకొని బదరికావనానికి చేర్చాడు. రోమశుడు మాత్రం తన మంత్రసిద్ధితో ఆకాశ మార్గాన బదరికా వనం చేరుకున్నాడు. అందరూ నరనారాయణులు తపస్సుచేసిన ఆశ్రమం చేరుకున్నారు. ఒకరోజు ద్రౌపదీ, భీముడు, గంధమాధన పర్వత చరియలలో విహరిస్తున్నారు. అప్పుడు సహస్రపత్రములుకల ఒక పద్మము వారి వద్దకు గాలిలో ఎగురుతూ వచ్చింది. దానిని చూచి ద్రౌపది ఎంతో ముచ్చట పడింది. అలాంటి పుష్పాలు ఇంకా ఉంటే తెచ్చి పెట్టమని భీముని కోరింది. అలాంటి సౌగంధిక పుష్పముల కొరకు భీముడు బయలుదేరాడు. అలా వెళుతూ వెళుతూ భీముడు సింహనాదం చేసాడు. తన శంఖాన్ని పూరించాడు. ఈ శబ్దాలను అక్కడే ఒక గుహలో ఉన్న హనుమంతుడు విన్నాడు. ఆ వచ్చినది తన సోదరుడు భీముడు అని తలిచాడు. గుహలోనుండి బయటకు వచ్చాడు. పక్కనే ఉన్న చెట్లను పెకలించి దారికి అడ్డం వేసాడు. దారికి అడ్డం పడుకున్నాడు. తన తోకను విలాసంగా ఆడిస్తున్నాడు.

భీముడు అక్కడికి వచ్చాడు. హనుమంతుని చూచాడు. గట్టిగా సింహనాదం చేసాడు. ఆ శబ్దానికి హనుమంతుడు కళ్లు తెరిచాడు. "ఎవరయ్యా నువ్వు? పెద్దవాడిని ముసలివాడిని అలసిపోయి పడుకొని ఉంటే అలా ఎందుకు అరిచావు? కావాలంటే ఈ అడవిలో ఉన్నా ఫలాలు తిని వెళ్లు కాని అలా అరవకు" అని అన్నాడు హనుమంతుడు. దానికి భీముడు "నేను పాండు రాజు పుత్రుడను, ధర్మజుని తమ్ముడిని. భీమసేనుడు నా నామధేయము. నేను ఒక పనిమీద వెళుతున్నాను. నాకు దారి వదులు. అని అన్నాడు. "అయ్యా! నేను ముసలి వాడిని కదలలేను. కాస్త నా తోకను తీసి అవతల పెట్టి వెళ్లు." అని అన్నాడు హనుమంతుడు. "ఓస్ అదెంత పని" అంటూ భీముడు హనుమంతుని తోకను అవతలకు నెట్టబోయాడు. కాని అది కదల లేదు. రెండు చేతులతో ఎత్తాడు. కాని కదలలేదు. ఆశ్చర్యపోయాడు భీముడు. "అయ్యా! మీరు ఎవరో నాకుతెలియదు కాని మీరు మహాత్ములు. నన్ను మన్నించండి." అని అడిగాడు.

అప్పుడు హనుమంతుడు భీముని చూచి నవ్వుతూ "భీమా! నా పేరు హనుమంతుడు. నేను నీ అన్నయ్యను. నేనూ వాయుదేవుని వరం వలన జన్మించిన వాడిని. నేను పూర్వకాలంలో రామ బంటును. రావణుడు రాముని భార్యను అపహరించగా, నేను

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

సముద్రాన్ని దాటి లంకకు పోయి, సీతమ్మ జాడను రామునికి తెలిపాను. అప్పుడు రాముడు రావణుని సంహరించి సీతను పరిగ్రహించాడు. అప్పుడు రాముడు నా సేవలకు మెచ్చి నాకు "చిరంజీవిగా భూమి మీద వర్ధిల్లు" అని వరము ఇచ్చాడు. అందుకని నేను ఆ గంధమాధన పర్వతము మీద నివశిస్తున్నాను" అని చెప్పాడుహనుమంతుడు. . భీముడు హనుమంతుని చూచి ఎంతో ఆనందం పొందాడు. "ఆంజనేయా! నీవు అలనాడు సముద్రాన్ని లంఘించిన రూపాన్ని చూడాలని కోరికగా ఉన్నది. ఒక్క సారి చూపించవా!" అని అడిగాడు. " భీమా! అది ఎలా వీలు అవుతుంది. ఆ కాలం వేరు. ఈకాలం వేరు. అన్ని కాలములు ఒక విధంగా ఉండవు కదా! కృతయుగము, త్రేతాయుగము, ద్వాపర యుగము, కలియుగము వేరు వేరు గా ఉంటాయి . ఆ కాలములయందు జీవరాసులు వివిధ ప్రకారము లుగా నడుస్తుంటాయి." అని అన్నాడు. దానికి భీముడు "అన్నా! నాకు ఆయా యుగముల యందు ఆచార వ్యవహారముల గురించి చెప్పవా!" అని అడిగాడు.

దానికి హనుమంతుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "భీమా! కృతయుగము లో అన్నిపనులు కృతములే గాని, చెయ్య వల సినవి ఏమీ లేవు. అందుకనే ధర్మము నాలుగు పాదములతో నడిచింది. అప్పుడు శ్రీమన్నారాయణుడు శుక్ల వర్ణంతో ప్రజలను కాపాడాడు. అప్పుడు సనాతన ధర్మం వర్ధిల్లింది. బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులు, వేదములు, తమకు విధించిన విధులు నిర్వర్తించారు. వారు కోరకుండానే వారికి తగిన ఫలితాలు కలిగాయి. అందువలన వారు పుణ్యలోకములు పొందారు. ఆ యుగంలో వారికి అసూయ, ద్వేషము, గర్వము, కోపము, మదము, మత్సరము, భయము, సంతాపము, వ్యాధులు, ప్రజలు నశించడం, ఇంద్రియములు క్షయం కావడం లాంటివి లేవు. తరువాత త్రేతాయుగం వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మం మూడు పాదాలతో నడిచింది. ఆ రోజుల్లో జనులు ఎప్పుడూ నిజం చెప్పేవాళ్లు. యజ్ఞాలు, యాగాలు, తపస్సు, దానాలు చేసేవాళ్లు. అప్పుడు విష్ణువు రక్త వర్ణంతో ప్రజలను రక్షించాడు. తరువాత ద్వాపర యుగం వచ్చింది. అప్పుడు ధర్మం రెండుపాదాలతో నడిచింది. వేదములు నాలుగు భాగాలుగా ప్రవర్తిల్లాయి. వేదములు, శాస్త్రములలో విధించిన ప్రకారము ధర్మము, కామములు ఈ భూమిలో అనుసరింప బడ్డాయి. కాని ద్వాపర యుగంలో ప్రజలు మాట మీద నిలబడరు. సత్యము, శమము హీనమవుతుంది. జనులు కోరికలు తీరడం కోసమే యజ్ఞాలు యాగాలు చేస్తారు. ఈ యుగంలో విష్ణువు కృష్ణ వర్ణుడై ప్రజలను కాపాడతాడు. తరువాత వచ్చునది కలియుగము. ఈ యుగంలో ధర్మం ఒక పాదంతో నడుస్తుంది. విష్ణువు పసుపు పచ్చని రంగుతో ఈ లోకాన్ని పాలిస్తాడు. కలియుగంలో జనులు తమోగుణంతో ప్రవర్తిల్లుతారు. వారికి కామ, క్రోధము మొదలగు వాటికి వశులై అధర్మ వర్తనులవుతారు. కలియుగంలో తపము, దానము, మొదలగు పుణ్య కర్మములు చాలా స్వల్పంగా ఆచరిస్తారు. కాని వాటికి సంక్రమించే ఫలాలు మాత్రం ఎక్కువగానే ఉంటాయి." హనుమంతుడు నాలుగు యుగాల స్వభావాన్ని భీమునికి చెప్పాడు. "ఓ హనుమంతా! అలనాడు

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

నీవు సాగరాన్ని దాటిన నీ తనువును చూచి గాని నేను కదలను" అని పలికాడు భీముడు. అప్పుడు ఆంజనేయుడు తన నిజరూపాన్ని భీమునికి ప్రదర్శించాడు. రెండవ మేరు పర్వతమో అని అనిపించే ఆంజనేయుని విరాట్ స్వరూపాన్ని చూచి భయకంపితుడై వెంటనే ఉపసంహరించమని కోరాడు భీముడు. హనుమంతుడు తన మామూలు ఆకారాన్ని ధరించాడు. భీముని చూచి "భీమా! నీవు కావాలి అనుకుంటున్న సౌగంధిక పుష్పములు ఉన్న కొలను యక్షులు, రాక్షసులు, రక్షిస్తుంటారు. అక్కడ నీ శౌర్యము సాహసము పనికిరాదు. ఆ పుష్పాలు దేవతలు అనుభవిస్తుంటారు. దేవతలు భక్తి సాధ్యులు కాని సాహసక్రియాసాధ్యులు కారు. కాబట్టి ధర్మము ఎరింగి ప్రవర్తించు. సదాచారము నుండి ధర్మం పుడుతుంది. ధర్మము వలన వేదము ప్రతిష్టింప బడుతుంది. వేదముల వలన యజ్ఞములు చేస్తారు. ఆ యజ్ఞముల వలన దేవతలు తృప్తులవుతారు. సర్వ కార్యములు ఆలోచన తోనే సాధ్యం అవుతాయి. కాబట్టి విద్వాంసులతో ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకో. పిల్లల తోనూ, అధిక గర్వం కలవారితోనూ నీచులతోనూ ఆలోచనలు చెయ్యవద్దు. నిన్ను చూచిన నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నీకు ఏం కావాలో చెప్పు. భీమా! నీకు నీ వారికి కీడు చేసిన ఆ ధృతరాష్ట్రుని, కౌరవులను నేను ఒక్కడినే సంహరించి హస్తినాపురం నేలమట్టం చేస్తాను. చెయ్య మంటావా?" అని అన్నాడు హనుమంతుడు. దానికి భీముడు "అమిత బలవంతుడవైన నీకు ఆ పని ఒక పెద్ద పని కాదు. కాని మేమే ఆ పని చెయ్యగలము." అని వినయంగా అన్నాడు. దానికి హనుమంతుడు "భీమా! అయితే యుద్ధంలో నన్ను తలుచుకో. నేను అర్జునుని రథంమీద ఉన్న ధ్వజము మీద అధిరోహించి, మీ బల పరాక్రమములు కనులారా చూస్తాను" అని అన్నాడు.

తరువాత హనుమంతుడు భీమునికి సౌగంధిక సరోవరానికి మార్గము చూపి వెళ్లిపోయాడు. హనుమంతుడు చూపిన మార్గంలో ప్రయాణించి భీముడు కుబేరుని వనములో సౌగంధిక పుష్పములు ఉన్న తోటను చూచాడు. భీముని చూచి వన రక్షకులైన రాక్షసులు అతనిని అడ్డగించారు. "అయ్యా! ఇది కుబేరుని తోట. ఇందులోనికి ఎవ్వరూ పోకూడదు. కుబేరుడు ఈవనంలో విహరిస్తున్నాడు. ఇక్కడ ఉండటం ప్రమాదం. అని హెచ్చరించారు. అంతట భీముడు వారిని చూచి "నేను పాండురాజు పుత్రుడను. నా పేరు భీమసేనుడు. నా భార్య ద్రౌపది ఆ పుష్పములు కావాలని కోరింది. వీటిని తీసుకొని పోవడానికి వచ్చాను. వీటిని తీసుకు వెళతాను" అని చెప్పాడు. 'అయ్యా నీవు ధర్మరాజు సోదరునివి. ధర్మ ప్రకారము నడుచుకో. నీవు కుబేరునికి ఈ విషయం తెలిపి ఆయన అనుమతితో ఈ పుష్పములు తీసుకొని పొమ్ము" అని పలికారు.

* ఆ కొలను మొదట కుబేరుడు సంపాదించాడా? ఇవి ప్రకృతి సిద్ధమైనవి. ఎవరికీ చెందినవి కావు. నేను క్షత్రియుడను. ఎవ్వరినీ యాచించను. నా భుజబలంతో తీసుకొని వెళ్తాను. నేను మిమ్ము మీ కుబేరుని ప్రార్థించి ఆ పుష్పములు తీసుకొని వెళ్లాలా? అసంభవం!" అంటూ భీముడు ఆ కొలనులో ప్రవేశించి పుష్పములు కోసికొని

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
తృతీయాశ్వాసము..

పోతున్నాడు. అప్పుడు వన రక్షకులు భీమునితో యుద్ధానికి దిగారు. భీముడు సునాయాసంగా ఆ రాక్షసులను జయించాడు. వారు పోయి ఈ విషయం కుబేరునికి చెప్పారు. భీముని పరాక్రమము విని కుబేరుడు ఏమీ చెయ్యకుండా పోనీలే అని ఉపేక్షించాడు.

భీముడు సౌగంధిక పుష్పములు తీసుకొని వచ్చుచుండగా, ఇంతలో భీముని వెదకు కొనుచూ నకుల సహదేవులు, ద్రౌపదీ సమేతుడై ధర్మరాజు ఆ కొలను వద్దకు వచ్చాడు. భీముడు సౌగంధిక పుష్పాలను ద్రౌపదికి ఇచ్చాడు. ఇంతలో కొంతమంది యక్షులు వారి వద్దకు వచ్చి "అయ్యా! ఇక్కడ యక్షులు రాక్షసులు తిరుగుతుంటారు. ఇక్కడ మీరు ఉండటం మంచిదికాదు." అని చెప్పారు. "సరే" అని వారు అక్కడికి కొంచెం దూరంలో నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఒక నాడు జటాసురుడు అనే రాక్షసుడు బ్రాహ్మణ వేషంలో వారి దగ్గరకు వచ్చాడు. "నేను వేదాలు చదువుకున్నాను. పరశురాముని శిష్యుడను" అని చెప్పి వారి నివాసంలో వారితో పాటు తింటూ, ఉంటున్నాడు.

ఒక రోజు భీముడు వేటకు వెళ్లాడు. ఆ సమయంలో ఆ రాక్షసుడు తన నిజ రూపం ధరించి ధర్మరాజును. ద్రౌపదిని, నకుల సహదేవులను తీసుకొని ఆకాశ మార్గంలో పరుగెత్తాడు. ఇది చూచి అక్కడ ఉన్న బ్రాహ్మణులు భయపడ్డారు. అప్పుడు నకులుడు ఆ రాక్షసుని చూచి "అయ్యా! ఇప్పటి దాకా మా నివాసంలో ఉండి మాతో తిన్నావు. మాకు అపకారం చెయ్యడం భావ్యమా?" అని అడిగాడు. దానికి ఆ రాక్షసుడు బదులు చెప్పలేదు. "అయితే నాతో యుద్ధం చెయ్యి 'అని అన్నాడు నకులుడు. ఇంతలో ఈ విషయం విప్రుల వలన తెలుసుకున్న భీముడు వాయు వేగంతో అక్కడికి చేరుకున్నాడు. ఆ రాక్షసుని చూచి "మర్యాదగా ధర్మరాజును ద్రౌపదిని మిగిలిన వారిని విడిచి పెట్టు లేకపోతే నువ్వుకూడా బకుడు, హిడిం బుడు చచ్చినట్టు చస్తావు" అని హెచ్చరించాడు. దానికి జటాసురుడు "ఓయి భీమా! నిన్ను యుద్ధంలో చంపి బకునికి, హిడింబునకు, కిమ్మీరునకు రక్త తర్పణం విడుస్తాను." అని భీముని తో యుద్ధానికి దిగాడు.

ఇద్దరికి ఘోరంగా యుద్ధం జరిగింది. కొంత సేపటికి జటాసురుడు అలసిపోయాడు. ఇదే అదనుగా భీముడు విజృంభించి జటాసురుని సంహ రించాడు. అప్పుడు రోమశుడు, ధౌమ్యుడు, ధర్మజుడు నకుల సహదేవులు భీముని శౌర్యాన్ని ప్రశంసించారు.

మహా భారతము - అరణ్య పర్వము - తృతీయాశ్వాసము
.... సంపూర్ణము. ఓంతత్సత్ ....

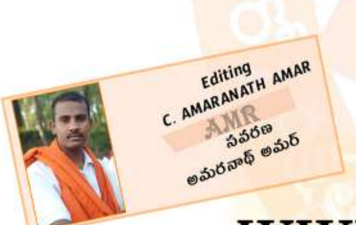

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము
(నన్నయ భట్టారకుని రచన సంపూర్ణము)

ఉగ్రశ్రవసుడు అనే సూతి శౌనకాది మహా మునులకు మహా భారత కధను ఇలా చెప్పసాగాడు. పాండవులు నరనారాయణులు వసించిన స్థానములో కొన్ని దినములు గడిపారు. ఒక రోజు ధర్మజుడు తన తమ్ములతో ఇలా అన్నాడు. "అర్జునుడు మనలను విడిచి వెళ్లి ఐదేళ్లు అయింది. అతను వచ్చే సమయం అయింది. దివ్యాస్త్రాలు సంపాదించి వస్తున్నాడు." అని చెప్పాడు.

అతని కోసం ఉత్తర దిక్కుగా ప్రయాణం సాగించాడు. వారందరూ మాల్య వంతము అనే పర్వతమును చేరుకున్నారు. ఒక రోజు ద్రౌపది, భీమసేనులు ఆ పర్వత సానువులలో విహరిస్తున్నాను. అప్పుడు ఒక పంచ వర్ణములు కల ఒక పుష్పము గాలి వాటుగా వచ్చి అక్కడ పడింది. దానిని చూచి ద్రౌపది ముచ్చట పడి అలాంటి పువ్వులు తెచ్చిపెట్టమని భీముని కోరింది. భీముడు ఆ పువ్వు వచ్చిన దిక్కుగా వెళ్లాడు. అక్కడ కుబేరుని నివాసాన్ని చూచాడు. అక్కడ కాపలా ఉన్న యక్ష, రాక్షస భటులు భీముని అడ్డగించారు. వారితో యుద్ధం చేసాడు భీముడు. ఆ యుద్ధంలో కుబేరుని సేనాధిపతి మరియు ప్రియమిత్రుడు మణిమంతుడు మరణించాడు. ఆ విషయాన్ని యక్షులు, ఐన రాక్షసుడు వెళ్లి కుబేరునికి తెలిపారు. ఇంతలో ద్రౌపది వలన భీముడు పుష్పములు తీసుకు రావడానికి వెళ్లాడని తెలుసుకున్నాడు ధర్మరాజు. వెంటనే రోమశ మహర్షి, నకుల సహదేవులు వెంటరాగా ధర్మరాజు భీముడు వెళ్లిన దిక్కుగా వెళ్లాడు.

కుబేరుని మందిర సమీపంలో చనిపోయిన యక్ష, రాక్షసభటులను, మణిమంతుని, భీకరంగా కనపడుతున్న భీముని చూచాడు. కుబేరుడు జరిగినది అంతా భటుల వలన విన్నాడు. వెంటనే భీముని వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మరాజుకు నమస్కరించాడు. "ధర్మజా! నా మిత్రుడు మణిమంతుని నీ సోదరుడు భీముడు చంపాడని మీరు చింతించవలదు. అతడు శాప వశాత్తు మరణించాడు. మీరు బాధపడవలదు. మీరు ఈ ప్రాంతంలో హాయిగా ఉండవచ్చు. మీకు నా సేవకులు సకల సౌకర్యాలు అమరుస్తారు. మీరు పదిహేను దినముల పాటు ఆర్షి షేణాశ్రమంలో ఉండండి. అంతేగాక మీ తమ్ముడు అర్జునుడు ఇంద్రసభలో ఉన్నాడు. నేను చూచాను. మీ వద్దకు రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు." అని చెప్పాడు. "" ఈ విషయాలు విని ధర్మరాజు ఎంతో సంతోషించాడు. కుబేరుడి మాట ప్రకారం పాండవులు ఆర్షి షేణాశ్రమంలో ఉంటున్నారు. ఒక రోజు వారికి ధౌమ్యుడు మందర పర్వతము, మేరు పర్వతం చూపించాడు.

'ధర్మజా! అది మేరు పర్వతము. దానికి ఎనిమిది వైపులా దిక్పాలకులు నివశిస్తుంటారు. ఆ మేరు పర్వతం చుట్టూ సూర్యుడు చంద్రుడు, నక్షత్రగణము, సప్తర్షి మండలము, ప్రదక్షిణం చేస్తారు. త్రిమూర్తులు ఆ కొండమీద కొలువు తీరి ఉంటారు." అని మేరు పర్వత విశేషాలను ధౌమ్యుడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు. ఇంతలో, మాతలి తోలుతున్న రధము మీద అర్జునుడు దేవలోకమునుండి అక్కడకు వచ్చాడు. రాగానే అర్జునుడు, రోమశునికి, ధౌమ్యునికి, అన్నగారు ధర్మరాజుకు, భీమసేనుడికి నమస్కరించాడు.

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్ధాశ్వాసము.

ఇంతలో ఇంద్రుడు కూడా అక్కడకు వచ్చాడు. "ధర్మజా! నీ తమ్ముడు అర్జునుడు చాలా గొప్పవాడు. ఎన్నో దివ్యాస్త్రాలు సంపాదించాడు. నివాత కవచులను వధించాడు. దేవతలకు ఎంతో మేలు చేసాడు." అని చెప్పి అర్జునుని ధర్మజుని చెంత చేర్చి దేవలోకము వెళ్లాడు. తరువాత ధర్మరాజు అర్జునునితో ఇలా అన్నాడు. "అర్జునా! నువ్వు పరమ శివుని, ఇంద్రుడు, వరుణుడు, అగ్ని, మొదలగు దేవతలను మెప్పించి ఎన్నో దివ్యాస్త్రాలను సాధించావు అని ఇంద్రుడు చెప్పాడు. ఆ వివరాలను మాకు వీనుల విందుగా చెప్పు" అని అడిగాడు. దానికి అర్జునుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "అన్నయ్యా! నేను నీ ఆదేశము మేరకు హిమవత్పర్వతమునకు వెళ్లాను. నాకు ఇంద్రుడు విప్రరూపములో కనిపించి శివుని గూర్చి తపస్సుచెయ్యమని ఆదేశించాడు. నేను చేసిన తపస్సుకు మెచ్చి శివుడు కిరాతుడి రూపంలో దర్శనము ఇచ్చాడు. నాతో యుద్ధం చేసాడు. నా శౌర్యానికి మెచ్చి నాకు పాశుపతాన్ని అనుగ్రహించాడు. తరువాత ఇంద్రాది దేవతల వలన అనేక దివ్యాస్త్రాలు పొందాను. సశరీరంగా దేవలోకానికి వెళ్లాను. అమరేంద్రుని వద్దనుండి దివ్యాస్త్రాలు పొందాను. దానికి ప్రతిగా దేవేంద్రుడు నన్ను నివాత కవచులు అనే రాక్షసులను సంహరించి దేవతలకు మేలు చేకూర్చమన్నాడు. నాకు దేవదత్తము అనే శంఖాన్ని బహూకరించాడు. నేను మాతలి తోలు రధము నెక్కి నివాత కవచుల వద్దకు వెళ్లాను. వారు సముద్రంలో ఉన్న నగరంలో ఉన్నారు. నేను శంఖాన్ని పూరించాను. అది విని రాక్షసులు నా మీదికి యుద్ధానికి వచ్చారు. వారికి నాకు ఘోర యుద్ధం జరిగింది. ఇంతలో దేవతల సారధి స్పృహతప్పి పడిపోయాడు. ఇది చూచి రాక్షసులు మామీద బాణ ప్రయోగం చేసారు. నేను స్వయంగా రధాన్ని నడుపుకుంటూ వారితో యుద్ధంచేసాను. వారు తిమిర బాణాన్ని వేసారు. లోకమంతా చీకటి అయింది. మాతలి భయంతో పెద్దగా అరిచాడు. ఎవరికీ ఏమి కనిపించడం లేదు. అప్పుడు నేను దేవేంద్రుడు ఇచ్చిన సూర్య అస్త్రాన్ని ప్రయోగించాను. చీకటి తొలగి వెలుగు వచ్చింది. నేను నా గాండీవం నుండి అస్త్రాలను ప్రయోగించాను. ఆ బాణముల ధాటికి తట్టుకోలేక, రాక్షసులందరూ మరణించారు. ఆప్రకారంగా దేవలోకమునకు తిరిగి వచ్చాను. రాక్షసులను జయించి నేను దారిలో నేను హిరణ్యపురాన్ని చూచాను. అందులో పౌలోమ కాలకేయులు అనే రాక్షసులు నివసిస్తున్నారు. వారు దేవతలచేత చంపబడరు అని నాకు మాతలి చెప్పాడు. నేను ఆ పురానికి వెళ్లాను. నన్ను దేవేంద్రుడు అనుకొని రాక్షసులు నన్ను చుట్టుముట్టారు. మాకు ఘోర యుద్ధం జరిగింది. వారు మాయా యుద్ధం చెయ్యసాగారు. వారు వారి పట్టణంతో సహా ఆకాశానికి ఎగిరి అక్కడ నుండి యుద్ధం చేసారు. నేను శివుని తలచి పాశుపతాన్ని ప్రయోగించాను. దానితో ఆ రాక్షసు లందరూ మరణించారు. అంతట నేను దేవ లోకానికి వచ్చి ఇంద్రుడికి జరిగినది అంతా చెప్పాను.

"అర్జునా! నీకోసం నీ అన్నలు తమ్ములు ఎదురు చూస్తున్నారు. నీ విజయ వార్తలు వినవలెనని ఉవ్విళ్లూరుతున్నారు" అని చెప్పి మాతలిని ఇచ్చి నన్ను ఇక్కడకు పంపించాడు" అని చెప్పాడు అర్జునుడు. అర్జునుని విజయ గాధలు విని ధర్మజుడు ఎంతో సంతోషించాడు.

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

"అర్జునా! నీకు దేవతలు ఇచ్చిన అస్త్రములు మాకు చూపుము ' అని ధర్మజుడు అడుగగా అర్జునుడు అన్నగారికి వాటిని ప్రయోగించి చూపడానికి సిద్ధం అయ్యాడు. ఇంతలో నారదుడు అక్కడకు వచ్చాడు. "అర్జునా! ఆగు. ఇవి దివ్యాస్త్రాలు. వాటిని లక్ష్యం లేకుండా ప్రయోగించరాదు. అలా చేస్తే అవి మూడు లోకాలను దహిస్తాయి జాగ్రత్త" అని చెప్పాడు. నారదుని ఆదేశం మేరకు అర్జునుడు ఆ ప్రయత్నాన్ని మానివేసాడు.

తరువాత ధర్మరాజు తమ్ములతో సహా అక్కడ 10 నెలలు ఉన్నాడు. తరువాత దేవఋషి రోమశుడు దేవలోకానికి వెళ్లాడు. తరువాత పాండవులు బదరీ వనము, సుబాహు పురము నకు వచ్చి, అక్కడనుండి ఘటోత్కచుని తన పరివారంతో సహా పంపివేసాడు. తరువాత వారు హిమవత్పర్వతము నందు అనేక ప్రదేశములను చూచుచూ ఒక సంవత్సరము గడిపారు. ఒక రోజు భీముడు వేటనిమిత్తము హిమాలయ శిఖరము మీదికి వెళ్లాడు. అక్కడ ఒక కొండచిలువ భీముని తన ఆహారము అనుకొని పట్టుకుంది. తన శరీరంతో చుట్టేసింది. బలవంతుడైన భీముని బలం ఆ కొండ చిలువ బలంముందు ఎందుకూ పనికి రాలేదు. భీముడు ఆశ్చర్యంతో "నా వంటి బలవంతుని బంధించే శక్తి నీకు ఎలా వచ్చింది? నీవు పొందావా?" అని అడిగాడు. ఈవిధంగా ఎవరివల్లనన్నా వరం అప్పుడు ఆ కొండ చిలువ ఈవిధంగా పలికింది.

"భీమసేనా! నేను నహుషుడు అనే మహా రాజును. ఒకప్పుడు దేవేంద్రపదవిని అధిష్ఠించాను. కాని ఒక మునివరుని శాపము వలన సర్ప రూపముదాల్చాను." అని దుఃఖించాడు. ఇంతలో భీమసేనుని గురించి ఆందోళన చెందిన ధర్మరాజు భీముని వెదకుకొనుచూ అక్కడకు వచ్చాడు. కొండచిలువ తో బందీ అయిన భీముని చూచాడు. "ఆహా కాలమహిమ. అపరిమతమైన బలము కల భీముడు ఒక పాము చేతిలో బందీకావడమా!" అని తలచాడు. ఆ కొండచిలువను చూచి "అయ్యా నీవు ఎవరవు? రాక్షసుడివా! దేవతవా! చెప్పుము. నేను పాండురాజు పుతుడను. నా పేరు ధర్మజుడు. నీవు నా తమ్ముని కేవలం ఆహారం కొరకు పట్టుకుంటే అతనిని విడిచి పెట్టుము. నేను నీకు కోరినంత మృగ మాంసమును ఆహారంగా సమకూర్చెదను" అని అన్నాడు. "ధర్మరాజా! నేను మీ వంశంలో పుట్టిన వాడను నా పేరు నహుషుడు. నేను ఇంద్రునితో సమానుడను. ఐశ్వర్య గర్వంతో వివేకము లేక, బ్రాహ్మణులతో రధము లాగించు కుంటూ వారిని అవమానం

చేసాను. దానికి ఆగస్త్యుడు కోపించి నన్ను అత్యంత ఉగ్రమైన సర్పము గా పడి ఉండుము అని శాపము ఇచ్చాడు. ఆ శాప ప్రభావంతో ఇక్కడ సర్మరూపంలో పడి ఉన్నాను. నేను వేదములు చదివిననూ, నూరు యాగములు చేసిననూ, ఇంద్రపదవి పొందిననూ, నా దుర్మదము చేత, బ్రాహ్మణులను అవమానించి ఈ దురవస్థ కొని తెచ్చుకున్నాను. నేను నా శాప విమోచనము కొరకు, నాకు పూర్వ జన్మ స్మృతి ఉండేట్టు

అమరనాధ అమర్

అనుగ్రహించమని అగస్త్యుని ప్రార్ధించాను. దానికి అగస్త్యుడు నన్ను కరుణించి నా ప్రశ్నలకు ఎవరు సమాధానం చెపుతారో వారి వలన నాకు శాపవిముక్తి కలుగుతుంది అని చెప్పాడు. ఆ మహాను భావుని కోసరం నిరీక్షిస్తూ ఇలా పడి ఉన్నాను. నీకు శక్తి ఉంటే నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పి నీ తమ్ముని విడిపించుకో అని అన్నాడు. ఆయ్యా! నీవు అడిగే ప్రశ్నలకు బ్రాహ్మణులు మాత్రం సమాధానాలు చెప్పగలరు కాని నాకు సాధ్యమా. అయిననూ ప్రయత్నించెదను. అడుగుము అని అన్నాడు. అప్పుడు కొండచిలువ రూపంలో ఉన్న నహుషుడు ఈ క్రింది ప్రశ్నలు అడిగాడు.

1. ఏ గుణములు కలవాడు బ్రాహ్మణుడు? అతను తెలుసుకోదగ్గ విషయమేది?

జ: సత్యము, క్షమ, దయ, శౌచము, దయ, తపము, దానము, శీలము మొదలగు గుణములు కలవాడు బ్రాహ్మణుడు. సుఖము, దుఃఖముల ఎడల సమ బుద్ధి కలగడం అతని తెలుసుకోదగిన ఉత్తమ విద్య.

2.పై చెప్పిన గుణాలు శూద్రుని లో కనిపిస్తే అతను బ్రాహ్మణుడు అని పిలువ బడతాడా? అలా అయితే కుల విభాగములు ఎందుకు? అధికులు, హీనులు అనే వివేకము అపార్ధము కాదా?

జ: మహాత్మా! ఏ కారణము చేతనైనా ప్రమాద వశాత్తు వర్ణసంకరము ఏర్పడినప్పుడు ఎవరు ఏ వర్ణమునకు చెందినవారు అని తెలియుటకు స్వాయంభువ మనువు ఒక పరీక్ష పెట్టినాడు. కలిగిననూ శూద్రుడు సత్యము మొదలగు గుణములు ఉత్తమమయిన శూద్రుడు కాగలడు కాని బ్రాహ్మణుడు కాగలడా? అదే ప్రకారము సత్యము మొదలగు గుణములు బ్రాహ్మణుని యందు లేని నాడు వాడు బ్రాహ్మణుడు కాగలడా? కాబట్టి ఒక వ్యక్తి వర్ణము నిర్ణయించుటకు అతని గుణశీల ములు, ముఖ్యము. గుణ శీలములు కలవాడు ఇంకా గుణవంతుడు, శీలవంతుడు కాగలడు. గుణశీలములు లేనివాడు ఎన్నటికి వాటిని పొందలేడు. కాబట్టి ధనాన్ని రక్షించుకోడం కంటే గుణశీలములు కాపాడుకోడం చాలా మంచిది.

3. పరులకు అపకారము చేసి కూడా, అసత్యములు ఆడి కూడా, అహింసా వ్రతమును కఠినముగా ఆచరించువాడు మహాత్ములు పొందు పుణ్యలోకములు పొందుతాడు. అహింస అంత విశేష ప్రాధాన్యతను ఎలా పొందింది?

జ: దానము చెయ్యడం, ఇతరులకు ఉపకారము చేయడం, సత్యమును పలకడం, అహింసను పాటించడం అనేవి నాలుగు ఉత్తమధర్మములు. కాని వాటిలో అహింస విశేషమయినది. ఎందుకనగా, దేవతలు, మనుషులు, జంతువులు అనునవి మనిషికి

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

కల్గు జన్మలు. దానము మొదలగు కర్మములు ఆచరిస్తూ అహింసా వ్రతాన్ని పాటించు వాడు దైవత్వము పొందుతాడు. సదా హింస చేయువాడు జంతువుగా జన్మిస్తాడు. అందుకని అహింస పరమ ధర్మంగా పరిగణింప బడింది. ఈ సమాధానాలు వినిన నహుషుడు భీముని విడిచి పెట్టాడు. తన అజగర రూపమును విడిచి దివ్యమైన మానుషరూపాన్ని పొందాడు.

తరువాత ధర్మజుడు భీముని తీసుకొని తన కుటీరానికి చేరుకున్నాడు. అప్పటిదాకా వేసవి కాలం గడిచింది. వర్షాలు మొదలు అయ్యాయి. తరువాత శరదృతువు ప్రవేశించింది. ఆ శరత్కాలము ఎలా ఉందంటే--

శా: శారదరాత్రు లుజ్వలలసత్తర తారక హారపంక్తులం
జారుతరంబు లయ్యె వికసన్నవ కైరవ గంధబంధురో
దారసమీర సౌరభము తాల్చి సుధాంశు వికీర్యమాణ క
ర్పూర పరాగ పాండు రుచిపూరము లంబర పూరితంబులై.

శరత్కాలం లోని రాత్రులందు, ఆశాశం ఎక్కువగా ప్రకాశిస్తున్న నక్షత్రములతో శోభాయమానంగా ఉంది. చంద్రుని కాంతి వెదజల్లబడిన పుప్పొడి లాగా మిక్కిలి సుందరంగా ఆకాశమంతా నిండి ఉంది. శ్రీమదాంధ్రమహా భారతములో, నన్నభట్టారకుడు వ్రాసిన ఆఖరుపద్యము ఇది.

ఇందులో ఒక విశేషము ఉన్నది. ఆఖరున ఉన్న సంధి చూడండి. "పాండు రుచి పూరములంబర పూరితంబులై. దీనిని మామూలుగా ఐతే "అంబర పూరితంబులై" అని చదువుకుంటాము. అంటే పుప్పొడి చల్లినట్టుగా చంద్రుని వెన్నెల ఆకాశము అంతా నిండి ఉంది అని అర్ధము. కాని ఈవిధంగా విడదీస్తే -- ఆఖరి మాట "పర పూరితంబులై" అని కనిపిస్తుంది. "ఇంతవరకు రాసాను ఇంక రాయడం కుదరదు. మిగిలినది పరులు పూర్తి చెయ్యవలసిందే" అని అర్ధం వచ్చేట్టు ఆ పదం అక్కడ నన్నయ ఘంటం నుండి యాధృచ్ఛికంగా పడి ఉంటుంది అని పండితులంటారు. నిజమేనేమో అని పిస్తుంది కదూ! రాజరాజనరేంద్రుడు రాజమహేంద్రవరమును రాజధానిగా చేసుకొని ఆంధ్ర దేశాన్ని క్రీ.శ.1022 నుండి పరిపాలించాడు. నన్నయ భట్టారకుడు ఆయన ఆస్థానంలో కులబ్రాహ్మణుడు అనే మంత్రిగా ఉండేవాడు. నన్నయ భట్టారకుడు ఆపస్తంభ ససూత్రుడు. మౌద్గల ముని గోత్రికుడు. రాజరాజ నరేంద్రుని కోరిక మేరకు నన్నయ భట్టారకుడు మహా భారతాన్ని తెలుగులో రచించాడు. ప్రతి ఆశ్వాసాంతంలో ఆయనను స్తుతించాడు. మహా భారతాన్ని నన్నయభట్టు క్రీ.శ. 1054-61 మధ్య కాలంలో రచిం చాడు. ఈరచన దాదాపు నాలుగేళ్లు సాగింది. అరణ్య పర్వంలో పై పద్యం దాకా రచించాడు. తరువాత పరమపదించాడు. ఆ తరువాత 200 వందల ఏండ్లకు, అంటే దాదాపు 13 వ శతాబ్దములో నెల్లూరు వాసి అయిన

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్ధాశ్వాసము.

తిక్కన సోమయాజి విరాట పర్వము నుండి మిగిలిన 15 పర్వాలు పూర్తి చేసాడు. అరణ్య పర్వము అసంపూర్ణంగానే మిగిలిపోయింది. తరువాత 200 ఏండ్లకు అప్పటి నెల్లూరు మండలంలోనే ఉన్న గుడ్లూరు వాస్తవ్యుడు ఎఱ్ఱాప్రగడ 14వ శతాబ్ది పూర్వార్ధంలో అరణ్య పర్వాన్ని పూరించాడు. అంటే ఈ మహా భారత రచన దాదాపు 300 ఏండ్లు పాటు సాగింది అని తెలుస్తూ ఉంది.

ఎఱ్ఱాప్రగడ క్రీ.శ.1280 నుండి 1364 వరకు జీవించి ఉన్నాడని, హరి వంశము, నృశింహపురాణము, రామాయణం, అరణ్యపర్వశేషము మొదలగు గ్రంధాలు రచించాడని మనకు తెలుస్తోంది. ఆయన పాకనాటిలో నీలకంఠేశ్వరస్వామి దేవస్థానము వలన క్షేత్రగౌరవాన్ని పొందిన గుడ్లూరు లో పుట్టిన ఆపస్తంబ సూత్రుడు, శ్రీవత్సగోత్రీకుడు, శివారాధనా తత్పరుడు, పోతమాంబా సూరనార్యులనే పుణ్యదంపతుల పుత్రుడు. ఇవి ఎఱ్ఱన జీవిత విశేషాలు. నన్నయ వదిలి పెట్టిన అరణ్య పర్వశేషాన్ని ఎఱ్ఱన పూరించినా నన్నయ భట్టారకుని మీద ఉన్న గౌరవము చేత, ఆయన పేరు మీద, ఆయన రచనగానే రచించడం అపూర్వము. ఇది ఎఱ్ఱనకు పూర్వ కవులమీద ఉన్న గురు భావం సూచిస్తుంది. అంతటి వినయశీలి ఎఱ్ఱన. (నన్నయ, ఎఱ్ఱన గురించి పైన చెప్పిన విషయములు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానము వారు ప్రచురించిన శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము ఆది పర్వము, అరణ్యపర్వము పీఠికలనుండి గ్రహింపబడినవి. వారికి నా కృతజ్ఞతలు). ఎఱ్ఱన రచించిన మొదటి పద్యాన్ని చూడండి.

చ: స్ఫురదరుణాంశు రాగరుచి బొంపిరివోయి నిరస్తనీరదా
వరణములై దళత్కమల వైభవజృంభణ ముల్లసిల్ల ను
దురతరహంసారసమధువ్రతనిస్వనముల్ సెలంగగా
గరము వెలింగె వాసరముఖంములు శారదవేళ జూడగన్.

నేను నాలుగవ ఫారం (ప్రస్తుతం 9 క్లాస్ చదువుతున్నప్పుడు, మాకు తెలుగు పాఠ్యాంశంగా వర్షర్తు శరదృతు వర్ణనము అని పై రెండు పద్యాలతోపాటు ఇంకా కొన్ని పద్యాలు పాఠ్యాంశంగా ఉండేవి. అప్పటి మా తెలుగు మాష్టారు నన్నయ కవిత, ఎఱ్ఱన కవిత వాటిలో ఉన్న విశేషాలు ఎంతో రమ్యంగా చెప్పారు. నా పూర్వ జన్మ సుకృతము వలన, నేను మహాభారతాన్ని తేటతెలుగులో రాయడం, ఆ సందర్భంలో నేను చిన్నప్పుడు నేర్చుకున్న పద్యాల గురించి రాయడం నా అదృష్టం గా భావిస్తున్నాను. ఇంక ఎఱ్ఱన రచించిన అరణ్య పర్వశేషాన్ని అవధరించండి.

మహా భారతము - అరణ్య పర్వము - చతుర్ధాశ్వాసములో నన్నయభట్టు కవిత్వం సంపూర్ణం.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్ధాశ్వాసము.

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము)

పాండవులలో మధ్యముడు అర్జునుడు. అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు. అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు మహారాజు. ఆ పరీక్షిత్తు మహారాజు కుమారుడే జనమేజయుడు. జనమేజయుడు సర్పయాగం చేసాడు. సమయంలో వేదవ్యాసుని శిష్యుడైన వైశంపాయనుడు, మహా భారత కధను జనమేజయ మహారాజుకు వినిపించాడు. ఆ సమయంలో, రోమ హర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) ఆ మహా భారత కధను శ్రవణం చేసాడు. తను విన్న మహా భారత కధను, శౌనక మహర్షి సత్రయాగం చేసిన సందర్భంలో, శౌనకాదిమహా మునులకు చెప్పాడు. ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు. శరత్కాలంలో దక్షిణ దిశగా అగస్త్య నక్షత్రం కనిపించింది. ఆ శరదృ తువులో పాండవులు సరస్వతీ నదిలో స్నానాలు చేస్తూ కొన్నాళ్లు గడిపారు. తరువాత వారు కామ్యక వనం చేరుకున్నారు. పాండవులు కామ్యకవనంలో ఉండగా శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామతో సహా సహా వారిని చూడటానికి వచ్చాడు. ఆ సమయంలోనే చిరంజీవి అయిన మార్కండేయ మహర్షి కూడా వారిని చూడటానికి వస్తున్నట్లు వర్తమానం వచ్చింది. ధర్మరాజు శ్రీకృష్ణుని సాదరంతో ఆహ్వానించి అర్ఘ్యపాద్యాదులతో సత్కరించాడు.

శ్రీ కృష్ణుడు ధర్మజుని చూచి ధర్మరాజా! కౌరవులు నిన్ను, నీ సోదరులను, భార్యను ఎన్నో బాధలకు గురిచేసారు. కాని ధర్మం నీ పక్షాన ఉన్నది మీకు విజయం తధ్యం. అంధక, వృష్టి, భోజ, కుకుర మొదలగు భూపతులు అందరూ నీకు అండగా ఉన్నారు. ఈ సామ్రాజ్యలక్ష్మికి నీవే నాధుడవు. చింతింపకుము." అని అనునయ వాక్యాలు పలికాడు. దానికి ధర్మరాజు "దేవా! చాలా మటుకు అరణ్యవాసం పూర్తి అయింది. ఇంకా కొద్దికాలం మాత్రం మిగిలి ఉంది. అటుపిమ్మట అజ్ఞాతవాసం కూడా పూర్తి చేసి ధర్మం తప్పకుండా మా రాజ్యాన్ని మేము జయిస్తాము. దీని కంతకు నీ దయ ఉంటే చాలు. భారం అంతా నీ మీదనే మోపుతున్నాను." అన్నాడు ధర్మరాజు. శ్రీకృష్ణుడు అక్కడే ఉన్న ద్రౌపదిని చూచి "అమ్మా ద్రౌపదీ! నీ కుమారులు యాదవ రాజకుమారులతో కలిసి సంతోషంగా ఉన్నారు. అస్త్రశస్త్ర విద్యలను అభ్యసిస్తున్నారు. నా చెల్లెలు సుభద్ర తన కుమారుడి కంటే నీ కుమారుల మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపిస్తూ ఉంది. వారిని గురించి నీవు చింత పడవద్దు." అని ఓదార్చాడు.

ఇంతలో మార్కండేయ మహర్షి అక్కడకు వచ్చాడు. శ్రీకృష్ణుడు, పాండవులు ఆ మహర్షికి ఎదురు వెళ్లి సాదరంతో ఆహ్వానించారు. అర్ఘ్యపాద్యాదులతో సత్కరించారు. దర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షిని చూచి "ఓ "ఓ మహర్షి! మేము ఎన్నడూ ధర్మం తప్పి చరించలేదు. కాని మేము ఈవిధంగా బాధలు అనుభవిస్తున్నాము. కాని ధార్తరాష్ట్రులు అధర్మ వర్తనులు. ఎల్లప్పుడూ పాపకార్యాలు చేస్తూకూడా సకల సౌఖ్యాలు అనుభవిస్తున్నారు. ఈవిపరీత పరిస్థితికి కారణం ఏమిటి? మనుష్యులు తాము చేసిన కర్మలకు

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్ధాశ్వాసము.

ఫలాన్ని ఇక్కడే అనుభవిస్తారా? లేక మరణించిన తర్వాత పరలోకంలో అనుభవిస్తారా? లేక ఈ లోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ కూడా అనుభవిస్తారా? ఈ విశ్వకర్త అయిన ఈశ్వరుని చూడని వాడు కర్మఫలము అనుభవింపడా? ఈ దేహంతోనే చేసిన కర్మలు కూడా వెడలి పోతాయా? ఈవిషయాలు అన్ని నాకు తెలియ చెప్పమని కోరుతున్నాను" అని ధర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షిని కోరాడు. అప్పుడా మార్కండేయ మహర్షి ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పాడు..

"ధర్మజా! తొల్లి విధాత ప్రధమ కల్పంలో అత్యంత నిర్మలమైన, పుణ్యప్రదమైన శరీరాలను సృష్టించాడు. ఆ ప్రకారం పుట్టిన మనుజులు మహా సత్వ సంపన్నులు, సత్యమును పలికేవారు, సత్యమునే వ్రతముగా చేసుకున్నారు. జ్ఞాన సముపార్జన చేసారు. స్వేచ్ఛగా జీవించారు. దేవతల మార్గాలలో పయనించారు. అధిక శ్రమ లేకుండానే ఎక్కువ ఫలితాలను పొందారు. ధర్మం తప్పకుండా చరించేవారు. వారికి మత్సరం లాంటి దుర్గుణాలు లేవు. అధికంగా సంతానవంతులై ఎన్నో వేల సంవత్సరాలు జీవించారు. కాని కాలం గడిచే కొద్ది మానవులలో కామము, క్రోధము, మోహము, లోభము, మదము, మాత్సర్యము అనే దుర్గుణాలు ప్రవేశించాయి. మాయలో పడిపోయారు. అందుకని దేవతలు వారిని వదిలి వేసారు. మానవులలో బలం క్షీణించింది. ఆయుష్షు తగ్గిపోయింది. సిరిసంపదలు తొలగి పోయాయి. దరిద్రులు అయ్యారు. చేసిన కార్యములకు సత్ఫలితాలు రావడం తగ్గిపోయింది. అన్నిరకాల రోగాలు చుట్టుముట్టాయి.

మానవులకు దేవుని మీద నమ్మకం సన్నగిల్లి నాస్తికులు అయ్యారు. ఒకరంటే ఒకరికి పడటం లేదు. పాపాలు చేస్తున్నారు. నరాకానికి పోతున్నారు. మరల జంతువులుగా జన్మలెత్తుతున్నారు. ఈ సంసార చక్రంలో తిరుగుచూ జననమరణములతో సతతమవుతున్నారు. ఈవిధంగా మానవులు పుణ్యములు పాపములు చేస్తూ ఉన్నందువలన, మరణించునపుడు ఆ పుణ్యపాపములు వారిని విడువకుండా వెంటనే వెళుతున్నాయి. వారు తమ సహజ గుణమైన సుఖాన్ని మరిచిపోయి, దుఃఖమును దైన్యమును అయిన జీవితము ను గడుపుతున్నారు. ఆ పుణ్యపాపములు అనుభవించుటకు మరల మరల దేహధారులవుతున్నారు. ధర్మజా! మనుష్యులకు వారు చేసిన పుణ్య పాపములు అనుభవింపక తప్పదు. ఈ శరీరం మరణించినా వారు చేసిన కర్మఫలములు నశించవు. కొంతమంది వారు చేసిన పుణ్య కార్యములకు ఈ జన్మలోనే సుఖాలు అనుభవిస్తారు. కొందరు పరలోకంలో సుఖం అనుభవిస్తారు. కొంతమంది ఈ లోకంలోనే పరలోకంలోనూ సుఖం అనుభవిస్తారు.

కొంతమందికి ఈ లోకంలో కాని పరలోకంలో కాని సుఖం దక్కదు. అది వారు చేసుకున్న కర్మలను బట్టి ఉంటుంది. కొంతమంది ఎక్కువ ధనం సంపాదిస్తారు. కాని పుణ్య కార్యాలు చెయ్యరు. ఎల్లపుడూ ఇంద్రియ వాంఛలతోనూ కోరికలు తీర్చుకోడంలోనూ కాలం గడుపుతారు. పుణ్యం చెయ్యరు. లోభము, మోహము లతో

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్ధాశ్వాసము.

సతమత మవు తుంటారు. (సంపాదించింది చాలదు. ఇంకా సంపాదించాలి అనేది లోభము. అది కావాలి ఇది కావాలి అని నిరంతరం తృప్తిలేకుండా జీవించడం మోహం). వారికి ఇంద్రియ సుఖాలే ఎల్లప్పుడూ కళ్లకు కనపడుతుంటాయి. వాటికోసమే జీవిస్తుంటారు. ధర్మరాజా! నిరంతరం పుణ్యకార్యాలు చెయ్యడం, వేదాధ్యయనం చెయ్యడం, తీర్ధయాత్రలు చెయ్యడం మొదలైన పుణ్యకార్యాలు చేయడం వల్ల ఇహలోకంలో కొన్ని కష్టాలు పడ్డా, పరలోకంలో సుఖం లభిస్తుంది. ఎల్లప్పుడూ ధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ, ధర్మం తప్పకుండా చరిస్తూ, ధర్మంగా ధనం సంపాదిస్తూ, ధర్మం ప్రకారం పెళ్లి చేసుకొని, సంతానం పొంది, పుణ్యకార్యాలు చేసిన వారు ఈ లోకంలోనూ పరలోకంలోనూ సుఖాలు అనుభవిస్తారు. ఎల్లప్పుడూ అబద్ధాలు చెపుతూ, ఇంద్రియలోలురై, శుచి, శుభ్రత లేకుండా నాస్తికులై తప్పుడు పనులు చేస్తూ, జీవితం గడిపేవాళ్లు, ఈ లోకంలో నూ పరలోకంలోనూ ఎప్పుడూ దుఃఖం అనుభవిస్తారు. ధర్మజా! మీరు దేవతల అంశలతో జన్మించారు. మీరు ధర్మం తప్పకుండా మీ పరాక్రమాన్ని ప్రదర్శించి, శత్రువులను జయిస్తారు. ఎన్నో యజ్ఞయాగాలు చేసి దేవత్వాన్ని భూభారాన్ని తగ్గిస్తారు. పొందుతారు." అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుతో చెప్పాడు. అది విని ధర్మ నందనుడు తనకు బ్రాహ్మణ ప్రభావము వినవలెనని ఉన్నది అని చెప్పగా, మార్కండేయ మహాముని ఇలా చెప్పసాగాడు. "ఓ ధర్మ నందనా! పూర్వము హైహవ వంశోద్భవుడైన ధుంధుమారుడు అనే రాజు వేట నిమిత్తము అడవిలో తిరుగుతూ ఒక చోట జింక చర్మమును ఉత్తరీయముగా ధరించిన ఒక బ్రాహ్మణుని చూచి అది మృగమనుకొని దానిని బాణంతో కొట్టాడు. దగ్గరకు పోయి తాను చంపినది ఒక బ్రాహ్మణుడిని అని తెలిసి చాలా దుఃఖించాడు. తర్వాత వంశ పెద్దలను వెంటబెట్టుకొని తార్క్యుడు అనే పేరుగల మహా ముని వద్దకు వెళ్లాడు. జరిగింది చెప్పి పాప పరిహారానికి మార్గం చెప్పమని అడిగారు. ఆ మహాముని చిరునవ్వుతో తన కుమారుని పిలిచాడు. "ఇతడేనా మీ రాజకుమారుడు చంపిన బ్రాహ్మణకుమారుడు!" అని అడిగాడు.

హైహవులు ఆశ్చర్యపోయారు. "మహాత్మా! ఈ ముని కుమారుడు మా రాజకుమారుని చేతిలో చనిపోయాడు. మరల బతికాడు. దీనికి కారణం వివరించండి!" అని అడిగారు. " మేము కొన్ని నియమాలు పాటిస్తాము. దేనిని ఆలస్యం చేయము. ఆహారము నియమంగా తీసుకుంటాము. నిత్యకర్మలు పాటిస్తాము. అతిధులను సత్కరిస్తాము. ఎప్పుడూ సత్యమునే పలుకుతాము. బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటిస్తాము. శాంతిగా ఉంటాము. దాని వలన మాకు రోగములు, మృత్యువు లాంటి భయము లేదు. కాబట్టి మీరు నిశ్చింతగా వెళ్లండి." అని అన్నాడు. నమస్కరించి వెళ్లిపోయారు. వారు ఆ మహామునికి కాబట్టి బ్రాహ్మణ ప్రభావము అంతటిది. ఇప్పుడు నీకు బ్రాహ్మణ క్షత్రియ స్వరూపము లు తెలుపు ఒక గాధ వివరించెదను" అ మార్కండేయ మహా ముని ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

"పూర్వము అత్రి అనే మహాఋషి ఉండేవాడు. అతడు తపస్సు తన భార్యతో చేసుకొనుటకు అరణ్యమునకు పోతూ తన "నేను తపస్సుచేసుకోడానికి వెళుతున్నాను.

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్ధాశ్వాసము.

నువ్వు నీ పుత్రుల వద్ద ఉంటావా లేక నాతో వస్తావా?" అని అడిగాడు. దానికి ఆమె ఇలా చెప్పింది. "నాధా! పుత్రుల పోషణము, కుటుంబ పోషణకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయకుండా తమరు ఈ విధంగా అరణ్యమునకు వెళ్లడం భావ్యంకాదు. కాబట్టి మీరు వైన్యమహారాజును అడిగి తగిన ధనమును తీసుకొని రండి." అని చెప్పింది. ఆమె మాట ప్రకారము అత్రి వైన్యమహారాజు దగ్గరకు వెళ్లాడు. ఆ సమయంలో ఆ మహారాజు అశ్వమేధయాగము చేసి బ్రాహ్మణులకు దానధర్మాలు చేస్తున్నాడు. అత్రి ఆయన వద్దకు వెళ్లి "రాజా! నీవు బ్రహ్మదేవునితో సమానుడవు. ఇంద్రునితో సమానుడవు. నీవు సమస్త జనులకు ఈశ్వరుడవు. నీకు అన్నిధర్మములు తెలియును. నిన్ను పోలిన రాజులు ఈ భూమిమీద లేరు. నిన్ను అందరు ఋషులు పొగుడుతారు." అని పలికాడు.

అక్కడే ఉన్న గౌతమ మహర్షి ఇది అంతా విన్నాడు. ఆయనకు "కేవలం ధనం కోసం, జంకు లేకుండా, కోపం వచ్చింది. మానవమాత్రుడైన రాజును ఇంద్రు డు, బ్రహ్మదేవుడు అని పొగడటం తగునా!" అని అన్నాడు. దానికి అత్రి "ఇది యుక్తము, ఇది అయుక్తము అని తెలియకుండా మాట్లాడవలదు. నిర్మలుడై, నీతి వంతుడై, పరాక్రమ వంతుడై సమస్త లోకాలను పరిపాలించే రాజే ధర్మముల కంతటికి మూలము. అతని గొప్పతనాన్ని ప్రశంసించడం నాకు తగదా!" అని బదులు చెప్పాడు. దానికి గౌతముడు "నీకు వయసు వచ్చి కేశములు తెల్లబడినంత మాత్రమున నీకు జ్ఞానం వస్తుందా. సభలలో జ్ఞానవృద్ధుల మాటలకు మాత్రమే విలువ కలదు" అని బదులు చెప్పాడు. ఈ మాదిరి అత్రి, గౌతముడు వాదులాడుకుంటున్నారు. ఇది అంతా కశ్యపుడు అనే మహా ముని విన్నాడు. "అయ్యా! ఈ వివాదము మన వలన తేలదు. సనత్కుమారుడు అనే మహా మునిని అడుగుదము." అని అన్నాడు.

తరువాత అందరూ సనత్కుమారుని వద్దకు పోయి అత్రి గౌతముల వివాదమును వివరించారు. అప్పుడు సనత్కుమారుడు ఈవిధంగా చెప్పాడు. "అత్రి నిజమే చెప్పాడు. అతని వాక్యములు ధర్మయుక్తములు. ఈ భూమి సమస్తమును తన భుజస్కంధముల మీద మోసే సుక్షత్రియుడు అందరిని కాపాడే ప్రభువు. కావున శత్రువులను సంహరించి ప్రజలను కాపాడే రాజే ఈశ్వరుడు, బ్రహ్మ. రాజు జనులకందరికి పూజ్యుడు. అతని శాసనము ప్రకారము మంచి వారు, మునులు తమతమ విధులు సక్రమంగా నెరవేరుస్తారు. ఎవరూ అతని ఆజ్ఞ మీరరు. రాజే విరాట్టు, సామ్రాట్టు, అతనే అదృష్టాన్ని జయించిన వాడు. సత్య సంధుడు. ప్రజలను సక్రమంగా పాలించేవాడు. ధర్మబుద్ధి కలవాడు. వర్ణించారు. ఈ గుణములతో కూడిన నామములతో రాజును వేదాలలో పూర్వము ధర్మమునకు భయపడి బ్రాహ్మణులు తమ తమ తేజస్సును రాజులయందు నిక్షేపించారు. నాటినుండి బ్రాహ్మంబువలన, క్షాత్రము ప్రవర్తిస్తూ ఉంది. కాబట్టి బ్రాహ్మము, క్షాత్రము ఒకదాన్ని ఒకటి ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాయి. అవి విడి విడి గా మనలేవు. సూర్యుడు చీకటిని పటా పంచలు చేయునటుల క్షత్రియుడు బ్రాహ్మణ సేవనము

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

వలన తేజోమంతుడయి అధర్మాన్ని అణిచి, ధర్మాన్ని నిలుపుతాడు. ఆ కారణం చేత క్షత్రియుడు అధికుడు అని చెప్పవచ్చును." సనత్కుమారుడు చెప్పాడు.

అప్పుడు వైన్యమహారాజు అత్రికి కావలసినంత ధనము ఇచ్చాడు.' అని మార్కండేయుడు చెప్పాడు. ఓ ధర్మరాజా! ఇప్పుడు నీకు సరస్వతీ గీత అనే కథను చెపుతాను వినుము" అని మార్కండేయుడు చెప్పసాగాడు. "పూర్వము తార్ క్ష్యుడు అనే మహాముని సరస్వతీ దేవిని ఆరాధించాడు. ఆ దేవి అతనికి ప్రత్యక్షం అయింది. "అమ్మా! నీవు నా ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పు. మానవుడు ఆచరించవలసిన ధర్మము ఏది? మానవుడు ఏ విధంగా పరమ పుణ్యాత్మకుడై పుణ్యలోకాలకు పోతాడు?" అని అడిగాడు.

దానికి సరస్వతీ దేవి ఈవిధంగా చెప్పింది. నాలుగు వేదములు చదివిన బ్రాహ్మణుడు, యజ్ఞయాగములు చేసి, పుణ్యములు సంపాదించి స్వర్గానికి వెళతాడు. ఎన్నో మంచి పాలు ఇచ్చే ఆవులను దానం చేసిన బ్రాహ్మణుడు కూడా స్వర్గానికి వెళతాడు. ఆవు శరీరం మీద ఎన్ని రోమములు ఉండునో అని సంవత్సరములు అతను స్వర్గలోకంలో ఉంటాడు. మంచి కోడె ఎద్దును దానం చేసిన వాడు పది ఆవులు దానం చేసిన పుణ్యం సంపాదిస్తాడు. వస్త్రదానం చేసిన వాడు చంద్రలోకానికి పోతాడు. బంగారము దానము ఇచ్చినవాడు స్వర్గలోకం చేరతాడు. ఏడు సంవత్సరాలు అగ్ని దేవుని నేతితో ప్రీతిగా హోమం చేసిన వాడు తన పదునాలుగు తరముల పితృదేవులను తీసుకొని స్వర్గానికి వెళతాడు.
ఎల్లప్పుడూ శుచిగా ఉంటూ, నిరంతరం అగ్ని హోత్రం చేసేవాడు, గోలోకము చేరుతాడు. ఎందుకంటే అగ్నిహోత్రము నా స్వరూపము. సకల యజ్ఞములకు కావలసిన సంభారములు నాకు సంబంధించినవి. నేను అగ్నిహోత్రుని ముఖం లోనుండి పుట్టాను. నేను విద్వాంసులందరి సందేహాలు తీర్చగలను. ఎల్లప్పుడూ వేదములు చదువుతూ, దాన ధర్మములు చేయు తపోధనులు శోకము అనేది తెలియకుండా ఎక్కడ నివసిస్తారో అక్కడే నేను నివసిస్తాను. యజ్ఞ యాగాదులు చేసిన చేసిన పుణ్యాత్ములు మరణానంతరము నా లోకానికి చేరగలరు." అని సరస్వతి పలికింది." అని మార్కండేయ మహా ముని ధర్మరాజుకు చెప్పాడు. మహాత్మా! వైవస్వతమనువు ఏ విధంగా ప్రభావ సంపన్నుడయ్యాడు. వివరించండి." అని ధర్మజుడు అడిగాడు. "ధర్మజా! చాక్షుష మన్వంతరములో వైవస్వతుడు బదరికాశ్రమములో పదివేల సంవత్స రములు తపస్సుచేసాడు.

ఒకరోజు వైవస్వతుడు ఒక జలాశయములో స్నానము చేసి ఒడ్డున ఉండగా, ఒక చేప ఒడ్డు దగ్గరగా వచ్చి "అయ్యా! ఈ జలాశయములో నా కన్నా బలవంతము లైన జలచరములు ఉన్నవి. నన్ను వేరేచోటికి తీసుకొని పో. నీకు నేను ఉపకారం చేస్తాను." అని అడిగింది. అప్పుడు వైవస్వతుడు ఆ చేపను తీసుకొని పోయి ఒక బావిలో విడిచి పెట్టాడు. ఆ చేప పెద్దది అయింది . "అయ్యా నాకు ఈబావి చాలడం లేదు. వేరే చోటికి తీసుకొని పో!"

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్ధాశ్వాసము.

అని అడిగింది. అలాగే అని వైవస్వతుడు ఆ చేపను మరొక పెద్ద బావిలో విడిచి పెట్టాడు. కొన్నాళ్లకు ఆ బావి కూడా చాలలేదు. ఆ చేప కోరిక మేరకు వైవస్వతుడు ఆ చేపను ఒక మడుగులో విడిచి పెట్టాడు. ఆ మడుగు సరిపోలేదు. అందుకని వైవస్వతుడు ఆ చేపను సముద్రంలో విడిచి పెట్టాడు. అప్పుడు ఆ చేప వైవస్వతుని చూచి "అయ్యా! ప్రళయం రాబోవుచున్నది. అన్ని సముద్రములు కలిసిపోతాయి. దీనినే మన్వంతర సంధి అంటారు. నీవు ఒక ఓడను నిర్మించు. అందులో అన్నిరకములైన ధాన్యములు, ఓషధులు నింపుము. నీవు సప్తఋషులతో కలిసి ఆ ఓడను ఎక్కి నన్ను తలుచుకో. నేను నీకు మేలు చేస్తాను." అని చెప్పింది. వైవస్వతుడు అలాగే ఒక ఓడను నిర్మించి దానిని ధాన్యములతో, విత్తనాలతో నింపాడు. సప్త ఋషులతో సముద్రాన్ని చేరాడు. ఆ చేపను మనసులో తలంచాడు. ఇంతలో ఆ చేప వచ్చింది. ఆ చేపకు తల మీద పెద్ద కొమ్ము ఉంది. ఆ ఓడ తాటిని తన కొమ్ముకు తగిలించుకొని ఆ ఓడను సముద్రం మధ్యకు తీసుకొని వెళ్లింది. ఇంతలో సముద్రాలన్ని ఏకం అయ్యాయి. భూమి అంతా జలమయం అయింది. ఆ చేప అనేక వేల సంవత్సరములు ఆ ఓడను లాగుతూ ఉంది. ప్రళయం అంతరించింది. ఆ చేప వైవస్వతుని, సప్తఋషులను చూచి "మహాత్ములారా! ఈ ప్రళయ కాలంలో మిమ్ములను నేను కాపాడాను. నేనే ఈ సృష్టికి కర్తను. పాలించు వాడను. మత్స్యరూపంలో మిమ్ము కాపాడాను. వైవస్తతుడు మరల సృష్టి కొనసాగించగలడు." అని చెప్పాడు. ఈ తరువాత వైవస్వతుడు గొప్ప తపస్సుచేసి, సకల చరాచర జీవ కోటిని సృష్టించాడు." అని మార్కండేయుడు ధర్మరాజుతో వైవస్వతుని గూర్చి చెప్పాడు.

అప్పుడు ధర్మరాజు మార్కండేయుని చూచి "ఓమహర్షి! నీవు చిరంజీవివి. ఎన్నో ప్రళయాలను చూచావు. ఈ చరాచర జీవరాసుల సృ ష్టి స్థితి లయాలను ఎన్నోసార్లు చూచావు. లోకాలు ప్రళయ కాలంలో ఏరీతిగా ఉంటాయి. వివరించండి." అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయుడు "ధర్మజా! నీవు అడిగిన ఈ ప్రశ్నకు, సాక్షాత్తు విష్ణు మూర్తి అవతారము అని చెప్పబడుతున్న శ్రీకృష్ణుని అనుమతితో సమాధానము చెపుతున్నాను. సావధానముగా వినుము " అని ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "కృతయుగము, త్రేతాయుగము, ద్వాపరయుగము, కలియుగము అని యుగములు నాలుగు. ఇవి *12,000* దివ్య సంవత్సరములు. ఈ నాలుగు యుగములు కలసి ఒక మహా యుగము అని పిలువబడతాయి. ఇలాంటి మహాయుగములు *1000* కలిస్తే బ్రహ్మదేవునికి ఒక పగలు అవుతుంది. అలాంటి బ్రహ్మ దివసము ఆఖరున, *100* సంవత్సరములు తీవ్రమైన అనా వృష్టి ఏర్పడుతుంది. సూర్యుడు తీవ్రంగా తీక్షణంగా ఉంటాడు. దానితోడు విపరీతమైన గాలులు వీస్తాయి. అంతలోనే మేఘాలు కమ్ముకుంటాయి ఉరుములు మెరుపులతో విపరీతంగా వర్షము కురుస్తుంది. నదులు, సముద్రాలు అనావృష్టిఅంతరించి అతివృష్టి ఏర్పడుతుంది.

నిండుతాయి. భూభాగమంతా జలమయమవుతుంది. గాడాంధకారము భూమండలం అంతా

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

ఆక్రమిస్తుంది. ఇంతలో బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞ ప్రకారము విపరీతమైన గాలి వీచి ఆ మేఘాలను చెదర గొడుతుంది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు ఆ ఘోరమైన నీటి మధ్య పద్మము మీద నిద్రిస్తాడు. ఈ విధంగా కల్పాంతమవుతుంది. ఈ రకమైన కల్పములు రానున్నాయి. ఎన్నోగడిచాయి. ఇక ముందు ఎన్నో (కల్పాంతము అనగా కల్పము చివర వచ్చు ప్రళయము. కల్పము అనగా బ్రహ్మదేవుని కి ఒక రోజు. మన కాలమానంలో నాలుగు యుగాలు 1000 మార్లు గడిస్తే బ్రహ్మకు ఒక పగలు. అప్పుడు ప్రపంచం చైతన్యవంతంగా ఉంటుంది. బ్రహ్మకు సాయంత్రం జల ప్రళయం వస్తుంది. గాడాంధకారం అలుముకుంటుంది. అది బ్రహ్మకు రాత్రి. అప్పుడు జగత్తు చైతన్యరహితంగా ఉంటుంది.)

ధర్మజా! ఈ కల్పాంతములలో నేను దిక్కుతోచక తిరిగాను. ఒక సారి జల ప్రళయంలో, నాకు ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టు కనపడింది. ఆ మర్రి చెట్టు ఆకు మీద, నీల మేఘశ్యాముడైన మహా విష్ణువు చిన్ని బాలుని వలె, పడుకొని వున్నాడు. ఈ మహా ప్రళయంలో ఈ చిన్ని బాలుడు ఎలా ఉన్నాడా అని నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. నేను ఆ బాలకుని దగ్గరగా వెళ్లాను. అప్పుడు ఆ బాలుడు నన్నుచూచి నవ్వుతూ "మహానుభావా! నీకు విశ్రాంతి లేక అలసి పోయి ఉన్నట్టున్నావు. కొంచెంసేపు నా దేహంలోకి ప్రవేశించి కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకో!" అన్నాడు. అలా అంటూ తన నోరు తెరిచాడు. నేను ఆ నోటిలోకి బలవంతంగా నెట్టబడ్డాను. ఆబాలకుని కడుపులో గంగానది మొదలైన మహా నదులు, మేరు పర్వతము మొదలైన మహా పర్వతాలు, సముద్రాలు, నగరాలు, జనపదాలు, ప్రజలు, పశుపక్ష్యాదులు, సువిశాల భూభాగాలు, సూర్యచంద్రులు, నక్షత్ర సముదా యములు, అనంతాకాశము, ఇంద్రాది దేవతలు, యక్ష, రాక్షస, కిన్నెర, కిన్నెర, కింపురుషులు, విద్యాధరులు సమస్తదేవతా సమూహములు, సమస్త జగములు ఆ చిన్ని బాలుని కడుపులో చూచాను. అక్కడ 100 సంవత్సరాలు తిరిగాను. నాకు భయం వేసింది. ఆ బాలుని ప్రార్థించాను. ఆ బాలకుడు వదిలిన గాలికి నేను బయటకు విసిరివేయబడ్డాను. మరల అదే మర్రి ఆకు మీద పవళించిన బాలకుని చూచాను. "మహాత్మా! నా ఉదరములో విశ్రాంతి తీసుకున్నావా?" అని అడిగాడు. నేను ఆ బాలకుని పాదములకు నమస్కరింది "దేవా! నీ ప్రభావమువలన సమస్త జగములు నీ ఉదరములో చూచాను. నీ మాయ అర్థం చేసుకోలేను. నీవా చిన్ని బాలుడివి. నీ ఉదరములో సమస్తజగములు ఉన్నాయి. ఆ జల ప్రళయం ఏమిటి? ఈమర్రిచెట్టు ఏమిటి? ఆ మర్రి ఆకు మీద నీకు పవళించటం ఏమిటి? దేవా! నీవు నా భ్రాంతిని తొలగింపుము." అని ప్రార్థించాను. అప్పుడు ఆ బాలకుడు ఐన మహా విష్ణువు నాకు ఈ విధంగా తెలియ చెప్పాడు.

"మహాత్మా! జలమును నారములు అంటారు. ఆ జలము నాకు స్థావరము. అందుకే నన్ను నారాయణుడు అంటారు. ఈ లోకములను నేనే సృష్టిస్తాను. నేనే పోషిస్తాను. నేనే నా లో లయం చేసుకుంటాను. బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు, దేవతలందరూ నా అంశలే. ఈశ్వరుడు, ధనాధిపది కుబేరుడు, తదితర నాకు భూమి పాదము. అగ్ని ముఖము. సూర్యుడు, చంద్రుడు నేత్రములు.

అమరనధ అమర

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్థాశ్వాసము.

ఆకాశము నాకు శిరస్సు. ఈ అద్భుతమైన ఆకారంలో నేను భాపిల్లుతాను. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు,యజ్ఞయాగాదులతో నన్ను ఆరాధిస్తారు. ప్రళయ కాలంలో ఈ భూమిని వరాహావతారములో ఉద్ధరించింది నేనే. ఆ భూమండలాన్ని ఆది శేషుని రూపంలో ధరిస్తున్న వాడను నేనే. అగ్ని రూపంలో నేను సముద్రజలాలను తాగుతాను. మరల వర్షరూపంలో విడిచి పెడతాను. సృష్టి ఆరంభంలో నేను నా ముఖము నుండి, భుజములనుండి, తొడలనుండి, పాదముల నుండి నాలుగు వర్ణములను సృష్టిస్తాను. నాలుగు వేదాలు నా ముఖం నుండి ఆవిర్భవిస్తాయి. ప్రళయకాలంలో వీటినన్నిటిని నాలో లయం చేసుకుంటాను. అహంకారమును విడిచి, క్రోధములేక, అసూయకు లోబడక, కోరికలను జయించిన వారు, ఆత్మజ్ఞానము పొందినవారు, ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలికెడి వారు అయిన మహా ఋషులు నన్ను ఎల్లప్పుడూ ఆరాధిస్తుంటారు.

ఈ జగత్తులో ఉండే నక్షత్రములు, గ్రహములు, గాలి, వర్షము, అన్ని నేనే. సప్త సముద్రలను నా పడకగా అమర్చుకొని నేను పడుకొని ఉంటాను. ఓ మహాఋషీ! సత్యము పలకడం, తపము, జ్ఞానము, అహింస మొదలగు సాత్విక గుణములు నా స్వరూపములు. అలాగే కోరికలు, కోపము, అసూయ, ద్వేషము, తామసము, అజ్ఞానము, అన్నియు నేనే. ఇన్ని మాటలెందుకు. ఈ జగత్తులో కనపడేది అంతయూ నేనే. కనపడనిది నేనే. ఎప్పుడైతే ధర్మానికి హాని కలుగుతుందో, పోతుందో, అధర్మము మీరి కౄరాత్ములు రాక్షస ప్రవృత్తి గలవారు విజృంభిస్తారో, దైవ సంపత్తి కలవారు, సజ్జనులు ఎప్పుడైతే హీనత పొందుతారో, ఆ సయమంలో నేను మంచి వారి ఇండ్లలో జన్మించి, ధర్మమును నిల్పుతాను. అంతే కాకుండా నేను కృత, త్రేతా, ద్వాపర, కలియుగములలో వరుసగా శ్వేత,రక్త,నీల,పసుపుపచ్చని రూపములలో చరిస్తూ, ధర్మస్థాపన చేస్తాను. ఈ కాల చక్రాన్ని నేను నిర్విరామముగా నడుపుతాను.

లయకాలమందు నేను కాలయముడినై ఆ సృష్టినంతా సంహరిస్తాను. నా స్వరూపాన్ని నీకు వివరించినాను. ముల్లోకములను సృష్టించు ఆ బ్రహ్మదేవుడు కూడా నా లో సగభాగమే. నా పేరు నారాయణుడు. నేను శంఖ, చక్ర, గదా ధరుడనై బాలకుని రూపమున, ఈ భూమి అంతయూ జలమయినపుడు, వేయి మహా యుగములపాటు, యోగనిద్రలో నుందును. ఈ కల్పాంతము చూచి నీవు భయపడెదవని, నిన్ను నా పొట్టలో ఉంచాను. ఇంక నీ ఇష్టము వచ్చినచోటికి నీవు వెళ్లవచ్చును. ఇంక బ్రహ్మదేవుడు మేల్కొని మరల ఈ లోకములను సృష్టిస్తాడు." అని చెప్పి ఆ బాలకుడు మాయమైనాడు. ఇది నేను ప్రత్యక్షముగా చూచినాను. ఆ బాలుడే నీకు శ్రీ కృష్ణుని రూపమున సఖుడై నీ వద్ద ఉన్నాడు. ఆనాడు చూచిన బాల కృష్ణుడు ఈనాడు మరల నా మీద దయతో నాకు ప్రత్యక్ష మైన ట్లున్నది. ఈ మహానుభావుని కరుణవలననే గదా నేను కల్పాంతమున కూడా, ఎలాంటి భయము లేకుండా ఉన్నాను. ఈ మహానుభావునిదర్శన భాగ్యము చేతనే నాకు గతస్మృతులు జ్ఞప్తికి వచ్చి నీకు చెప్పగలిగితిని.' అని మార్కండేయుడు కల్పాంతము గురించి ధర్మజునకు వివరించాడు.

అమరనథ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్ధాశ్వాసము.

అప్పుడు ధర్మనందనుడు మార్కండేయుని చూచి "మహాత్మా! కలియుగములో ధర్మహాని కలుగుతుంది అంటారు కదా, దానిని గురించి వివరించండి." అని అడిగాడు. అప్పుడు మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు కలియుగ ధర్మాలు ఈ విధంగా వివరించాడు.. "దర్మనందనా! కృతయుగములో ధర్మము నాలుగు అంశములతో చరిస్తుంది. త్రేతాయుగమున మూడు అంశలతో చరిస్తుంది. ద్వాపరమున రెండు అంశములతో చరిస్తుంది. కలియుగంలో ఒక్క పాలు వర్ధిల్లుతుంది. ధర్మం క్షీణిస్తుంది. అధర్మం రాజ్యమేలుతుంది. నరులు సత్యం చెప్పరు. సత్యహాని జరుగుతుంది. మనుజుల ఆయువు తగ్గిపోతుంది. దాని వలన చదువుతు క్షీణిస్తాయి. విద్యలు లేకపోవడం వలన మోహము కలుగుతుంది. మోహము వలన లోభము, లోభము వలన కామము, కామము వలన క్రోధము, క్రోధము వలన వైరము ఒకదాని వలన ఒకటి కలుగుతాయి. వైరము వలన వర్ణముల మధ్య విభేధాలు కలుగుతాయి. వర్ణ సంకరము కలుగుతుంది. హింస ప్రబలుతుంది.

బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాలైన జపము, తపము, నియమము, స్వాధ్యాయము విడుస్తారు. శూద్రులు తపస్సు చేస్తారు. జనపదములన్నియు, కౄరమృగములతో నిండి పోతాయి. అరాచకము ప్రబలుతుంది. రాజులు దుష్టులవుతారు. రాజ్యాధికారము నశిస్తుంది. క్షత్రియులు తమ ధర్మములైన క్షాత్రము, తేజము, శౌర్యము విడిచిపెట్టి సేవకావృత్తి అవలంబిస్తారు. పంటలు సరిగా పండవు. చెట్లకు కూడా కాయలు, పండ్లు సరిగాకాయవు. రాజులు ప్రజలను బాధిస్తారు. బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాన్ని విడిచి పెట్టి, వ్యాపారము, వ్యవసాయము చేస్తారు. నాస్తికులు ప్రబలుతారు. దేహసంరక్షణమే ముఖ్యంగా భావిస్తారు. పాపం, పుణ్యం అనే మాటలకు విలువ ఉండదు. అవి అబద్ధాలవుతాయి. వానలు సరిగా సకాలంలో కురియవు. విత్తనములు తాలుగా ఉంటాయి. కొనుగోలు అమ్మకాలలో మోసాలు ఎక్కువ అవుతాయి. తాకట్టుగా పెట్టిన ఆభరణములు అపహరిస్తారు. సాధుచరితులు, సజ్జనులు రోగములతో బాధపడతారు. అకాలమరణం పొందుతారు. అధర్మవర్తనులు దీర్ఘాయువులై, భోగభాగ్యాలతో వృద్ధిపొందుతారు. పనికిరాని పంటలు ఎక్కువగా పండుతాయి.

మనుజులలో వివాహేతర సంబంధాలు ఎక్కువ అవుతాయి. పితృకార్యాలలో అర్పించిన పిండములు, ఒకరి పిండములు మరొకరు తింటారు. దైవ కార్యాలు పితృకార్యాలు, దేశ, కాలాను గుణంగా జరగవు. బ్రాహ్మణులు హేతువాదు లవుతారు. వేదాములను నిందిస్తూ, పూజలు, వ్రతములను విడనాడి, దుర్మార్గులవుతారు. స్త్రీలను, దుర్బలులను, దీనులను, బంధువులను మోసగించి వారి ఆస్తులను అపహరించువారిని, తల్లితండ్రులను, కన్నబిడ్డలను చంపువారిని, విచ్చలవిడిగా సంచరించేవారిని ప్రజలు పూజిస్తారు. బ్రాహ్మణులు, వారి వద్దచేరి. వారి ధనంకోసం ఆశపడతారు. భూమిని పరిపాలించవలసిన ప్రభువులు, ప్రజలను రక్షించవలసిన ప్రభువులు, గర్వంతో, మదంతో ఆ ప్రజలనే దోచుకుంటారు. స్త్రీలను, ధనమును, భూములను హరించెదరు. రాజులు వారిలో

అమరనధ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

వారు కలహించుకుంటూ యుద్ధాలు చేసుకుంటారు. ప్రజా క్షయం అవుతుంది. కొడుకులు తండ్రులను అవమానిస్తారు. భర్తలను భార్యలు అవమానిస్తారు. భార్యాభర్తలకు ఒకరు అంటే ఒకరికి పడదు. ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్టు వారు విహరిస్తారు. దేవ కార్యములు, పితృకార్యములు అప్పుడు ధర్మనందనుడు మార్కండేయుని చూచి "మహాత్మా! కలియుగములో ధర్మహాని కలుగుతుంది అంటారు కదా, దానిని గురించి " వివరించండి." అని అడిగాడు. అప్పుడు మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు కలియుగ ధర్మాలు ఈ విధంగా వివరించాడు.. "ధర్మనందనా! కృతయుగములో ధర్మము నాలుగు అంశములతో చరిస్తుంది. త్రేతాయుగమున మూడు అంశలతో చరిస్తుంది. ద్వాపరమున రెండు అంశములతో చరిస్తుంది. కలియుగంలో ఒక్క పాలు వర్థిల్లుతుంది. ధర్మం క్షీణిస్తుంది. అధర్మం రాజ్యమేలుతుంది. నరులు సత్యం చెప్పరు. సత్యహాని జరుగుతుంది. మనుజుల ఆయువు తగ్గిపోతుంది. దాని వలన చదువుతు క్షీణిస్తాయి. విద్యలు లేకపోవడం వలన మోహము కలుగుతుంది. మోహము వలన లోభము, లోభము వలన కామము, కామము వలన క్రోధము, క్రోధము వలన వైరము ఒకదాని వలన ఒకటి కలుగుతాయి. వైరము వలన వర్ణముల మధ్య విబేధాలు కలుగుతాయి. వర్ణ సంకరము కలుగుతుంది. హింస ప్రబలుతుంది.

బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాలైన జపము, తపము, నియమము, స్వాధ్యాయము విడుస్తారు. శూద్రులు తపస్సు చేస్తారు. జనపదములన్నియు, కౄరమృగములతో నిండి పోతాయి. అరాచకము ప్రబలుతుంది. రాజులు దుష్టులవుతారు. రాజ్యాధికారము నశిస్తుంది. క్షత్రియులు తమ ధర్మములైన క్షాత్రము, తేజము, శౌర్యము విడిచిపెట్టి సేవకావృత్తి అవలంబిస్తారు. పంటలు సరిగా పండవు. చెట్లకు కూడా కాయలు, పండ్లు సరిగాకాయవు. రాజులు ప్రజలను బాధిస్తారు. బ్రాహ్మణుడు తమ ధర్మాన్ని విడిచి పెట్టి, వ్యాపారము, వ్యవసాయము చేస్తారు. నాస్తికులు ప్రబలుతారు. దేహసంరక్షణమే ముఖ్యంగా భావిస్తారు. పాపం, పుణ్యం అనే మాటలకు విలువ ఉండదు. అవి అబద్ధాలవుతాయి. వానలు సరిగా సకాలంలో కురియవు. విత్తనములు తాలుగా ఉంటాయి. కొనుగోలు అమ్మకాలలో మోసాలు ఎక్కువ అవుతాయి. తాకట్టుగా పెట్టిన ఆభరణములు అపహరిస్తారు.

సాధుచరితులు, సజ్జనులు రోగములతో బాధపడతారు. అకాలమరణం పొందుతారు. అధర్మవర్తనులు దీర్ఘాయువులై, భోగభాగ్యాలతో వృద్ధిపొందుతారు. పనికిరాని పంటలు ఎక్కువగా పండుతాయి. మనుజులలో వివాహేతర సంబంధాలు ఎక్కువ అవుతాయి. పితృకార్యాలలో అర్పించిన పిండములు, ఒకరి పిండములు మరొకరు తింటారు. దైవ కార్యాలు పితృకార్యాలు, దేశ, కాలాను గుణంగా జరగవు. బ్రాహ్మణులు హేతువాదు లవుతారు. వేదాములను నిందిస్తూ, పూజలు, వ్రతములను విడనాడి, దుర్మార్గులవుతారు. స్త్రీలను, దుర్బలులను, దీనులను, బంధువులను మోసగించి వారి ఆస్తులను అపహరించువారిని, తల్లితండ్రులను, కన్నబిడ్డలను చంపువారిని, విచ్చలవిడిగా సంచరించేవారిని ప్రజలు

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్ధాశ్వాసము.

పూజిస్తారు. బ్రాహ్మణులు, వారి వద్దచేరి. వారి ధనంకోసం ఆశపడతారు.
భూమిని పరిపాలించవలసిన ప్రభువులు, ప్రజలను రక్షించవలసిన ప్రభువులు, గర్వంతో, మదంతో ఆ ప్రజలనే దోచుకుంటారు. స్త్రీలను, ధనమును, భూములను హరించెదరు. రాజులు వారిలో వారు కలహించుకుంటూ యుద్ధాలు చేసుకుంటారు. ప్రజా క్షయం అవుతుంది. కొడుకులు తండ్రులను అవమానిస్తారు. భర్తలను భార్యలు అవమానిస్తారు. భార్యాభర్తలకు ఒకరు అంటే ఒకరికి పడదు. ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్టు వారు విహరిస్తారు. దేవ కార్యములు, పితృకార్యములు నడవవు. వేదాధ్యయనము అంతరిస్తుంది. ఈ భూమి మొత్తము దుర్జనులతో నిండిపోతుంది. పదహారు ఏండ్లకే నిండు నూరేళ్లు నిండుతాయి. 7,8 ఏండ్లకే స్త్రీలు సంతానవతులు అవుతారు. దానం చేసేవాళ్లు ఉండరు. ప్రజలు ఒకరిని ఒకరు దోచుకుంటారు. అన్ని తెలిసిన జ్ఞానులు సైతం పాపపు పనులు చేస్తుంటారు. అన్నాన్ని ధనం కొరకు అమ్ముకుంటారు. బ్రాహ్మణులు వేదములు అమ్ముకుంటారు. స్త్రీలు తమ మానాన్ని ధనానికి అమ్ముకుంటారు. శూద్రులు అత్యంత బలవంతులై ఇతరులను సంహరిస్తారు. బ్రాహ్మణులు దిక్కుతోచక నాలుగు దిక్కులకు పారి పోతారు. దొంగలు దోపిడీదారులు ప్రజల ధనాన్ని దోచుకుంటారు. ప్రాణాలుకూడా తీస్తారు. వారికి భయపడి ప్రజలు అడవులలో తలదాచుకుంటారు. శూద్రులు వేదాంత విషయములను వివరించి చెపుతుంటే బ్రాహ్మణులు వింటుంటారు. బ్రాహ్మణులు ధైర్యంలేక శూద్రులకు సేవకులౌతారు. చెయ్యకూడని పనులు చేస్తారు. కలియుగంలో దేవాలయాలు, బ్రాహ్మణ గృహాలు, పవిత్రమైన ఆశ్రమాలు పాడుపడతాయి. అడవులను ధ్వంసం చేస్తారు. మద్యపానం, వ్యభిచారము వృద్ధిచెందుతుంది. శిష్యుడు గురువును లక్ష్యపెట్టడు. గురువుగారు తన శిష్యుడిని మోసం చేస్తాడు. బంధువులు ఒకరిని ఒకరు గౌరవించరు. కరవు కాటకాలు ఏర్పడాయి. ప్రజలలో భయం ఏర్పడుతుంది. కలియుగంలో క్రమక్రమంగా పట్టణాడు, పల్లెలు నాశనం అవుతాయి. ధర్మం నశిస్తుంది. అధర్మం వర్ధిల్లుతుంది. ఆప్రకారము కలియుగం ఆఖరు దశకు చేరుకుంటుంది. అప్పుడు శంబళ గ్రామమున కల్కి అవతరిస్తాడు. అతని పేరు విష్ణుయశుడు. అతనికి సంస్మరణ మాత్రం చేతనే సకల వేదాలు, శాస్త్రా లు అవగతమవుతాయి. అతను సార్వభౌముడవుతాడు. అతడు అధర్మవర్తనులను సంహరించి ధర్మాన్ని నిలుపుతాడు. తర్వాత అశ్వమేధయాగము చేస్తాడు. అతను నిలిపిన ధర్మం అనుసరించి బ్రాహ్మణులు తిరిగి తమతమ ధర్మాలను నిర్వర్తిస్తారు. కృతయుగము ప్రారంభం అవుతుంది. మరల ధర్మం నాలుగు పాదాలతో విలసిల్లుతుంది. దేవాలయాలు ఆశ్రమాలు పూర్వ వైభవం పొందుతాయి. వానలు సకాలంలో కురుస్తాయి. పంటలు సమృద్ధిగా పండుతాయి. మనుజులకు ఆయువు పెరుగుతుంది. ఆరోగ్యంగా ఉంటారి. మరల కాల చక్రం మొదలవుతుంది.
కాబట్టి ధర్మనందనా! నీవు బ్రాహ్మణులను అవమానించకు. వారికి ఇష్టం వచ్చినవి చేయుము. నీకు శుభం కలుగుతుంది.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

సమస్త భూతములమీద దయకలిగి ఉండుము. ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె పాలించు. పాపాత్ములను శిక్షించు. అజ్ఞానం ప్రబలకుండా చూడు. అహంకారం వదలి పెట్టు. ఎల్లప్పుడూ సత్యం చెప్పడం అలవాటు చేసుకో. నీవు భరత వంశ సంజాతుడవు. నీకు అన్ని తెలుసు. ప్రాజ్ఞుడవు. నీకు వేరు చెప్పనవసరంలేదు" అని మార్కండేయుడు ధర్మజునికి చెప్పాడు. అప్పుడు ధర్మనందనుడు మార్కండేయుని చూచి "మహాత్మా! మీరు ఆనతిచ్చిన ప్రకారము నేను లోభము, మాత్సర్యము లేకుండా ప్రవర్తిస్తాను. ధర్మం ఆచరిస్తాను. తమరు నాకు బ్రాహ్మణ ప్రభావము గురించి చెప్పండి" అని ప్రార్థించాడు. మార్కండేయుడు ధర్మజునికి ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. పూర్వకాలంలో పరీక్షిత్తుఅనే రాజు అయోధ్య ను పరిపాలిస్తుండేవాడు. అతను ఒకరోజు వేటకు వెళ్లాడు. అడవిలో ఆ రాజు ఒక అందగత్తెను చూచాడు. ఆమెను మోహించాడు.

"ఓ సుందరీ! నీవు ఎవ్వరు? ఈ అడవిలో ఒంటరిగా ఎందుకు తిరుగుతున్నావు?" అని అడిగాడు. దానికి ఆ యువతి "ఓ రాజా! నేను అవివాహితను. తగిన వరుని కొరకు వెదుకుతున్నాను" అని చెప్పింది. ఆరాజు తనను పెళ్లిచేసుకోమని అడిగాడు. ఆమె అంగీకరించింది. కాని తనను ఎప్పుడూ జలవిహారానికి తీసుకు వెళ్లవద్దని కోరింది. ఇద్దరూ పెళ్లి చేసుకున్నారు. ఆమెను రాజధానికి తీసుకొని వచ్చాడు పరీక్షిత్తు. ఇద్దరూ సుఖంగా ఉన్నారు. ఒకరోజు వారు ఉద్యానవనంలో విహరిస్తున్నారు. పరీక్షిత్తు అక్కడే ఉన్న కొలనులో దిగాడు. స్నానం చేస్తున్నాడు. భార్యనుకూడా రమ్మన్నాడు. అతని మాటప్రకారం ఆమెకూడా కొలనులో దిగింది అదృశ్యం అయిపోయింది. వెంటనే ఆ రాజు కొలనులో ఉన్న నీటిని అంతా బయటకు తీసి వెదకమన్నాడు. భటులు అదే ప్రకారం చేసారు. కొలను అడుగున అసంఖ్యాకంగా కప్పలు ఉన్నాయి. ఆ కప్పలే తన భార్యను మాయం చేసి ఉంటాయని తలచాడు. వెంటనే లోకంలో ఉన్న కప్పలనన్నింటినీ నాశనం చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ ప్రకారంగా కప్పల నన్నింటిని వెదకి వెదకి నాశనం చేస్తున్నారు. అది చూచి ఆ కప్పల నాయకుడు ఒక మహర్షి రూపంలో ఆ రాజు దగ్గరకు వచ్చాడు. కప్పలను చంపవద్దని అర్థించాడు. "అవి నా ప్రేయసిని మింగేసాయి. అందుకే చంపుతున్నాను" అన్నాడు ఆ రాజు. మహారాజా! నేను కప్పలదొరను. ఆమె ఎవరో కాదు. నా కూతురు. నీవలె చాలా మందిని మోసగించింది." అని చెప్పాడు. "ఐతే ఆమెను తెచ్చి నాకు అప్పగించు." అని అన్నాడు రాజు. ఆ కప్పలదొర తన కూతురును అక్కడకు పిలిపించాడు. "నీవు చాలా మంది రాజులను ఇలాగే మోసం చేసావు. కాబట్టి నీకు పుట్టే బిడ్డలు చెడ్డవారు మోసగాళ్లుఅవుతారు" అని శపించాడు.

తరువాత పరీక్షిత్తుకు ఆమె వలన శలుడు, నలుడు, వలుడు అనే ముగ్గురు కుమారులు జన్మించారు. తరువాత ఆ రాజు శలునికి రాజ్యం అప్పగించి తపోవనానికి వెళ్లాడు. ఒకరోజు శలుడు వేటకు వెళ్లాడు. ఒక మృగం అతని బాణం దెబ్బతిని తప్పించుకొని పారిపోయింది. దానిని వెంటాడమన్నాడు రాజు. అప్పుడు రధ సారథి "రాజా! ఆ మృగం చాలా వేగంతో పరుగెత్తింది. మనం ఎంత వేగంతో రథం నడిపినా దానిని

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

చేరలేము. మన గుర్రాలు వామ్య జాతికి చెందినవి ఐతేనే మనం ఆ మృగాన్ని పట్టుకోగలం. వామ్య జాతి గుర్రాలు వామదేవుడు అనే మహర్షి దగ్గర ఉన్నాయి" అని అన్నాడు. వెంటనే ఆ రాజు వామదేవుని వద్దకు వెళ్లాడు. "మునీంద్రా! నేను ఒక మృగాన్ని కొట్టాను అది తప్పించుకొని పారిపోయింది. ఆ మృగాన్ని పట్టుకోడానికి నీ అశ్వములు ఇమ్ము"అని అడిగాడు. "రాజా! ఆ గుర్రాలను నీవు తీసుకొని పొమ్ము. కాని నీ పని కాగానే నాకు తెచ్చి ఇమ్ము "అని చెప్పాడు. అలాగే అని ఆ రాజు అశ్వములను తీసుకొని వెళ్లాడు. ఆ మృగాన్ని వేటాడి చంపి తిరిగి తన రాజధానికి వెళ్లాడు. ఇంత వేగం గల గుర్రాలు రాజుల వద్ద ఉండాలి కాని ఆ ముని వద్ద ఎందుకు అని ఆ గుర్రాలు తన వద్దనే ఉంచుకున్నాడు. ఎన్నాళ్లకు రాజు తన గుర్రాలను తిరిగి ఇవ్వక పోవడంతో వామదేవుడు తన శిష్యుడు ఆత్రేయుడిని రాజు వద్దకుపంపాడు. గుర్రాలను తీసుకొని రమ్మన్నాడు. ఆత్రేయుడు రాజు వద్దకు వెళ్లి "రాజా! మీరు మా గురువు గారు వామదేవుల వారి వద్ద అశ్వములు తీసుకున్నారు. వాటిని తిరిగి ఇవ్వలేదు. వాటిని స్నేహపూర్వకంగా తమరు నాకు ఇస్తే నేను తీసుకొని వెళ్తాను. ' అని అడిగాడు. దానికి రాజు కోపించాడు. "ఏమీ! ఆయన పంపడం. నీవు రావడం బాగుంది. వెళ్లు. అని అన్నాడు. ఆత్రేయుడు తిరిగి వెళ్లి వామదేవునికి విషయం చెప్పాడు. వామదేవుడు కోపంతో రాజు వద్దకు వచ్చాడు.

రాజా! ఇది నీకు తగదు. నా గుర్రాలు నాకు ఇమ్ము. నీ పని అయి పోయింది కదా! లోభంతో ఇతరుల సొమ్ము తీసుకొనవచ్చునా! అప్పుగా తీసుకున్నవి ఎల్లకాలం ఉంచుకోడం తగునా! అది ఇతరుల సొత్తు అపహరించడం కాదా! అట్టి పాపం చేసినవారు నరకానికి పోతారు." అని పలికాడు. దానికి శలుడు ఇలా అన్నాడు. "అయ్యా విప్రులకు అశ్వములు ఎందుకు? కావాలంటే రెండు ఎద్దులను ఇస్తాను తీసుకో. అవి నచ్చక పోతే కంచర గాడిదను ఇస్తాను. అంతేగాని గుర్రాలను ఇవ్వను. ఊరికే ఆశలు పెట్టుకోకు" అని చెప్పాడు. "రాజా! ఇవి ఏమి మాటలు! విప్రుల ధనము తీసుకొనడం ధర్మమా! దానికి బదులు వేరే ఇస్తాను అనడం ధర్మమా! ఇది పాపం కాదా!" అని అన్నాడు వామదేవుడు. శలుడికి కోపం వచ్చింది. భటులను పిలిచి "ఆ బ్రాహ్మణుని బంధించి శూలాలతో పొడిచి చంపండి." అని ఆజ్ఞాపించాడు. వామదేవునికి కోపం వచ్చింది. అతని ముఖం భీకరమయింది. అప్పుడు

ఎందరో రాక్షసులు పుట్టుకొచ్చారు. వారి రాజును, రాజభటులను చంపారు. వామదేవుడు వెళ్లిపోయాడు. శలుడు చనిపోవడంతో అతని తమ్ముడు నలుడు రాజయ్యాడు. కొన్నాళ్లకు వామదేవుడు మరల నలుని వద్దకు వచ్చాడు. "రాజా! నీవు ధర్మపరుడవు. నా గుర్రాలను నాకు తిరిగి ఇమ్ము" అని అడిగాడు. నలునికి కూడా కోపం వచ్చింది. భటులను పిలిచి ఈ బ్రాహ్మణుడిని చంపడానికి విషం పూసిన బాణం తీసుకొని రమ్మన్నాడు. అప్పుడు వామదేవుడు నలుని చూచి నవ్వి "రాజా! నీవు ప్రయోగించే బాణం అంతఃపురంలో ఉన్న నీ కుమారుని చంపుతుంది. జాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.-
చతుర్థాశ్వాసము.

అంతలోనే అంతఃపురంలో హాహాకారాలు వినపడ్డాయి. చనిపోయిన రాజకుమారుని మోసుకొని వచ్చారు. అది చూచి నలుడు కోపంతో, అహంకారంతో ఒళ్లు మరిచిపోయాడు. అహంకారంతో మాట్లాడుతున్న ఈ బ్రాహ్మణుని నేనే సంహరిస్తాను అని విల్లు ఎక్కుపెట్టాడు. కాని అతని రెండు చేతులు, బాణం, విల్లు స్థంభించిపోయాయి.

ఆ రాజుకు గర్వం, మదం దిగిపోయింది. ప్రజలను చూచి "నా గర్వం అణిగిపోయింది. నా శక్తి బ్రాహ్మణ శక్తిముందు పనికిరాదని తెలుసుకున్నాను. వామ దేవుని శరణు వేడుతాను" అని నమస్కరించాడు. ఆ మునికి వామదేవుడు ప్రసన్నమయ్యాడు. రాజకుమారుని బతికించాడు. స్థంభించిన నలుని చేతులు యధాస్థితికి వచ్చాయి. నలుడు గుర్రాలను తిరిగి వామదేవునికి సమర్పించాడు. ధర్మరాజా! బ్రాహ్మణ ప్రభావం అటువంటిది" అని వివరించాడు. మార్కండేయుడు. అప్పుడు ధర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షినిచూచి "అయ్యా! మీరు చిరంజీవులు కదా మీకన్న వయసులో వృద్ధులైన వారు ఉన్నారా!" అని అడిగాడు. "ధర్మజా! పూర్వం ఇంద్రద్యుమ్నుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతను చేసిన పుణ్యం వలన చాలా కాలంపాడు స్వర్గసుఖాలు అనుభవించాడు. పుణ్యం క్షీణించడం వలన అతనిని మరల భూలోకానికి పొమ్మన్నారు దేవతలు. ఇంద్రద్యుమ్నుడు నా వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు. "మహర్షీ నేను ఇంద్రద్యుమ్నుడను. నేను నీకు తెలుసునా?" అని అడిగాడు. అయ్యా ! నీవు ఎవరో నాకు తెలియదు. హిమాలయ పర్వతాలలో నివశించే ప్రావార కర్ణుడు అనే గుడ్లగూబ వయసులో నా కన్న పెద్దది. దానిని అడుగుము" అని చెప్పాను. ఇంద్రద్యుమ్నుడు నన్నుకూడా తనతో రమ్మన్నాడు. నేనే వృ ధ్యాప్యంతో రాలేను అన్నాను. అతను ఒక గుర్రం రూపం ధరించి నన్ను మోసుకొని వెళ్లాడు. ఆ గుడ్ల గూబను కూడా అదే విధంగా అడిగాడు. ఆ గుడ్లగూబ కూడా "అయ్యా! నేను కూడా నిన్ను ఎఋంగను. కాని ఇంద్రద్యుమ్నము అనే కొలనులో నాడీ జంఘుడు అనే కొంగ ఉన్నది దానికి తెలిసి ఉంటుంది." అని చెప్పింది.

అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్నుడు నన్ను, గుడ్లగూబను మోసుకొని నాడి జంఘుని వద్దకు వెళ్లాడు. అతనిని కూడా "తనను తెలుసా?" అని అడిగాడు. "నేను కూడా నిన్ను ఎఋగజాలను. నా కంటే చిరకాల జీవి అయిన అ కూపారుడు అనే తాబేలు ఉన్నది. దానికి తెలుసేమో అడగండి." అని చెప్పింది. అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్నుడు నన్ను, గుడ్లగూబను, కొంగను, మోసుకొని తాబేలు వద్దకు వెళ్లాడు. తాబేలును కూడా తనను తెలుసునా అని అడిగాడు. దానికి తాబేలు "అయ్యో నేను ఎఋగక పోవడం ఏమిటి! ఆయన మహాత్ముడు. గుణాత్ముడు. ఆయన నన్ను ఎన్నో ఆపదలనుండి కాపాడాడు ఆయన ఎన్నో యజ్ఞాలు చేసాడు. బ్రాహ్మణులకు ఆవులను దానాటు చేసాడు. ఆయన దానాలు చేసిన ఆవుల గిట్టల రాపిడితోనే మడుగు ఏర్పడింది." అని చెప్పింది.

తాబేలు చెప్పిన మాటలు విని దేవతలు విమానం తీసుకొని వచ్చారు. "అయ్యా! మీరు పుణ్యాత్ములు. మీకు శాశ్వతంగా స్వర్గలోక ప్రాప్తి లభించింది. మీరు స్వర్గానికి

అమరనధ అమర

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.-

చతుర్థాశ్వాసము.

రావాలి" అని చెప్పారు. అప్పుడు ఇంద్రద్యుమ్నుడు "అయ్యా! నా మాట ప్రకారము ఈ కొంగ, గుడ్లగూబ నావెంట వచ్చారు. నేను వారిని వారి వారి స్థలాలలో దింపి వస్తాను కొంచెం ఉండండి." అని చెప్పి వారిని వారి వారి స్థలాలలో దింపి వచ్చాడు. తదుపరి విమానం ఎక్కి దేవతలతో కూడి స్వర్గానికి వెళ్లాడు." అని మార్కండేయుడు ధర్మరాజుకు వివరించాడు. "మహాత్మా! మీకన్నా వయసులో వృద్ధులగురించి వివరించారు. ఇక్ష్వాకు వంశంలో జన్మించిన కువలయాశ్వునికి ధుంధుమారుడు అనే పేరు ఎలా వచ్చిందో వివరించండి." అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "ఉదంకుడు అనే మహర్షి విష్ణువును గూర్చి తపస్సుచేసాడు. అతని తపస్సుకు మెచ్చి విష్ణుడు సాక్షాత్కరించాడు. "ఏం వరం కావాలో కోరుకో!" అని అడిగాడు.

"దేవా! నీవు సాక్షాత్కరించడమే గొప్పవరం. నాకు ఎల్లప్పుడు సత్యం, ధర్మం, శమము మొదలైన వాటిమీద లగ్నం అయేట్టు, నా మనసు ఎల్లప్పుడు నీ మీద లగ్నం అయేట్టు వరం ప్రసాదించు" అని కోరాడు. "ఉదంకా! నీకు పరమ జ్ఞానయోగం సిద్ధిస్తుంది. మూడు లోకాలకు హితమైన కార్యకు ఒకటి నీవలన సిద్ధిస్తుంది. ధుంధుండు అనే రాక్షసుడు లోకాలకు హాని కలిగిస్తున్నాడు. అతడిని సంహరించడానికి నీవు బృహదశ్వ కుమారుడైన కువలయాశ్వుని ఆయత్తం చేయాలి. ఆ రాజు నా చే ప్రసాదింపబడిన యోగ బలముచేత, నీ యొక్క ప్రయత్నంచేత, ఆ రాక్షసుని సంహరించడానికి సమర్ధుడు. ఈ ప్రకారంగా లోకాలన్ని సంతోషిస్తాయి" అని చెప్పి విష్ణుదేవుడు మాయమయ్యాడు. ఉదంకుడు తన తపస్సును కొనసాగించాడు. దర్మజా! కువలయాశ్వుడు ఇక్ష్వాకు వంశంలో జన్మించాడు. ఇక్ష్వాకువు గొప్పరాజు. అతని వంశవృక్షం ఈవిధంగా ఉంది. ఇక్ష్వాకుని కొడుకు అనేనుడు. అతని కొడుకు పృథుడు. అతడి కొడుకు విష్వగుడు. విష్వగుని కొడుకు ఆర్ద్రుడు. ఆర్ద్రుని కొడుకు యవనాశ్వుడు. అతని కొడుకు శ్రావస్తుడు. అతని కొడుకు బృహదశ్వుడు. ఆ బృహదశ్వుని కొడుకే ఈ కువలయాశ్వుడు. కువలయాశ్వునికి 21,000 మందికొడుకు లు పుట్టారు. అందరూ అస్త్రశస్త్రవిద్యలలో ఆరితేరినవారు. మహా బలవంతులు బృహదశ్వుడు కువలయాశ్వునకు రాజ్యము అప్పగించి తపోవనాలకు పోవడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. ఈ విషయం తెలుసుకొని ఉదంకుడు బృహదశ్వుని వద్దకు వచ్చాడు. "రాజా! నీవు అడవులకు పోయి తపస్సుచేస్తే పుణ్యం వస్తుందా? ఇక్కడే ఉండి రాజ్యపాలన చేస్తూ ప్రజలను రక్షించు. అప్పుడు సాధువులైనా మాలాంటి వారికి రక్షణ ఉంటుంది. ఇదికూడా నీ కర్తవ్యమే కదా! పూర్వ కాలంలో మధు కైటభులు అనే రాక్షసులు ఉండేవారు. వారి కుమారుడు ధుంధుండు అనేవాడు ఉన్నాడు. వాడు బ్రహ్మదేవుని మెప్పించి వరాలు పొందాడు. ప్రస్తుతం వాడు మా ఆశ్రమానికి దగ్గరలో ఒక సొరంగంలో నిద్రిస్తున్నాడు. వాడి నిశ్వాసముల వట్ల వచ్చే గాలికి ధూమము, ఇసుక చెలరేగుతూ ఉంది. అందు వల్ల మా ఆశ్రమాలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. కాబట్టి నీవు ఆ దుర్మార్గుడిని సంహరించి మా ఆశ్రమాలకు రక్షణ కల్పించాలి. అదియును

అమరనధ అమర్

పరిపాలించాడు." అని మార్కం డేయుడు ధర్మరాజుకు చెప్పాడు.

మహాభారతము--అరణ్యపర్వము ఎఱ్ఱాప్రగడ ప్రణీత చతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్. ఓం తత్సత్. ఓం తత్సత్.

Editing
C. AMARANATH AMAR
AMR
సవరణ
అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచ మా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

పాండవులలో మధ్యముడు అర్జునుడు. అర్జునుని కుమారుడు అభిమన్యుడు. అభిమన్యుని కుమారుడు పరీక్షిత్తు మహారాజు. ఆ పరీక్షిత్తు మహారాజు కుమారుడే జనమేజయుడు. జనమేజయుడు సర్పయాగం చేసాడు. సమయంలో వేదవ్యాసుని శిష్యుడైన వైశంపాయనుడు, మహా భారత కధను జనమేజయ మహారాజుకు వినిపించాడు. ఆ సమయంలో, రోమ హర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) ఆ మహా భారత కధను శ్రవణం చేసాడు. తను విన్న మహా భారత కధను, శౌనక మహర్షి సత్రయాగం చేసిన సందర్భంలో, శౌనకాది మహా మునులకు చెప్పాడు.

ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు. ధర్మరాజు మార్కండేయ మహర్షిని చూచి "మహర్షీ! నాకు గొప్ప గొప్ప పతివ్రతల కధలను వినవలె నని కోరికగా ఉన్నది. కాబట్టి నాకు ఆ కధలు వినిపించమని కోరుకుంటున్నాను. అదియును కాక, తమ సంతానము నిమిత్తము తల్లి తండ్రులలో ఎవరు ఎక్కువ కష్టపడతారు? తల్లితండ్రుల యెడ పుత్రుని బాధ్యత ఎలాంటిది? తక్కువ జాతిలో పుట్టినవాడు పరమ ధార్మికులు పొందు లోకములను ఎలా పొందగలడు? నాకు వివరించండి అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయ మహర్షి ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పసాగాడు. "ఓ ధర్మజా! తన బిడ్డను నవమాసాలు తల్లి కడుపులో పెట్టుకొని కాపాడుతుంది. తన ప్రాణానికి అపాయం అని తెలిసి కూడా కొడుకును కంటుంది. ఇంక పుత్రుని కొరకు తండ్రి తపములు, యజ్ఞములు,

దానములు, వ్రతములు చేస్తాడు. కాబట్టి పుత్రుని కొరకు తల్లి తండ్రులు ఇరువురు సమంగా కష్టపడతారు. కొడుకు పుట్టిన తరువాత తల్లి తండ్రులు తమ కొడుకు ధర్మ వర్తనుడు కావాలని, తమకు భక్తుడుగా ఉండాలని ఆశిస్తారు. తల్లి తండ్రుల ఆశలను సార్ధకం కావించేవాడే నిజమైన కొడుకు. ఏతల్లితండ్రులు తమ కుమారుడి నడవడిక వలన సంతోషాన్ని పొందుతారో, ఆ తనయుడే కీర్తిని, ధనాన్ని ఆర్జిస్తాడు. ఉత్తమ లోకాలను పొందుతాడు. మరియు తన భర్తకు సేవలు చేయుటయందు నిత్యము ఆసక్తి కలిగి ఉంటుందో ఆ స్త్రీ కి ఎన్నో యజ్ఞములు చేసిన ఫలము లభిస్తుంది. నీకు ఒక్క కధ చెపుతాను వినుము. అతడు పూర్వము కౌశికుడు అనే బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. ధర్మపరుడు. ఎన్నో తపస్సులు చేసాడు. ఒకరోజు అతను ఊరి బయట ఉన్న చెట్టుకింద కూర్చుని వేదాలు వల్లె వేసుకుంటున్నాడు. ఆ స మయంలో ఒక కొంగ అతని మీద రెట్ట వేసింది.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచ మా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆ బ్రాహ్మణుడికి కోపం వచ్చింది. ఆ కొంగ వైపు తీక్షణంగా చూచాడు. ఆ చూపులకు ఆ కొంగ చచ్చిపోయి నేలమీద పడింది. అది చూచి కౌశికుడు చాలా బాధ పడ్డాడు. "అయ్యో! నేను ఎంతటి నిర్దయుడను. నాకు హృదయము లేదు. నావలన ఈ కొంగ చచ్చిపోయింది. నా పాపానికి నిష్కృతి లేదు." అని విలపించాడు. ఇంతలో మధ్యాహ్నము అయింది. సమీప గ్రామానికి బిక్షకు వెళ్లాడు. ఒక ఇంటి ముందు నిలబడి బిక్షాందేహి అని బిక్షను అర్ధించాడు. ఆ ఇంటి ఇల్లాలు అతనికి బిక్ష వెయ్యడానికి ఒక పాత్రను శుద్ధి చేస్తూ ఉంది. ఇంతలో ఆమె భర్త ఆకలితో ఇంటికి వచ్చాడు. ఆమె అతనికి అభ్యంగన స్నానం చేయించింది. భర్తకు అన్నం వడ్డించింది. భర్త తప్తిగా భోజనం చేసేంత వరకూ ఆయన పక్కనే కూర్చుంది. తరువాత ఆయనకు మెత్తటి పక్క వేసి ఆయనను పడుకోబెట్టి ఆయనకు కాళ్లు పిసుకుతూ ఉంది.

ఇంతలో ఆమెకు తన ఇంటికి బిక్షకు వచ్చిన బ్రాహ్మణుడి విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. ఒక పాత్రలో అన్నంపెట్టుకొని బిక్ష వెయ్యడానికి వచ్చింది. ఆమెను చూచి కౌశికుడు కోపించాడు. "ఏమీ! నీవు గర్వంతో బిక్షకు వచ్చిన నన్ను అవమానించావు. నేను వచ్చిన వెంటనే వెళ్లి పొమ్మంటే వెళ్లిపోయెదను కదా. ఇంత సేపు ఎందుకు ఆలస్యం చేసావు? ఎందుకు అవమానించావు?" అని కోపంగా అడిగాడు. "అయ్యా! మీకు బిక్ష తెచ్చునప్పుడు నా భర్త వచ్చాడు. ఆయనకు పరిచర్యలు చేసి వచ్చునప్పటికి ఆలస్యం అయింది. ఇది నా తప్పుగా తలవకండి. కొంచెం ఓర్పు వహించండి." అని వేడుకొంది. "ఏమీ! నీకు బ్రాహ్మణుల కన్నా నీ భర్త అంత ఎక్కువా? లోకవంద్యులమైన మమ్ములను అవమానిస్తావా? సాక్షాత్తు దేవేంద్రుడు కూడా బ్రాహ్మణులను పూజిస్తాడు. కాని నువ్వు గర్వంతో బ్రాహ్మణులను అవమానించావు బ్రాహ్మణులను అవమానిస్తే వారి కోపం ఈ లోకాలనే దహించి వేస్తుంది." అని కోపంతో పలికాడు. కౌశికుడు.

"అయ్యా! దేవతలతో సమానమైన బ్రాహ్మణుల మహిమ నాకు తెలియదా చెప్పండి. ఒక బ్రాహ్మణుడు సముద్ర జలాలను తాగకూడనివి అని శపించలేదా! మరొక బ్రాహ్మణుడు దండకారణ్యం తగుల బెట్టలేదా! మరొక బ్రాహ్మణుడు వాతాపిని జీర్ణం చేసుకోలేదా. కాబట్టి బ్రాహ్మణోత్తముల మహిమలు విని ఉన్నాను. అలాంటి బ్రాహ్మణులను అవమానించి కోరి కోరి కష్టాలు ఎందుకు కొని తెచ్చు కుంటాను. కాని నాపాలిటికి నా భర్త నాకు పరమ దైవము. నేను నా భర్తను త్రికరణ శుద్ధిగా ఆరాధిస్తున్నాను. ఎంత ఆలోచించినా ఇంతకంటే గొప్ప ధర్మం నాకు కనిపించలేదు. బ్రాహ్మణోత్తమా! నీకు కోపం ఎక్కువ అని

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచ మా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

నాకు తెలుసు. నీ కోపానికి ఒక కొంగ చచ్చిపోయింది కదా! ఈ విషయం నా పాతివ్రత్య మహిమతో తెలుసు కున్నాను. కాబట్టి తమరు నామీద కోపించడం మంచిదికాదు. ఎందుకంటే ప్రతి మానవుని హృదయంలో ఇద్దరు ఘోరమైన శత్రువులు నివశిస్తుంటారు. వారే క్రోధము, మోహము. వారిని అణచి వేయక పోతే బ్రాహ్మణులకు గొప్పదనం రాదు కదా. ఎవడైతే ఎప్పుడూ సత్యం పలుకుతుంటాడో, ఎవడైతే అహింసా వ్రతము ఆచరిస్తాడో, ఎవడైతే గురుజనులకు మంచి చేస్తాడో, ఎవడైతే ఇంద్రియములను జయిస్తాడో, ఎవడైతే అందరిని తన వారిగా చూస్తాడో,

ఎవడైతే ధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ కామానికి వశుడు కాకుండా కర్మలను ఆచరిస్తాడో, అట్టి పుణ్యాత్ముడే నిజమైన బ్రాహ్మణుడని సర్వజనులు కీర్తిస్తారు. అట్టి బ్రాహ్మణునకు, మంచి ప్రవర్తన, ఇంద్రియ నిగ్రహము, వేదాధ్యయనము మంచి సంపదలుగా, ధనముగా వర్ధిల్లుతాయి. ఇవే వేదములలో చెప్పబడిన కర్తవ్యములు. ధర్మము అనునది చాలావిధాలుగా ఉంటుంది. చాలా సూక్ష్మముగా ఉంటుంది. నీవు కేవలం స్వాధ్యాయపరుడవు కాని ధర్మసూక్ష్మములు నీకు తెలియవు. కావున వెంటనే మిథిలా నగరానికి వెళ్లు. అక్కడ ఇంద్రియములను జయించినవాడు, ఎప్పుడూ సత్యము పలుకువాడు, మాతా, పితరులను పూజించువాడు, అయిన ధర్మవ్యాధుడు అనే కిరాతుడు ఉన్నాడు. అతని వలన ధర్మసూక్ష్మములను తెలుసుకొనుము. నీ నీ సందేహములన్నియు తీరుతాయి. నేను ఆడుదానిని. నాకు అంత పరిజ్ఞానము లేదు కదా. కాబట్టి ఆడువారు ఎట్టి అపరాధము చేసినను క్షమించవలయును కదా" అని పలికింది.. "అమ్మా! నీ వలన నాకు జ్ఞానోదయము అయినది. నా మనసు ప్రశాంతి పొందినది. నే వెళ్లి వచ్చెదను. నీకు అంతా మేలు జరుగుతుంది" అని మిథిలా నగరానికి బయలుదేరాడు. కౌశికుడు ఆ పతిపత్ర తనను పంపిన సంగతి ఇతనికి ఎలా తెలిసింది. ఆ బ్రాహ్మణుడు మరల ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇద్దరూ ధర్మవ్యాధుని ఇంటికి వెళ్లారు. ధర్మవ్యాధుడు ఆ బ్రాహ్మణునికి అర్ఘ్యపాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. అప్పుడు ఆ బ్రాహ్మణుడు ధర్మవ్యాధుని చూచి, "అయ్యా! మీరు అన్ని ధర్మములు తెలిసిన వారు. ఇలా జీవహింస చేసి జీవించడం న్యాయమా ధర్మమా!" అని అడిగాడు. "అయ్యా! బ్రాహ్మణులకు, తపస్సు, స్వాధ్యాయము, సత్యము, శౌచము, బ్రహ్మచర్యము, పరమ ధర్మములు. అలాగే, క్షత్రియులకు దండనీతి, వైశ్యులకు వ్యవసాయము, పశుపాలన, వ్యాపారము, పరమ ధర్మములు. శూద్రులకు సేవచెయ్యడం పరమ ధర్మము. అలాగే మాకు మృగ మాంసము విక్రయించి జీవించడం ధర్మము. పైగా ఇది మాకు వంశాను గతంగా వచ్చుచున్నది. ఇది మిథిలా రాజ్యము. దేశమునకు రాజైన జనకుడు రాజధర్మమును తప్పనివాడు. ఇక్కడ అందరూ ఎవరి ధర్మం వారు నిర్వర్తించాలి.

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచ మా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

స్వధర్మమును ఆచరించని వాడిని కడకు కన్నకొడుకైనా శిక్షిస్తాడు. కాబట్టి నేను నా ధర్మమును వదలి పెట్టను. కాని ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా! నేను ఈవిధంగా మాంస విక్రయము చేయుచున్ననూ, నేను ఎన్నడూ జీవహింస చేయను. ఇతరులు చంపి తెచ్చిన మాంసమును నేను కొని దానిని మరల అమ్ముతాను. దాని వలన వచ్చిన ధనముతో తృప్తిగా జీవిస్తున్నాను.

నేను ఎప్పుడూ అణకువతో ఉంటాను. గురువులను, వృద్ధులను, అతిధులను, బ్రాహ్మణులను, దేవతలను పూజిస్తాను. సత్యమును, శౌచమును, ఆచరిస్తాను. బంధువులను ఆదరిస్తాను. నా శక్తికొలది దానధర్మాలు చేస్తాను. నాకు ఎవరు అన్నా అసూయ లేదు. దేని మీద కోరికలను పెంచుకోను. ఇతరులలో దోషములను ఎంచను. ఉపవాస నియమములు ఆచరిస్తూ, పరిమిత ఆహారము తీసుకుంటాను. ఏకపత్ని వ్రతుడను. ఆమెతో కేవలం ఋతుకాలములోనే సంభోగిస్తాను. నేను ఎవరి పొగడ్తలకు పొంగిపోను. ఎవరు తిట్టినా కుంగిపోను. దానివలన, నేను హీన కులములో జన్మించినను, నిర్మలంగా ఉంటున్నాను. ఏదో మాట్లాడాలి కాబట్టి ఇవన్ని చెప్పాను కాని నా గురించి నేను పొగుడు కోవడం కాదు. తమరు నా వద్దకు ధర్మము తెలుసుకొనుటకు వచ్చారు. ఆ విశేషాలు వివరిస్తాను అని ఆ ధర్మవ్యాధుడు తన కుల ధర్మము విడువకుండా జీవించడం అన్నింటి లోకి పరమ ధర్మము అని పెద్దలు చెపుతారు. హదయంలో దయ కలిగి ఉండటం గొప్ప లక్షణం. బయట ప్రపంచంలో ఎంతో మంది ఎన్నో భావాలు కలిగి ఉంటారు. అందరి భావాలను మన్నించడం, సహనంతో మెలగాలి. విషయ వాంఛలను, చెడ్డ కోరికలను, విడిచి పెట్టాలి. త్యాగ గుణము అన్నింటి కన్నా గొప్ప గుణము. దానిని ప్రతి వాడూ అలవర్చుకోవాలి. ఎప్పుడూ నిజాన్నే పలకాలి. ఎల్లప్పుడూ మంచివారిని గౌరవించాలి పూజించాలి. కోరికలు అనేవి మనిషికి సహజం. కాని ఆ కోరికలు తీర్చుకొనేటప్పుడు ధర్మం తప్పకుండా వ్యవహరించాలి. మనకు మంచి జరిగినా, చెడ్డ జరిగినా వాటిని సమదృష్టి తో చూడ్డం నేర్చుకోవాలి. మనకు అపకారము చేసిన వారికి ఉపకారం చెయ్యడం అందరూ మెచ్చుకొనే లక్షణము. ఇతరులకు అపకారము చేసేవాడు తన పాపాలలో తనే కాలిపోతాడు. వేరే వాళ్లు ఎవరూ వాడికి కీడు చెయ్యడం అనవసరం. దేవుడు లేడు, వేదములు ప్రమాణములు కావు అని వాదించే నాస్తికులు ధార్మికులు చేసే పనులను ఖండిస్తారు. అలాంటి వారి మాటలు నమ్మి ధర్మము విడిచి పెట్టడం మంచిది కాదు. ఎవరైనా పాపం చేసినపుడు "అయ్యో! పాపం చేసానే, తప్పుచేసానే !" అని పశ్చాత్తాప పడేవాడికి సగం పాపం పోతుంది. ఇంక అలాంటి పాపం చెయ్యను అని నిశ్చయించుకునేవాడికి మిగిలిన పాపంపోతుంది. అసలు మానవుడు చేసే పాపాలన్ని లోభము,

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

క్రోధము వల్ల పుడతాయి. అట్టి లోభాన్ని క్రోధాన్ని జయించిన వాడు పరమ ధార్మికుడు. కొన్ని చెడ్డపనులు పైకి చాలా మంచి పనులమాదిరి కనిపిస్తాయి. నీటితో నిండిన బావుల మీద, ఊబి మీద, దట్టంగా గడ్డి పెరిగి అక్కడ బావి, ఊబి ఉన్నది అని కూడా తెలియదు కదా. కాబట్టి అలాంటి చెడ్డ పనుల చెంతకు కూడా పోకూడదు. ఎప్పుడే శిష్టాచారములనే పాటించాలి." అని ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునకు చెప్పాడు. "శిష్టాచారములు అంటే ఏమిటి" అని కౌశికుడు అడగగా ధర్మవ్యాధుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "దానము, సత్యము, తపము, యజ్ఞము, మంచితనము, కోపం లేకుండా ఉండటం, ఇంద్రియ నిగ్రహము, ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉండటం, వేదాలను చదవడం, దాంభికత్వము లేకుండా ఉండటం, ఎప్పుడూ దైన్యంగా ఉండక పోవడం, నిరాశతో కుంగక పోవడం, అసూయ ను, అహంకారాన్ని ఉండటం, తీర్థయాత్రలు చెయ్యడం, పరిశుభ్రతను పాటించడం, అన్ని భూతముల యందును దయగలిగి ఉండటం, తక్కువగా మాట్లాడటం, అవీ మంచి మాటలు మాట్లాడటం, తనను ఆశ్రయించిన వారిని కాపాడ్డం, ఇవన్ని ధర్మములు, శిష్టాచారములు అని పెద్దలు చెపుతారు. వదిలిపెట్టడం, మంచి ప్రవర్తన కలిగి ఓ మహాత్మా! అసూయను విడిచి పెట్టి, మంచి ప్రవర్తనతో జీవించడం లో ఉన్న హాయి, సంతోషం ఇతర మార్గాలలో జీవించే వారికి లభించదు. కాబట్టి, పైన చెప్పిన శిష్టాచారములను పాటిస్తూ, గురువులను సేవిస్తూ, వేదాధ్యయనం చేస్తూ, మంచి మనసుతో, కామము, క్రోధము అనే మొసళ్లు ఉన్న కోరికలు అనే సముద్రమును, చెదరని ధైర్యము అనే నావమీద దాటవలయును. అట్టివారే ధన్యులు.

మహాత్మా! అహింస అన్ని ధర్మములలోకి ఉత్తమ ధర్మము. అట్టి ధర్మమును సత్యము తో చేర్చి ఆచరింపవలయును. శిష్టాచారాములలో సత్యము గొప్పది. వేద సమ్మతములు, శాస్త్ర సమ్మతములు, శిష్టాచారములు అని ధర్మములు మూడు విధములుగా వర్థిల్లు తుంటాయి. వేదాధ్యయనము చేసిన వాడు, శిష్టాచార మార్గములో ప్రయాణం చేసి, మంచి బుద్ధి అనే మేడను ఎక్కి, మోహము అనే ఊబిలో పడి కొట్టుకుంటున్న ఈ లోకాన్ని చూచి నవ్వుకుంటాడు. మహాత్మా! నేను చేస్తున్నది హింస కాదా అని నన్ను మొదట ప్రశ్నించారు. నేను దానికి తగిన సమాధానం చెప్పాను. కాని ఇది హింస, ఇది అహింస అని చెప్పడం ఎవరి తరమూ కాదు. ఒక ప్రాణి పుట్టడానికి, చావడానికి ఆ ప్రాణి అంతకు ముందు చేసిన కర్మములే కారణం. చంపేవాడు కేవలం నిమిత్తమాత్రుడు. పండ్లు, వేర్లు, ఓషధులు, కాయగూరలు, ఆకు కూరలు, జంతువులు, ప్రాణులకు ఆహారంగా భగవంతుడు ఏర్పరిచాడు. ఇది వేద ప్రమాణము. దానిని మనం కాదనగలమా! శిబి చక్రవర్తి తన మాంసాన్ని కోసి డేగ పావురాయి పూర్వము లో ఉన్న ఇంద్రుడికి, అగ్నికి ఇచ్చాడు కదా! మరి అతనికి పుణ్యం లభించింది కదా! రంతి

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము.
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

దేవుడు అనే రాజు పూర్వము ప్రతి దినము వేలకొద్ది గోవులను వధించి సంతర్పణములు చేసాడు. కదా! అతనికి పుణ్యలోకములు లభించాయి కదా!

మరి వేదాలు చదివిన వారు యజ్ఞ యాగములందు పశువులను వధిస్తారు కదా! కాబట్టి మాంసాహారాన్ని జీవి హింస గా పరిగణించలేము. పితృ కార్యములలో దైవకార్యములలో మాంసాహారాన్ని పెడతారు కదా. మిగిలిన మాంసాహారాన్ని భుజించడం ధర్మం అని ఋషులు చెబుతారు కదా! రైతులు భూమిని నాగలితో దున్నుతున్నప్పుడు, ఎన్నో జీవాలు చచ్చి పోతాయి కదా. మరి అది హింస కాదా! ఇంత ఎందుకు మానవులు నేలమీద నడుచు నప్పుడు వారి కాళ్ల కిందపడి ఎన్నో జీవాలు చచ్చి పోతుంటాయి. మరి అది జీవ హింస అవుతుందా! కాబట్టి, ఇది ఎవరికి వారు ఆలోచించి నిర్ణయించు కోవలసిన విషయము. నీరు, భూమి, ఆకాశము సర్వము ప్రాణులతో నిండి ఉంది. కాబట్టి మనం చేసే ప్రతి కర్మలోనూ హింస తప్పనిసరిగా ఉంటుంది. హింస చెయ్యకుండా జీవనం గడపడం కష్టం. కొంతమంది మాత్రం తాము ఎప్పుడూ హింస చెయ్యమని భ్రమలో ఉంటారు. ముని వత్తిని స్వీకరించి అరణ్యములలో తపస్సు చేసుకుంటూ తాము అహింసా వ్రతాన్ని ఆచరిస్తున్నాము అని చెప్పుకుంటున్న మునులు కూడా ప్రతి రోజూ ఆకులు, కాయలు,ఫలాలు, కంద మూలములు భుజిస్తూ జీవహింస చేస్తున్నారు కదా. ఎందు కంటే ఆకులలో, కాయలలో, మొక్కలలో అన్నింటిలో జీవం ఉన్నదని మనకు తెలుసు కదా! కాబట్టి ఈ లోకంలో జీవ హింస చెయ్యని వాడు ఒక్కడు కూడా లేడు. కాని, తెలిసీ తెలిసీ, కావాలనని జీవ హింస చెయ్యక పోవడమే అహింస అని చెప్పుకోవాలి. ధర్మము చాలా రకాలుగా ఉంటుంది. చాలా సూక్ష్మమైనది. తెలుసుకోడం చాలా కష్టం. కాబట్టి వేదములను, పెద్దలు చెప్పిన మాటలను, వారు ఆచరించే ఆచారముల వలనను మనము ధర్మము తెలుసుకొనవలెను. సత్య వ్రతము చాలాగొప్పది. కాని ఏ ప్రాణికైనా అపకారము జరుగు తున్నప్పుడు దానిని నివారించడానికి ఆడే అబద్ధము. నిజం పలకడం కన్నా గొప్పది. ఏ ప్రాణి కైనా అపకారము కలిగించే సత్యము, అబద్ధము చెప్పడం తో సమానం. ఎవరైనా ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న ప్పుడు వారిని కాపాడడానికి ఆడే అసత్యము, వివాహ సమయము లందును పలికే అసత్యము, సత్యము తో సమానము. ఇలాంటివే ధర్మసూక్ష్మములు.

తన కులమునకు ఉచితమైన మార్గము, మంచిది అయినా, మంచిది కాకపోయినా, కుల వత్తి మానరాదు. ఎందుకంటే కులవత్తి దైవము ఏర్పరిచనది. మనము పూర్వజన్మలో చేసిన కర్మల ఫలితము అనుభవింపక తప్పదు. దానిని తప్పించుకొనడం ఎవరి తరమూ కాదు. ఈ విషయం తెలియని మూఢులు, తమకు కష్టములు వచ్చినపుడు దైవాన్ని దూషిస్తారు. అలాగే మనుజులు తాము చేసే కర్మములకు తామే కర్తలనియు అని తామే చేస్తున్నాము అనియు అనుకుంటూ

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.

పంచమా శ్వాసము.

మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఉంటారు. ఇది అజ్ఞానము. అన్ని పనులకు తానే కర్త అయితే, తాను చేసిన అన్ని కార్యములు ఫలించవలెను కదా. అలా జరగటం లేదు. ఎందు కనగా! చాలామంది నీతి మంతులు, ధర్మనిరతులు, అన్ని కార్యములను దక్షతగా నిర్వహించగలవారు చేసే ఎన్నో కార్యములు కూడా ఒక్కొక్క సారి ఫలించవు. కాని దుష్టులు, క్రూరులు, దుర్మార్గులు చేసే పనులు అన్ని ఫలిస్తుంటాయి.

కొంతమందికి ఏ పనీ చెయ్యకుండానే ధనము, విజయములు వచ్చి పడుతుంటాయి. కాని కొంతమంది ఎంత కష్టపడినా ఫలితం కనిపించదు. అలాగే, కటిక దరిద్రులకు, పేదవారికి, సంతానం వద్దన్నా కలుగుతుంది. కాని మహా ధనవంతులకు కూడా, ఎన్ని వ్రతాలు చేసినా, పూజలు చేసినా, దానధర్మాలు చేసినా సంతానం కలగదు. ఇదంతా ఎందకు ఇలా జరుగుతుంది అంటే పూర్వజన్మ కర్మఫలము వలన జరుగుతుంది అని చెప్పక తప్పదు. అలాగే మనుజులు పూర్వ జన్మ కర్మలకు అధీనులు కాకుండా, తమ ఇష్టం వచ్చినట్టు తాము చెయ్య వచ్చు అనుకుంటే, అట్టి వారు ఎలాంటి రోగాలు, మరణము లేకుంటా శాశ్వతము గా బతక వచ్చుకదా. కాబట్టి మనం పూర్వము చేసిన కర్మలబట్టి ఈ శరీరం ఏర్పడుతుంది. శరీరము చెయ్యవలసిన పనులు కూడా మనము చేసిన కర్మవశమున నిర్ణయింప బడతాయి. ఈ దేహం విడిచి మరణించిన తరువాత జీవుడు మరల తన కర్మ నిర్దేశించిన దేహానికి వెళతాడు. ఇప్పుడు జీవుడు ఎలాంటి వాడో నీకు చెపుతాను. జీవుడు అనఘుడు, సనాతనుడు. ఎప్పటికీ ఉంటాడు. జీవుడికి పాపం అంటదు. మనం చేసుకున్న కర్మలబట్టి జీవుడు శరీరాన్ని పొందు తుంటాడు.

కొంతకాలం ఆ శరీరంలో ఉంటాడు. శరీరం మరణిస్తుంది కాని, శాశ్వతుడు ఐన జీవుడు మరణించడు. ఈ శరీరాన్ని విడిచిన జీవుడు తన చేసిన కర్మలను బట్టి వేరే శరీరాన్ని ధరిస్తాడు. ఆ శరీరంలో సుఖ జీవుడు ఎన్నో దేహ దుఃఖములు అనుభవిస్తాడు. బంధములలో చిక్కుకుంటాడు. ఆ ప్రకారము మహానుభావా! ఇప్పుడు నీకు పుణ్యము, పాపముల వలన కలిగే దేహ బంధములు ఎట్టివి అనే విషయం చెపుతాను. స్థిరమైన పుణ్యము చేసిన వానికి దైవత్వము ప్రాప్తిస్తుంది. కొంత పుణ్యము, కొంత పాపము చేసిన వానికి మనుష్య జన్మ లభిస్తుంది. కేవలం పాపాలు మాత్రమే చేస్తే వాడు జంతవులుగా, క్రిమి కీటకాదులుగా జన్మిస్తాడు. అలా పుట్టుచూ చచ్చుచూ కోరికలు అనే సముద్రంలో కొట్టుకు పోతుంటాడు. ఎన్నటికిని ఒడ్డుకు చేరుకోడు. ఇది తెలిసిన వాడు పాపముల జోలికి పోక, కేవలం పుణ్య కార్యాలు చేస్తూ, మదము, అహంకారము, మాత్సర్యమును వదలిపెట్టి, ధర్మమార్గాన జీవిస్తాడు. ఎల్లప్పుడూ నిర్మలమవుతుంది. ధర్మాన్ని ఆచరించడం వలన మనసు ఈ కోరికలు సుఖాలు ఎందుకు పనికి రావని తెలుసుకుంటాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.

పంచమా శ్వాసము.

మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

తపస్సు, ఇంద్రియ నిగ్రహం, సత్యము నే పలకడం, ఆచరిస్తూ, దైవత్వాన్ని పొందుతాడు. " ఇది అంతా విన్న కౌశికునకు ఒక సందేహం కలిగింది. "అయ్యా! ఇంద్రియములు అనగా ఏవి? వాటిని అదుపు చెయ్యకుంటే ఎలాంటి పాపం కలుగుతుంది. వాటిని అదుపు చేస్తే ఎలాంటి పుణ్యం కలుగు తుంది? వివరించండి!" అని అడిగాడు. అప్పుడు ఆ ధర్మవ్యాధుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "మహాత్మా! మనము బయట ప్రపంచములో తిరుగుతూ విషయములను గ్రహిస్తాము. దానికి మూలము మనస్సు. ఆ మనస్సు ఎప్పుడూ కోరికలతో, కోపముతో నిండి ఉంటుంది. ఆ కోరికలు, కోపమే మన చేత ఈ ఇంద్రియములతో ఎన్నోపనులు చేయిస్తాయి. కోరికలకు, కోపమునకు లోబడిన మానవుడు అంతులేని విషయ వాంఛలతో సతమతమవుతుంటాడు. కోరికల వలన లోభము ఏర్పడు
తుంది.లోభి అయినవాడికి కరుణ అనేది ఉండదు. అట్టివాడు తన కోరికలు తీర్చుకోడానికి ఎక్కువగా పాపములు చేస్తుంటాడు. ఎవరైనా మంచి మాటలు చెప్పినా వినడు. దుర్మార్గుల స్నేహము చేస్తాడు. మనస్సుతో ఆలోచించేదానికి, మాట్లాడే మాటకు, చేసే పనులకు సంబంధం ఉండదు. అలాంటి వాడు ఎప్పుడూ దుఃఖంలోనే మునిగి తేలుతుంటాడు. కాబట్టి మనుజులు విషయ వాంఛలకు లోబడక, కోరికలతో కొట్టుమిట్టాడక, జ్ఞానమార్గమున పోవడం ఉత్తమం.' 'అయ్యా! నువ్వు నన్ను ఇంద్రియముల గురించి, వాటిని ఎలా జయించాలి అని అడిగావు. కాని బ్రహ్మవిద్య గురించి మాలాంటి వారు చెప్ప కూడదు. కాని తమరు బ్రాహ్మణోత్తములు. మీరు కోరినది చెప్పడం నా కర్తవ్యం. కాబట్టి మహాత్మా! పరమ బ్రహ్మ విదులైన బ్రాహ్మణులకు నమస్కరించి, బ్రహ్మవిద్య గురించి తెలిపెదను. సావధాన చిత్తుడవై ఆలకింపుము" అని బ్రహ్మ విద్య గురించి ఇలా చెప్పసాగాడు. "ఆకాశము, గాలి, అగ్ని, నీరు, భూమి ఇవి పంచ భూతములు. ఈ పంచ భూతములకు వరుసగా శబ్దము, స్పర్శ, రూపము, రసము, గంధము, అనే గుణాలు కలిగి ఉన్నాయి.

(ఆకాశము= ఉరుముతుంది. శబ్దం చేస్తుంది. గాలి=స్పర్శతో తెలుసుకుంటాము.
అగ్ని= అగ్నికి రూపం ఉంటుంది.
నీరు=రసాత్మకము. ద్రవరూపంలో ఉంటుంది.
భూమి=వాసన. మట్టి వాసన మనకు తెలిసిందే.
వాన కురవగానే భూమినుండి ఒక విధమైన వాసన సహజంగా వెలువడుతుంది).

ఆకాశమునుండి వరుసగా అన్ని భూతములు ఒకదానినుండి ఒకటి (అనులోమ క్రమంలో) పుడతాయి. మరల ఆ వరుసలోనే ఒకదానిలో ఒకటి (ప్రతిలోమ క్రమంలో) లయమవుతాయి. ఆకాశము నుండి వాయువు, వాయువునుండి అగ్ని, అగ్నినుండి నీరు, నీటినుండి భూమి పుడతాయి. మరల భూమి నీటిలోను, నీరు అగ్నిలోను, అగ్ని వాయువు లోను, వాయువు

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆకాశము లోనూ లయమవుతాయి. మొట్టమొదట కేవలం అనంతాకాశము, ఎల్లలులేని ఆకాశము. అంతా చీకటి. శూన్యము. ఆ ఆకాశము లోనుండి ప్రచండ వాయువు.

ఉధృతమైన గాలి. ఆ గాలిలో ఉన్న ధాతువుల సంయోగంతో నీరు పుడుతుంది. ఆ నీరు ఘనీభవించి మంచుఖండాలు, ధూళి మేఘాలు ఏర్పడతాయి. అవి శిలా రూపం చెంది భూమి. మరల అదే క్రమంలో ప్రళయకాలంలో, అన్ని సముద్రాలు కలిసిపోయి ఈ భూమి అంతా జలమయము అవుతుంది. అనావష్టి, ఎండలు ప్రచండ సూర్యరశ్మి. ఆ ప్రచండాగ్నికి నీరు అంతా ఆవిరి అయి వాయువుగా మారి ఆకాశంలోకి చేరుతుంది. చెవితో వినడం, నాలుకతో రుచి చూడటం, కంటితో చూడటం, ముక్కుతో వాసన చూడటం, స్పర్శతో (చర్మంతో) తెలుసుకోడం, ఇవి పంచేద్రియములు చేసే పనులు. అంటే పంచభూతముల గుణములు ఐన శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాలు ఇంద్రియములకు విషయములు. ఈ పంచేద్రియ ములకు మూలము మనస్సు. ఇది ఆరవది. ఆ పంచేద్రియములు చేసే పనులకు తోడుగా ఇంకో రెండు. అవే బుద్ధి, అహంకారము. మొత్తం ఎనిమిది. సత్త్వ, రజస్సు, తమోగుణములు ప్రతి మనిషిలోనూ ఉంటాయి. పై చెప్పబడిన మహా భూత ప్రపంచము అంతయూ అవ్యక్త ము అనే తత్త్వము లోనుండి సృష్టింపబడి, మరల అవ్యక్తంలోనే లయమవుతుంది.

అవ్యక్తము అనగా వ్యక్తము కానిది. కనపడనిది. కంటికి, వాక్కుకు, మనస్సుకు గోచరము కానిది. కాని ఈ అవ్యక్త తత్త్వము మనకు దైనందిన వ్యవహారాలలో, పంచేంద్రియములు చేయు పనులలో, మన భావనలో, లింగ భేదం కల వివిధ రూపాలలో మనకు గోచరము అవుతూ ఉంటుంది. ఆ ప్రకారంగా మానవులు అవ్యక్తరూపాన్ని చూడగలరు. అసలు అది నిరాకారమైనను, మనము చేసే భావనలో, చేసే పనులలో వివిధ ఆకారాలలో కనపడుతూ ఉంటుంది. ఆ మానవుడు పైన చెప్పిన శబ్ద, స్పర్శ, రస, రూప, గంధాదులకు వశుడై భోగలాలసుడు అవుతున్నాడు. తన ఇష్టం వచ్చినట్టు జీవిస్తున్నాడు. కాని మానవుడు వాటిని అదుపు లో పెట్టుకొని జ్ఞాన సముపార్జన చెయ్యాలి. ఆ జ్ఞానం పొందిన వాడు, అన్ని భూతములలో తనను చూచుకుంటాడు. తనలో అన్ని భూతములను చూచుకుంటాడు. తపస్సు అనగా వేరే ఏమీ కాదు. ఈ విషయ వాంఛలనుండి మనసును జ్ఞానము వైపుకు మళ్లించడం. అదే వైరాగ్యం. అలాంటి తపస్సు చేయు వానికి ఇంక చేయవలసిన పనులు ఏమీ ఉండవు. విషయవాంఛలనుండి

ఇంద్రియములను నివారించిన స్వర్గము. నివారించని ఎడల నరకము కలుగుతుంది. (ఇక్కడ ఒక వేదవాక్యం ఉదహరిస్తున్నాను. నమోక్షో నభసః | నపాతాళే న భూతలే | సర్వాశాసంక్షయే చేతః | క్షయో మోక్ష ఇతీర్యతే || (అధర్వవేదం) అనగా మోక్షం అనేది

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆకాశంలో గాని, పాతాళంలో కాని, ఎక్కడో మీద లేదు. కోరికలతో సతమతమయ్యే లేదు. భూమి మనసును, అదుపులో పెట్టుకోవడమే మోక్ష. అత్యాశ కు పోకుండా, ఉన్న దానితో తృప్తి పడటం నిజమైన స్వర్గం. అలాకాకుండా, లోకంలో ఉన్న అన్నింటికి అర్రులు చాస్తూ, వాటిని పొందడానికి కాని పనులు చేస్తూ, పాపాలు చేస్తూ, మనసును దుఃఖ పెడితే అదే నిజమైన రకం.

దేహ ము అనేది ఒక రధము అనుకుంటే దానికి ఇంద్రియములు గుర్రములు, ఆత్మ సారధి. మనకు ఉన్న ధైర్యము పగ్గములు. మానవుడు మనస్సును నిగ్రహించి ధైర్యమనే పగ్గములను గట్టిగా పట్టుకొని, ఇంద్రియములు అనే అశ్వములను అదుపు చేస్తూ, వేగంగా పోకుండా, క్షేమమైన మార్గాన ఈ దేహము అనే రధాన్ని నిడిపిస్తాడో వాడే నిజమైన ధీరుడు. మనము అనుదినము బయట ప్రపంచంలో తిరుగుతుంటాము. మన ఇంద్రియములు పోయిన చోటికి మనస్సుకూడా పోతూ ఉంటుంది. అది సహజము. మనము ఇంద్రియములను అదుపు చేయకున్న సుడిగాలికి సముద్రంలో పడవ కొట్టుకున్నట్టు మానవుని బుద్ధి చెడిపోతుంది. కాబట్టి ఇంద్రియములను అదుపులో ఉంచుకున్నవాడే. జ్ఞాని, వాడే నిజమైన ధ్యానసమాధి లో ఉంటాడు.

ఇంక త్రిగుణముల గురించి వివరిస్తాను. గుణములు మూడు. సత్వ, రజస్తమోగుణములు. అందులో తమో గుణము అతి నీచమైనది. నిందార్హము. సత్వ గుణము ఉత్తమమైనది. జ్ఞానంతో కూడినది. జ్ఞాన సముపార్జనకు తగినది. ఇంక రజోగుణము పైరెండు గుణాల కలయిక. సుఖంగా లేని ఆకారం, అతి నిద్ర, ఎప్పుడూ దీనంగా ఉండటం, అతిగా కోరికలు, వాటి మీద భ్రాంతి, సహనం లేక పోవడం ఇవీ తమో గుణ లక్షణములు.

ఎక్కువగా మమకారము, అన్నీ కావాలనే కోరిక, లోభము, జడత్వము (తన పనులు కూడా తాను చేసుకోకుండా ఇతరులతో చేయించుకోవడం), అహంకారము, ఇవన్ని రాజస గుణాలు. ధైర్యము, శాంతి, కరుణ, దయ, సంతోషము, విద్యల యందు ఆసక్తి, ఇవన్ని సాత్విక గుణాలు. సాత్వికుడు అయిన మనుజుడు, జ్ఞానాన్ని సంపాదిస్తాడు, ఈలోకంలో కనపడేవి అన్ని శాశ్వతములు కావు అని తెలుసుకుంటాడు. కోరికలను విడిచి పెడతాడు. సుఖదుఃఖాలకు అతీతంగా ఉంటాడు. అహంకారాన్ని అణిచి వేస్తాడు. ఇంద్రియాలను నిగ్రహిస్తాడు. అతడికి ఉత్తమ శాంతి లభిస్తుంది. సత్తగుణములు కలిగినవాడు జన్మతః శూద్రుడైనా, తరువాతి జన్మలో వైశ్యునిగా జన్మించి, తరువాతి జన్మములలో క్షత్రియుడుగా బ్రాహ్మణుడిగా పుట్టి, కడకు కైవల్యం పొందుతాడు." అని ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో చెప్పాడు.

అప్పుడు కౌశికుడు "అయ్యా! ఈ శరీరంలో అగ్ని ఎలా పుడుతుంది. ఈ శరీరంలో ఉండే వాయువులు ఎక్కడెక్కడ ఉంటాయి? దయచేసి వివరించండి" అని అడిగాడు.

అప్పుడు ధర్మవ్యాధుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. మన శరీరంలో ఆత్మ అనే అగ్ని శిరస్సు వరకు వ్యాపించి ఉంటుంది. దానికి ఆధారము నాభి. అంటే ఆత్మాగ్ని నాభి నుండి శిరస్సువరకు

అమరనధ అమర్

వ్యాపించి ఉంటుంది. మనలో ప్రాణ వాయువ ఈ అగ్ని లో సంచరిస్తుంటాడు. ఆ ప్రాణ వాయువే సకల భూతములకు ఆధారము. ప్రాణ వాయువు, అపాన వాయువు రెండూ కలిసి ఈ ప్రాణాగ్నిని జ్వలింప చేస్తూ ఉంటారు. మానవుడిలో, అపానము పొత్తికడుపు, గుదము మధ్యలో ప్రాణాగ్ని తో కూడి ఉంటుంది. ఆ అపానమే మల మూత్రవిసర్జనకు ఆధారము. ఉదానము అనే వాయువు కంఠంలో ఉంటుంది. ఆ వాయువు మన కర్మబలాన్ని నియంత్రిస్తుంది.

వ్యానము అనే వాయువు, మన శరీరంలో ఉన్న ఒక అవయవం మరొక అవయవం కలిసే అన్ని చోట్ల సంచరిస్తూ ఉంటుంది. పైన చెప్పి ప్రాణ అపాన వాయువులు ఆశ్రయించి ఉన్న అగ్నిని ఆధారం చేసుకొని సమాన వాయువు, మనం తిన్న ఆహారాన్ని జీర్ణం చేసి, దానిని రక్తంలో కలుపుతుంది. ఆ వాయువు నాభి దగ్గర ఉంటుంది. అదే మనలో ఉన్న సకల ధాతువులను పోషిస్తుంది. ఈ పంచప్రాణములను గురించి ఆత్మాగ్నిని గూర్చి యోగులు మాత్రమే తెలుసుకొన గలరు. ఆ యోగులు నిరంతర అభ్యాసము వలన తమ ఆత్మను మూర్ధ్వతలమున నిల్పుకొంటారు. పైన చెప్పిన ప్రాణ అపాన సమాన వాయువులలో చరించు చున్న అగ్ని సకల దేహముల యందును జీవాత్మగా వెలుగుతున్నాడు. జీవాత్మ, నీటిలో ఉన్న తామరాకు మాదిరి, మన దేహంలో ఉన్నప్పటికి, నిర్లిప్తంగా ఉంటాడు. ఆ జీవాత్మయే ఈ దేహాన్ని విడిచి నపుడు పరమాత్మ. ఎలాంటి కదలికలు లేకుండా అచేతనంగా ఉన్న ఈ శరీరాన్ని, ఆ పరమాత్మయే, జీవాత్మ చైతన్యవంతం చేస్తాడు. ఆ పరమాత్మయే ఈ లోకాలకు సృష్టికర్త. మనం చూచే అన్ని జీవులలో ఉన్న జీవాత్మను, బుద్ధిమంతులు, తమ బుద్ధి కుశలత చేత, పరమాత్మగా తెలుసుకుంటారు.

ఓ మహాత్మా! ఇప్పుడు మీకు బ్రహ్మవిద్యా ప్రభావము ఆచరణలో ఎలా సాధ్యమో ఆ రహస్యం చెబుతాను. తెలివిగల బుద్ధిమంతుడు శుభము, అశుభము లందు అసలు ప్రవేశించడు. రెండింటి పట్ల ఆసక్తి చూపించడు. క్రమ క్రమంగా, సుఖదుఃఖములు, రాగద్వేషములు, శీతోష్ణములు మొదలగు ద్వంద్వములు అన్నింటి పట్ల అతీతుడు ఉంటాడు. అలాంటి పుణ్యాత్ముడు ప్రతిదినము నియమం ప్రకారం భుజిస్తాడు. ఇంద్రియాలను జయిస్తాడు. యోగసాధన చేస్తాడు. తన ఆత్మలో పరమాత్మను దర్శిస్తాడు. ఎలాంటి గాలి లేని చోట నిశ్చలంగా ఉన్న దీపం మాదిరి ప్రకాశిస్తాడు. అమరత్వం పొందుతాడు. కాబట్టి ఓ మహాత్మా! ఎల్లప్పుడును, కామమును, క్రోధమును విడిచి పెట్టాలి. ఇది అత్యంత క్షేమకరము. అను నిత్యం మనం కర్మలను చేస్తూ ఉండాలి. కాని ఆ కర్మల వలన కలిగే ఫలితముల పట్ల ఆసక్తి ఉండకూడదు. కర్మఫలత్యాగం చెయ్యాలి. తాను చేసే పనులలోనే ఎల్లప్పుడూ ఆసక్తి కలిగి ఉండకూడదు. జ్ఞాని అయినవాడు కర్మలను చేస్తాడు. ఫలితం ఆశించడు. అదే ఉత్తమమార్గం. ఇంకొకమాట. మన జీవితాలు అశాశ్వతాలు. అస్థిరములు. అందువల్ల ఎవ్వరికి అపకారం చెయ్యకూడదు. అందరితోనూ మైత్రి కలిగి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఉండాలి. అందరి ఎడల జాలి, దయ కలిగి ఉండాలి. ఉన్నదానితో తృప్తి చెందాలి. ఇతరుల సొమ్ముకు ఆశించ కూడదు. ఇంద్రియ నిగ్రహం సాధించాలి. అలాంటి వాడు పరమ సుఖాన్ని పొందుతాడు. మహాత్మా నీవు అడిగినవి అన్ని చెప్పాను. ఇంకా ఏమి వినవలెనని ఉన్నది" అని వినయంగా అడిగాడు ధర్మవ్యాధుడు. "ఓ మహాత్మా! నీవలన అన్ని విషయములు తెలుసుకొన్నాను. ప్రబుద్ధుడు నయ్యాను. నీవు సర్వజ్ఞుడవు అని తెలుసుకున్నాను" అని కాశికుడు పలికాడు.

ఓ కౌశిక మహర్షి! నీవు నన్ను సర్వజ్ఞుడవు అని అన్నావు. నాకు ఈ సర్వజ్ఞత కలగడానికి మూలమైన ధర్మం ఒకటి ఉన్నది. దానిని నీకు తెలుపుతాను" అని తన ఇంటిలోనికి తీసుకొని వెళ్లాడు. లోపల ఒక సుఖాసనం మీద అతని తల్లి తండ్రి కూర్చుని ఉన్నారు. ధర్మవ్యాధుడు వారికి నమస్కరించాడు. వారిని కుశలం అడిగాడు. అప్పుడు ఆ తల్లి తండ్రులు ధర్మవ్యాధునితో కుమారా! నీ వంటి కుమారుడు ఉండగా మాకు ఏమి కొదువ చెప్పు. నీవు ఆచరించు ధర్మము ఎల్లప్పుడూ నీకు తోడుగా ఉంటుంది. నీకు ఆయువు, ఆరోగ్యము ప్రసాదిస్తాయి. నీ వలన మన వంశం పవిత్రమయింది. నీవు మనుష్య జన్మ ఏల ధరించావో కాని, నీవు దేవతా మూర్తివి. ఇందులో సందేహము లేదు. త్రికరణ శుద్ధిగా తల్లితండ్రులను సేవిస్తున్న నీవు ఆ పరశురాముడి కన్నా ముందుంటావు." అని పలికారు. అప్పుడు ఆ ధర్మవ్యాధుడు కౌశికుని చూపి "తండ్రీ! ఈయన మనలను చూడటానికి ఇక్కడకు వచ్చాడు. "" వారు కూడా కౌశికుని కుశలం అడిగారు. CC అప్పుడు ధర్మవ్యాధుడు కౌశికునితో ఇలా అన్నాడు. మహాత్మా! వీరు నా జననీ జనకులు. నేను వీరికి సేవ చేయడం వల్ల నాకు ఇంతటి జ్ఞానం సంప్రాప్తించింది. అందరూ అన్ని దేవుళ్లను పూజిస్తారు. కాని నాకు వేరే దేవుళ్లు తెలియదు. నా తల్లితండ్రులే నా పాలిట దేవుళ్లు. నేను ప్రతిరోజూ వీరికి వీరికి ఫలములు, ఆహారము వస్త్రములు ఇచ్చి సేవించుకుంటాను. నేను నా భార్య బిడ్డలతో వీరికి సేవలు చేస్తుంటాను. నాకు వేదములు, యజ్ఞములు, క్రతువులు అన్ని వీరే అని భావిస్తాను. తల్లి, తండ్రి, గురువు, అగ్ని, ఆత్మ ఈ ఐదుగురిని ఎవరు పూజిస్తారో వారే ఈ భూమిలో ధర్మాత్ములు. అయ్యా! ఆ పతివ్రత పంపగా మీరు ధర్మజ్ఞానము కొరకు వద్దకు వచ్చినారు. ఆ పతివ్రత అనుగ్రహమున నేను మీకు నాకు తెలిసినంత వరకు చెప్పినాను.

కాని నీవు అంటే నాకు ఇష్టం కలగటం లేదు. దానికి ఒక కారణం ఉన్నది. నీ తల్లితండ్రులు వృద్ధులు. వారికి నువ్వు తప్ప వేరే దిక్కు లేదు. కాని నీవు వారిని వదలి పెట్టి వేదాధ్యయనము కొరకు వచ్చినావు. వచ్చునపుడు వారి అనుమతి తీసుకొనలేదు. నీవు వేదములు శాస్త్రములు చదివి జ్ఞానమును ఆర్జించావు కాని నీ తల్లితండ్రుల ఎడల చాలా క్రూరంగా ప్రవర్తించావు. అది నాకు నచ్చలేదు. నీకోసం నీ తల్లితండ్రులు రోదించి రోదించి గ్రుడ్డివారయ్యారు. ఆసంగతి నీకు తెలియదా! ఇంక నన్నా నీవు వారి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

వద్దకు వెళ్లి వారి యొక్క శోకమును చల్లారుము. నీవు చదువుకున్న చదువు గాని, నీవు ఆర్జించిన పుణ్యము గాని, వాటి కోసం నీవు పడే శ్రమ గాని, తల్లితండ్రుల సేవ చేయక పోవడం వలన నిష్ఫలములౌతాయి. కాబట్టి నేను చెప్పిన విధంగా చెయ్యి. నీకు మేలు చేకూరుతుంది." అని ధర్మవ్యాధుడు చెప్పాడు. "మహాత్మా! నీవు చెప్పిన మాటలు అన్నియు విన్నాను. నీవు చెప్పిన ప్రకారము చేస్తాను. నా తల్లితండ్రులకు సేవ చేస్తాను. నా భాగ్య వశమున నాకు నీతోటి స్నేహం కలిగింది. నా మనస్సు చాలా ఆహ్లాదంగా ఉన్నది. నేను చేసిన పాపం వలన కలిగే దుర్గతిని మొయ్యకుండా నన్ను నీవు నీ బోధనలతో పునీతుని గావించినావు. నీవు నా పాలిట దైవసమానుడవు. ఈ భూమిలో అందరికి ధర్మమార్గము లభించదు. పదివేలలో ఒకడు మాత్రం ధర్మమార్గాన చరిస్తాడు అన్నది కూడా సందేహమే. నీమాదిరి ధర్మ మార్గమును అనుసరించిన బుద్ధిమంతుడు వేరు ఎవ్వరునూ లేరు. నేను నిన్ను ఒక శూద్రునిగా తలచడం లేదు. నీగురించి వింటుంటే చాలా అద్భుతంగా ఉంది. నీవు భూత భవిష్యత్ వర్తమానములను ఎరిగిన వాడవు. నీవు ఏ కారణం చేత ఈ శూద్ర జన్మ ఎత్తినావో చెప్పుము." ధర్మవ్యాధుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

మహాత్మా! నీవు అడిగినది చెప్పడం నా ధర్మం కదా! నేను పూర్వ జన్మలో ఒక బ్రాహ్మణుడను. వేద వేదాంగములను చదువుకున్నాను. నాకు ఒక రాజకుమారునితో స్నేహం కలిగింది. ఆ కారణంగా విలువిద్య కూడా నేర్చుకున్నాను. ఒక రోజు ఆ రాజకుమారునితో కూడా వేటకు వెళ్లాను. ఎన్నో జంతువులను చంపాను. నేను విడిచిన బాణము ఒకటి పొదలమాటున, గడ్డిచాటున ఉన్న ఒక మునీశ్వరునికి తగిలింది. ఆయన బాధతో నేలమీద పడ్డాడు. నేను ఆ మునీశ్వరుని వద్దకు వెళ్లాను. బాధతో ఆ నేలమీద దొర్లుచున్న ఆ మునీశ్వరుని తో అనునయ వాక్యాలు పలికాను. దానికి ఆ ముని నీవు పుట్టినది బ్రాహ్మణ కులంలో కాని శూద్రులకు అనువైన కర్మలను చేసావు. కాబట్టి నీవు వ్యాధుడిగా జన్మించుము." అని శపించాడు. మృగములను చంపు "అయ్యా! నేను ఎరుగక తప్పుచేసాను. నన్ను క్షమించ వచ్చును గదా! నన్ను హీనజన్మునిగా పుట్టమని శపించవలదు." అని ప్రార్థించాను.

అప్పుడు ఆ మునికి నా మీద దయకలిగి "నా శాపానికి తిరుగు లేదు కాని నీవు వ్యాధుడిగా జన్మించినప్పటికీ, ధర్మసూక్ష్మాలు తెలిసిన వాడివి కాగలవు. నీ తల్లి తండ్రులకు సేవ చేస్తూ తరించు. నీవు తల్లి తండ్రులకు సేవచెయ్యడం వలన నీకు పూర్వజన్మ స్ఫురణ ఉంటుంది. తదుపరి జన్మలో మరల బ్రాహ్మణ జన్మ కలుగుతుంది." అని చెప్పాడు. అప్పుడు నేను ఆ ముని దేహమునుండి బాణమును బయటకు లాగాను. ఆయనను ఆశ్రమానికి చేర్చాను. ఆయన గాయానికి మందు వేసాను. ఆయనకు ప్రాణాపాయము తప్పింది గాని

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.

అరణ్య పర్వము.

పంచమా శ్వాసము.

మొదటి భాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

నాకు ఈ వ్యాధుని జన్మ సంప్రాప్తించింది." అని చెప్పాడు "అయ్యా! నీవు వ్యాధుని జన్మ ఎత్తిననూ, నీవు బ్రాహ్మణుని వలే ప్రవర్తిస్తున్నావు. ఇది వింతగా నున్నది. నీవు నిజంగా బ్రాహ్మణుడివే. ఎందుకంటే పుట్టుకతో బ్రాహ్మణుడయ్యును, అతని చేసే పాపపు పనులవలన, అతను శూద్రుని కంటే నీచుడు అవుతాడు. కాని సత్యము, శౌచము, ధర్మము అనుసరించువాడు, జన్మతః శూద్రుడయ్యును, సద్బ్రాహ్మణునితో సమానము అని పెద్దలు చెప్పారు కదా. కాబట్టి ఓమహాత్మా! నీవు చేసిన కర్మవలన వ్యాధుని జన్మ ఎత్తవలసి వచ్చినదని బాధపడవలదు.

మనము చేసే మంచి కర్మల వలన, చెడు కర్మల వలన, మనకు మేలు కీడు కలుగుతుంటాయి. ఆ ప్రకారంగా కలిగే సుఖదుఃఖములను ప్రాజ్ఞులు సమానంగా చూస్తారు. వాటిని మంచి పనులు చేసి పోగొట్టుకుంటారు. మనకు ప్రియమైనవి దూరం కావటం, అప్రియమైనవి దగ్గర కావడం సర్వసాధారణం. మూఢులు తమకు అప్రియములు కలిగినపుడు తీవ్రంగా చింతిస్తూ ఉంటారు. దాని వలన హదయ తాపం తగ్గకపోగా ఎక్కువ అవుతుంది. కావున ధీరులు ఎన్ని దుఃఖములు వచ్చినను దుఃఖించరు. అలాగుననే ఎన్ని సుఖములు వచ్చినను పొంగిపోరు. జరిగిన దానికి జరుగబోవు దానికి ఎన్నటికి దుఃఖించ కూడదు. ఎల్లప్పుడూ సంతోషంగా ఉండాలి. దుఃఖం వలన మనిషి తన ప్రకాశాన్ని కోల్పోతాడు. దుఃఖమువలన తనకు మంచి కలిగించే పనులు కూడా చెయ్యలేడు (విచక్షణ కోల్పోతాడు). కాబట్టి దుఃఖము కలిగినపుడు కుంగిపోక, ఆ దుఃఖాలను తొలగించుకొనే ప్రయత్నములను చేయువానికి అని శుభములు క లుగుతాయి. కాబట్టి ఓ వ్యాధుడా! అన్నిభూతములయందు సమత్వము కలిగి ధీరుడవై ఉండుము " అని కౌశికుడు అనునయ వాక్యాలు పలికాడు. మహానుభావా! తమరుచెప్పినట్టే నేను దుఃఖమును వదలిపెట్టినాను. భవిష్యత్తులో మంచి జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను." అని అన్నాడు ఆ వ్యాధుడు. మహానుభావా! నీవు పుణ్య మూర్తివి. నీవు నీ జీవితమును ధర్మబద్ధంగా తీర్చి దిద్దుకొనుము. నీకు సదా శుభం కలుగుతుంది. నిన్ను కలుసుకొనడం చేత నా జన్మ ధన్యమయినది. ఎన్నో ధర్మములను తెలుసుకున్నాను. ఇంక నాకు సెలవు ప్రసాదించిన నేను పోయి వచ్చెదను" అని అన్నాడు. ఆ ప్రకారం ఆ వ్యాధుని వద్ద సెలవు తీసుకొనిన తరువాత కౌశికుడు వెంటనే తన తల్లి తండ్రులవద్దకు వెళ్లి వారికి సేవలు చేసి తరించాడు.

కాబట్టి ఓ ధర్మరాజా! నీవు అడిగిన ప్రకారము పతివ్రతా మహాత్మ్యము, మాతా పితల శిశ్రూష విశేషము, హీనకులములో పుట్టినవాడు ఏ ప్రకారము ధర్మవిదుడు ఐనది చెప్పినాను కదా" అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుకు వివరించాడు.

(మహా భారతము - అరణ్య పర్వము - పంచమాశ్వాసము - మొదటి భాగము సంపూర్ణము.)

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

"ఓమార్కండేయ మహర్షి! నీ దయవలన అని విషయములను తెలుసు కున్నాను. పూర్వము అగ్నిదేవుడు గొప్ప తపస్సు చేసాడట. ఎందుకు చేసాడు? అంగిరసుడు ఏ ప్రకారము అగ్ని గా మారాడు. అగ్నులు ఎన్ని విధములు?. వీటి గురించి వివరించండి." అని అడిగాడు. మార్కండేయ మహర్షి ఇలా చెప్పసాగాడు. "అగ్ని దేవుడు హవ్యవాహనుడు. అనగా యజ్ఞములు యాగములు చేయునపుడు అందులో హోమద్రవ్యాలను వేస్తారు. ఆ హవిస్సులను, అగ్ని దేవుడు మోసుకొని పోయి అందరు దేవతలకు అందిస్తాడు. ప్రతి సారి హవిస్సులను తీసుకొనిపోయి దేవతలకు ఇవ్వడంతో విసుగు చెందాడు అగ్ని. హవిస్సులను తీసుకు పోవడానికి ఇష్టపడక, అడవికి పోయి తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. దేహం అంతా కృశించి పోయింది.

ఇదేమిటి నేను నా విధులను మరచి ఈవిధంగా అడవికి వచ్చి తపస్సు చేసుకుంటున్నాను. అగ్ని లేకపోతే లోకం ఏమవుతుంది! స్థంభించి పోతుందా! ఒక వేళ అలా స్తంభించి పోయిన బ్రహ్మ దేవుడు మరొకరిని నా పదవిలో నియమించాడా! అపుడు నా పరిస్థితి ఏమిటి? నేను ఇచ్చట ఉండరాదు. వెంటనే పోవలయును" అని తపము చాలించి తన స్వస్థలమునకు వెళ్లుచుండగా, అప్పటికే బ్రహ్మదేవుడు తన పదవిలో నియమించిన అంగిరసుడు అనే అగ్ని మూడు లోకములలో అగ్ని కార్యములు నిర్వర్తించడం చూచాడు. భయ పడ్డాడు. వెనక్కు తిరిగి వెళ్ల బోతుంటే అంగిరసుడు అతనిని చూచి " ఓ అగ్ని దేవా! నీవు పాప రహితుడవు. ముల్లోకముల చీకట్లు పోగొట్టేవాడివి. నిన్ను బ్రహ్మ మొదట అగ్ని దేవునిగా నియమించాడు. కాబట్టి ఎలాంటి సంశయము లేకుండా నీ పదవిని నీవు తీసుకొనుము. నేను మనస్ఫూర్తిగా చెబుతున్నాను. నేను ఈ పదవిలో ఉండలేను." అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు అగ్ని "అయ్యా! నా కీర్తి లోకాలలో నిస్తేజమై పోయింది. ప్రస్తుతము నీవు ముల్లోకాలలో పూజలందుకుంటున్నావు. కాబట్టి ఈ అగ్ని పదవి నీది. నాకు పనికిరాదు. నీవు చెపుతున్నావు కాబట్టి నీవు ప్రధమ అగ్ని గా మొదటి స్థానంలో ఉండు. నేను రెండవ స్థానంలో ప్రాజపత్య అగ్ని గా ఉండేదను." అని చెప్పాడు.

దానికి అంగిరసుడు ఓ దేవా! నీవు అట్లు నన్ను ఆజ్ఞాపించవలదు. ప్రధమ అగ్ని పదవి నీదే. నీవే తీసుకొనుము. నన్ను నీ మొదటి కుమారునిగా ఆదరిం పుము" అని ప్రార్థించాడు. అగ్ని దేవుడు దానికి ఒప్పుకున్నాడు. ఈ ప్రకారంగా అంగిరసుడు అగ్ని దేవునికి కుమారునిగా, రెండవ అగ్నిగా ప్రకాశించాడు. అంగిరసునకు శివ అనే భార్య వలన బృహత్కీర్తి, బృహజ్జ్యోతి, బృ హహ్మ, బృహన్మనసుడు, బృహన్మంత్రుడు, బృహద్భానుడు, బృ హస్పతి అనే ఏడుగురు కుమారులు, భానుమతి, రాగ, సినీవాలి, కుహువు, నర్చిష్మతి, మహిష్మతి, మహామతి అను ఏడుగురు కుమార్తెలు కలిగారు. అంగిరసుని కుమారుడు బహస్పతికి శంయుడు జన్మించాడు. యాగములు చేయునపుడు నేతి హవిస్సును ఆయనకే అర్పించేవారు. ఆ

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

శంయునకు భార్య సత్య. వారికి భరద్వాజుడు, భరతుడు అనే కుమారులు పుట్టారు. భరతునకు భారతుడు అనే కొడుకు, భారతి అనే కూతురు పుట్టారు. భారద్వాజునకు వీరుడు పుట్టాడు. ఆ వీరునకు భానుడు అనే కొడుకు పుట్టాడు. భానుడికి నిశ్చ్యవనుడు జన్మించాడు. నిశ్చ్యవనుడికి నిష్కృతి అనే కుమారుడు పుట్టాడు. నిష్కృతి అనే అగ్నిని ఆరాధించేవారికి అన్ని పాపాలు పోతాయి. అందుకే అతనికి ఆ పేరు వచ్చింది. ఆ నిష్కృతికి రుజస్కరుడు పుట్టాడు. రుజస్కరునికి క్రోధుడు జన్మించాడు. ఆ క్రోధునకు రసుడు, రసునకు స్వాహా అనే పుత్రిక, కాముడు అనే కొడుకు పుట్టారు. కాముడికి అమోఘుడు, అమోఘునకు సుక్తుడు అనే కొడుకు పుట్టాడు. కాశ్యపుడు, వాసిష్ఠుడు, ప్రాణుడు, అంగిరసుడు, చ్యవనుడు అనే ఐదుగురు తమకు మంచి తేజోవంతుడైన కొడుకు పుట్టాలని తపస్సుచేస్తున్నారు. వారికి ఒక కొడుకు జన్మించాడు. అతడు తల నిప్పు రంగు లో ఉంది. చేతులు సూర్యుని మాదిరి ఉన్నాయి. కళ్లు బంగారు రంగులో ఉన్నాయి. శరీరం మాత్రం నల్లగా ఉంది. మంచి బలంగా ఉన్నాడు. ఐదుగురు తండ్రులకు పుట్టిన వాడు కాబట్టి అతడు పాంచజన్యుడు అయ్యాడు. అతను పదివేల ఏళ్లు తపస్సుచేసాడు. అతడి శిరస్సు నుండి బృహద్రథంతరులు అను వారు, ముఖము నుండి హరి, నాభి నుండి శివుడు, బలము నుండి ఇంద్రుడు, ప్రాణముల నుండి వాయువు, అగ్ని, భుజముల నుండి, దంతముల నుండి ప్రపంచము లోని అన్ని భూతములు సృష్టింప బడ్డాయి.

తప్పుడు అనే అగ్ని నిరంతరము తపస్సు చేసి, పదునైదు మంది పుత్రులను కన్నాడు. కాని వారు అందరూ కపట వృత్తిలో నిపుణులు అయ్యారు. ఆ పదునైదు మంది భీముడు, భీమబలుడు, అతిబలుడు -- సుభీముడు, అతిభీముడు, అను వారలు ఒక పక్క, సుమిత్రుడు, మిత్రవంతుడు, మిత్రజ్ఞుడు, మిత్రవర్ధనుడు, మిత్రధర్ముడు అను వారలు ఒక పక్క, సురప్రవీరుడు, వీరుడు, సువేషుండు, సువర్చసుడు, సురహంత అను వారలు ఒక పక్క చేరి, యజ్ఞఫలములు అపహరించు చుండేవారు. వారుచేయు పనులకు తరచు అగ్నికి శాంతి చేయవలసి వచ్చేది. బ్రాహ్మణులు వారిని తమ మంత్రశక్తులతో భయపెట్టి యజ్ఞశాలకు చేరనిచ్చేవారు కాదు. ఆ తపునకు పైన చెప్పిన 15 మంది కాక, ఇంకా ఐదుగురు పుత్రులు కలిగారు. వారిలో మొదటి వాడైన వైశ్వానరుడు బ్రాహ్మణులచేత చాతుర్మాస్య వ్రతములలో పూజింపబడేవాడు. రెండవ వాడు విశ్వపతి. అతను జగత్తుకు ప్రభువు. మూడవ వాడు విశ్వకుడు. నాల్గవవాడు విశ్వభుక్కు. అతను భూతములు తిను ఆహారమును జీర్ణము చేసేవాడు. ఐదవ వాడు గోపతి. అతడు సమస్త ధర్మక్రియలకు కారణభూతుడు.

భానుడు అనే అగ్నికి ఆరుగురు కుమారులు, నిశ అనే కుమార్తె కలిగారు. పురంధరుడు అనే అగ్నికి మనువు అనే కుమారుడు కలిగాడు. అతను నిశ ను పెళ్లి చేసుకున్నాడు. ఆ మనువుకే ప్రాజాపత్యుడు అనే పేరుకూడా ఉంది. ఆ విధంగా పలురకాల

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

అగ్నులు సకల ధర్మ క్రియలకు కారణములు అయినవి. ఆపుడు అనే అగ్నికి ముదిత అనే కన్యకు "అగ్ని" జన్మించాడు. మూడు లోకాలలో జరిగే అన్ని వ్యవహహారాలను ఆ నిర్వహిస్తున్నాడు. యజ్ఞయాగాలలో సమర్పించే హవిస్సులను దేవతలకు చేరవేస్తుంటాడు. కార్యభారంతో అలసిపోయాడు అగ్ని. అధర్వుడు అనే వాడితో అగ్ని ఇలా చెప్పుకున్నాడు. ఓ అధర్వా! ఆ యజ్ఞయాగాదులలో సమర్పించే హవిస్సులను నిరంతరం దేవతలకు చేరవేస్తూ నేను అలసిపోయాను. కాబట్టి ఇక మీదట నువ్వు ఈకార్యక్రమాన్ని నిర్వహించు" అని తన కార్యనిర్వహణను అధర్వునికి అప్పగించి అగ్ని సముద్రంలో దాక్కున్నాడు. దేవతలందరూ అగ్ని ఎక్కడ ఉన్నాడో తెలియక వెదకసాగారు. ఇంతలో సముద్రంలో ఉన్న చేపలు అగ్ని దేవుడు సముద్రంలో దాక్కుని

ఉన్నాడని దేవతలకు సమాచారం అదించాయి. దానికి అగ్నిదేవుడు కోపించి ఓచేపలారా! మీ చేపజాతిని మానవులు నిర్ధయులై చంపి తింటారు" అని శాపం ఇచ్చాడు. ఓ అగ్ని దేవా! నీవు యధాప్రకారము హవిస్సులను మాకు అందించు" అని దేవతలందరూ అగ్నిని ప్రార్థించారు. కాని అగ్ని అందుకు సమ్మతించక తన శరీరాన్ని విడిచిపెట్టి భూమిలోకి ప్రవేశించాడు. అతని దేహము భూమి మీద పడింది. ఆ అగ్ని దేవుని దేహమునుండి ఎన్నో ధాతువులు ఆవిర్భవించాయి. అగ్ని దేవుని దేహము నందు ఉన్న చీము నుండి గంధకము, ఎముకల నుండి దేవదారు వక్షములు, కఫం నుండి కర్పూరము, పిత్తమునుండి పచ్చలు, వాతము నుండి నల్లటి పాషాణములు, గోళ్లనుండి అభ్రకము, రక్తనాళముల నుండి పగడములు, ఏర్పడ్డాయి. అగ్ని దేవుడు భూగర్భంలో తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. ఇక్కడ అధర్వుడు అగ్ని దేవుడు చేయవలసిన కార్యములు నిర్వర్తిస్తున్నాడు. దేవత లందరూ అధర్వుడినే పూజి స్తున్నారు.

అధర్వుని కాంతిని, అతని ద్వారా దేవతలు తృప్తి పడటాన్ని చూచి ఓర్వలేక అగ్ని దేవుడు మరల బయటకు వచ్చి తాను యధా ప్రకారము హవిస్సులను దేవతలకు అందిస్తానని ఒప్పుకున్నాడు. ఓ ధర్మరాజా! ఆ విధంగా ఎందరో అగ్నులు ఉద్భవించారు. కాని అందరిలో వెలిగే అగ్ని ఒక్కటే." అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుకు వివరించాడు. అంతట ధర్మరాజు "ఓ మహర్షి! మహా సేనుడు అనగా కుమారస్వామి అగ్ని దేవునికి, కృత్తికలకు, మహా శివునకు ఎలాగా కుమారుడు అయినాడు వివరించండి" మార్కండేయ మహర్షి ఇలా చెప్పసాగాడు. అడిగాడు. దానికి పూర్వం రాక్షసులతో యుద్ధం చేసి దేవేంద్రుడు ఓడిపోయాడు. రాక్షసులను ఎలా గెలవాలా అని దేవేంద్రుడు మానస అనే కొండమీద కూర్చుని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో "రక్షించండి రక్షించండి" అని ఒక ఆ స్త్రీ ఆర్తనాదం వినపడింది. దేవేంద్రుడు అది విని ఆ స్త్రీని రక్షించడానికి వెళ్లాడు. అక్కడ కేశి అనే ఒక రాక్షసుడు ఒక స్త్రీని

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

బలవంతంగా ఆకాశమార్గాన ఎత్తుకుపోతున్నాడు. దేవేంద్రుడు తన వజ్రాయుధం తీసుకొని ఆ రాక్షసుని వెంబడించాడు. ఆ రాక్షసుడు తన గదను దేవేంద్రుని మీదికి ప్రయోగించాడు. దేవేంద్రుడు తన వజ్రాయుధంలో ఆ గదను ముక్కలు చేసాడు. ఆ రాక్షసుడు ఆ కన్యను వదలి పారిపోయాడు. దేవేంద్రుడు ఆమెను చూచి నీవు ఎవరవు? ఈరాక్షసుడికి ఎలా చిక్కావు?" అని అడిగాడు. "అయ్యా నా పేరు దేవసేన నా అక్క పేరు దైత్యసేన. మేము అరిష్టనేమి అనే ప్రజాపతి పుత్రికలము. మేము ఇక్కడ విహరిస్తుండగా ఈ రాక్షసుడు మా దగ్గరకు వచ్చి మమ్ములను తన కామ చేష్టలతో వేధించసాగాడు. అవి మా సోదరి దైత్యసేనకు ఇష్టంగా ఉండేవి. కాని నాకు ఇష్టంలేదు. అందుకని వాడు మా అక్కను తీసుకొని వెళ్లాడు. అంతటితో ఆగక మరల వచ్చి నన్ను బలాత్కరించాడు. ఆ సయమంలో మీరు వచ్చి రక్షించారు" అని చెప్పింది. "అమ్మా ! మీ తల్లి మా తల్లి దక్షుని పుత్రికలు. అందు వలన నీవు నాకు సోదరివి. నీకేం వరం కావాలో కోరుకో" అని అడిగాడు దేవేంద్రుడు.

దేవేంద్రా! మా తండ్రి నా చిన్నతనం నుండి నాకు మహా పరాక్రమ వంతుడు, కీర్తిప్రతిష్టలు కలవాడు భర్త అవుతాడు అని చెప్పేవాడు. ఆ మాటను మీరు నిజం చెయ్యండి. దేవతల చేత, రాక్షసులచేత గెలువ శక్యం కాని వాడు, భయంకరమైన శత్రువులను చంపేవాడు, త్రిలోకములను రక్షించేవాడు, నీకు ఇష్టమైన వాడు అలాంటి వాడిని నాకు భర్తగా ప్రసాదించు" అని అడిగింది. ఆ మాటలు విని దేవేంద్రుడు ఈ విధంగా ఆలోచించాడు. "ఈ రోజు అమావాస్య. సూర్యుడు చంద్రుడు ఏక రాసిలో ఉంటారు. ఇది రౌద్ర మహూర్తము. పైగా సూర్యోదయ సమయము. ఇప్పుడు అగ్ని దేవుడు మహా ఋషులు అర్పించిన హవిస్సులను తీసుకొని సూర్య మండలం ప్రవేశిస్తున్నాడు. కాబట్టి సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్ని కలిసిన ఈ రౌద్రక నామ ముహూర్తములో సూర్య, చంద్ర, అగ్ని తేజములతో జన్మించిన వాడు ఈమెకు భర్త కాగలడు" అని అనుకున్నాడు. వెంటనే దేవసేనను తీసుకొని దేవేంద్రుడు బ్రహ్మదేవుని వద్దకు వెళ్లాడు. దేవసేనకు తగిన భర్తను ప్రసాదించమని కోరాడు. "దేవేంద్రా! ఈ కన్యకు గొప్ప వీరుడు భర్త కాగలడు. అతడు దేవ సేనలకు సేనాపతి కాగలడు. మీ కష్టములు అన్నియు తీర్చగలడు అని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పాడు.

వశిష్టుడు మొదలైన సప్తఋషులు అమావాస్యా హోమం చేస్తున్నారు. హవిస్సులను స్వీకరించి దేవతలకు అందించడానికి అగ్నిదేవుడిని ఆహ్వానించారు. ఆ సమయంలో ముని పత్నుల భార్యలు అందరూ చక్కగా అలంకరించుకొని తమ తమ భర్తల పక్కన కూర్చుని యాగంలో పాల్గొంటున్నారు. వారిని చూచాడు అగ్నిదేవుడు. వారి అందచందాలు చూచి అగ్నిదేవుడు వారిని కామించాడు. వారిని తాకాలని అనుకున్నాడు. ముని పత్నులు తన చుట్టు తిరుగుతున్నప్పుడు తన జ్వాలలను ప్రజ్వరిల్లజేసి వారిని తాకి ఆ స్పర్శ సుఖం పొందాలని

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.

రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆరాటపడుతున్నాడు. ఆ హోమం ముగిసింది. సప్తఋషుల భార్యలు వెళ్లిపోయారు. అగ్ని దేవుడికి విరహ బాధ ఎక్కువ అయింది. అగ్నిదేవుని భార్య స్వాహా దేవి ఇది పసికట్టింది. తన భర్త కోరిక తీర్చడానికి సప్తఋషులలో ఒకరైన అంగిరసుని భార్య శివ అనే ఆమె రూపం తను ధరించింది. అగ్నిదేవుని దగ్గరకు వెళ్లింది. "నేను అంగిరసుని భార్య శివను నాకు, నా తోటి వారైన సప్తఋషుల భార్యలకు నీమీద వలపు ఏర్పడింది. మేము అందరము నిన్ను పొందాలని నిశ్చయించు కున్నాము. నీ మనసు తెలుసుకోడానికి ముందుగా నన్ను పంపించారు. నాతో రతిక్రీడలలో మునిగి తేలుము" అని చెప్పింది. అగ్నిదేవుని ఆనందానికి అవధులు లేవు. శివ రూపంలో ఉన్న భార్యతో కామసుఖాలు అనుభవించాడు. స్వాహాదేవి తన భర్త వీర్యాన్ని తనలో నింపుకొని, ఒక గరుడ పక్షిగా మారి, వాయు వేగంతో శ్వేత పర్వతానికి వెళ్లి అక్కడ రెల్లుగడ్డిలో పెట్ట బడిన ఒక కుండలో తన భర్త వీర్యాన్ని దాచింది. మరల తన భర్త అగ్ని దేవుని వద్దకు వచ్చింది. మరొక ఋషి భార్య రూపంలో తన భర్తతో కామ సుఖాలు అనుభవించింది. మరల పక్షి రూపంలో ఎగిరిపోయి భర్త వీర్యాన్ని ఆ కుండలో పెట్టింది. ఈ ప్రకారం స్వాహాదేవి సప్తఋషుల భార్యల రూపాలలో తన భర్తతో సంగమించి, ఆ వీర్యాన్ని శ్వేతపర్వతంలో ఒక కుండలో నిక్షిప్తంచేసింది. కాని ఒక్క అరుంధతి రూపం మాత్రం ధరించలేక పోయింది. ఆవిధంగా ఆరు మాఱులు కూర్చిన అగ్ని దేవుని వీర్యము నుండి సూర్య తేజంతో, ఆరు ముఖములు, పన్నెండు చేతులతో కుమారస్వామి జన్మించాడు.

శుక్లపక్షమున పాడ్యమి యందు వీర్య సేకరణ, విదియ నాడు గర్భము ధరించడం, తదియనాడు దేహం ఏర్పడటం, చవితినాడు అన్ని అవయవములు ఏర్పడటం, పంచమినాడు పూర్తి ఆకారంతో లేచి నిలబడటం, త్రిపురములను దహించినట్టి శివుని విల్లును ధరించడం, జరిగింది. కుమారస్వామి విల్లును ఎక్కుపెట్టాడు ఆ ధ్వనికి ఐరావతము, సుప్రతీకము అనే ఏనుగులు కుమారస్వామి మీదికి లంఘించాయి. వాటిని కుమారస్వామి తన చేతులతో అణచి పెట్టాడు. ఒక చేత్తో తనకు సహజంగా వచ్చిన ఆయుధం శక్తిని పట్టుకున్నాడు. ఒక చేత్తో వినోదంగా ఒక కోడిని పట్టుకున్నాడు. శంఖం పూరించాడు. బొటన వేలిని నోటిలో పెట్టుకొని చప్పరించాడు. రెండు చేతులతో ఆకాశాన్ని చరిచాడు. ఒక బాణంతో క్రౌంచపర్వతాన్ని భేధించాడు. తన శక్తి ఆయుధాన్ని ప్రయోగించి శ్వేత పర్వతాన్ని ఛేధించాడు. తన ఆరు ముఖములతో సింహనాదం చేసాడు. ఆ సింహనాదానికి పర్వతాలు చలించాయి. సముద్రాలు పొంగాయి. భూమి కంపించింది. ఆ ఉత్పాతాలకు భయపడి ఋషులు శాంతి హోమాలు చేసారు. అప్పుడు చైత్రరధము అనే అడవిలో ఉన్న జనం అంతా ఇది అంతా సప్త ఋషుల భార్యలకు అగ్ని దేవుని వలన జన్మించిన బాలుని వలన జరుగుతూ ఉంది" అని ఆక్రోశించారు. ఈ అపనింద భరించలేక ఋషులు తమ భార్యలను వదలి వేసారు. కాని

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కొంత మంది మాత్రం "ఇందులో వారి తప్పులేదు. అగ్ని దేవుని భార్య స్వాహాదేవి వారి రూపాలలో అగ్ని దేవునితో సంగమించింది" అని చెప్పుకున్నారు. వెంటనే అగ్నిదేవుని భార్య స్వాహాదేవి ఋషుల దగ్గరకు వెళ్లి నిజం చెప్పింది. "అయ్యా ఈ బాలుడు నాకూ నా భర్త కు జన్మించాడు. నీ భార్యలకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు. వారిని విడిచిపెట్టడం న్యాయం కాదు" అని చెప్పింది. కాని ఋషులు ఇది నమ్మలేదు. తరువాత విశ్వామిత్రుడు అనే ముని ఆ బాలకుని వద్దకు వెళ్లి అతనికి జాతక కర్మలు అన్ని చేసాడు. అప్పుడు దేవతలు దేవేంద్రుని వద్దకు వెళ్లి "దేవేంద్రా! అగ్ని కుమారుడు తేజోవంతుడు. గర్వం కలవాడు. నీ పదవిని ఆక్రమించడానికి నీమీదికి రాగలడు జాగ్రత్త.

వెంటనే అతనిని సంహరించడం మంచిది. అలా ఐతేనే నీకు ఇంద్ర పదవి శాశ్వతంగా ఉంటుంది." అని చెప్పారు. వెంటనే దేవేంద్రుడు సప్త మాతృకలను పిలిచాడు. "మీరు అగ్ని కుమారుడిని చంపండి." అని ఆజ్ఞాపించాడు. వారు అలాగే అని ఆ బాలుడి వద్దకు వెళ్లారు. ఆ బాలుడి తేజానికి ఆశ్చర్య పోయారు. భయపడ్డారు. అతని శరణు వేడారు. "మేము లోక మాతలము. నీకు తల్లులము." అని చెప్పారు. కుమారస్వామి వారిని మన్నించాడు. సప్తమాతృకలు బాలుని సంరక్షణము కొరకు ఒక దాదిని స ష్టించారు. ఆమె పేరు లోహితాస్య. అగ్ని దేవుడు కూడా తన కుమారుని వద్దకు వచ్చి అతని సంరక్షణభారం వహించాడు. ఇది అంతా విని దేవేంద్రుడు కోపించాడు. తన సేనలతో కుమారస్వామి మీదికి యుద్ధానికి బయలు దేరాడు. కాని కుమారస్వామి ముఖముల నుండి వెలువడు అగ్ని జ్వాలలకు తట్టుకోలేక దేవతలు కుమారస్వామి శరణు కోరారు. కాని దేవేంద్రుడు కుమారస్వామి మీదికి వజ్రాయుధాన్ని ప్రయోగించాడు. అది కుమారస్వామి శరీరంలో కుడి భాగాన్ని తాకింది. అప్పుడు కుమార స్వామి కుడి భాగం నుండి బంగారు రంగులో ఉన్న

ఒక పురుషుడు, మేష ముఖంతో శక్తి ఆయుధంతో జన్మించాడు. అతడి పేరు విశాఖ. అతనితోపాటు ఎంతో మంది బాలురు బాలికలు కూడా పుట్టారు. ఇది అంతా చూచి దేవేంద్రుడు భయపడి పోయాడు. కుమారస్వామిని శరణు వేడాడు. దేవతలందరూ సింహనాదాలు చేస్తూ కుమారస్వామి చుట్టూ నిలిచారు. అగ్ని హోత్రుని పుత్రుడు, దేదీప్యమానంగా వెలిగి పోతున్న ఆ కుమారస్వామిని చూచి, లక్ష్మీదేవి సాకారయై వచ్చి అతని పక్కన నిలిచింది. ఆరవ దినం నాడు ఋషులు అందరూ కుమారస్వామిని భక్తితో ఆరాధించారు. "ఓ కుమారా! నీవు పుట్టిన ఆరు దినములకే లోకములు అన్నియు జయించినావు. కాబట్టి నీవు ఇంద్రపదవిని అధిష్టించవలసినది. ఓ షణ్ముఖా! దుష్ట శిక్షణ, శిష్ట రక్షణ సుపరిపాలన దేవేంద్రుని కర్తవ్యము. దానికి నీవు తగినవాడవు " అని దేవతలు, ఋషులు అందరూ పలికారు. ఓ కుమారస్వామీ! నీవు గొప్ప శౌర్య వంతుడివి. కాబట్టి నీవు

అమరనాధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

దేవతలకు నాయకత్వము వహించుము" అని దేవేంద్రుడు కూడా పలికాడు.

"దేవేంద్రా! నాకు ఈ ఇంద్ర పదవి అక్కరలేదు. ఎందుకనగా, నీ తేజస్సు చూచి దేవతలు నీవే మాకు ప్రభువు అని చెప్పి మరల నీకు ఆ పదవి మీద మోహము కలుగచేసిన, నీకు నా మీద కోపం రావచ్చును. అప్పుడు మన మధ్య శత్రుత్వం ఏర్పడుతుంది. అది మంచిది కాదు. కాబట్టి నీవే ఈ దేవేంద్ర పదవిని తీసకో" అని అన్నాడు. దానికి దేవేంద్రుడు సంతోషించాడు. ఓ కుమారా! నీవు మా దేవతా సేనలకు ఆధిపత్యము వహించవలసినది" అని కోరాడు. దానికి కుమారస్వామి సమ్మతించాడు. వెంటనే దేవతలు, మహర్షులు అందరూ కలసి జయ జయ ధ్వానముల మధ్య, కుమారస్వామిని అఖిల దేవ సైన్యాధిపతిగా అభిషే కించారు. అప్పుడు మహా శివుడు సిద్ధ గణాలతో సహా అక్కడకు వచ్చాడు. కుమారస్వామిని కాగలించుకొని అతనికి విశ్వకర్మ చేత కూర్చబడిన బంగారు పుష్పమాలికను ఇచ్చాడు. ఇక్కడ ధర్మరాజుకు ఒక సందేహం వచ్చింది. "మార్కండేయ మహర్షి! కుమారస్వామిని రుద్రాంశ లో పుట్టిన వాడు అని చెప్పుదురు కదా! అది ఎలా జరిగినది?" అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయుడు ఈవిధంగా చెప్ప సాగాడు.

"ధర్మజా! పూర్వము మహా శివుడు తన వీర్యాన్ని అగ్నియందు నిక్షేపించాడు. ఆ వీర్యము వలననే అగ్నిహోత్రుడు కుమారస్వామిని పుట్టించాడు. అదియును కాక అగ్నికి రుద్రుడు అని పేరుకూడా ఉన్నది. అందు చేత కుమారస్వామి అగ్నిపుత్రుడు, శివ పుత్రుడు అని చెప్పెదరు. అగ్నిదేవుని భార్య స్వాహాదేవి కృత్తికలు అనే పేరు కల ఆరుగురు ముని పత్నుల రూపములు ధరించి తన భర్తతో చేరి శ్వేత పర్వతమున అగ్ని రేతస్సును ఉంచినందు వలన పుట్టిన వాడు కావున కుమారస్వామికి కార్తికేయుడు అనే పేరుకూడా వచ్చినది.
ఈసమయమున దేవేంద్రుడు, బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞ మేరకు తన వద్ద పెంచు కుంటున్న దేవసేన అను కన్యను, అక్కడికి పిలిపించాడు. కుమారా! ఈ కన్యను బ్రహ్మదేవుడు నీ కోసమే సృష్టించాడు. కావున నీవు ఈ కన్యను వివాహమాడుము" అని పలికాడు. దానికి కుమారస్వామి సమ్మతించాడు. తను పుట్టిన ఆరవ రోజున కుమారస్వామి దేవసేనను వివాహం చేసు కున్నాడు. కాబట్టి నెలలో ఆరవ రోజు అనగా షష్టి లోకముల కెల్ల పర్వదినము గా వెలసినది. (అదే స్కంద షష్టి, సుబ్రహ్మణ్య షష్టి).
లక్ష్మీదేవి కుమారస్వామిని చేరిన రోజు పంచమి. ఆరోజు లక్ష్మికి నిలయమైనది. ఈ సమయంలో భర్తల చేత విడువ బడిన ఆరుగురు ఋషిపత్నులు అక్కడకు వచ్చారు. "కుమారా! కొంతమంది దుర్జనులు, మేము అగ్నిదేవునితో వ్యభిచరించి నిన్ను కన్నామని అసత్య ప్రచారము చేసినారు. మాకు ఏమీ తెలియదు. కాని మా భర్తలు మమ్ములను విడిచి పెట్టారు. నీవు మాకు పుత్రుడవు. నీవే మమ్ములను కాపాడాలి" అని ప్రార్థించారు. "అమ్మా!

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

మీరు ఆరుగురు నాకు తల్లులు. నేను మీకు పుత్రుడను. ఇందులో సందేహము లేదు." అని దేవేంద్రుని చూచి "దేవేంద్రా! నా తల్లులకు తగు పదవిని ఇవ్వవలెను" అని చెప్పాడు. అప్పుడు దేవేంద్రుడు "కుమారా! దక్షప్రజాపతి కుమార్తెలు చంద్రుని వివాహమాడారు. వారు చంద్రుని చుట్టూ తారలుగా విరాజిల్లుతున్నారు. అందులో రోహిణి నక్షత్రం పక్కనే ఉన్న అభిజిత్తు అనే తార తాను మిగిలిన తారల కన్నను చంద్రునికి ఎక్కువ ప్రియమైనది అగుటకు గాను తపస్సు చేయుటకు వెళ్లినది. ప్రస్తుతము ఆ స్థానము లో ఈ ఆరుగురు కృత్తికలను ఉంచ వచ్చును అని చెప్పాడు.

ఆ ప్రకారము ఆ ఆరుగురు కత్తికలు రోహిణి పక్కన ఒక నక్షత్ర కూటమిగా ఏర్పడి విరాజిల్లుతున్నారు. (కృత్తికా నక్షత్రము). ఇంతలో స్వాహాదేవి కూడా అక్కడకు వచ్చి "కుమారా! నీవు నా కుమారుడవు. నేనుకూడా ఎల్లప్పుడూ నీ వద్దనే ఉండవలెనని కోరికగా ఉన్నది" అని పలికినది. అమ్మా! అలాగే నువ్వు ఎల్లప్పుడూ నా చెంత ఉండి. నేనూ, నీ కోడలు చేయు సపర్యలు అందుకొంటూ సంతోషంగా ఉండమ్మా" అని అన్నాడు. ఇంతలో సప్త మాతృక లైన హవిష, కాళి, కౌశిక, ఉద్ధత, శారిక, ఆర్య, వైధాత్రి కూడా అక్కడకు వచ్చారు. (వీరు మొదట దేవేంద్రుని చేత కుమారస్వామిని చంపడానికి పంపబడ్డారు). "ఓ షణ్ముఖా! మమ్ములను మూడు లోకములకు మాతలుగా నియమింపుము. ఇప్పటి వరకు ఉన్న మాతలను ఆపదవినుండి తొలగింపుము" అని ప్రార్థించారు. దానికి కుమారస్వామి "అదేమిటమ్మా! వారిని తొలగించడం ఎందుకు. మీరు వేరు వరం కోరుకోండి." అని అన్నాడు. దానికి వారు "మేము ఈ లోకాలలో ఉన్న పసిబిడ్డలకు ఎల్లప్పుడూ బాధలు పీడలు కలిగించే వరం ప్రసాదించు" అని అడిగారు. "అయ్యో అదేమిటి! అలాంటి వరం కోరారు. ఇది న్యాయం కాదు. కాబట్టి మీకు అలాంటి వరమే ఇస్తున్నాను. మీకు మ్రొక్కిన, మిమ్ములను కొలిచిన, మిమ్ములను వేడినా, మీరు ఆ పసిబిడ్డలకు ఎలాంటి హాని చేయ కుండా వారిని కాపాడుదురు కాక. మీరు నరులను పదియారేళ్లు ప్రాయం వచ్చుదాకా బాధించండి. మీకు నా అంశతో జన్మించిన వాడు రక్షగా ఉంటాడు" అని ఒక మగవాడిని పుట్టించాడు. ఇంకనూ, శకుని మాత వినత, దైత్య మాత దితి, గోమాత సురభి, శునక మాత సరమ, వృక్షమాత కరంజ, సర్పమాత కద్రువ, కుమారుని మాత లోహితాస్య ఈ మాతృకలతో కలిసి గర్భస్థ శిశువులకు, పుట్టిన శిశువులకు బాధలు కలుగ చేస్తూ ఉంటారు. అదియును కాక దేవగ్రహములు, పితృగ్రహములు, గాంధర్వ గ్రహములు, యక్ష గ్రహములు ఉంటాయి. నరులకు బాధలు కలుగ చేస్తూ కాని ధర్మరాజా! ఈ గ్రహ బాధలు అన్నియు ఇంద్రియములను జయించిన వారికి, ఎల్లప్పుడూ శుభ్ర తను పాటించేవారికి, శాంతి కాముకులకు, శివభక్తులకు, ఎలాంటి బాధలను కలిగించలేవు.

ధర్మరాజా! ఆ ప్రకారంగా కుమారస్వామి గ్రహ బాధల గురించి వివరిస్తు

అమరనధ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

న్నప్పుడు, అగ్ని దేవుని భార్య అక్కడ కు వచ్చింది. "కుమారా! నేను దక్షప్రజాపతి కూతురిని. నా తండ్రి నన్ను చిన్నతనముననే అగ్నిదేవునికి ఇచ్చి వివాహము చేసాడు. కాని నా భర్తకు నా మీద అనురాగంలేదు. నా భర్తకు నా మీద అనురాగం కలిగేట్టు చెయ్యి " అని కోరింది. "అమ్మా! బ్రాహ్మణులు అగ్నిలో హవ్యములు వేసే టప్పుడు, స్వాహా కార మంత్రంతో వేస్తారు. దానిని బట్టి నీకు నీ భర్తతో నిరంతర సాన్నిహిత్యము సిద్ధిస్తుంది." అని కుమారస్వామి చెప్పాడు. ఇంతలో బ్రహ్మదేవుడు కూడా అక్కడకు వచ్చాడు. అక్కడే ఉన్న శివుని చూచి బ్రహ్మదేవుడు కుమారా! ఈయన మహా శివుడు. త్రినేత్రుడు, త్రిపురాంతకుడు. ఈమె ఆయన భార్య, పర్వత రాజ పుత్రి ఈ పార్వతీ పరమేశ్వరులు అగ్ని పార్వతి. వీరే నీ తల్లి తండ్రులు. యందు, ఆయన భార్య యందు తమ యోగ బలాన్ని ప్రవేశ పెట్టి నిన్ను కన్నారు. వీరిని భక్తితో ఆరాధించు" అని చెప్పాడు.

అప్పుడు కుమారస్వామి, పార్వతీ పరమేశ్వరులకు భక్తితో నమస్కరించాడు. తరువాత ఈశ్వరుడు కుమారస్వామి సమేతుడై భద్రవటం చేరుకున్నాడు. వారి వెంట కుబేరుడు, దేవేంద్రుడు, అమోఘుడు అనే యక్ష నాయకుడు, వసువులు, రుద్రులు, ఆదిత్యులు, యముడు, వరుణుడు, చంద్రుడు, వాయుదేవుడు, అగ్నిదేవుడు, వెంట నడిచారు. ధర్మరాజా! ఆ సమయంలో మహిషాసురుడు రాక్షస సేనలతో దండెత్తి వచ్చాడు. క్షణాలలో దేవతల సైన్యాన్ని నాశనం చేసాడు. ఇది చూచి దేవతలు యుద్ధం చేయడానికి భయపడి పారిపోయారు. కాని దేవేంద్రుడు దేవతా సైన్యాని కి ధైర్యం చెప్పి మరల యుద్ధోన్ముఖులను చేసాడు. రాక్షసులకు దేవతలకు ఘోరంగా యుద్ధం జరిగింది. యుద్ధంలో శివుడు కూడా పాల్గొన్నాడు. ఒక సమయంలో మహిషాసురుడు శివుని రధాన్ని పట్టుకొన్నాడు. రాక్షసులందరూ శివుడు మహిషాసురుని చేతిలో మరణిస్తాడు అని అనుకున్నారు. అప్పుడు శివుడు కుమారస్వామిని చూచి కుమారా! చూచితివా వీడి సాహసము. నా రధాన్ని పట్టుకున్నాడు. వీడికి ఆయువు మూడినది. వీడిని వెంటనే సంహరించు" అని అన్నాడు.

కుమార స్వామి తన చేతిలో ఉన్న శక్తి ఆయుధాన్ని మహిషారుని మీద ప్రయోగించాడు. ఆ శక్తి మహిషాసురుని దహించింది. మిగిలిన రాక్షసులను సమూలంగా నాశనం చేసింది. దేవతలు అందరూ కుమారస్వామిని స్తుతించారు. అప్పుడు శివుడు దేవేంద్రుని, దేవతలను చూచి "చూచితిరా కుమారుని పరాక్రమము. ఇంక మీదట మీరు నన్ను ఏ విధమైన పూజ్యభావంతో చూస్తారో అదే పూజ్యభావంతో కుమారస్వామిని కూడా పూజించండి" అని చెప్పి భద్రవటానికి వెళ్లాడు. ఆ విధంగా షణ్ముఖుడు దేవతలకు శత్రువులైన రాక్షసులను అందరిని | ఒక్క రోజులో జయించాడు. ఈ కధను మనుజులు చదివినా, వినినా, సమస్త కష్టాలు తొలగి సుఖ సంతోషాలను పొందుతారు" అని మార్కండేయ మహర్షి ధర్మరాజుకు కుమారస్వామి జననము మొదలు దానవ సంహారము వరకు వివరించాడు. ఈ రీతిగా ధర్మరాజు

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

మార్కండేయ మహర్షి వలన ఎన్నో గాధలను విన్నాడు. ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుడి భార్య అయిన సత్యభామ పాండవ పత్ని అయిన ద్రౌపది ఇష్టాగోష్టి సలుపుచున్నారు. అప్పుడు సత్యభామ ద్రౌపదితో ఇలాపలికింది. "ఓ ద్రౌపదీ! నీకు ఐదుగురు భర్తలు. వారు నీయందు అనురాగం కలిగి ఉన్నారు. వారందరి మీద నీవు కూడా పతిభక్తి కలిగి ఉన్నావు. ఇది ఒక అద్భుతమైన వింత. ఇది ఎలా సాధ్యమయింది. ఐదుగురు భర్తలను సమానంగా ఆదరించి పూజించే మహిమ నీకు ఎలా చేకూరింది. ఇది ఏమన్నా మంత్ర ఔషధ ప్రభావమా! లేక నీకు వస్త్రముల అలంకరణలో ఉన్న నైపుణ్యమా! లేక నీవు చతుర సంభాషణ ములలో నేర్పరివా! ఎరింగింపుము. ఎందు వలన ననగా ఆ నేర్పరితనము చేతనే నేను కూడా నా భర్త ఐన శ్రీకృష్ణుని నా వశం చేసుకుంటాను" అని అడిగింది. దానికి ద్రౌపదికి కించిత్ కోపం వచ్చింది. "సత్యా! నీవు నన్ను ఒక దుష్ట వనితగా జమకట్టి ఇటుల మాట్లాడవచ్చునా! నీవు పురుషోత్మతమునకు భార్యగా తగవు అని నా భావన. మంత్ర తంత్ర ఔషధములతో భర్తలను వశము చేసుకొనాలి అని అనుకోడం నీ తెలివి తక్కువ. అలాంటి పనులు చేస్తే భర్తకు భార్యమీద అంతకు ముందు ఉన్న ప్రేమకూడా నశిస్తుంది. అట్టి భార్యతో సంసారం పాముతో సహవాసం లాగా భావిస్తాడు. పైగా అలాంటి మందులు మాకులు పెడితే భర్తకు రోగం వస్తుంది. భార్యకు అపకీర్తి వస్తుంది. ఆఖరుకు నరకం ప్రాప్తిస్తుంది. కాబట్టి భార్యలు భర్తల పట్ల ఇలాంటి కపట భావనలతో మోసం చెయ్యరాదు.

భర్తకు అనుకూలవతిగా చరించడమే భార్యకు ఉత్తమ ధర్మము. నేను పాండవుల పట్ల నేను ఏవిధంగా ప్రవర్తిస్తానో వివరించెదను సావధాన తవై వినుము. నా భర్తలు పరస్త్రీలతో చరింనను నేను అసూయ చెందను. నేను ఎప్పుడూ అహంకారంలో మాట్లాడను. భర్తల ఎడ పూజ్యభావనలో ఉంటాను. నా భర్తలు తప్ప మిగిలిన వారు దేవతలైనా, యక్ష, కిన్నరులైనా వారిని తృణప్రాయంగా చూస్తాను. స్నానము భోజనము, శయనము మొదలైన విషయములలో ముందు నా భర్తలకు సపర్యలు చేసి పిదప నేను వాటిని అనుభవిస్తాను. నా భర్తల మనసు కనిపెట్టి వారికి అవసరమైనవి అప్పటికప్పుడు సమకూరుస్తాను. ఏదీ వ్యర్ధము చెయ్యను. అనవసరమైన వ్యయము చెయ్యను. ఇల్లు వాకిలి, పాత్రలు శుభ్రంగా ఉంచుతాను. నా భర్తల యొక్క బంధు మిత్రులయెడ అనుకూలంగా ఉంటాను. ఎక్కువసేపు వాకిట నిల బడటం, ఎక్కువగా నవ్వడం, చెడ్డవారితో స్నేహం చెయ్యడం, లాంటి వాటి జోలికి పోను. భర్తలు ఇంట లేనపుడు నేను పువ్వులు పెట్టుకొనను. అలంకరించను. నా భర్తలయందే మనసు నిల్పి వారి రాక కోసం నిరీక్షిస్తుంటాను. పాండవులు ఎంతలి సున్నిత మనస్కులో అంతటి కోపిష్టులు. అందుకని వారికి ఎప్పుడూ భయంతో సేవలు చేస్తుంటాను.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

అదియును కాక, మా అత్తగారు, కుంతీ దేవికి స్నానపానాదులు నేనే స్వయంగా సమకూరుస్తాను. నాభర్త ధర్మరాజు ప్రతిరోజూ తనతో పాటు పదివేలమంది బ్రాహ్మణులకు, పదివేల మంది యతీశ్వరులకు అన్న సంతర్పణ చేస్తారు. వారికి అన్ని ఏర్పాట్లు నేను స్వయంగా చూస్తాను. వారికి సంతోషం కలిగిస్తాను. ఇంకనూ అంతఃపురంలో వేలకొద్ది సేవకులు పనిచేస్తుంటారు. వారి బాగోగులే నేను స్వయంగా చూస్తుంటాను. వారు తమ తమ విధులను సక్రమంగా క్రమశిక్షణలో నిర్వర్తించేలా చూస్తుంటాను. ఇంక భాండాగారములో ఉన్న రత్నములు, మణులు మొదలగు విలువైన ఆభరణములు, ధనము లెక్కలు నాకు తెలియును. పనివారికి ఇవ్వవలసిన జీతభత్యములు నేను ఇచ్చేదను. అందువలన పాండవులు సంసార భారము నంతయు నా మీద మోపి నిశ్చింతగా ఉండెదరు. నాకు రాత్రిళ్లు ఒక జాము మాత్రం నిద్రపోవడానికి సమయం లభిస్తుంది. సరిగా భోజనము చెయ్యడానికి కూడా తీరిక ఉండదు. పైన చెప్పిన చర్యల వలన నేను నా భర్తల యొక్క అనురాగమును, ఆదరణను పొందుతున్నాను అంతేగాని మందులు కాదు మాకులు కాదు. ఇంద్రజాలము అసలేకాదు." అని ద్రౌపది చెప్పింది. దానికి సత్యభామ సిగ్గుపడి "ద్రౌపదీ! నాకు నీ సంగతి తెలియక ఏదో మాట్లాడాను. వాటిని ఏదో పరిహాసం గా పరిగణింపుము. నన్ను మన్నింపుము" అని పలికింది. "అయ్యో దానిదేముంది. అది నేను నవ్వులాటగానే తీసుకున్నాను" అని ఇంకా ద్రౌపది ఇలా పలికింది. "సత్యభామా! భర్తయొక్క మనసును చూరగొనే ధర్మ మైన ఉపాయం చెపుతాను వినుము. పతిని మించిన దైవం భార్యకు లేదు. భర్త దయవలననే భార్యకు సమస్త ఆభరణములు, ధన, దాన్యములు సమకూరుతాయి. మంచి సంతానము, కీర్తిప్రతిష్ఠలు కలుగుతాయి. కాబట్టి భర్తవలన కాక భార్యకు వేరువిధంగా పైచెప్పినవి కలుగవు. మనం పుణ్యం చేసుకోవాలంటే, చాలా శ్రమపడాలి కాని భర్తకు సపరిచర్యలు చేస్తే పుణ్యం సులభంగా లభిస్తుంది. కాబట్టి నీ భర్తకు ప్రతిరోజూ ప్రేమతో, ఆరాధనలో సేవలు చేయుము. నీ ఎడల నీ భర్త అనురాగంతో ప్రవర్తిస్తాడు. నీ భర్త ఇంటిరాగానే గుమ్మం దగ్గరే ఎదురేగి స్వాగతం పలుకుము. నీ భర్తకు సపరిచర్యలు చెయ్యడానికి సేవకులు ఉన్నారని ఉపేక్షించకుము. నీవే స్వయంగా సపరిచర్యలు చేయుము. నీ భర్త ప్రసంగ వశాత్తు నీకు ఏదన్నా రహస్యము చెప్పినా దానిని బట్టబయలు చేయకుము. అది నీ సవతులకు తెలిసిన నీ మీద నిందలు మోపగలరు. దాని వలన నీ భర్తకు నీమీద ప్రేమాభిమానాలు సన్నగిల్లుతాయి. నీ భర్తయొక్క బంధుమిత్రులను ఆదరంతో గౌరవించి వారికి సపరిచర్యలు చేయుము. వారికి అపకారము చేయువారు నీకు మిత్రులైననూ వారిని ఆదరింపకుము. ఇంకొక విషయము. ఆడువారి నడవడి కడు జాగరూకతతో ఉండవలెను. ప్రద్యుమ్నాదులు నీ పుత్రులు. కాని వారితో కూడా ఏకాంతముగా ఒకే శయ్యపైన కూర్చొనకుము. నీవు కులస్త్రీలతో మాత్రమే స్నేహయు చేయుము. అహంభావులతోనూ, ఎక్కువ విలాస జీవిత

అమరనధ అమర

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.

రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ము గడుపు వారితోనూ స్నేహము చేయకుము. ఇవియే నీకు పరమ సౌభాగ్యమును చేకూర్చును. అని ద్రౌపది సత్యభామతో చెప్పెను. ద్రౌపదీ! నీ భర్తలు దైవసమానులు. నీవు ధర్మం తెలిసిన దానవు. మీ రాజ్యము మీకు సంక్రమిస్తుంది. దుర్యోధనాదులు కష్టాలు అనుభవిస్తారు. నీ కుమారులు పరాక్రమ వంతులు. నీవు వీరమాతవు. నీవు మనసులో కలత చెందకుము. నీకుమారులు ద్వారకలో క్షేమంగా ఉన్నారు. వారిని రుక్మిణి సుభద్ర ఎంతో ప్రీతితో తమ కొడుకులకంటే ఎక్కువగా చూస్తున్నారు." అని పలికింది.

తరువాత శ్రీ కృష్ణుడు ధర్మరాజు వద్ద, మార్కండేయుని వద్ద సెలవు తీసుకొని ద్వారకా నగరానికి పయనమయ్యాడు. మార్కండేయ మహర్షి కూడా ధర్మరాజుకు అనునయ వాక్యాలు పలికి తన ఆశ్రమానికి వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత పాండవులు కామ్యకవనమును విడిచి పెట్టి ద్వైతవనానికి చేరుకున్నారు. హస్తినాపుర వాసి ఐన ఒక బ్రాహ్మణుడు ద్వైతవనములో ఉన్న పాండవులను దర్శించి తిరిగి హస్తినాపురం చేరుకున్నాడు. ధృతరాష్ట్రుడు ఆ బ్రాహ్మణుని పిలిచి పాండవుల యోగక్షేమములు విచారించాడు. బ్రాహ్మణుడు ధృతరాష్ట్రునితో పాండవులు ద్రౌపది అడవులలో పడుచున్న కష్టములు అన్ని వివరించాడు. ఆ విషయములు విన్న ధృతరాష్ట్రుడు ఎంతో దుఃఖించాడు.

"అయ్యో నా కుమారుని దుర్నీతి వలన కదా పాండవులకు ఇంత కష్టము దాపురించినది. దీనికంతకు నేనే కారకుడను. నేను ధర్మరాజును నా పెద్ద కొడుకుగా భావిస్తాను అతనికి ఆ బ్రహ్మ దేవుడు ఇన్ని కష్టాలు రాసి పెట్టాడుకదా. అందమైన సౌధములలో హంసతూలికా తల్పముల యందు పవళించవలసిన ధర్మరాజు కటిక నేలమీద నిద్రిస్తున్నాడు కదా. అనిల నందనుడు ఐన భీముడు అడవిసింహము వలే అడవులలో అలసిపోయి విహరిస్తున్నాడు కదా. తన అన్న దమ్ములు భార్య అడవులలో ఎన్నో కష్టములు పడుతుండగా అర్జునుడు లోలోపల ఎంతగా రగిలిపోతున్నాడో కదా! సుకుమారులైన కవలలు అడవులలో ఎన్ని కష్టములు పడుతున్నారో కదా! వాయు పుత్రుడు భీముడు అమిత బలవంతుడు కేవలం అన్నగారి మాటలకు లోబడి అరణ్యవాసము అనుభవిస్తున్నాడు కాని లేని ఎడల అతని కోపం ఆపడం ఎవరి తరము? శకుని చేసిన మోసము, దుశ్శాసనుని దుశ్చర్యలు, కర్ణుని తులువతనము, దుర్యోధనుని దుర్నీతి భీముని మనస్సులో ముళ్ళవలె గుచ్చుకొనుచున్నవి. కదా! అలాంటి భీముని చేతిలో నా కుమారులకు మృత్యువు తప్పదేమో! కానిమ్ము. చేసిన కర్మములకు ఫలితం అనుభవించక తప్పదు. విచారించి ప్రయోజనము లేదు కదా. ఏమి చేయుదును. నేను ఎంతగా వారించినప్పటికిని దుర్యోధనుడు జూదానికి పాల్పడ్డాడు. ఇదంతా నా అహంకారము వలననే జరిగినది. సుఖదుఃఖాలు ఒకటి వెంట ఒకటి వచ్చును అంటారు కదా. సమస్త సంపదలను కోల్పోయి అడవుల పాలైన అర్జునుడు, శివుని మెప్పించి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

పాశుపతాన్ని పొందాడు. సశరీరంగా స్వర్గమునకు పోయి, దేవేంద్రుని మెప్పించి అతని అర్ధసింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు. అది ఏ జన్మలోనో అర్జునుడు చేసిన పుణ్య కర్మఫలమో "" కదా! అని ధృతరాష్ట్రుడు పరి పరి విధముల వాపోతున్నాడు. ఆసమయములో దుర్యోధనుడు శకునిని చూచి "మామా! ఏమిటిది! నా తండ్రిగారు ఈప్రకారము భీతుడగుచున్నాడు. దీని గురించి విచారింపవలెను". అని కర్ణుని పిలిపించి ఒక ఏకాంత ప్రదేశమునకు పోయి కార్యాలోచనము చేస్తున్నాడు.

అప్పుడు కర్ణుడు దుర్యోధనుని చూచి "సుయోధనా! పాండవులు అడవుల పాలైనారు. పాండవుల సంపదలన్నియు నీకు వశమైనవి. ఈ భూమండలములోని రాజులందరూ నీ ఆధిపత్యాన్ని అంగీకరించి నీకు కప్పము చెల్లిస్తున్నారు. నీవే సార్వభౌముడవు. నీ పరిపాలన సర్వజనామోదమైనది. పాండవులు ద్వైతవనములో అష్టకష్టములు పడుచున్నారు. ఇప్పుడు నీవు సపరివారముతో ద్వైతవనమునకు పోయి వారి ముందు నీ భోగభాగ్యములను ప్రదర్శించి వారి మనస్సుకు ఖేదము మనము కూడా పాండవులు గడుపుచున్న దైన్యజీవితమును చూచి సంతోషింపవచ్చును. మన జీవితములు సార్ధకము చేసుకొనవచ్చును. నీ భార్యల సౌభాగ్యములు చూచి ద్రౌపది దుఃఖించవలెను." అని కర్ణుడు పలికాడు. కలిగింపవలెను. దానికి సుయోధనుడు మిత్రమా "కర్ణా! నా అభిప్రాయము కూడా అదే! కాని మనము ద్వైతవనానికి పోవడానికి ధృతరాష్ట్రుడు అంగీకరించునా అని సందేహము. ఇటీవల ధృతరాష్ట్రునకు పాండవులు అంటే ఎందుకో అంతులేని భయం ఏర్పడింది. ఎప్పుడూ వారి శౌర్యపరాక్రమములను తల్చుకుంటున్నాడు. విదురుడు కూడా ధృ తరాష్ట్రుని వద్ద నుండి పాండవులను ప్రశంసిస్తూ, పాండవ పక్షపాతమును చూపిస్తున్నాడు. కాబట్టి ధృతరాష్ట్రుడు మన ఆలోచనకు అంగీకరించునా అని నా అనుమానము. నీవు శకుని కలిసి ఆలోచించండి. దుర్యోధనుడు తన అంతఃపురానికి వెళ్లాడు.

మరునాడు కర్ణుడు సుయోధనుని వద్దకు వద్దకు వచ్చాడు. "సుయోధనా! నాకు ఒక ఉపాయము తట్టినది. ద్వైతవనములో మనకు ఆవుల మందలు ఉన్నవికదా. వాటిని చూచు నెపంబున మనము ద్వైతవనమునకు పోవుటకు ధృతరాష్ట్రుని అనుమతి తీసుకొనెదము." అని అన్నాడు. "ఆహా కర్ణా సరిగ్గా ఇదే ఉపాయము నాకునూ తట్టినది. నేను నీతో ఏకీభవిస్తున్నాను" అని అన్నాడు. వారు వెంటనే ఒక గొల్లవాడిని పిలిపించి వాడు ధృతరాష్ట్రుని ముందు ఇలా మాట్లాడవలెనో నేర్పారు. తరువాత సుయోధనుడు కర్ణ, శకునులో కలసి ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు వెళ్లారు. ముందు ఆమాటా ఈమాటా మాట్లాడారు. ఇంతలో ఆ గొల్లవాడు వచ్చాడు. ఆగొల్లవాడు ధృతరాష్ట్రునితో "మహారాజా! నేను ద్వైతవనమునుండి వచ్చుచున్నాను. అక్కడ మన ఆవులు ఇప్పటివరకు క్షేమముగా ఉన్నవి. కాని ఇటీవల క్రూర మృగములు విజృంభించి

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

మన ఆవులకు హాని చేయుచున్నవి. అందుకని ఆవుల మందలను కాపాడటానికి తమరు తగు చర్యలు తీసుకొనవలెనని నా మనవి" అని సుయోధనాదులు చెప్పిన చిలుకపలుకులు పలికాడు. వెంటనే ఒక పక్క కర్ణుడు మరొక పక్క శకుని చేరి " అవును మహారాజా! ఆ గోపాలుడు చెప్పిమాటలు నిజమై అనిపిస్తున్నాయి. ఆ క్రూర మృగములను సంహరించుటకు ఆవులను రక్షించుటకు తమరి కుమారుడైన సుయోధనుని పంపండి" అని నమ్మబలికారు. క్రూరమృగములను సంహరించి గోరక్షణ చేయుల మంచిదే కాని అక్కడ మన పాండవులు ఉన్నారు. అక్కడి మీరు వెళ్లడం నా మనస్సుకు నచ్చడం లేదు. మీరు అక్కడకు వెళితే వారిని అవమానిస్తారు. పాండవులు ఇప్పటికే మీ చేత అవమానింపబడి ఉన్నారు. అందులోనూ భీముడు మీమీద అమితమైన కోపంతో ఉన్నాడు. మిమ్మల్ని చూస్తే ఊరుకోడు. ఇంక అర్జునుడు దేవేంద్రుని వలన అమోఘమైన అస్త్రసంపద పొంది ఉన్నాడు. అతనిని ఎదుర్కొనడం మీకు సాధ్యం కాదు. మీరు వారికి కీడు చేయడం వారే మీకు హాని తలపెట్టడం అవివేకమైన పని. కాబట్టి ఆవుల మందలను కాపాడటానికి యోగ్యులైన వారిని వేరే వారిని పంపండి. మీరు వెళ్లవద్దు" అని ధృరాష్ట్రుడు పలికాడు. ఆ మాటలకు శకుని ఈవిధంగా బదులు పలికాడు. "మహారాజా! పాండవులు అమితమైన శౌర్యము కలవారు. వారికి మేము ఎందుకు హాని తలపెడతాము. ఒక వేళ మేము అటుల చేసిన, ధర్మరాజు తాను చేసిన సత్యము తప్పడు. అతని తమ్ములు ఆయన ఆజ్ఞ జవదాటరు. మాలో కూడా వేటాడవలెనని కోరిక కలుగుతూ ఉంది. మేము ఆవులను మాత్రం రక్షిస్తాము. దానివలన పాండవులకు కీడు ఎందుకు కలుగుతుంది" అని నచ్చచెప్పాడు.

చివరకు ధృతరాష్ట్రుడు అనుమతించాడు. వెంటనే సుయోధనుడు ఘోషయాత్రను ప్రకటించాడు. తన వెంట కర్ణుడు, శకుని, తమ్ములు, బంధువులు రాగా వాహనములతో పరివారముతో ద్వైత వనానికి బయలు దేరాడు సుయోధనుడు. ఒక చోట శిబిరాలను ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. సుయోధనుడు అక్కడ ఉన్న ఆవులను చూచాడు. అక్కడ ఉన్న గొల్లవారిని అడిగి వాటి వివరాలను తెలుసుకున్నాడు. అడవికి పోయి వేటాడాడు. ఎన్నోమృగములను చంపాడు. ఆ సమయంలో ధర్మరాజు సద్యస్కందము అనే యాగాన్ని అక్కడ ఉన్న ఋషుల సహాయంతో చేస్తున్నాడు. సుయోధనుడు ఆ ప్రాంతానికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ తన విభవానికి తగ్గట్టు క్రీడాగృహాలు నిర్మించమని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆసయమంలో అక్కడ కాపాలాగా ఉన్న గంధర్వులు వారిని అడ్డగించారు. "ఇది చిత్ర సేనుడు అనే గంధర్వరాజు చెందిన కొలను. ఇక్కడ మీరు రాకూడదు వెనక్కు వెళ్లండి" అని చెప్పారు. "ఇక్కడకు మహా బలవంతుడైన సుయోధన సార్వభౌములు వనవిహారానికి వచ్చారు. అందుకని మీరే ఇక్కడ ఉండరాదు వెళ్లండి" అని కౌరవ భటులు చెప్పారు. గంధర్వులకు

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కోపం వచ్చింది. " భటులారా మీ రాజుకు తనబలము ఎదిరి బలము అస్సలు తెలియదు.
గంధర్వరాజుతో ఇలాంటి దుశ్చర్యలు చేయవలదని చెప్పండి" అని హేళనగా పలికారు. కౌరవ భటులు ఆవిషయాన్ని సుయోధనునికి నివేదించారు సుయోధనునికి కోపం వచ్చింది. తన తమ్ములను, భటులను పిలిచి "మీరు తక్షణమే వెళ్లి ఆ గంధర్వుల గర్వము అణచండి. దేవేంద్రుడు దేవతలు సాయం వచ్చినా వారిని కూడా జయించండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు. అప్పుడు కౌరవులు తమ బలాలతో గంధర్వుల మీదికి దండయాత్ర వెడలారు. వారిని చూచి కొంతమంది గంధర్వులు "అయ్యా మీరు ఏల ఇక్కడకు వస్తున్నారు. మీకు మాకు ద్వేషం ఏముంది. ఆగండి" అని సానుకూలంగా చెప్పారు. కాని కౌరవ సేన వారిని లెక్క చేయలేదు. వారిమీద ఆయుధాలు ప్రయోగించారు. అప్పుడు గంధర్వులు వెంటనే వెళ్లి వారి రాజైన త్రసేనునికి జరిగినది అంతా వివరించారు. గంధర్వరాజు త్రసేనునికి కోపం వ చ్చింది. "వెంటనే వెళ్లి కౌరవ సేనను చీల్చి చెండాడండి" అని తన సేనలకు ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. గంధర్వులు కౌరవ సేనతో తలపడ్డారు. గంధర్వుల ధాటికి కౌరవులు కౌరవ సేన నిలువలేక పోయింది. దుశ్శాసనుడు మొదలగు వారు పారిపోయారు. ఒక్క కర్ణుడు మాత్రం ధైర్యంగా పోరాడుతున్నాడు.

ఇదివిని దుర్యోధనుడు శకుని కూడా యుద్ధరంగానికి వచ్చారు. దుర్యోధనునికి గంధర్వులకు ఘోరయుద్ధం జరిగింది. ఆ యుద్ధంలో గంధర్వులు ఓడి పోయారు. వారు వెంటనే వెళ్లి తమ రాజు చిత్రసేనునికి జరిగిన విషయం చెప్పారు. స్వయంగా చిత్రసేనుడు యుద్ధరంగానికి వచ్చాడు. అతను మాయాయుద్ధనిపుణుడు. అతని మాయా యుద్ధానికి కౌరవ సేన తట్టుకోలేక పోయంది. గంధర్వుల పరాక్రమానికి నిలువలేక కౌరవులు చిందర వందర అయ్యారు. ఒక్క కర్ణుడు తప్ప మిగిలిన వారు పారిపోయారు. దుర్యోధనుడు కర్ణుడికి సాయంగా నిలిచాడు. సుయోధనుని సోదరులు, శకుని దుర్యోధనునికి సాయంగా ఉన్నారు. గంధర్వులు కర్ణుని రధం విరగ్గొట్టారు. కర్ణుడు పక్కనే ఉన్న వికర్ణుని రథం ఎక్కి యుద్ధభూమి నుండి బయటకు వెళ్లాడు. అప్పుడు చిత్రసేనుడు దుర్యోధనుని రధం కూడా విరగ్గొట్టాడు. దుర్యోధనుని జుట్టుపట్టుకొని నేలమీద పడవేసి అతనిని కట్టి తన రధం మీద పెట్టుకొని పెద్దగా సింహనాదం చేసాడు. అది చూ మిగిలిన గంధర్వులు కౌరవులను, సుయోధనుని భార్యను, కౌరవుల భార్యలను, కౌరవుల కుమారులను, మంత్రులను పట్టి బంధిం త్రసేనుని ముందు ఉంచారు. అది చూచి మిగిలిన వారు రోదిస్తూ అక్కడే ఉన్న ధర్మరాజు వద్దకు పోయి కాపాడ మని మొరపెట్టుకొన్నారు. "ఓ ధర్మరాజా! గంధర్వ రాజైన చిత్ర సేనుడు సుయోధనుని ఓడించి కౌరవ కాంతలను బందీలుగా పట్టుకున్నాడు. మీరు వారిని కాపాడాలి" అని పలికారు. అది చూచి భీమసేనుడు సంతోషంతో "ఆహా మనం

అమరనధ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

చెయ్యాల్సిన పని గంధర్వులు చేసారా. మనకు మహోమకారం చేసారు. ఏశ్రమా లేకుండా మనకు విజయం లభించింది. పుట్టినప్పటినుండి పాపాలు చేయడానికి అలవాటు పడిన దుర్యోధనునికి ఈనాటికి గంధర్వుల చేత పరాభవం జరిపించిన ఆ బ్రహ్మదేవుడు ఎంతో నేర్పరి కదా! అడవులలో అష్టకష్టములు పడుచున్న మనలను అవమానించడానికి వచ్చిన వానికి తగిన పరాభవం జరిగినది. అందుకని దుర్యోధనుని మీద దయ చూపరాదు" అని అన్నయ్యతో పలికాడు భీమసేనుడు. ("కాగల కార్యం గంధర్వులే తీర్చారు" అనే సామెత మహా భారతంలో ఈ సంఘటన వలననే ఏర్పడింది అని అంటారు). ఆ మాటలు విని ధర్మరాజు భీమ సేనునితో ఇలా పలికాడు. "భీమసేనా! నీవు ఇలాంటి పరుషపు మాటలు మాట్లాడటం తగునా! శరణు జొచ్చినవారిని చులకన చెయ్యం భావ్యమా! వారిమీద దయచూపాలి కదా! దాయాదుల మధ్య డబ్బు గురించి, ఆస్తి గురించి తగాదాలు సహజం. అంతరిస్తాయా చెప్పు. అంత మాత్రం చేత సహజమైన ప్రేమలు దాయాదులు వారిలో వారు తగాదాలు పడవచ్చును కాని పరాయి వారి చేతిలో పరాభవం పొందునపుడు ఒకరికి ఒకరం సాయం చేసుకొనని ఎడల లోకులు నిందిచరా! సుయోధనుడు దుర్నీతి కలవాడు. అయినను భార్యలతో సహా పరులకు పట్టుబడినాడు. ఇప్పుడు మనము ఉపేక్షించిన మనకు కులహాని అవుతుంది. అదియునుకాక శరణాగత రక్షణము క్షత్రియులకు పరమ ధర్మము. నీవంటి పరాక్రమ వంతునకు అవశ్యము చేయవలసిన కార్యము. కాబట్టి నీవు నీ తమ్ములు సాయుధులై రథముల మీద వెళ్లి, ఆ గంధర్వరాజు చిత్రసేనుని ఓడించి సుయోధనుని వారి భార్యలను పరివారమును విడిపించండి. 'అని ధర్మరాజుచెప్పాడు.

"అన్నయ్యా! దయా దాక్షిణ్యములు లేకుండా నన్ను నీటిలో తోయించాడు. విషం పెట్టి చంపించ పూనుకొన్నాడు. ఇంటిలో పెట్టి తగుల పెట్టించాడు. మాయాద్యూతం ఆడించి రాజ్యాన్ని సమస్తసంపదలు అపహరించాడు. మన భార్య ద్రౌపదిని నిండుసభలో వలువలు ఊడదీసి అవమానించాడు. అన్నయ్యా! సుయోధనుడు మనకు కీడు చెయ్యని రోజు అసలు ఉందా! వాడు చేసిన దుశ్చర్యలు ఒక్కటి కూడా తలపకుండా అతని పట్ల ఔదార్యము చూపడం తగునా!"అని భీముడు పలికాడు.

దానికి ధర్మరాజు "భీమా! నన్ను కాపాడండి అని ఎవరైనా అడిగితే ఎంతటి దుర్బలుడైనా సాయం చేస్తాడే!. నీవంటి బలవంతుడు ఊరకుండటం తగునా! శరణు జొచ్చిన శత్రువునైనా కాపాడమని పెద్దలు చెపుతారు. శరణాగత రక్షణ కన్నా వేరే ధర్మం ఉన్నదా! సుయోధనునికి మనయొక్క బలపరాక్రమములు తెలియును. అందుకని మనం వచ్చి తనను తన వారిని రక్షించెదమని ఎంతో ఆశతో ఉండి ఉంటాడు. ఇది మనకు పుణ్యము, కీర్తి కలుగుసమయము. అసలు నేను నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టను. నేను వెళ్లి రక్షింపగలను. కాని నేను

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ప్రస్తుతము యజ్ఞదీక్షలో ఉన్నాను. అందుకని నిన్ను అర్థించుచున్నాను. కాబట్టి మీరు వెంటనే పోయి గంధర్వులకు మంచి మాటలు చెప్పి సుయోధనుని అతని పరివారమును విడిపించండి. గంధర్వులు మంచి మాటలతో వినని ఎడల మీ పరాక్రమముతోనైనా విడిపించండి. నా యజ్ఞాన్ని సఫలం చెయ్యండి." అని కోరాడు. ఎట్టకేలకు భీముడు సమ్మతించాడు. ' : భీముడు, అర్జునుడు, నకుల సహదేవులు ఆయుధములు ధరించి గంధర్వ రాజు సైన్యాన్ని సమీపించారు. అప్పుడు అర్జునుడు గంధర్వులతో "ఓ గంధర్వులారా! మీకు మాకు విరోధము లేదు. మీరు స్నేహ పూర్వకముగా మా సుయోధనుని విడిచి పెట్టండి. ఇది ధర్మరాజు మీకు తన ఆజ్ఞ గా చెప్పమన్నాడు. ధర్మరాజు ఆజ్ఞ అనుల్లంఘనీయము అని తెలుసుకోండి" అని పలికాడు. "అయ్యా! ధర్మరాజు మాకు రాజు కాదు అతని ఆజ్ఞ మేము ఎందుకు పాటించాలి. మాకు రాజు దేవేంద్రుడు. ఆయన మాత్రమే

మమ్ము శాసించగలడు. మిగిలిన వారు ఎంతటి వారైనా మేము భయపడము" అని పలికారు. "ఓ గంధర్వులారా! మొదటనే మీతో యుద్ధానికి దిగటం మంచిది కాదని మంచి మాటలతో చెప్పి చూచాను. మీకు మంచి మాటలు రుచించవని తెలిసినది. కాబట్టి నా శౌర్యముతో నేను సుయోధనుని విడిపిస్తాను" అని వారిమీత శరప్రయోగం చేసాడు. అప్పుడు పాండవులకు గంధర్వులకు ఘోరయుద్ధం జరిగింది. పాండవుల ధాటికి తాళలేక గంధర్వులు దుర్యోధనుని తీసుకొని ఆకాశమార్గాన పారిపోబోయారు. కాని అర్జునుడు తనబాణములతో అన్ని దిక్కులను బంధించాడు. చిత్రసేనుడు అర్జునుని మీద తన గదను ప్రయోగించాడు. దానిని అర్జునుడు తన బాణాలో ఖండించాడు. చిత్రసేనుడు మాయాయుద్ధం చేయసాగాడు. అర్జునుడు తన శబ్దవేధి బాణాలతో కనబడని చిత్రసేనుని వేధించాడు. ఇంక చేసేది లేక చిత్రసేనుడు అర్జునుని ముందుకు వచ్చి నిలిచాడు. అప్పుడు అర్జునుడు చిత్రసేనుని చూచి "చిత్రసేనా నీకు కౌరవులతో శత్రుత్వము ఎందుకు. వారిని విడిచి పెట్టుము." అని పలికాడు.

"అర్జునా! నీకు నాకు ఎలాంటి శత్రుత్వంలేదు. పైగా నీవు నాకు మిత్రుడవు. నీకు అసలు విషయం తెలియదు. ఈ దుర్యోధనుడు పరమ దుర్మార్గుడు. మీరు అడవులలో పడరాని పాట్లు పడుతుంటే మిమ్ములను హేళన చెయ్యడానికి ఈ ఘోష యాత్ర మిషమీద ద్వైతవనానికి వచ్చాడు. ఇదంతా తెలుసుకొన్న దేవేంద్రుడు ఈ దురాత్ముడిని పట్టి బంధించి తన వద్దకు తీసుకు రమ్మని నాకు ఆజ్ఞాపించాడు. అందుకే ఇతనిని పట్టి బంధించి తీసుకొని దేవేంద్రుని వద్దకు తీసుకొని వెళ్తున్నాను." అని చెప్పాడు. మిత్రమా చిత్రసేనా! ఇతడు ఎంతటి దుర్మార్గుడైనను మాకు సోదరుడు. కాబట్టి ఇతనిని విడిచి పెట్టడమే తగిన పని. ఇది ధర్మరాజుకు ఆనందం కలిగిస్తుంది. నీవు చెప్పినట్టు ఇది దేవేంద్రుని ఆజ్ఞ కావచ్చును.

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.
అరణ్య పర్వము.
పంచమా శ్వాసము.
రెండవభాగము. (ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ప్రస్తుతము మనము ఇతనిని ధర్మరాజు వద్దకు తీసుకొని పోయెదము ఆయన ఎలా చెపితే అలా చేసెదము కాబట్టి నా మాటమీద ధర్మరాజు వద్దకు రమ్ము" అని పలికాడు. దానికి చిత్రసేనుడు సమ్మతించాడు. అందరూ ధర్మరాజు దగ్గరకు వెళ్లారు.

చిత్ర సేనుని ధర్మరాజు సాదరంగా పూజించాడు. "చిత్రసేనా! ఈసుయోధనుడు, తన అనుజులతోనూ, అమాత్యులతోనూ, పరివారముతోనూ నీ చేత వధియింపబడలేదు. మీ కారణముగా మా కుటుంబానికి ఎలాంటి హానికలగలేదు. నాకు చాలా సంతోషముగానున్నది.
ఇతని వల్ల ఎలాంటి అపరాధము కలిగినను క్షమించి అతనిని విడిచి పెట్టండి. " అని ప్రార్ధించాడు.

ధర్మరాజు మాట మన్నించి చిత్రసేనుడు సుయోధనుని అతని పరివారమును విడిచి పెట్టాడు. చిత్రసేనుడు వెంటనే దేవలోకమునకు పోయి జరిగినది అంతయూ దేవేంద్రునకు వివరించాడు. దేవేంద్రుడు తన అమృతవృష్టి చేత యుద్ధములో చనిపోయిన గంధర్వుల నందరిని బతికించాడు. ఇక్కడ ధర్మరాజు సుయోధనుని బంధవిముక్తుని చేసి 'సుయోధనా! ఎప్పుడూ ఇలాంటి సాహసములు చేయవద్దు. దుర్మార్గులు మాత్రమే ఇలాంటి సాహసక్రియలు చేసి నశిస్తారు. నీవు వెంటనే నీ తమ్ములను, సామంతులను తీసుకొని పొమ్ము. నీ మనసులో ఎలాంటి విషాదము పెట్టుకొనవద్దు" అని చెప్పాడు. సుయోధనుడు మారు మాటాడక దీన వదనుడై అక్కడినుండి వెళ్లియాడు. అక్కడ ఉన్న ధౌమ్యుడు మొదలగు బ్రాహ్మణులు ధర్మరాజు ఔదార్యమును కొనియాడిరి.

(మహా భారతము - అరణ్య పర్వము - పంచమాశ్వాసము - (రెండవభాగము)) సంపూర్ణము

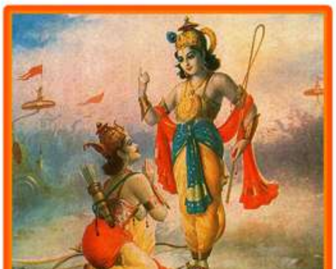

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆ ప్రకారంగా, మహా భారత కధను, నైమిశారణ్యంలో, శౌనక మహర్షి ఆశ్రమంలో, రోమహర్షణి కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవసుడు (సూతి) అనే పౌరాణి కుడు, శౌనకాది మహా మునులకు ఇలా చెప్పసాగాడు. ఇక్కడి దాకా కధను విన్న జనమేజయుడు వైశంపాయనుని చూచి ఓ మహర్షి! ఎల్లప్పుడూ పాండవులకు హాని తనపెట్టే దుర్యోధనుడు, ఆ ప్రకారం శత్రువులచే అవమానం పొందటం, పైగా పాండవులచేత రక్షింపబడటం జరిగింది కదా! ఇంత అవమానం పొందిన దుర్యోధనుడు ఎలా హస్తినాపురం చేరుకున్నాడు. దుర్యోధనుడు తాను అభిమాన ధనుడు అని చెప్పుకుంటాడు కదా! మరి, అంతటి అభిమాన ధనుడు తనకు జరిగిన పరాభవము ఎలా సహించాడు. తదుపరి దుర్యోధనుడు

ఎలా ప్రవర్తించాడు వివరించండి అని అడిగాడు. దానికి వైశంపాయనుడు ఇలా బదులు చెప్పాడు. ప్రకారంగా పాండవులచేత బంధ విముక్తుడైన దుర్యోధనుడు, అవమాన భారంతో, మితిమీరిన దుఃఖంతో, తన సేనలను మరల కూర్చుకొని, కొంత దూరం వెళ్లి, అక్కడ కుటీరములు వేయించి విడిది చేసాడు. సుయోధనునికి నిద్ర పట్టలేదు. తన కుటీరంలో ఏకాతంగా పడుకొని దుఃఖిస్తూ ఉన్నాడు. ఆసయమంలో కర్ణుడు అక్కడకు వచ్చాడు. "ఓ రారాజా! మానవులకు సాధ్యం కాని దానిని నువ్వు సాధించావు. గంధర్వులతో యుద్ధం చేసి గెలిచావు. నేను కూడా నా శక్తి వంచన లేకుండా శత్రువులను చంపాను కాని మన సేనలు నాకు సహకరించలేదు. నా రధము విరిగిపోయినది అందువలన నేను వికర్ణుని రధము ఎక్కి పక్కకు పోయినాను. నీవు శత్రువులను జయించినావని విని చాలా ఆనందించాను." అని కర్ణుడు పలికాడు.

ఆ మాటలు వినిన సుయోధనుడు "అయ్యో! ఇతనికి జరిగిన విషయము తెలిసినట్టులేదు" అని తలచి సిగ్గుతో కర్ణునితో ఇలా పలికాడు "కర్ణా! నేను, తమ్ములు గంధర్వులను ఎదిరించాము. నాకు త్రసేనునికి యుద్ధం జరిగింది. అతడు నన్ను, నా భార్యను, తమ్ములనూ,పరివారమును అందరిని బంధించాడు. అంతలో మనవారు కొందరు ధర్మరాజు వద్దకు పోయి శరణు వేడారు. ధర్మరాజు తన తమ్ములను పంపాడు. వారు ముందు మంచి మాటలతో గంధర్వులకు నచ్చ చెప్పారు. వారు వినలేదు. పాండవులు గంధర్వులతో యుద్ధం చేసారు. చిత్ర సేనుడు అర్జునునితో మాటలాడి ప్రసన్నుని చేసుకొన్నాడు. భీముడు అర్జునుడు నకుల సహదేవులు, గంధర్వులు అందరూ నన్ను వెంటపెట్టుకొని ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లారు. అప్పుడు ధర్మరాజు నన్నువిడి చి పెట్టాడు. కర్ణా! ఇంత అవమానము జరిగిన తరువాత జీవించి ఉండటం నిరర్ధకము. ఇంక నేను ప్రజలను ఎలా పాలించగలను! నన్నుచూసి జనులు నవ్వరా! గంధర్వులతో యుద్ధం చేయుచున్నప్పుడు మరణించి ఉండిన ఇంతటి అవమానము జరుగదు కదా! స్వర్గలోక ప్రాప్తి కలిగి ఉండెడిది గదా! కాబట్టి ఇంతటి అవమానముల పాలైన నేను ప్రాయోపవేశము చేసి మరణించుటయే ఉత్తమము.

నా తరువాత దుశ్శాసనుడు మీకు నాయకుడు. అతనితో మీరు హస్తినాపురమునకు పొండు.

అమరనాధ అమర

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆ అవమాన భారములో నేను హస్తినా పురమునకు రాలేను. పదిమందిలో తిరగలేను. తండ్రిగారు ధృ తరాష్ట్రునితో, తాత భీష్మునితో ఎలా సంభాషించగలను. ఇది అంతా నా ఆత్మ దోషము. చేజేతులా చేసుకున్న కర్మము. అనుభవించితీరవలెను. చెడ్డవాడు సిరి సంపదలతో తులతూగవచ్చును. మంచి విద్యలు నేర్చవచ్చును.కాని వాటిని సద్వినియోగము చేయకపోతే చెడిపోతాడు. నేనూ అంతే. ఐనా నా అంతటి వాడిని ఒక గంధర్వుడు చెఱపట్టడమా! ఎంతటి అవమానము! ఆత్మాభిమానము చెడినపుడు, శరీరములో ప్రాణములు ఉండుట నిరర్ధకము. కాబట్టి వెంటనే ప్రాయోపవేశము చేసి ప్రాణత్యాగము చేసెదను. నా నిర్ణయమునకు తిరుగులేదు" అన్నాడు. దుర్యోధనుడు. పక్కనే ఉన్న దుశ్శాసనుని చూచి "దుశ్శాసనా! నీకు రాజ్యాభి షేకము చేసెదను. శకుని, కర్ణుల సహాయముతో ఈ భూమండలమును ఏలుకొనుము. నీ తమ్ములకు సంతోషము కలిగించుము. బ్రాహ్మణులను సన్మానింపుము. గురువులను భక్తి తో కొల్చుచూ, ప్రజలను పాలింపుము." అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు దుశ్శాసనుడు తల్లడిల్లిపోయాడు. అతని కాళ్ల మీద పడి "అన్నయ్యా! ఆ భూమి బద్ధలైననూ, హిమాలయములు చలించినను, సముద్రములు ఇంకిపోయినను, సూర్యుడు, చంద్రుడు వారి తేజములు కోల్పోయిననూ, నీవే సార్వభౌముడవు. నేను ఈ రాజ్య భారమును వహింపజాలను." అంటూ దుశ్శాసనుడు అంటూ దుశ్శాసనుడు ఏడవసాగాడు. కర్ణుడు వారిద్దరిని చూచి "సుయోధనా! దుశ్శాసనా! మీరు ఇద్దరూ ఈ ప్రకారము చిన్న పిల్లలవలె రోదించుట తగదు. ధైర్యము వహించి శోకమును విడవండి. ఈవిధంగా శోకించువారిని చూచి శత్రువులు సంతోషించెదరు. కాబట్టి మీరు శోకించవలదు. సుయోధనా! చంద్ర వంశపు రాజువు. ఒక అల్పుని మాదిరి ఈ దుఃఖించవచ్చునా! ఎన్నో భోగభాగ్యాలు అనుభవించవలసిన ఈ శరీరమును ఇలా త్యజించ దగునా! నీవే ఈప్రకారము దుఃఖించిన మమ్ములను ఓదార్చువారెవరు. కాబట్టి నీ నిర్ణయమును మార్చు కొనుము. సుయోధనా! నువ్వు పాండవులచేత విముక్తుడవైతివని దుఃఖించుచున్నావు. అది సరి కాదు. ఏ రాజు పాలనలో ప్రజలు నిశ్చింతగా జీవించుచున్నారో, ఆ ప్రజలు రాజునకు సేవకులు. కావున, రాజు ఆపదలో ఉన్నప్పుడు తమ పౌరుషమును చూపి రాజును రక్షించుట వారి ధర్మము. పాండవులు నీ దేశములో నివశిస్తూ నీ ఆజ్ఞలకు లోబడ్డవారు. నీకు కింకరులు. నీకు ఆపద వచ్చినప్పుడు నిన్ను రక్షించుట వారి విధి. ధర్మము. వారి కర్తవ్యము వారు నెరవేర్చారు. దానికి ఇంత వగచుట ఎందులకు? అదియును కాక పాండవులు జూదమాడి తమ రాజ్యము పోగొట్టుకొని నీకు దాసులైనారు. వారి సమస్త సంపదలు నీ అధీనములు. వారు ఎల్లప్పుడూ నీకు దాస్యము చేయవలసిన వారు. ఈ మాత్రం సాయంచెయ్యడం పెద్ద గొప్ప ఏమున్నది. కాబట్టి దానికి నీవు నగవ వలదు. లెమ్ము హస్తినాపురమునకు పోవుదము." అని కర్ణుడు పలికాడు. కాని సుయోధనుడు అతని ప్రాయోపవేశ నిర్ణయమును మానలేదు. అప్పుడు శకుని సుయోధనుని చూచి ఇలా అన్నాడు."సుయోధనా! కర్ణుని మాటలు వినుము. నీ దుఃఖమును

అమరనథ్ అమర్

వీడుము. నేను పాండవుల సంపదలు అన్నియు నీకు కట్టబెట్టాను. అవి నీ పరాక్రమము చేత సంమాదించినవి కావు. నేను సంపాదించి ఇచ్చిన పాండవ రాజ్యమును వదలి నీవు ప్రాయోపవేశము చేసిన నాకు మనసు బాధకలుగును. నీవు చిన్నప్పటి నుండి సిరిసంపదలతో పెరిగావు. పెద్దలకు సేవ చెయ్యలేదు. కాబట్టి నీకు వ్యవహారిక జ్ఞానం అంతగా లేదు. అప్పుడప్పుడు మనసు వికలం అవుతుంది. కోపం వస్తుంది. ధీరుడైన వాడు వాటిని వెంటనే అంతమొందించాలి. పిరికితనము, ఏమరిపాటు, మెతకతనము రాజుకు ఉండకూడదు. పాండవులు నీకు ఉపకారం చేసారు. వారికి ప్రత్యుపకారం చెయ్యడం ధర్మం. వారిని తగురీతిని సత్కరించుము. అంతేకాని ఈ ప్రకారం ప్రాయోపవేశం చెయ్యడం అవివేకము. పాండవులను పిలిపించుము. వారు మంచివారు. పరాక్రమ వంతులు. వారి రాజ్యము వారికి ఇచ్చి వారిని సత్కరించుము. అప్పుడే నీకు ఎనలేని కీర్తి లభిస్తుంది. పాండవులు నీకు సోదరులు. మీరు ఇరువురూ కలిసి ఆ రాజ్యాన్ని పాలించండి. అందరూ సుఖంగా ఉండండి." అని శకుని సుయోధనునితో పలికాడు. అప్పుడు సుయోధనుడు దుశ్శాసనుని, కర్ణుని, శకునిని చూచి "మీరు నన్ను ఎందుకు వారిస్తున్నారు. నాకు ఈ భోగ భాగ్యాల మీద ఆసక్తి లేదు. ప్రాయోపవేశము చెయ్యవలెనని నిశ్చయించుకొన్నాను. మీరు నాకు అడ్డు చెప్పవలదు. మీరు మీ ఇష్టం వచ్చిన చోటుకు వెళ్లండి" అని సుయోధనుడు పలికాడు. అప్పుడు వారు "నిన్నువిడిచి మేము ఎక్కడికి పోగలము. మేమూ నీ తో సహగమనము చేస్తాము" అని పలికారు. ఇంతలో పొద్దు కూకింది. సుయోధనుడు స్నానము చేసి శుచియై, ధర్భాసనము మీద మౌనంగా కూర్చున్నాడు. రాత్రి అయింది. ఆ సమయంలో దేవతలచేత ఓడింప బడి పాతాళంలో ఉన్న దానవులు ఈ విషయం తెలుసుకున్నారు. వెంటనే వారు శుక్రాచార్యుని ఆశ్రయించారు. ఆయన కృత్య అనే భీకరాకారాన్ని సృష్టించాడు. వెంటనే పోయి సుయోధనుని పాతాళానికి తీసుకురమ్మని కృత్యను ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ ప్రకారం కృత్యపోయి సుయోధనుని పాతాళానికి తీసుకొని వచ్చింది. సుయోధనుని చూచి దానవులు అతనిని కౌగలించుకొని కుశలమడిగారు. "సుయోధనా! నీవు శూరుడవు. భరతకులోద్భవుడవు. ఇంతటి సాహసం ఎందుకు చేస్తున్నావు. ఆత్మ హత్య చేసుకున్నవాడికి లోక నింద, హీనత, దుర్గతి ప్రాప్తిస్తుంది అని తెలుసుకదా! నీ వంటి బుద్ధిమంతులు ఈ ప్రకారం చేయ తగునా! కాబట్టి నీ నిర్ణయము మార్చుకొనుము. ధైర్యమును, ప్రతాపమును పాటింపుము. శత్రువులను ఓడించుము. అదియును కాక నీవు మామూలు మానవుడవు కావు. నీ జన్మ వృత్తాంతము చెప్పెదము వినుము. మేము పరమేశ్వరుని గూర్చి తపస్సు చేసాము. అప్పుడు పరమేశ్వరుడు నిన్ను సృష్టించి మాకు ప్రసాదించాడు. నీ శరీరం పైభాగము వజ్రసమానముగా సృష్టించాడు. ఏ రకమైన అస్త్రశస్త్రములు నీ శరీర పైభాగమును ఛేధించలేవు. నీవు కారణ జన్ముడవు. నీకు సాయం చెయ్యడానికి చాలామంది రాక్షసులు క్షత్రియులుగా జన్మించారు. వారే భగదత్తుడు మొదలైన వారు. భీష్మ, ద్రోణ, కృపాచార్యుడు మొదలగు వారు దేవతాంశలతో జన్మించినమా,

అమరనాథ అమర

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

వారి భావములో రాక్షసాంశలు ఉండుటచేత, వారు యుద్ధములో తమ పుత్రులు, పౌత్రులు, మిత్రులు, అన్నదమ్ములను, శిష్యులను, బాలురు వృద్ధులు, అనే బేధం లేకుండా పాండవులను వారి సేనలనూ నాశనం చేస్తారు. నీ మనసులో ' అర్జునుడు అంటే కొంచెం భయం ఉంది. దానికి ఒక విరుగుడు ఆలోచించాము. శ్రీకృష్ణుడు నరకాసురుడిని చంపాడు. ఆ నరకాసురుడి అంశను కర్ణుడిలో ప్రవేశ పెట్టాము. అప్పుడు కర్ణుడు శ్రీ కృష్ణుని, అర్జునుని మీద పగపట్టి చంపగలడు. దేవేంద్రుడు కూడా తనకుమారుడు అర్జునుని రక్షించుకొనుటకు బ్రాహ్మణుని వేషంలో వెళ్ళి అతని కవచకుండలములు అపహరిస్తాడు. ఎందుకంటే దేవేంద్రుడు కూడా కర్ణుని అర్జునుడు గెలువలేడు అని అనుకుంటున్నాడు కదా! అదియును కాక, లక్షల మంది రాక్షసవీరులు సంశప్తకులు అనే పేరున జన్మించినారు. వారి చేత అర్జునుడు ఓడించబడతాడు. ఈ సమస్త భూమండలాన్ని నీవే పరిపాలించగలవు. కాబటి నీ దైన్యమును వదలి పెట్టుము." అని రాక్షస వీరులు అతనికి చెప్పారు. తరువాత కృత్య మరల అతనిని భూలోకమునకు తీసుకొని వచ్చి అతని శయ్య మీద పడుకోబెట్టింది. సూర్యోదయం కాగానే ని ద్రలేచాడు. రాత్రి జరిగినది అంతా కలా అని తేల్చుకోలేకపోయాడు. కాని ఎవరికి చెప్పకూడదు అనుకున్నాడు. కాని తాను పాండవులను జయించగలను అని ఆత్మవిశ్వాసం కలిగింది.

తెల్లవారగానే కర్ణుడు మరల దుర్యోధనుని వద్దకు వచ్చాడు. "సుయోధనా! మనము మరణించి సాధించేది ఏముంది! మరణించిన తర్వాత శత్రువులను జయించలేము కదా! కాబట్టి ఆత్మహత్య వలన నిన్ను ఎవరూ మెచ్చరు. బతికి ఉంటేనే మనము శత్రువులను జయించి సమస్త సౌఖ్యములను అనుభవించగలము. కాబట్టి ఇది దుఃఖించ తగ్గ సమయం కాదు. సుయోధనా! నీకు అర్జునుడు అంటే భయం ఉంది. ఇదిగో ఈ ఆయుధాన్ని బట్టి శపథం చేస్తున్నాను. అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు ముగిసిన మీదట, యుద్ధములో నేను అర్జునుని సంహరించ గలను. ఇదే నా ప్రతిజ్ఞ." అని భీకర ప్రతిజ్ఞ చేసాడు కర్ణుడు. రాత్రి రాక్షసవీరులు పలికిన పలుకులు ఇప్పుడు కర్ణుని ప్రతిజ్ఞ సుయోధనునిలో కొత్త ఆశలు నింపాయి ప్రాయోపవేశాన్ని విరమిం చాడు. శకుని, కర్ణుడు, తమ్ములతో తిరిగి హస్తినాపురం ప్రవేశించాడు. ఒకరోజు భీష్ముడు సుయోధనుని చూచి "సుయోధనా! నీవు పెద్దల మాటలను పెడచెవిని బెట్టి ఘోషయాత్రకు వెళ్ళావు. కాని ఏమి జరిగిందో చూచావు కదా! అజాత శత్రువు ధర్మరాజు దయవలన బతికి బయటపడ్డావు. లేకపోతే ఆ గంధర్వుని చెరలో ఉండేవాడివి. నీవు కర్ణుని నమ్ముతావు కదా! అతను ఏమి చేసాడు. నిన్ను నీ తమ్ములను వదలి పారిపోయాడు.

అతని యుద్ధనైపుణ్యం సుయోధనా! పాండవులు పరాక్రమవంతులు. వారితో పోలిస్తే కనీసం 16వ పాలుకూడా లేడు ఈ కర్ణుడు. అతడు ఒట్టి మాటల వీరుడు. అతనిని నమ్మి నీ వంశమును నాశనం చేసుకోకు. ఇప్పటి కన్నా పాండవులతో సంధి చేసుకొని సుఖంగా బతుకు. నీ మేలుకోరి చెపుతున్నాను." అని పలికాడు భీష్ముడు. భీష్ముడు చెప్పిన మాటలకు ఏమాత్రం విలువ ఇవ్వకుండా, శకుని, కర్ణులతో నవ్వుకుంటూ అక్కడి నుండి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

వెళ్లిపోయాడు సుయోధనుడు. సుయోధనుడు కర్ణుని చూచి "కర్ణా! ధర్మరాజు రాజసూయ యాగం చేసాడు కదా! అలాంటి యాగమే నేను చెయ్యాలని అనుకుంటున్నాను. తగు సన్నాహాలు కావించు." అన్నాడు సుయోధనుడు. కర్ణుడు వెంటనే "అదెంతపని సుయోధనా. ఇప్పుడు ఈ భూమండలంలోని రాజులందరూ నీకు సామంతులు. వెంటనే ప్రారంభించు. రాజులందరికి ఆహ్వానాలు పంపు. బ్రాహ్మణోత్తములను సత్కరించు. యాగశాలలు నిర్మించు. అన్న సంతర్పణములకు తగిన సంభారములు సమకూర్చు. దేవేంద్రుడి మాదిరి యాగం చెయ్యి" అన్నాడు కర్ణుడు. వెంటనే సుయోధనుడు పురోహితులను పిలిచి రాజసూయ యాగం చెయ్యడానికి తగు సన్నాహాలు చెయ్యమన్నాడు. వారు ఆలోచించి "సుయోధనా! పాండవులు నీకు శత్రువులు. వారిని జయించిన గాని నీవు రాజసూయ యాగం చెయ్యలేవు. రాజసూయ యాగం వంటిదే వైష్ణవము అనే యాగము. దానిని ఇదివరకు వాసుదేవుడు చేశాడు. దానిని నీవు నిర్విఘ్నముగా చేయుము ఇది నీకు తగిన యాగము" అని చెప్పారు. సుయోధనుడు దానికి సమ్మతించాడు. వెంటనే తల్లితండ్రులు ధృ తరాష్ట్రుడు, గాంధారికి, తాత భీష్మునకు, గురువు ద్రోణునకు, కృ పాచార్యునకు చెప్పి వారి అనుమతి తీసుకున్నాడు. అన్ని దేశాల రాజులను. బ్రాహ్మణోత్తముల కు ఆహ్వానాలు పంపాడు. పాండవులను ఆహ్వానించడానికి ఒక దూతను ద్వైతవనానికి పంపాడు.

అతను ద్వైతవనానికి పోయి ధర్మరాజును కలిసి "ధర్మరాజా! రారాజు సుయోధనుడు ఒక మహా యాగము చేస్తున్నాడు. మిమ్ములను ఆహ్వానించడానికి నన్నుపంపాడు. కాబట్టి మీరు వేంచేయవలసినది " అని అర్ధించాడు. "సుయోధనుడు యాగం చెయ్యడం నాకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నది. మా కురువంశం పావనము అవుతుంది. మేము చేసుకొనిన ఒప్పందం ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు చేస్తున్నాము. మేము ఇప్పుడు రావడం సమంజసంగా ఉండదు. దయచేసి ఆ విషయం మీ రాజుతో చెప్పండి" అని పలికాడు. పక్కనే ఉన్న భీముడు అతనిని చూచి "అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు గడచిన మీదట, మేమే పిలవకుండానే వచ్చి మా ఆయుధాలతో అగ్ని గుండం వెల్చి, అందులో నీ రాజు దుర్యోధనుని, అతని నూర్గురు తమ్ములను యజ్ఞపశువులుగా అర్పించగలము" అని చెప్పు అని పలికాడు. ఆ దూత అవే మాటలను సుయోధనునికి చెప్పాడు. యాగనిర్వహణకు, యాగమునకు వచ్చినవారికి సత్కరించడానికి తగు ఏర్పాట్లు చెయ్యడానికి ధృతరాష్ట్రుడు విదురుని నియోగించాడు. యాగం నిర్విఘ్నంగా పరిసమాప్తి అయింది. యాగమునకు వచ్చినవారు సుయోధనుని చేసిన యాగమును పొగిడారు. కొంతమంది మాత్రం ఆ యాగం ధర్మరాజు చేసిన రాజసూయ యాగముతో సరిపోలదన్నారు.

కర్ణుడు సుయోధనుని చూచి సుయోధనా! నీవు వైష్ణవ యాగమును నిర్విఘ్నముగా నెరవేర్చావు. ఇదేమాదిరి పాండవులను జయించి రాజసూయయాగమును కూడా నెరవేర్చగలవు. నేను యుద్ధంలో అర్జునుని చంపినదాకా కడుగుకొనను" అని శపథం

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

చేసాడు. నా కాలి గోళ్లను కూడా దానికి సంతోషించి సుయోధనుడి గాఢాలింగనము చేసుకొని "కర్ణా నీ సాయం ఉన్నంతవరకు నేను పాండవులను జయించటం ఏమంత కష్టం కాదు." అని అభినందించాడు. కర్ణుడు చేసిన శపథం విని ద్వైతవనంలో ఉన్న ధర్మరాజు భయపడ్డాడు. ఒకరోజు ధర్మరాజు నిద్రిస్తుండగా అతనికి స్వప్నములో ఒక అడవి జంతువు కనపడి "అయ్యా మీరు ప్రతిరోజూ మమ్ములను చంపి తింటున్నారు. మా జాతులు నామమాత్రము అవుతున్నాయి. మా వంశాలు నాశనం కాకముందే మీరు ఈ ప్రదేశమును విడిచి వెళ్లండి" అని అభ్యర్థించాయి.

మరునాడు ధర్మరాజు తన తమ్ములతో భార్యతో, పురోహితులతో బ్రాహ్మణులతో ద్వైతవనము విడిచి కామ్యకవనమునకు వెళ్లారు. అక్కడ కూడా కేవలం కాయలు పళ్లు, ఆకులు తింటూ జీవ హింస చేయ కుండా అరణ్య వాసములో పదకొండు ఏళ్లు గడిపారు. ఇంక ఆఖరి సంవత్స రానికి వచ్చేసారు. ఒకరోజు వేదవ్యాసుడు పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు. ధర్మజుడు. ఆ మహా ఋషిని తగు రీతిని సత్కరించాడు. "మహాత్మా! తపస్సు, దానము గొప్పవి అంటారు కదా. ఆ రెంటిలో ఏది గొప్పదో చెప్పండి. అని అడిగాడు. దానికి వేదవ్యాసుడు ఇలా చెప్పసాగాడు. "ధర్మరాజా! దానము అంటే తనకు ఉన్న దానిని పరులకు ఇవ్వడం. మనుష్యులకు ప్రాణముల కంటే ధనము అంటే ఎక్కువ తీపి కదా. మనుష్యులు ఎన్ని కష్టములు పడినా, ఏమి చేసినా ధనం కోసమే కదా! అన్ని కష్టములకు ఓర్చి సంపాదించిన ధనము పరులకు ఇవ్వడం గొప్ప విషయమే కదా. కాబట్టి దానమే గొప్పది. సాధారణంగా బుద్ధిహీనులు తాము అక్రమంగా ఆర్జించిన ధనం దానం చేస్తుంటారు. దాని వలన పుణ్యం రాదు. న్యాయం గా సంపాదించిన ధనం కొంచెం దానం చేసినా పుణ్యం వస్తుంది. అలాంటి న్యాయార్జిత మైన ధనము, సకాలంలో దానం చెయ్యాలి. సరి అయిన ప్రదేశంలో దానం చెయ్యాలి. అదీకూడా యోగ్యుడికి దానం చెయ్యాలి. అపాత్ర దానం చెయ్యరాదు. నీకు వ్రీహి ద్రోణాపాఖ్యానము చెపుతాను వినుము అని చెప్పసాగాడు.. దర్మజా! పూర్వము కురుక్షేత్రములో ముద్గలుడు అనే బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. అతడు పేద వాడు. కాని నిత్య సత్య వ్రతుడు. నిష్ఠాగరిష్ఠుడు. తనకు ఉన్న దానిలోనే అతిధులను సత్కరించేవాడు. పొలములలో రాలిన ధాన్యమును ఏరుకొని జీవనం సాగించేవాడు. ఒక రోజు అతని ఇంటికి దుర్వాసుడు అనే మునీశ్వరుడు వచ్చాడు. అతని ఆకారం పిచ్చి వాని వలె ఉంది. ముద్గలుడు దుర్వాసునికి స్వాగతం పలికాడు. అర్ఘ్యపాద్యాదులు ఇచ్చి సత్కరించాడు. తనకు ఉన్నదానిలోనే దుర్వాసునికి భోజనం పెట్టాడు. దుర్వాసుడు భోజనం చేసి వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత దుర్వాసుడు ప్రతి అమావాస్య పౌర్ణమికి ముద్గలుని ఇంటికి వస్తూనే ఉన్నాడు. ముద్గలుడు తను నిరాహారుడై ఉండి ఆ మహామునికి భోజనం పెట్టేవాడు. ఆ విధంగా ఆరు పర్వదినాలు వరుసగా వచ్చాడు దుర్వాసుడు. ముద్గలుడు మనసులో ఏ మాత్రం కష్టపడకుండా ప్రీతిలో దుర్వాసునకు భోజనం పెట్టాడు. దుర్వాసుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. " ఓ ముద్గల మునీ! నీ వంటి దానశీలుని నేను ఈ లోకంలో చూడలేదు. నీవు సత్త్వగుణ

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

సంపన్నుడవు. పుణ్యపూర్తివి. నీవు మనసులో ఏవగించు కొనక, అవమానము సేయక, కొంచెముకూడా కోపము లేకుండా, నీకు నాకు అతిధి పూజ చేసావు. నీకు ఈ అన్నదానము, సత్యము, నీ ధైర్యము, పరుల సొత్తును ఆశించక పోవడం, నీకు ధనములు. మనస్సును ఇంద్రియములను సరిగా ఉంచునదే తపస్సు. అట్టి తపస్సు నువ్వు చేసావు. నీ అతిధి సత్కారముతో నేను తృప్తి చెందాను. నీకు సశరీరంగా స్వర్గలోక ప్రాప్తి కలుగుతుంది" అని చెప్పి దుర్వాసుడు వెళ్ళిపోయాడు. ఒక దేవదూత విమానాన్ని తీసుకొని ముద్గలుని వద్దకు వచ్చాడు. "ముద్గల మహా మునీ నీవు చేసిన పుణ్యము వలన నీకు స్వర్గలోక ప్రాప్తి కలిగింది. విమానం ఎక్కుము" అని ప్రార్ధించాడు. అప్పుడు ముద్గలుడు ఆ దేవదూతను చూచి "అయ్యా! దేవలోకం ఎలా ఉంటుంది." అని అడిగాడు. అప్పుడు ఆ దేవదూత ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు. "తపస్సుచేసి సిద్ధి పొందిన మహా మునులు, యజ్ఞాలు చేసిన వారు, సత్యసంధులు, ఇంద్రియములను జయించిన వారు, దానము చేసిన వారు, యుద్ధములో మరణించిన వీరులు, దేవలోకంలో నివసిస్తూ ఉంటారు. ఇంకా అప్సరసలు, సిద్ధులు, సాధ్యులు, దేవమునులు, మరుత్తులు, కూడా నివసిస్తూ ఉంటారు. మేరు పర్వత శిఖరం అక్కడే ఉంది. నందనోద్యానం ఉంది. అక్కడ ఆకలి దప్పులు ఉండవు. వ్యాధులు, ముసలి తనం ఉండదు. అక్కడ అందరికి తేజోమయ దేహాలు ఉంటాయి స్వర్గంలో ఉన్నంత కాలం ఎలాంటి దుఃఖాలు ఉండవు. నిరంతర సౌఖ్యము, ఆనందము ఉంటుంది. స్వర్గలోకం పైన బ్రహ్మ లోకం ఉంది. మనువులు, మహా ఋషులు అక్కడ ఉంటారు. అక్కడ పునర్జన్మ ఉండదు. ప్రళయ కాలంలో అన్ని లోకాలు నాశనం అవుతాయి. కాని బ్రహ్మ లోకం మాత్రం నిలిచి ఉంటుంది.

మనుష్యుడు భూలోకంలో చేసిన పుణ్యాలకు ఫలితం స్వర్గలోకంలో అనుభవిస్తాడు. కాని అక్కడ ఎలాంటి పుణ్యం చెయ్యడానికి వీలులేదు. చేసిన పుణ్య ఫలం అనుభవించిన తరువాత, మరల భూలోకానికి రావలసిందే. స్వర్గ సుఖాలు అనుభవించిన తరువాత మరల భూలోకానికి వచ్చిన మనుషుడు వాటిని విడిచి పెట్టలేక వేదనకు గురి అవుతాడు. స్వర్గలోకం లో ఉన్న వారు కూడా, తమ కాన ఉన్నత స్థితిలో ఉన్న వారిని చూచి మనసులో బాధ పడతారు. బ్రహ్మలోకం శాశ్వతము. కాని స్వర్గలోకము అనుభవానికి మాత్రమే. భూలోకము కర్మభూమి. భూలోకంలో చేసిన కర్మ ఫలంస్వర్గంలో అనుభవిస్తారు. దేవలోకం గురించి చెప్పాను కదా. ఇంక రండి వెళదాము" అన్నాడు దేవ దూత. అప్పుడు ముద్గలుడు "అయ్యా! నాకు అశాశ్వతము లైన స్వర్గ సుఖములు అవసరం లేదు. ఏ లోకానికి పోతే మరల తిరిగా జన్మ లేదో ఆ లోకానికి పోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. మీరు వెళ్ళిరండి" అని పలికాడు . దేవదూత వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత ముద్గలుడు జ్ఞాన యోగి అయ్యాడు. ద్వంద్వములయందు ఆసక్తిని విడిచి పెట్టాడు. అన్నింటిని సమభావంతో చూడ్డం అలవాటు చేసుకున్నాడు. జీవన్ముక్తుడు అయ్యాడు కాబట్టి ధర్మజా! నీవు రాజ్యాన్ని కోల్పోయినందుకు చింతించకుము." అని వేదవ్యాసుడు పాండవులకు హితబోధ చేసాడు. తరువాత తన ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు.

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కొన్ని రోజులు గడిచాయి. ఒకరోజు పాండవులు వేటకు వెళ్లారు. ద్రౌపది కుటీరంలో ఒంటరిగా ఉంది. అప్పుడు ఆ సమయంలో సింధు దేశాన్ని పాలించే మహా రాజు సైంధవుడు (జయద్రధుడు) తన చతురంగ బలాలతో సాల్వరాజ పుత్రికను వివాహ మాడు నిమిత్తము పయనిస్తూ మార్గ మధ్యంలో కామ్యక వనం చేరుకున్నాడు.

తన కుటీరం ముందు నిలిచి ఉన్న ద్రౌపదిని చూచాడు. ఆమె అందానికి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆమెను కామించాడు. ఆమెను పొందాలి అనుకున్నాడు. తన మిత్రుడు కోటికాస్యుడు అనే వాడిని పిలిచి "ఈ సుందరాంగి ఎవరు? ఈమె మీద నా మనసు లగ్గమైనది. నీవు ఆమెను కలిసి వివరములను తెలుసుకొని ఆమెకు నాకు సంయోగం కలిగించాలి." అని అడిగాడు. వాడు వెంటనే ద్రౌపది వద్దకు వెళ్లాడు. ద్రౌపదిని చూచి "ఓ లలనా! నీవు ఎవరు. క్రూర మృగములు సంచరించే వనములో ఎందుకు ఉన్నావు? నీవు వన దేవతవా? దేవేంద్రుని భార్య శచీదేవివా? లేక లక్ష్మీదేవివా? నీ భర్త ఎవరు? నీ పేరేమి? నా పేరు కోటికాస్యుడు. మహా బలవంతుడను. అడుగో అక్కడ రధం మీద ఉన్న వాడు త్రిగర్త దేశాధి పతి. ఆ పక్కన ఉన్నవాడు కళింగ దేశాధి పతి. ఆ పక్కన ఉన్న వాడు సింధు దేశాధీశుడు జయద్రధుడు. అతనికి నీమీద మనసు కలిగినది. అందుకే ఇక్కడకు నన్ను పంపాడు" అని చెప్పాడు కోటికాస్యుడు. ఆ మాటలు విన్న ద్రౌపది అతనిని చూచి "అన్నా! నేను ఒంటరి దానను. పుత్రులు కల దానిని. నీవు నా దగ్గరకు రావడం మంచిది కాదు. నన్ను సామాన్య స్త్రీగా ఎంచి ఇలా మాట్లాడటం తగదు. నేను పాంచాల దేశాధీశుని కుమార్తెను. నా పేరు కృష్ణ. నేను పాండవులకు ధర్మ పత్నిని. వారితో వనవాసం చేస్తున్నాను. కొంచెం సేపటిలో నా భర్తలు వస్తారు. మీరు కొంచెం సేపు ఈ సమీపంలో ఉండండి. పాండవులు రాగానే మీకు తగిన అతిధి సత్కారాలు చేయగలరు." అని చెప్పి కుటీరము లోనికి వెళ్లింది. కోటి కాస్యుడు పోయి ద్రౌపదిని గూర్చి వివరాలు జయద్రధునికి చెప్పాడు. ఎలాగైనా ద్రౌపదిని అపహరించి తీసుకు వెళ్ల వలెననే తలంపుతో జయద్రధుడు ఆమె కుటీరం లోపలకు వెళ్లాడు. ద్రౌపదిని చూచి "ద్రౌపదీ నీకు క్షేమమేనా? పాండవులు క్షేమమేనా! అ అడిగాడు. "అయ్యా! అందరూ క్షేమమే. ఇప్పుడు నీవు మాకు అతిధివి. ఆ ఆసనాన్ని అలంకరించుము. నా భర్తలు వేటకు వెళ్లారు. వచ్చు సమయము అయినది. వారు వచ్చిన తరువాత వారిచేత అతిధి సత్కారములు పొంది వెళ్ల వచ్చును." అని పలికింది. "ద్రౌపదీ! నీ మీద నాకు మనసు కలిగినది. నీవు నాతో రమ్ము వచ్చి రధము ఎక్కుము. రాజ్యమును పోగొట్టుకొన్న పాండవులతో నీవు ఏమి సౌఖ్యములు అనుభవించగలవు. నా తో రమ్ము" అని పలికాడు. ఆ మాటలకు ద్రౌపది భయపడి పోయింది. తన భర్తలు ఎప్పుడు వస్తారా అని ఎదురు చూస్తూ ఉంది. పాండవులు వ చ్చువరకు అతనితో ఏదో మాటలాడి కాలక్షేపం చేయవలెనని అనుకొన్నది.

అయ్యా! నీవు ధృతరాష్ట్రుని కూతురు దుస్సలకు భర్తవు. అంటే నా భర్తలకు ఆమె సోదరి. నీవు నాకు సోదరుడవు. నీవు ఈ ప్రకారం పలకడం తగునా!

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.
షష్ఠాశ్వాసము
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

" అని పలికింది. దానికి జయద్రధుడు "ద్రౌపదీ! రాజులకు ఆడువారివిషయంలో ఈవావి వరుసలు పట్టించు కోనవసరం లేదు. అది రాజధర్మం. రాజులు వారి ఇష్టం వచ్చినట్టు వినోదించ వచ్చును. ద్రౌపదీ! నీకు ఒక విషయం తెలియునా. స్త్రీలు ఒకరి సొత్తు అని చెప్పడానికి వీలులేదు. అందరూ అనుభవించ వచ్చును." అని పలికాడు. వీడు మంచి మాటలతో వినేటట్టులేడు అని తలంచి ద్రౌపది "ఓరీ! క్షత్రియ కులములో పుట్టిన అధముడా! పాండవుల శౌర్య పరాక్రమములు తెలిసీ నన్ను అవమానిస్తున్నావు. నీవు తగిన ఫలితాన్ని అనుభవిస్తావు. ఓ జయద్రధా! నీకు భీముని గురించి తెలుసుకదా! గుహలో పడుకున్న సింహం జూలుపట్టుకొని లాగుతున్నావు. జాగ్రత్త! అర్జునుని గాండీవం గురించి తెలియునా! అర్జునునికి కోపం తెప్పించిన వాడు బతకడం అసాధ్యం. నకుల సహదేవులను అవమానించడం త్రాచుపాముల జంటను తొక్కడం లాంటిది. ఎలా చూచినా నేటితో నీకు ఆయువు తీరినది. నీకు చావు తప్పదు. నీకు చావు మూడి నాతో ఇలా మాట్లాడుతున్నావు. జాగ్రత్త" అని హెచ్చరించింది. ఆ మాటలకు జయద్రధుడు నవ్వుతూ "పాండవుల సంగతి నాకు బాగా తెలియును. నన్ను భయపెట్టకుము. మేమూ పరాక్రమ వంతులమే. ఇంక మారు మాటలాడక నా వెంట రమ్ము అదుగో బంగారు రధము. ఎక్కుము." అని పలికాడు. "జయద్రధా! నేను వీరుల ధర్మ పత్నిని. నీతో ఎక్కువగా మాట్లాడనవసరం లేదు. మరల చెపుతున్నాను. పాండవులు నా భర్తలు. శ్రీకృష్ణుడు నా అన్న. వారు నిన్ను నాశనం చేస్తారు. అర్జునుడు ఒక్కసారి గాండీవాన్ని ఎక్కుపెడితే నీవు ప్రాణభయంతో పారిపోతావు. భీమసేనుని ఒక్కసారి చూస్తేనే చాలు నీ మదం అణిగిపోతుంది. నేను పతివ్రతను. నా పాతివ్రత్యమే నన్ను కాపాడుతుంది." అని పలికింది. కాని సైంధవుడు వినలేదు. ఆమె పెద్దగా అరిచింది. ధౌమ్యుడిని పిలిచింది. ఆయన వచ్చులోపలే సైంధవుడు ద్రౌపదిని బలాత్కారంగా చీర కొంగు పట్టుకొని లాగుతున్నాడు. ఆమె వాడిని బలవంతగా నెట్టింది. వాడు కింద పడ్డాడు. సైంధవునకు పట్టుదల పెరిగింది. పైకి లేచి ద్రౌపదిని బంధించి తన రధము మీద కూర్చోపెట్టుకొని బయలుదేరాడు. అతనిని చూచి ధౌమ్యుడు "అయ్యా రాజులకు ఈ ప్రకారం దుష్కర్మలు చేయడం తగునా. ఆమెను విడిచి పెట్టుము. నీ పాపం నిన్ను నాశనం చేస్తుంది." అని పలుకుతూ ఆ రధాన్ని వెంబడించాడు. ఇంతలో పాండవులు కుటీరానికి వచ్చారు. వారికి దుశ్శకునాలు గోచరించాయి. ఇంతలో ద్రౌపది పరిచారిక వారిని చూచి "సైంధవుడు ద్రౌపదిని రధం మీద తీసుకొని పోయాడు" అని చెప్పింది. పాండవులకు కోపం వచ్చింది. వెంటనే సైంధవుడు వెళ్లిన దిక్కున వెళ్లారు. రధం వెనక పరుగెత్తుతున్న ధౌమ్యుడు కనిపించాడు. ఆయనను వెనుకకు పంపి పాండవులు సైంధవుని వెంబడించారు. తన రధం వెనుక వస్తున్న పాండవులను చూచాడు సైంధవుడు. ద్రౌపదిని చూచి "ద్రౌపదీ అందులో నీ భర్తలు ఎవరు ఎవరో చెప్పవా" అని చమత్కారంగా అడిగాడు. "నీవు ఇప్పుడు పాండవులను గురించి తెలుసుకున్నా ప్రయోజనం లేదు. నీకు శిక్ష తప్పదు. అయినా అడిగావు కాబట్టి చెపుతున్నాను. చచ్చేముందు వారిని గురించి తెలుసుకో" అంటూ పాండవులను

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

గురించి వివరంగా చెప్పింది. సైంధవుడు తన సేనలను వారిమీదికి యుద్ధానికి సన్నద్ధం చేసాడు. కోటికాస్యుడు భీముని ఎదుర్కొన్నాడు. పాండవులు వారితో యుద్ధం చేసారు. ఇరువురికి భయంకరమైన యుద్ధం జరిగింది. పాండవుల ధాటికి సైంధవుని సేనలు ఆగలేకపోయాయి. ఆ యుద్ధంలో త్రిగర్త దేశాధీశుడు సుధన్వుడు, సురధుడు, మరణించారు. భీముడు కోటి కాస్యుని చంపాడు. అర్జునుడు అంగారకుడు, కుంజరుడు, సృంజయుడు, స్తుకుడు శత్రుంజయుడు, సుప్రబుద్ధుడు, శుభంకరుడు, భ్రమంకరుడు, శూరుడు, రధి, గుహకుడు, బలాఢ్యుడు, అనే పేరుగల సౌవీర వీరులను చంపాడు. ఆ సమయంలో సైంధవుడు ద్రౌపదిని తన రధం మీది నుండి దింపి తాను రధం తోలుకొని పారిపోయాడు. అది చూచాడు అర్జునుడు, శత్రు సేనలను చంపుతున్న భీముని వద్దకు వచ్చాడు. "భీమసేనా! సైంధవుడు పారిపోయాడు. ఇంక అమాయకులైన వీరిని చంపడం మానుము" అని చెప్పాడు. అందరూ ద్రౌపది దగ్గరకు వచ్చారు. అర్జునుడు ధర్మరాజును చూచి "అన్నయ్యా మీరు, ద్రౌపది, నకులసహదేవుడు, ధౌమ్యుడు ఆశ్రమానికి వెళ్లండి. నేను భీమసేనుడు .

సైంధవుని వెంబడిస్తాము" అని చెప్పారు.

ద్రౌపదిభీమార్జునులను చూచి "సైంధవుడు దుర్మార్గుడు. వాడి పట్ల జాలి చూపవద్దు. వాడిని వధించండి" అని చెప్పింది. వెంటనే అర్జునుడు జయద్రధుని వెంబడించి అతని రధాన్ని, గుర్రాలను కూల్చాడు. అప్పుడు జయద్రధుడు రధం నుండి కిందికి దూకి పారిపోయాడు. భీముడు అర్జునుడు వాడిని వెంబడించి వాడిని పట్టుకున్నారు. భీముడు వాడిని కింద పడవేసి వాడి మెడమీద కాలు వేసి నిలుచున్నాడు. భీముడు వాడిని చితక కొట్టాడు. వాడు సృహ తప్పాడు. అన్నయ్యా! ఇంక చాలు. ఇంకా కొడితే వీడు చస్తాడు. అన్న ధర్మజుని మాట ప్రకారము వీడిని మన్నించు" అన్నాడు. "అబ్బా అర్జునా! వీడిని మన్నించడమా! వీడిని మన్నిస్తే ఎన్నో అనర్ధాలు జరుగుతాయి. వీడివి తగినశాస్తి చేస్తాను" అంటూ భీముడు ఒక పదునైన కత్తితో వాడి తలను ఐదు శిఖలు గా గొరిగాడు. వాడిని లేపి "ఒరేయ్ జయద్రధా! నీవు పోయిన ప్రతిచోటా నేను పాండవ దాసుడను అని చెప్పాలి లేకపోతే చస్తావు" అని హెచ్చరించాడు.

తరువాత వాడిని కట్టి రధం మీద పడవేసి ధర్మరాజు వద్దకు తీసుకొని వచ్చారు. "అన్నయ్యా వీడు పాండవ దాసుడు జయద్రధుడు" అని వాడిని ధర్మరాజు పాదాల మీద పడేసాడు. ద్రౌపది వాడిని చూసి హేళనగా నవ్వింది. ధర్మరాజు వాడిని చూచి "ఇంకమీదట చెడ్డ పనులు చేయకుము బుద్ధిగా ఉండుము" అని మందలించి వదలి పెట్టాడు. అవమాన భారంతో జయద్రధుడు గంగానదీ తీరానికి వెళ్లాడు. శివుడిని గూర్చి ఘోరమైన తపస్సుచేసాడు. శివుడు అతనికి ప్రత్యక్షమైనాడు. "దేవా! యుద్ధంలో నేను పాండవులను, వారి సేనను జయించే వరాన్ని ప్రసాదించు" అని కోరాడు. "జయద్రధా! అది అసాధ్యం. పాండవులను ఎవరూ జయించలేరు. కాని నువ్వు కోరావు కాబట్టి ఒక వరం ఇస్తున్నాను. అర్జునుని తప్ప మిగిలిన పాండవులను ఒక్కరోజు మాత్రం నువ్వు జయించే

అమరనాధ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.
షష్ఠాశ్వాసము
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

వరం ప్రసాదిస్తున్నాను. ఇందులో ఆంతర్యాన్ని గ్రహించి ప్రవర్తించు" అని అంతర్ధానమయ్యాడు శివుడు. తరువాత జయద్రథుడు సింధు దేశానికి వెళ్లిపోయాడు.

తరువాత ఒకరోజు ధర్మరాజు వద్దకు మార్కండేయ మహర్షి వచ్చాడు. ధర్మరాజు అతనిని సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. ఉచితాసనము ఇచ్చి అర్ఘ్య పాద్యాదులతో సత్కరించాడు. మహర్షి! మేము, ద్రౌపది ఈ అడవులలో ఇన్ని కష్టాలు పడుతున్నాము కదా. మా వలె అడవులలో కష్టములు పడ్డ వారు ఉన్నారా?" అని అడిగాడు. దానికి మార్కండేయ మహర్షి ఇలా చెప్పసాగాడు. దర్మజా! పూర్వము ఇక్ష్వాకు వంశంలో అజుడు అనే రాజు ఉండేవాడు. అతని కుమారుడు దశరథుడు. అతనికి ముగ్గురు భార్యలు. వారిలో కౌసల్య అను భార్యకు రాముడు, కైకేయి అను భార్యకు భరతుడు, సుమిత్ర అను భార్యకు లక్ష్మణుడు, శత్రుఘ్నుడు అనే కుమారులు కలిగారు. బ్రహ్మకు మానస పుత్రు డైన పులస్త్యునకు వైశ్రవణుడు అనే కుమారుడు జన్మించాడు. వైశ్రవణుడు తన తండ్రి పులస్త్యుని మాట వినకుండా, బ్రహ్మను గూర్చి తపస్సు చేసాడు. నలకూబరుడు అనే కుమారుడిని, లోకంలో ఉన్న ధనానికి ఆధిపత్యాన్ని, లంకా రాజ్యాన్ని, శివునితో స్నేహాన్ని కోరుకున్నాడు. పులస్త్యుడు తన శరీరము నుండి విశ్రవసుడు అనే వాడిని సృ ష్టించి వైశ్ర వణునికి హాని చెయ్యమని పంపాడు. ఇది తెలిసి వైశ్ర వణుడు విశ్ర వసుని వద్దకు పోయి "అయ్యా నేను నీకు పుత్రసమానుడను. దయచూపుము" అని ఆయనకు నృత్త గీత విద్యావిశారదలయిన పుష్పోత్కట, మాలిని, బక లనే రాక్షస వనితలను సృష్టించి ఇచ్చాడు. వారు విశ్ర వసునకు పరిచర్యలు చేస్తున్నారు. విశ్ర వసుడు వారికి సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. పుష్పోత్కటకు రావణుడు, కుంభకర్ణుడు, మాలినికి విభీషణుడు, బక కు ఖరుడు, శూర్పణఖ అనే కవలలు జన్మించారు. విశ్ర వసుడు వారికి నామకరణం చేసాడు. వారిలో రావణుడు అత్యంత పరాక్రమ వంతుడు. పది తలలు కలవాడు. కోపిష్టి, కుంభకర్ణుడు కూడా కఠిన హృదయుడు. గర్విష్ఠి, విభీషణుడు మంచి గుణాలు కలవాడు. ఖరుడు దుర్మార్గుడు. బ్రాహ్మణులను అవమానించేవాడు. రక్త, మాంసాలు ఆహారంగా తీసుకొనే వాడు. శూర్పణఖ కూడా పాపాత్మురాలు. అధర్మపరురాలు. ఆ రాక్షస కుమారులు తండ్రి విశ్ర వసుని దగ్గర వేద వేదాంగాలు, విలువిద్య అభ్యసించారు. ఒకరోజు వైశ్ర వణుడు (కుబేరుడు) వారిని చూడటానికి వచ్చాడు. అతని వైభవాన్ని చూచారు రావణాదులు. అది అంతా అతనికి తపస్సు వలన సమకూరినది అని తెలుసుకున్నారు. వారుకూడా తపస్సు చెయ్యడానికి బయలుదేరారు. రావణుడు, కుంభకర్ణుడు, విభీషణుడు బ్రహ్మను గూర్చి వేయి సంవత్సరాలు తపస్సుచేసారు. వారికి శూర్పణఖ, ఖరుడు సేవలు చేస్తున్నారు. కాని బ్రహ్మ ప్రత్యక్షం కాలేదు. రావణుడు తన తలల లో ఒక తలను ఖండించి అగ్నికి ఆహుతి చేసాడు. కాని బ్రహ్మ దేవుడు సాక్షాత్కరించలేదు. ఆ ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలకు ఒక తల చొప్పున తొమ్మిది తలలను అగ్నికి ఆహుతి చేసాడు. పదివేలసంవత్సరాలు పూర్తి అయ్యాయి. తన పదవ తలను ఆహుతి చెయ్యడాని సిద్ధం అయ్యాడు రావణుడు. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. రావణునికి

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.
షష్ఠాశ్వాసము
(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఖండించిన తొమ్మిది తలలు తిరిగి ప్రసాదించాడు. ఏమి వరము కావాలో కోరుకోమన్నాడు. అప్పుడు రావణుడు "బ్రహ్మదేవా! నేను దేవతలచేత కాని. పితరులచేత గాని, రాక్షసులచేతగాని, పాములచేతగాని, గంధర్వ, విద్యాధర,యక్షుల చేతగాని, నేను ఓడిపోకూడదు. విశ్వంలో ఎక్కడికైనా నా ఇష్టం వచ్చినట్టు సంచరించే కామరూపాన్ని ప్రసాదించు." అని కోరాడు. బ్రహ్మదేవుడు "రావణా! నీకు మనుజుల వల్ల తప్ప ఇతరుల వల్ల నీకు మరణభయం లేదు" అని వరం ఇచ్చాడు. తరువాత కుంభకర్ణుని చూచి "నీకు ఏమి వరం కావాలో కోరుకో" అని అడిగాడు. దానికి కుంభకర్ణుడు విధివశాత్తు తనకు అత్యంత ప్రియమైన నిద్రను ప్రసాదించమన్నాడు. అలాగే అని బ్రహ్మదేవుడు వరం ఇచ్చాడు. తరువాత విభీషణుని చూచి నీకు ఏం వరం కావాలో కోరుకో అన్నాడు. దానికి విభీషణడు "దేవా! నాకు ఎంతటి ఆపద వచ్చినా నాలో పాప చింతన పొడసూపకుండు గాక. నాకు బ్రహ్మాస్త్రాన్ని అనుగ్రహించు" అని ప్రార్థించాడు. దానికి బ్రహ్మ "అయ్యా! నీవు రాక్షస వంశంలో పుట్టినను ఇంతటి ధర్మబుద్ధిని కలిగి ఉన్నావు. నీకు అమరత్వం ప్రసాదిస్తున్నాను. నీవు కోరిన వరాలు ఇచ్చాను" అని చెప్పి అంతర్ధానమయ్యాడు. బ్రహ్మదేవుని వలన వరాలు పొందిన రావణుడు అమిత గర్వంతో కుబేరునిమీదికి లంకా నగరానికి యుద్ధానికి వెళ్లాడు. రావణుని శక్తి

తెలుసుకున్నా కుబేరుడు పుష్పక విమానము ఎక్కి లంకను వదలి పారిపోయాడు. రావణుడు అతనిని వెంబడించి అతని విమానాన్ని అపహరించాడు. దానికి యక్షరాజైన కుబేరుడు కోపించి "పెద్దవాడైన నన్ను అవమానించి నా విమానాన్ని అపహరించావు. ఇది పరులపాలు అవుతుంది" అని శపించాడు. తరువాత రావణుడు దేవలోకం మీదికి దండెత్తి ఇంద్రుడిని దేవతలను జయించాడు. లోకాలను గడగడలాడించాడు. అప్పుడు ఋషులు దేవతలు అందరూ కలిసి అగ్ని దేవుని వెంటపెట్టుకొని బ్రహ్మదేవుని దగ్గరకు వెళ్లారు. "విశ్రవసుని కుమారుడు రావణుడు. దేవతలను జయించి వారిని తన దాసులుగా చేసుకున్నాడు. లోకాలు భయంతో వణుకుతున్నాయి. మీను కాపాడాలి" అని ప్రార్థించారు. 'అయ్యా! నేను ఈవిషయంలో నారాయణునితో ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాను. శ్రీమహావిష్ణువు మానవునిగా జన్మించి అతనిని హతమారుస్తాడు. ఇంద్రుడు, మిగిలిన దేవతలు కోతులుగా ఎలుగుబంట్లుగా జన్మిస్తారు." అని దుందుభి అనే యక్ష కాంతను పిలిచి ఆమెను కుబ్జ రూపమున మంథర అనే పరిచారికగా భూలోకములో జన్మించి దేవకార్యము నిర్వహించమన్నాడు.

బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞ ప్రకారము దేవతలు పెద్ద కొండల వలె వజ్రసమానమైన శరీరములతో, అత్యంత పరాక్రమ వంతులైన కోతులుగా ఎలుగు బంట్లుగా జన్మించారు. ఇది ఇలా ఉండగా అయోధ్యలో దశరథ మహా రాజుకు శ్రీరాముడు మొదలగు పుత్రులు కలిగారు. వారు పెరిగి పెద్ద వారయ్యారు. వేదవేదాంగాలు చదువుకున్నారు. విలువిద్యలో నిష్ణాతు లయ్యారు. దశరథుడు వారికి వివాహాలు జరిపించాడు.

అమరనధ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

శ్రీరాముడిని యవ్వరాజ్య పట్టాభిషిక్తుని చేయడానికి నిశ్చయించాడు. దశరథుడు. మంత్రులను, పౌరులను సంప్రదించి ముహూర్తం నిర్ణయించాడు. ఆ సమయంలో కైకేయి కుమారుడైన భరతుని పెంచిన మంధర అను దాది కైకేయి వద్దకు పోయి "అమ్మా! ఇదే చోద్యం అమ్మా. నీ భర్తకు నీ మీద అసలు ప్రేమ లేదా. నీ మీద ఎంతటి ప్రేమ చూపించాడు. ఆయన మాయ మాటలు నమ్మి నీవుమోసపోయావు అమ్మా. దశరథునికి నీ మీద అస్సలు ప్రేమ లేదు. అదుగో ఆ కౌసల్య మీదనే ప్రేమ. అందుకే ఆమె కొడుకును రాముని రాజును చేస్తున్నాడు. ఇంక నేనేం చేసేది. నిన్ను నీ కొడుకును పక్కన బెట్టి రాముడు రాజ్యం చేస్తాడు." అని పలికింది మంధర. ఆమె మాటలు విని కైకేయి సంభ్రమంతో వెంటనే తన భర్త దశరథుని వద్దకు వెళ్లింది. "మహారాజా! ఇదివరకు మీరు నాకు ఒక వరం ఇచ్చారు. ఆ వరం ఇప్పుడు ప్రసాదిస్తారా" అని అడిగింది. అలాగే అన్నాడు దశరథుడు. అప్పుడు కైకేయి తన కుమారుడు భరతుని యౌవరాజ్యపదమునందు అభిషిక్తుని చేయుట, శ్రీరాముని పదునాలుగేళ్లు ఏళ్లు అడవులకు పంపుట అనే వరాన్ని ప్రసాదించమని అడిగింది. ఆమాటలు విని దశరథుడు స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు. తన తల్లి కైకేయి వరం కోరడం, తన తండ్రి ఆడిన మాట తప్పలేక మూర్ఛ పోవడం గురించి తెలిసుకున్నాడు శ్రీరాముడు. వెంటనే తన తల్లి కైకేయి మాట ప్రకారము తన భార్య సీతతో సహా అరణ్యానికి బయలు దేరాడు. శ్రీరాముని తమ్ముడు లక్ష్మణుడు అతనిని అనుసరించాడు. తరువాత దశరథుడు మూర్ఛనుంచి తేరుకున్నాడు. తన కుమారుడు శ్రీరాముడు, భార్య సీతతో, తమ్ముడు లక్ష్మణునితో వనవాసం వెళ్లాడని తెలుసుకున్నాడు. మరణించాడు. ఆ శోకం తట్టుకోలేక దశరథుడు.

కైకేయి భరతుడిని పిలిపించింది. "కుమారా! నీ తండ్రి దశరథుడు మరణించాడు. నీ అన్నలు వనవాసం వెళ్లారు. ఇంక ఈ రాజ్యానికి వారసుడివి నువ్వే. కాబట్టి రాజ్యభారాన్ని వహించు" అని చెప్పింది. భరతునికి కోపం, దుఃఖం ఒకేసారి కలిగాయి. "అమ్మా! నీవు మా సూర్య వంశానికి మచ్చ తెచ్చావు. కోరరాని కోరిక కోరి నా తండ్రి మరణానికి కారణమయ్యావు. నా అన్న రాముని, లక్ష్మణుని అడవులకు పంపావు. నీవు చేసిన పాపమునకు అంతం లేదా." అని తల్లిని తూలనాడాడు. తరువాత తండ్రికి యధావిధి అంతిమ క్రియలు నిర్వర్తించాడు. మంత్రులతోనూ సామంతులతోనూ ముగ్గురు తల్లులతోనూ, తమ్ముడు శత్రుఘ్నునితోనూ రాముడు ఉన్న త్రకూట పర్వతమునకు బయలుదేరాడు. జటా వల్కలములు, చర్మమును ధరించి న రాముని చూచాడు. ఆయన కాళ్లమీద పడి "అన్నా! మన తండ్రి మరణించాడు. నీవే మాకు దిక్కు. నీవు అయోధ్యకు వచ్చి రాజ్యాభిషిక్తుడవై మమ్ములను పాలింపుము" అని ప్రార్థించాడు. కాని రాముడు దానికి సమ్మతించలేదు. అప్పుడు భరతుడు రాముని పాదుకలు తీసుకొని అయోధ్యకు వచ్చి, నంది గ్రామము వచ్చి, రామ పాదుకలను పూజించుచూ, రాముని ప్రతినిధిగా రాజ్య పాలన చేయసాగాడు.

అమరనథ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

రావణాసురుడు వెంటనే గోకర్ణ క్షేత్రానికి వెళ్లాడు. అక్కడ శ్రీరాముని చేతిలో పరాభవాన్ని పొందిన మారీచుడు అనే రాక్షసుడు శివుని గూర్చి తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. మారీచుడు రావణాసురునికి మంత్రిగా పని చేసాడు. మారీచుడు రావణాసురుని ఆహ్వానించాడు. "మారీచా! రాముడు అనే వాడు మన ఖరుని, దూషణుని రాక్షసులను సంహరించాడు. ఇప్పుడు దండకారణ్యంలో ఉన్నాడు. వాడిని పరాభవించాలి. నీవు నాకు సాయం చెయ్యాలి" అని రావణుడు మారీచుని అడిగాడు. ఆ మాటలు వినగానే మారీచుడు వణికిపోయాడు. "రావణా! యుద్ధంలో రాముని పరాక్రమం గురించి నీవు వినలేదేమో! శివుడు కూడా రామ బాణాని ఎదురు నిలువ లేదు. నీకు చేటు కాలము దాపురించి ఈ పని చేస్తున్నావు. ఈ ప్రయత్నము మానుము. నేను రామునితో యుద్ధలో ఓడిపోయి ఈ విధంగా తపస్సు చేసుకుంటున్నాను." అని చె ప్పాడు. ఇప్పుడే నేను నిన్ను "మారీచా! నీవు నా మాట వినకపోతే సంహరిస్తాను." అన్నాడు రావణుడు. వీడి చేత చచ్చే కంటే రాముని చేత చావడం మంచిది అని అనుకున్నాడు మారీచుడు. "రావణా! నీకు మంచి చెప్పాను. నీవు వినలేదు. నీ ఇష్టం వచ్చి నట్టు చెయ్యి" అని అన్నాడు. "మారీచా! నీవు ఒక బంగారు లేడి రూపం ధరించి రాముని భార్య సీత ముందు నిలిచి ఆమెను ప్రలోభ పెట్టుము. సీత ఆ బంగాలేడిని తెచ్చి ఇమ్మని రాముని అడుగుతుంది. రాముడు నిన్ను పట్టుకోడానికి వెళతాడు. అప్పుడు నేను సీతను అపహరిస్తాను. సీతా వియోగంతో అతను పరితపిస్తాడు." అని చెప్పాడు. రావణాసురుని ఆదేశం మేరకు మారీచుడు బంగారు లేడి రూపంలో రాముని ఆశ్రమం దగ్గర తిరుగుతున్నాడు. సీత చూచింది. బంగారు లేడిని తెచ్చి పెట్టమని రాముని అడిగింది. విధి ప్రేరితుండయి రాముడు, సీత సంరక్షించమని లక్ష్మణుని నియోగించి, బంగారు లేడిని తరుముకుంటూ వెళ్లాడు. అంది నట్టే అంది అందకుండా పారిపోయింది బంగారు లేడి. రాముడు దానిని తరుముతూ చాలా దూరం పరుగెత్తాడు. అప్పటికి అర్ధం అయింది రాముడికి అది రాక్షస మాయ అని. వెంటనే బాణాన్ని సంధించి విడిచాడు. అది మారీచునికి తగిలింది. వాడు "హా లక్ష్మణా! సీతా! " అని రాముని కంఠస్వరాన్ని అనుకరిస్తూ అరిచి, కిందపడి మరణించాడు. ఈ అరుపును సీత విన్నది. లక్ష్మణుని చూచి "లక్ష్మణా! మీ అన్నయ్య' ఆపదలో 'ఉన్నట్టు ఉన్నాడు. నీవు వెళ్లి రక్షించు" అని చెప్పింది. "అమ్మా! సీతా! భయపడకుము. శ్రీరాముని గెలువగల శూరుడు ఈ లోకంలో లేడు. ఇప్పుడే రాముడు శత్రుసంహారం చేసి రాగలడు" అని పలికాడు. సీతకు కోపం వచ్చింది. ఆ కోపావేశంలో లక్ష్మణుని మీద అనుమానం కలిగింది. "అక్ష్మణా! నాకు నీ తలంపు అర్ధం అయింది. నా మీద నీకు ఈ విధమైన జాలి ఎందుకు? నేను చావనైనా చస్తాను గాని నీకు దక్కను." అని కఠోరంగా పలికింది. లక్ష్మణుడు ఆ మాటలు వినలేక చెవులు మూసుకున్నాడు. వెంటనే విల్లు అమ్ములు తీసుకొని రాముడు వెళ్లిన మార్గం వైపు వెళ్లాడు. అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తున్న రావణుడు సన్యాసి వేషంలో అక్కడికి వచ్చాడు. మార్గాయాసంతో అలిసిపోయి నట్టు కనిపించాడు. సీత ఆ సన్యాసిని చూచింది.

అమరనాథ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఆయనకు అతిథి సత్కారాలు చేసింది. తినడానికి పండ్లు ఇచ్చింది. సీతను చూస్తూ రావణుడు మోహంతో వివశుడయ్యాడు.

ఈ అరుపును సీత విన్నది. లక్ష్మణుని చూచి "లక్ష్మణా! మీ అన్నయ్య' ఆపదలో 'ఉన్నట్టు ఉన్నాడు. నీవు వెళ్లి రక్షించు" అని చెప్పింది. "అమ్మా! సీతా! భయపడకుము. శ్రీరాముని గెలువగల శూరుడు ఈ లోకంలో లేడు. ఇప్పుడే రాముడు శత్రుసంహారం చేసి రాగలడు" అని పలికాడు. సీతకు కోపం వచ్చింది. ఆ కోపావేశంలో లక్ష్మణుని మీద అనుమానం కలిగింది. "అక్ష్మణా! నాకు నీ తలంపు అర్ధం అయింది. నా మీద నీకు ఈ విధమైన జాలి ఎందుకు? నేను చావనైనా చస్తాను గాని నీకు దక్కను." అని కఠోరంగా పలికింది. లక్ష్మణుడు ఆ మాటలు వినలేక చెవులు మూసుకున్నాడు. వెంటనే విల్లు అమ్ములు తీసుకొని రాముడు వెళ్లిన మార్గం వైపు వెళ్లాడు. అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తున్న రావణుడు సన్యాసి వేషంలో అక్కడికి వచ్చాడు. మార్గాయాసంతో అలిసిపోయి నట్టు కనిపించాడు. సీత ఆ సన్యాసిని చూచింది. ఆయనకు అతిథి సత్కారాలు చేసింది. తినడానికి పండ్లు ఇచ్చింది. సీతను చూస్తూ రావణుడు మోహంతో వివశుడయ్యాడు.

"సుందరీ! నా పేరు రావణుడు. నేరు దానవ నాయకుడను. నా రాజధాని లంక. నీవు నన్ను వరించి నన్ను భర్తగా చేసుకో. దివ్యమైన భోగాలు అనుభవించు. అయినా రాఘువుడు ఎక్కడ? వాడితో ఈ అడవులలో ఇన్ని కష్టముడు పడుతున్నావా! ఇంక నీ మనసులో వేరు ఆలోచన రానీయకు. నన్ను వరించు." "అయ్యా! తమరు ఈ ప్రకారం మాట్లాడటం తగునా? ఆకాశ నేల కూలినా, ఈ భూమి బద్దలైనా, సముద్రములు ఇంకిపోయినా, సూర్యచంద్రులు తమ తేజములు కోల్పోయినా, నేను నా భర్త రాముని తప్ప అన్యుని మనసులో తలపను." అని సీత పలికి దూరంగా పోయి రావణుడు సీతను పట్టుకొని ఆకాశానికి ఎగిరి లంకానగరం వైపు పోతున్నాడు. అప్పుడు సీత భయంతో పెద్దగా కేకలు పెట్టసాగింది. "ఓ దేవతలారా! నేను జనకమహారాజు కూతురిని. శ్రీరాముని భార్యను. ఈ రాక్షసుడు నన్ను బలవంతంగా ఎత్తుకుపోతున్నాడు. నన్ను దయతో కాపాడండి. మీకు నమస్కారం చేస్తాను" అని రోదించింది.

ఈమె ఏడుపు జటాయువు అనే పక్షి విన్నది. రావణుని అడ్డగించాడు. "ఓరి రావణా! నిలువుము. ఈమెను ఎందుకు బలాత్కారంగా ఎత్తుకుపోతున్నావు? ఈమెను విడువుము. లేకపోయిన నేను నిన్ను సంహరిస్తాను. నేను జటాయువును నీకు తెలియదా! " అని రావణుని అడ్డగించాడు. జటాయువుకు రావణునికి ఘోర యుద్ధం జరిగింది. జటాయువు తన ముక్కుతో గోళ్లతో రావణుని రక్తం వచ్చేట్టు రక్కాడు. రావణుడు కోపంతో జటాయువు రెక్కలు ఖండించాడు. సీతను తీసుకొని పోతున్నాడు. ఇంక తనను రక్షించే వారు ఎవరూ లేరని, నిరాశతో కిందికి చూస్తూ ఉంది. ఒక పర్వత శిఖరము మీద కొంతమంది వానరులు తిరుగుతున్నట్టు చూచింది. తన కొంగును

అమరనాథ్ అమర

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

చించి తన ఆభరణములు అందుతో మూటకట్టి ఆ పర్వత శిఖరం మీద ఉన్న వానరుల దగ్గర పడేట్టు జారవిడిచింది. రావణుడు సీతను లంకకు తీసుకొని వెళ్లాడు. సీతను అశోక వనంలో ఉంచాడు. ఆమె రక్షణ కొరకు కొందరు రాక్షస వనితలను నియమించాడు.

(స్త్రీలను బంధించి తెచ్చి చెరలో ఉంచినపుడు వారికి రక్షణగా స్త్రీలను భటులుగా నియమించాలని త్రేతాయుగంలోనే ఉంది. రావణుడు ఎంతటి దుర్మార్గుడైనా, రాక్షసుడైనా, పాలనా పరంగా నియమాలు పాటించాడు. కాని ఈనాడు మన పోలీసు స్టేషన్లలో మగవారే స్త్రీలకు కాపలాగా ఉంటున్నారు. స్త్రీలను రాత్రిళ్లు పోలీసు స్టేషన్లలో ఉంచరాదని, స్త్రీలను స్త్రీలే విచారించాలని, స్త్రీలే కాపలాగా ఉండాలని రూల్సు ఉన్నాయి. కాని, చట్టాలను రూల్సును ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు.) అక్కడ దండకారణ్యంలో మారీచుని సంహరించిన తరువాత రాముడు కుటీరానికి తిరిగి వస్తున్నాడు. దారిలో లక్ష్మణుడు కనిపించాడు. "లక్ష్మణా! రాక్షసులు తిరిగే ఈ అరణ్యం లో సీతను ఒంటరిగా వదలి రావడం తగునా" అని మందలించాడు. దానికి లక్ష్మణుడు సీత తనను అనుమానించినందున రావలసి వచ్చింది అని చెప్పాడు. కాని మనసులో రాముడు చాలా బాధ పడ్డాడు.

రాముడు, లక్ష్మణుడు సీతను వెదకు కొనుచూ అడవిలో తిరుగుతున్నారు. దారిలో జటాయువును చూచారు. జటాయువు వారిని చూచి "అయ్యా! నా పేరు జటాయువు. నేను నీ తండ్రి దశరధునకు మిత్రుడను. నీ భార్య సీతను రావణుడు ఎత్తుకొని దక్షిణ దిక్కుగా పోయినాడు. నేను అడ్డగిస్తే నా రెక్కలు ఖండించాడు." అని రావణుని గురించి చెప్పి ప్రాణములు విడిచాడు. రాముడు జటాయువుకు అంతిమ సంస్కారాలు గావించాడు. తరువాత రామలక్ష్మణుడు దక్షిణ దిక్కుగా సీతను వెతుకుతూ వెళ్లారు. వారికి దారిలో కబంధుడు కనిపించాడు. కబంధుడు ఒక వింతజీవి. దానికి గుండెలో కళ్లు, పొట్టలో నోరు ఉన్నాయి. చేతులు చాలా పొడుగు. చేతులు చాచి జంతువులను పట్టుకొని తింటుంది. కబంధుడు లక్ష్మణుని పట్టుకంది. అంతటి బలవంతుడైన లక్ష్మణుడు కూడా ఆ బంధనం విడిపించుకోలేక పోయాడు. "అన్నా! శ్రీరామా! నన్ను రక్షించు! నీకు అన్ని ఆపదలే కలిగాయి. నీకు రాజ్యం పోయింది. తండ్రి మరణించాడు. అడవులలో కష్టాలు పడుతున్నావు. భార్యను పోగొట్టుకున్నావు. ఇప్పుడు ఈరాక్షసుడు నన్ను పట్టుకున్నాడు. నా వంటి దురదృష్టవంతుడు ఉంటాడా! " అని అరిచాడు. అప్పుడు రాముడు "లక్ష్మణా! నీకేం భయం లేదు నేను ఉన్నాను" అని బదులు చెప్పాడు. వెంటనే తన బాణాలతో కబంధుని చేతులు ఖండించాడు. లక్ష్మణుడు బయట పడ్డాడు. వెంటనే ఒక కత్తి తీసుకొని కబంధుడి పొట్టను చీల్చాడు. ఆ రాక్షసుడు ఒక దివ్యపురుషుడుగా మారిపోయాడు.

"రామా! నేను విశ్వావసు అనే గంధర్వుడను. బ్రహ్మదేవుని శాపం వలన నాకు ఈ రాక్షస జన్మ వచ్చింది. నేడు మీ వలన నాకు శాపం నుండి మోక్షం కలిగింది. రావణుడు అనే రాక్షసుడు నీ భార్య సీతను తీసుకొని పోయి లంకా నగరంలో

అమరనాథ్ అమర్

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

ఉంచాడు. మీరు ఇక్కడి నుండి పోతూ ఉంటే పంపా సరస్సు వస్తుంది. దానికి అవతల ఋష్యమూక పర్వతము కలదు. అక్క డ వాలి సోదరుడు అయిన సుగ్రీవుడు అనే వానరుడు తన మంత్రులతో నివశిస్తున్నాడు. అతని తో నీవు సఖ్యము చేయుము. నీ కార్యము సిద్ధిస్తుంది." అని చెప్పి ఆ గంధర్వుడు వెళ్లిపోయాడు. తరువాత రామ లక్ష్మణుడు చాలా దూరం ప్రయాణం చేసి పంపా సరోవర తీరం చేరుకున్నారు. ప్రశాంతమైన ఆ సరోవర తీరం చూచి రాముడికి సీత జ్ఞాపకం వచ్చింది. సీతను తల్చుకుంటూ పెద్దగా ఏడవ సాగాడు. అప్పుడు లక్ష్మణుడు "అన్నయ్యా! నీవంటి పురుష శ్రేష్ఠులు ఇలా ఏడవ తగునా! ఆపదలు వచ్చినప్పుడు ధైర్యంతో ఎదుర్కోవాలి. ఓర్పు వహించాలి. అంతేగాని ఇలా దుఃఖించ తగదు. అన్నయ్యా! నేను నీ తమ్ముడను, నీ సేవకుడను. నేను పక్కనుండగా నీవు శోకించతగదు." అని చెప్పాడు.

తరువాత రాముడు పంపా సరోవర తీరాన తన పితరులకు తర్పణం విడిచాడు. వారికి ఋష్యమూక పర్వతము చాలా ఎత్తుగా కనపడింది. వారు ఆ కొండను చేరుకున్నారు. ఋష్యమూక పర్వతము శిఖరము మీద ఉన్న సుగ్రీవుడు అనే వానరరాజు రామలక్ష్మణులను చూచాడు వారి వృత్తాంతము తెలుసుకొనుటకు తన సచివుడు ఐన హనుమంతుని పంపించాడు. హనుమంతుడు చాకచక్యంగా వ్యవహరించి రామలక్ష్మణుల గురించి సమస్త సమాచారము సేకరించాడు. దానిని సుగ్రీవునకు నివేదించాడు. రామలక్ష్మణులకు, సుగ్రీవునకు మైత్రి చేసాడు. వెంటనే సుగ్రీవుడు సీతాదేవి కింద జారవిడిచిన ఆభరణాల మూటను రాముడికి చూపించాడు. రాముడు ఆ ఆభరణాడు గుర్తు పట్టాడు. సుగ్రీవుడు తన అన్న వాలి తన రాజ్యము అపహరించి తనను వెడల గొట్టాడని, వాలిని చంపి తన రాజ్యం తనకు ఇప్పించమని కోరాడు బదులుగా తాను సీతా అన్వేషణలో సాయం చేస్తానని అన్నాడు. దానికి రాముడు ఒప్పుకున్నాడు. అందరూ వానర రాజధాని కిష్కింధకు వెళ్లారు.

సుగ్రీవుడు తన అన్న వాలిని యుద్ధానికి పిలిచాడు. వాలి సుగ్రీవునితో యుద్ధానికి పోతున్నాడు. వాలి భార్య తార అతనిని వారించింది. "నాథా! సుగ్రీవునికి ఏదో సాయం లభించినట్టు ఉన్నది. దశరధుని కుమారుడైన రామునితోనూ అతని తమ్ముడు లక్ష్మణుని తోనూ సుగ్రీవుడు మైత్రి కుదుర్చుకున్నట్టు నేను విన్నాను. రాముని భార్యను లంకాధిపతి రావణుడు అపహరించాడు. రాముడు సుగ్రీవుని సాయం కోరాడు. దానికి ప్రతిఫలంగా సుగ్రీవునికి సాయం చేస్తాను అన్నాడట. అదియును కాక మహా బలవంతులైన మైందుడు, ద్వివిదుడు, హనుమంతుడు, జాంబవంతుడు అతనికి మంత్రులుగా ఉన్నారు. కావున నీవు ఇప్పుడు సుగ్రీవునితో యుద్దానికి పోవడం నాకు ఇష్టం లేదు." అని చెప్పింది తార. కాని సుగ్రీవుడు భార్య మాటలు లక్ష్య పెట్టలేదు. సుగ్రీవునితో యుద్ధానికి బయలు దేరాడు. సుగ్రీవుని చూచి వాలి "ఓరి దుష్టాత్మా! నేను నిన్ను ఎన్నోసార్లు ఓడించి తరిమి కొట్టాను. మరల సిగ్గు లేకుండా యుద్ధానికి ఎందుకు వచ్చావు" అని అడిగాడు. "ఓరి వాలీ! నేను నా భార్యను

మహా భారతము.-అరణ్య పర్వము.

షష్ఠాశ్వాసము

(ఎఱ్ఱాప్రగ్గడ ప్రణీతము.)

కూడి, సంతోషంగా పాయసం ఆరగిస్తున్నట్టు కనపడింది. నా కల నిజము అవుతుంది. నీవు నీ భర్తను వేగంగా పొందగలవు" అని పలికింది. త్రిజట మాటలు విని సీత కొంచెం ఊరట చెందింది. రావణుడు సీత మీద మోహం చేత అశోక వనానికి వచ్చాడు. " ఓ సీతా! నీమీద నేను మనసు పడ్డాను. ఎందుకు ఈ విధంగా అన్న పానీయాలు మాని కృశిస్తున్నావు. నన్ను కృపతో ఏలుకొనుము. నేను దేవతలను, యక్షులను, రాక్షసులను జయించిన వాడను. ఎంతోమంది.

స్త్రీలు నా అధీనంలో ఉన్నారు.కాని నేను నీ మీద మనసు పడ్డాను. అది నీ అదృష్టం. ఓ లలనా! రాముడు ఎవరు? రాజ్యం కోల్పోయి అడవులలో తిరుగుతున్నాడు. ఒక అల్పుడు. వాడి మీద నీకు ప్రేమ ఏమిటి? వాడి వల్ల నీవు ఏమి సుఖ పడతావు? నేను సకల లోకములను ఈశ్వరుడను. నీకు 14 కోట్లమంది రాక్షసులు నాకు సేవచేస్తున్నారు. 28 కోట్ల మంది రాక్షసులు, 86 కోట్ల మంది యక్షులు, నన్ను సేవిస్తున్నారు. ధనాధ్యక్షుడు అయిన కుబేరుడు నా అన్న. విశ్రవసుడు నా తండ్రి. గంధర్వ కన్యలు, అప్సరసలు నన్ను సేవిస్తూ ఉంటారు. నన్ను పంచమ లోక పాలకుడు అని ముల్లోకములలో కీర్తిస్తుంటారు. దేవేంద్రుని గృహంలో ఉన్న సమస్తము నా గృహంలో ఉన్నాయి. ఇంతటి ఐశ్వర్యమునకు, నా జీవితమునకు అధీశ్వరిపై సుఖించుము" అని రావణుడు పలికాడు. దానికి సీత ఒక గడ్డిపోచను రావణునికి తనకు మధ్య పెట్టి, ఇలా పలికింది. "నేను పరస్త్రీని. అబలను. పతివ్రతను. మానవాంగనను. నీవు రాక్షసుడవు. నీయందు నాకు ఏమాత్రం ప్రేమ లేదు. నా తో నువ్వు ఏమి సుఖిస్తావు. నీవు బ్రహ్మదేవుని మనుమడివి అని, కుబేరుడి తమ్ముడిని అని చెప్పుకున్నావు. అలాంటి వాడికి ధర్మ తెలియాలి. చెడు ప్రవర్తన

మహాభారతం - అరణ్య పర్వము - షష్ఠాశ్వాసము - సప్తమాశ్వాస - సప్తమాశ్వాసము

www.sanatanadharm.com

అమరనధ్ అమర్